

Sisällysluettelo

VALTUUSTO, 9.3.2020 18:00, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
Liite: Nimenhuuto 9.3.2020	3
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	5
Liite: Liitteet A ja B	6
§ 12 Eron myöntäminen Salla Palmi-Felinille Päijät-Hämeen maakuntavaltuustosta ja uuden jäsenen valitseminen hänen tilalleen	10
§ 13 Valtuustoaloite: Teatteri ja draama rapistuvan lukutaidon pelastajiksi	12
Liite: Kokoomuksen valtuustoryhmän valtuustoaloite	19
§ 14 Valtuustoaloite: Lahden kaupunki hylkää Vesijärvenkadun joukkoliikennekaista- ja polkupyöräkaistasuunnitelmat mm. kaupungin logistiikalle, Lahden ja etenkin sen keskustan elinkeinotoiminnalle erittäin vahingollisena	21
Liite: Kalle Aaltosen valtuustoaloite: Lahden kaupunki hylkää Vesijärvenkadun joukkoliikennekaista- ja polkupyöräkaistasuunnitelmat mm. kaupungin logistiikalle, Lahden ja etenkin sen keskustan elinkeinotoiminnalle erittäin vahingollisena	24
Liite: Äänestyslista 14 §	25
§ 15 Valtuustoaloite: Perusteettoman ja sananvapautta loukkaavan varoituksen peruminen ja hyvittäminen asianosaiselle	27
Liite: Pertti Arvajan ym.valtuustoaloite:Perusteettoman ja sananvapautta loukkaavan varoituksen peruminen ja hyvittäminen asianosaiselle	33
Liite: Äänestyslista 15 §	36
§ 16 Lahden Vihreä valtuustoryhmän järjestäytyminen	38
§ 17 Valtuustoaloite: Vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä	40
Liite: Seppo Korhosen valtuustoaloite: Vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä	46
Liite: Phhykyn vastine 8.4.2019 valtuustoaloitteeseen	47
Liite: Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän lausunto 24.1.2018	49
Liite: Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lisäselvitys 27.9.2018	52
Liite: Vammaisneuvoston kannanotto: Vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä	55
Liite: Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston selvityspyyntöön	57
§ 18 Valtuustoaloite: Selvityksen tekeminen, miten Lahden kaupungin viestintä epäonnistuu jopa sinällään erittäin positiivisten hankkeiden julkituonnissa ja mistä tämä johtuu	61
Liite: Kalle Aaltosen valtuustoaloite: Selvityksen tekeminen, miten Lahden kaupungin viestintä epäonnistuu jopa sinällään erittäin positiivisten hankkeiden julkituonnissa ja mistä tämä johtuu	64
§ 19 Valtuustoaloite: Lahden kaupunki ja sen viranhaltijat sitoutuvat olemaan vähättelemättä, kieltämättä ja olemalla muulla tapaa vetoamatta esimerkiksi siihen, kun muuallakin on päihdeongelmia, kun puhutaan julkisuudessa tai esim. kouluissa Lahden päihdeong	65

Liite: Kalle Aaltosen valtuustoaloite: Lahden kaupunki ja sen viranhaltijat sitoutuvat olemaan vähättelemättä, kieltämättä ja olemalla muulla tapaa vetoamatta esimerkiksi siihen, kun muuallakin on päihdeongelmia, kun puhutaan julkisuudessa tai esim. kouluissa L	67
§ 20 Eron myöntäminen Marko Varjoselle liikunta- ja kulttuurilautakunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen	68
§ 21 Sidonnaisuuksien ilmoittaminen	72
Liite: Sidonnaisuusilmoitukset valtuustoyhteenveto 1 2020	75
§ 22 Valtuustoaloite: Kaupungin edustus-, virka- ja ekskursionmatkojen lentomatkojen CO2-päästöjen kompensoiminen	99
Liite: Vihreä valtuustoryhmän valtuustoaloite: Kaupungin edustus-, virka- ja ekskursionmatkojen lentomatkojen CO2-päästöjen kompensoiminen	102
Liite: Liite 2. Kaupunginhallituksen päätös 27.1.2020 § 14	103
§ 23 Eron myöntäminen Markus Jokiselle kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen	126
§ 24 Valtuustoaloite: Lahden kaupunki yhteistyöhön pääkaupunkiseudun kanssa edistämään huumehaittojen hoidon mahdollistavaa lainsäädäntöä ja kehittämään uusia keinoja huumehaittojen ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi	129
Liite: Elisa Lientolan ym. valtuustoaloite: Lahden kaupunki yhteistyöhön pääkaupunkiseudun kanssa edistämään huumehaittojen hoidon mahdollistavaa lainsäädäntöä ja kehittämään uusia keinoja huumehaittojen ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi	134
Liite: Helsingin kaupungin selvitystyö 1.2.2019	136
Liite: Phhyky selvitys 2.10.2019	168
Liite: Selviämisaseman selvitysraportti 8/2017	170
§ 25 Asemakaavan muutosehdotus A-2763a sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-19-244 Mukkulan (7.) kaupunginosaan, Mukkulan liikuntahalli	180
Liite: Liite 1. Kaavaselostus ja seurantalomake A-2763a	186
Liite: Liite 2. Kaavaehdotuskartta A-2763a	202
Liite: Liite 3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)	205
Liite: Liite 4. Luonnosvaiheen lausunnot	213
Liite: Liite 5. Tonttijakokartta M-19-244, kh	221
§ 26 Lahden kaupungin tilinpäätös vuodelta 2019, sitovuustasojen poikkeamat	222
§ 27 Luettelo kuntalain 23 §:n mukaisista kunnan asukkaiden aloitteista v. 2019	227
§ 28 Luettelo valtuustoaloitteista, joita kaupunginvaltuusto ei ole käsitellyt vuoden 2019 loppuun mennessä	230
§ 29 Lahden kaupungin osakkuus Suomi-Rata Oy -hankeyhtiössä	235
Liite: Kuntaliiton lausunto	239
Liite: Äänestyslista 29 §	243
§ 30 Valtuutettu Jouni Kaikkosen ym. valtuustoaloite	245
§ 31 Valtuutettu Eveliina Aaltosen ym. valtuustoaloite	246
§ 32 Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite	248
§ 33 Valtuutettu Elisa Lientolan ym. valtuustoaloite	250
§ 34 Valtuutettu Elisa Lientolan ym. valtuustoaloite	252

§ 35 Valtuutettu Kalle Aaltosen ym. valtuustoaloite	254
§ 36 Valtuutettu Kalle Aaltosen ym. valtuustoaloite	255
§ 37 Valtuutettu Seppo Korhosen ym. valtuustoaloite	257
§ 9993 Valitusosoitus kaava-asiat	258
§ 9994 Valitusosoitus	260

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

n:o 2/2020

Aika: 09.03.2020 klo 18.00 – 21.51

Kokous keskeytettiin ruokailutauon ajaksi klo 19.41 – 20.10

Paikka: Kaupunginvaltuuston istuntosali**Läsnä:** **59 valtuutettua (nimenhuutolista liitteenä 1)**

Valtuutettu Jorma Ratia poistui klo 19.41 §:n 18 jälkeen.

Valtuutettu Pertti Arvaja poistui klo 19.41 §:n 18 jälkeen.

Varavaltuutettu Terttu Pohjolainen saapui klo 20.21 valtuutettu Jorma Ratian varajäseneksi.

Varavaltuutettu Marja Kaitainen saapui klo 20.32 valtuutettu Pertti Arvajan varajäseneksi.

Pekka Timonen, kaupunginjohtaja

Mika Mäkinen, konsernipalvelujohtaja

Mikko Komulainen, hyvinvointijohtaja

Tiina Granqvist, sivistysjohtaja

Janne Mäki, kaupunginsihteeri

Pekka Virkkunen, kaupunginlakimies

Heini Moisio, viestintäjohtaja

Jere Villman, nuorisovaltuuston edustaja

Poissa: Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja**Puheenjohtaja:** Hannu Rahkonen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja**Sihteeri:** Janne Mäki, kaupunginsihteeri**KAUPUNGINVALTUUSTON puolesta:**

Hannu Rahkonen

Janne Mäki

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa maaliskuun 17. päivänä 2020

Ulla Vaara

Jani Wallenius

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> maaliskuun 18. päivänä 2020; todistaa

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri

Janne Mäki

Kaupunginvaltuusto 9.3.2020
Nimenhuuto

Liite

59
0 **PAIKALLA**
 POISSA

Rahkonen Hannu (kv pj)	PAIKALLA
Vahter Merja	PAIKALLA
Salonen Jari	PAIKALLA
Putula Toni	PAIKALLA
Falk Sonja	PAIKALLA
Koskelo Jenna	PAIKALLA
Lehto Rami	PAIKALLA
Aaltonen Kalle	PAIKALLA
Puusaari Riina	PAIKALLA
Savurinne Reijo	PAIKALLA
Ripatti Tapani	PAIKALLA
Nieminen Erkki	PAIKALLA
Komu Pekka	PAIKALLA
Lientola Elisa	PAIKALLA
Oksanen Reijo	PAIKALLA
Rostedt Juha (kh I vpj)	PAIKALLA
Nikkanen Arja	PAIKALLA
Ratia Jorma	PAIKALLA
Arvaja Pertti	PAIKALLA
Talja Martti	PAIKALLA
Koskinen Lasse	PAIKALLA
Salminen Minni	PAIKALLA
Mäntylä Aleksi (kh II vpj)	PAIKALLA
Kari Mika (kv I vpj)	PAIKALLA
Vaara Ulla	PAIKALLA
Ruuska Sinikka	PAIKALLA
Nissinen Jarkko (kv III vpj)	PAIKALLA
Korhonen Seppo	PAIKALLA
Kautto Vuokko	PAIKALLA
McCarron Francis	PAIKALLA
Kaasinen Hannu	PAIKALLA
Niinistö Sari	PAIKALLA
Kaartinen Leena	PAIKALLA
Hyytiä-Ilmonen Henni	PAIKALLA
Tuomi Maarit	PAIKALLA
Mäkelä Martti	PAIKALLA
Kaikkonen Jouni	PAIKALLA
Nevala Nelli	PAIKALLA
Lempinen Kari	PAIKALLA
Karjalainen Pasi	PAIKALLA
Basboga Alettin	PAIKALLA
Viinikka Anneli	PAIKALLA

Hildén Sirkku (kh pj)	PAIKALLA	
Holopainen Antti (kv II vpj)	PAIKALLA	
Wallenius Jani	PAIKALLA	
Salakka Helena	PAIKALLA	
BrunEAU Milla Vierumäki Markus	PAIKALLA	varavaltuutettu
Airamo Pekka	PAIKALLA	
Karjula Markku	PAIKALLA	
Viitanen Juha	PAIKALLA	
Saastamoinen Aija-Riitta	PAIKALLA	
Jokinen Tiina	PAIKALLA	
Aaltonen Eveliina	PAIKALLA	
Lampinen Minna	PAIKALLA	
Mäkynen Maria	PAIKALLA	
Markkanen Marju	PAIKALLA	
Mäkinen Sanna	PAIKALLA	
Laakso Jetta	PAIKALLA	
Skinnari Ville	PAIKALLA	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Tämän kokouksen kokouskutsut, Liite A ja Liite B, oli julkaistu 27.2. ja 4.3.2020 kaupungin ilmoitustaululla. Kokouskutsut oli mainittuina päivinä toimitettu valtuutetuille ja kaupungin-hallituksen jäsenille sekä kaupunginjohtajalle, kaupunginjohtajan varamiehelle, palvelu-aluejohtajille ja nuorisovaltuuston edustajalle.

Kun lisäksi nimenhuudossa todettiin saapuvilla olevan 59 valtuutettua, kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Ulla Vaara ja Jani Wallenius.

Samalla puheenjohtaja ilmoitti, että pöytäkirja tarkastetaan konsernipalvelujen kansliassa 17.3.2020 kello 8.00-15.00.

Pöytäkirja asetetaan tarkastettavaksi myös luottamushenkilöiden Extranettiin. Kokouksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille ilmoitetaan sähköpostilla, milloin pöytäkirja on tarkastettavissa. Sähköinen tarkastaminen ilmoitetaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaa-mo@lahti.fi.

Muist sanat edesmenneelle kaupunginvaltuutettu Veikko Orpanalle

Puheenjohtaja piti muistopuheen entisen kaupunginvaltuutettu Veikko Orpanan poismenon johdosta.

Tämän jälkeen valtuusto piti hiljaisen hetken Veikko Orpanan muistoksi.

Kappale tätä kuulutusta on julkipantu
27. 2 2020 Lahden kaupungin ilmoitus-
taululle; todistaa

Raija Kukkonen

Liite A

**Kaupunginvaltuusto
Kokouskutsu ja esityslista**

n:o 2/2020

Aika: 09.03.2020 klo 18.00 –

Paikka: Kaupunginvaltuuston istuntosali

Läsnä: _____ valtuutettua (nimenhuutolista liitteenä 1)

Pekka Timonen, kaupunginjohtaja
Mika Mäkinen, konsernipalvelujohtaja
Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja
Mikko Komulainen, hyvinvointijohtaja
Tiina Granqvist, sivistysjohtaja
Janne Mäki, kaupunginsihteeri
Pekka Virkkunen, kaupunginlakimies
Heini Moisio, viestintäjohtaja
nuorisovaltuuston edustaja

Puheenjohtaja: Hannu Rahkonen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Sihteeri: Janne Mäki, kaupunginsihteeri

Kokouksessa käsitellään oheisessa sisällysluettelossa olevien asioiden lisäksi maaliskuun 4. päivänä 2020 julkaistavassa kokouskutsussa mainittavat muut asiat.

Pöytäkirja on nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> maaliskuun 18. päivänä 2020

Lahdessa helmikuun 27. päivänä 2020

Hannu Rahkonen
kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Käsittävät asiat

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
Pöytäkirjan tarkastajien valinta	3
12 § Eron myöntäminen Salla Palmi-Felinille Päijät-Hämeen maakuntavaltuustosta ja uuden jäsenen valitseminen hänen tilalleen	4
13 § Valtuustoaloite: Teatteri ja draama rapistuvan lukutaidon pelastajiksi	5
14 § Valtuustoaloite: Lahden kaupunki hylkää Vesijärvenkadun joukkoliikennekaista- ja polkupyöräkaistasuunnitelmat mm. kaupungin logistiikalle, Lahden ja etenkin sen keskustan elinkeinotoiminnalle erittäin vahingollisena	12
15 § Valtuustoaloite: Perusteettoman ja sananvapautta loukkaavan varoituksen peruminen ja hyvittäminen asianosaiselle	14
16 § Lahden Vihreä valtuustoryhmän järjestäytyminen	18
17 § Valtuustoaloite: Vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä	20
18 § Valtuustoaloite: Selvityksen tekeminen, miten Lahden kaupungin viestintä epäonnistuu jopa sinällään erittäin positiivisten hankkeiden julkituonnissa ja mistä tämä johtuu	25
19 § Valtuustoaloite: Lahden kaupunki ja sen viranhaltijat sitoutuvat olemaan vähättelemättä, kieltämättä ja olemalla muulla tapaa vetoamatta esimerkiksi siihen, kun muuallakin on päihdeongelmia, kun puhutaan julkisuudessa tai esim. kouluissa Lahden päihdeongelmasta	26
20 § Eron myöntäminen Marko Varjoselle liikunta- ja kulttuurilautakunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen	28

Kappale tätä kuulutusta on julkipantu
9.3.2020 Lahden kaupungin ilmoitus-
taululle; todistaa *Rajin Eukko m m*

Liite B

Kaupunginvaltuusto
II Kokouskutsu ja esityslista n:o 2/2020

Aika: 09.03.2020 klo 18.00 –

Paikka: Kaupunginvaltuuston istuntosali

Läsnä: ____ valtuutettua (nimenhuutolista liitteenä 1)

Pekka Timonen, kaupunginjohtaja
Mika Mäkinen, konsernipalvelujohtaja
Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja
Mikko Komulainen, hyvinvointijohtaja
Tiina Granqvist, sivistysjohtaja
Janne Mäki, kaupunginsihteerin
Pekka Virkkunen, kaupunginlakimies
Heini Moisio, viestintäjohtaja
nuorisovaltuuston edustaja

Puheenjohtaja: Hannu Rahkonen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Sihteerin: Janne Mäki, kaupunginsihteerin

Pöytäkirja on nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa
<http://www.lahti.fi> maaliskuun 18. päivänä 2020

Lahdessa maaliskuun 4. päivänä 2020

Hannu Rahkonen
kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

21 §	Sidonnaisuuksien ilmoittaminen	3
22 §	Valtuustoaloite: Kaupungin edustus-, virka- ja ekskursionmatkojen lentomatkojen CO2-päästöjen kompensoiminen	5
23 §	Eron myöntäminen Markus Jokiselle kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen	7
24 §	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki yhteistyöhön pääkaupunkiseudun kanssa edistämään huumehaittojen hoidon mahdollistavaa lainsäädäntöä ja kehittämään uusia keinoja huumehaittojen ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi	9
25 §	Asemakaavan muutosehdotus A-2763a sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-19-244 Mukkulan (7.) kaupunginosaan, Mukkulan liikuntahalli	13
26 §	Lahden kaupungin tilinpäätös vuodelta 2019, sitovuustasojen poikkeamat	18
27 §	Luettelo kuntalain 23 §:n mukaisista kunnan asukkaiden aloitteista v. 2019	22
28 §	Luettelo valtuustoaloitteista, joita kaupunginvaltuusto ei ole käsitellyt vuoden 2019 loppuun mennessä	24
29 §	Lahden kaupungin osakkuus Suomi-Rata Oy -hankeyhtiössä	29

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 12

Eron myöntäminen Salla Palmi-Felinille Päijät-Hämeen maakuntavaltuustosta ja uuden jäsenen valitseminen hänen tilalleen

D/1875/00.00.01.00.13/2018

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginvaltuusto myönsi Salla Palmi-Felinille eron maakuntavaltuuston jäsenyydestä 7.1.2020 alkaen ja valitsi hänen tilalleen uudeksi jäseneksi Eveliina Aaltosen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto myöntää Salla Palmi-Felinille eron maakuntavaltuuston jäsenyydestä 7.1.2020 alkaen ja valitsee hänen tilalleen uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 13.1.2020 § 8:

Salla Palmi-Felin 2.1.2020:

"Pyydän eroa Maakuntavaltuuston valtuutetun tehtävästä 7.1.2020 alkaen tullessani kirjastopalvelujohtajan viran vuoksi vaalikelvottomaksi."

Päijät-Hämeen maakuntaliitto -kuntayhtymän perussopimuksen 14 §:n 2-6 momentit:

"Edustajainkokous valitsee jäsenet maakuntavaltuustoon kunnallisvaaleja edeltävän vuodenvaihteen väestötietojen perusteella siten, että kullakin jäsenkunnalla on yksi jäsen jokaista alkavaa viittä tuhatta asukasta kohti, kuitenkin enintään 35 % rajoittamattomasta jäsenmäärästä.

Kullekin maakuntavaltuuston jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen samoin perustein kuin varsinainen jäsen.

Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 12

Maakuntavaltuuston jäsenten ja varajäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja, ja valtuustossa edustettuina olevien ryhmien ääniosuuksien tulee valittaessa vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Mikäli maakuntavaltuuston jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa maakuntavaltuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Kunnan valitseman jäsenen tai varajäsenen on edustettava samaa ryhmää kuin se, jonka tilalle hänet valitaan.”

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Salla Palmi-Felinille eron maakuntavaltuuston jäsenyydestä 7.1.2020 alkaen ja valitsee hänen tilalleen uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv 9.3.
Kv: otteet Salla Palmi-Felin, valittu, luettelot, Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto, päätösvalmistelupalvelut

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 13

Valtuustoaloite: Teatteri ja draama rapistuvan lukutaidon pelastajiksi

D/2121/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist, puh. 050 383 6574
Opetuksen palvelupäällikkö Johanna Saastamoinen, puh. 044 416 3159
Kirjastopalvelujohtaja Salla Palmi-Felin, puh. 050 559 4098

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 27.1.2020 § 16:

Kokoomuksen valtuustoryhmä 7.10.2019:

”Suomen kunnissa tulisi tehdä työtä lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseksi. Yksi ratkaisu siihen olisi tukea lukutaitoa teatterin ja draaman keinoin.

Suomalaisten lukutaito on rapistumassa. PISA-arvioinnissa Suomen kansallinen keskiarvo (536) sijoittuu tyydyttävälle suoritustasolle. Arvioinnin mukaan heikkoja lukijoita oli kahdeksan prosenttia. Eurostatin tutkimusten (8/2016) mukaan Suomessa on enemmän koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle pudonneita nuoria kuin muissa Pohjoismaissa. Lukutaito on yksi avaintekijä syrjäytymisen ehkäisyssä. Se on myös elinikäisen oppimisen perusta. Vankka pohja lukutaidolle luodaan lapsena. Lukutaito on taito, joka kehittyy ja jota tulee kehittää koko elämän ajan.

Lukutaidon kehittämisessä on tärkeää löytää lapsia ja nuoria kiinnostavia tekstejä ja tekstityyppejä sekä laajentaa käsitystä lukemisesta. Jos kaunokirjallinen teos ei tunnu lapsesta tai nuoresta omimmalta lukemisen muodolta, voimme kannustaa esimerkiksi tietokirjojen tai rap-lyriikoiden pariin. Sanat haltuun -hankkeessa lukutaitoa lähestyttiin rap-musiikin keinoin. Hankkeen työpajojen vaikutuksia tutkittaessa puolet nuorista koki oppineensa uutta, 30 prosenttia kiinnostui uudenlaisista teksteistä, ja yli 20 prosenttia muutti suhtautumistaan lukemiseen.

Yksi ratkaisu lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseen on, että kun-

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 13

nassa tehdään lukutaitoa edistävää työtä teatterin ja draaman keinoin. Kiinnostus kirjoihin ja lukemiseen ei synny itsestään, vaan se vaatii uudenlaisia menetelmiä. Kirjastojen kirjavinkkaukset voisi toteuttaa draaman keinoin tai ilmiöpohjaisesti yhdessä tehden. Tätä työtä voitaisiin tehdä kirjastoihin palkattavan teatterialan ammattilaisen toimesta, yhteistyössä paikallisten taiteen ammattilaisten, kulttuurijärjestöjen tai -yritysten kanssa. Kaupungit tai kunnat voivat myös yhdessä palkata alueelle yhteisen teatterialan ammattilaisen tai ostaa yhdessä palvelun alueen yhdistykseltä tai yritykseltä.

Helsingissä lukutaitoa edistetään jo draaman ja teatterin keinoin. Helsingin kaupunginkirjastolla on seitsemän vuotta ollut kirjaston teatteritäti. Teatteritäti on vuosien aikana vinkannut ja innostanut useita tuhansia lapsia ja nuoria lukemaan. Annettujen kirjavinkkausten jälkeen kirjoja on jouduttu tilaamaan lisää kovan kysynnän vuoksi. Syksyn 2019 aikana kirjavinkkaukset teatterin ja draaman keinoin alkavat Helsingissä myös aikuisille. Tämä loistava konsepti on mahdollista monistaa mihin tahansa kuntaan. Helsingin teatteritäti Minna Rimpilä on luvannut auttaa toiminnan käynnistämisessä. Hankkeen kummeiksi voidaan pyytää oman alueen kirjailijoita.

Me allekirjoittaneet esitämme/Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää, että kunnassa aloitetaan lukutaidon vahvistaminen teatterin ja draaman keinoin.”

Sivistyslautakunta 14.1.2020/2 §:

”Kokoomuksen valtuustoryhmä on tehnyt aloitteen 7.10.2019 otsikolla Teatteri ja draama rapistuvan lukutaidon pelastajiksi.

Sivistyspalvelut toteaa, että valtuustoaloitteessa ilmaistu huoli lukutaidon heikkenemisestä on aiheellinen ja työ lukutaidon tukemiseksi ja lukemaan innostamiseksi on ehdottoman tärkeää ja yksi varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kirjastojen perustehtävistä. Lukutaito on yhteiskunnan jäsenenä toimimisen perusta. Sivistyspalveluissa kiinnitetään monin tavoin huomiota lasten ja nuorten sanallisen ilmaisun ja lukutaidon edistämiseen.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminta

Lahden kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävä on tavoitteellisesti tukea lasten musiikillisen, kuvallisen sekä sanallisen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä sekä tutustuttaa heitä

eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön. Lasten ilmaisulle on luonteenomaista kokonaisvaltaisuus ja ilmaisun eri muotojen luova yhdisteleminen. Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen edistävät lasten oppimisedellytyksiä, sosiaalisia taitoja ja myönteistä minäkuvaa sekä valmiuksia ymmärtää ja jäsentää ympäröivää maailmaa.

Taiteeseen ja ilmaisun eri muotoihin tutustuminen ja monipuoliset oppimisympäristöt vahvistavat ja edistävät lasten lukutaitoa, lukuinnostusta ja lukuharrastusta.

Leikki on Lahden kaupungin varhaiskasvatuksessa keskeinen työtapana. Pedagogisessa toiminnassa voidaan leikin juonen kehittäessä ja leikkimaailmojen rakentamisessa yhdistää esimerkiksi draamaa, improvisaatiota tai satuja. Lorus, sanaleikit, laulut, kirjojen lukeminen ja kaikki monipuoliset lukukokemukset lapsen varhaiskasvatuspäivän aikana vahvistavat myönteistä ilmapiiriä, mikä tukee oppimista ja hyvinvointia.

Lahden varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen monipuolisuutta rikastuttavat monet yhteistyötahot mm. kirjastot, kirjastoauto, museot, orkesterit ja erilaiset kulttuurihankkeet. Tällä yhteistyöllä edistetään lasten kielellistä kehitystä ja kielitietoisuutta ja tuetaan lukutaidon kehittymistä.

Perusopetuksen toiminta

Lahden kaupungin perusopetus perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Kieli, keuhollisuus ja eri aistien käyttö ovat ajattelun ja oppimisen kannalta olennaisia. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaisesti, kouluyhteisössä oppilaat saavat kokemuksia vuorovaikutuksen merkityksestä myös omalle kehitykselle. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi sekä äidinkielenlään että muilla kielillä. Yhtä tärkeätä on oppia käyttämään matemaattisia symboleita, kuvia ja muuta visuaalista ilmaisua, draamaa sekä musiikkia ja liikettä vuorovaikutuksen ja ilmaisun välineinä. Oppilaiden monilukutaitoa kehitetään kaikissa oppiaineissa arkikielestä kohti eri tiedonalojen kielen ja esitystapojen hallintaa. Opetus tarjoaa mahdollisuuksia erilaisista teksteistä nauttimiseen. Oppimistilanteissa oppilaat käyttävät, tulkitsevat ja tuottavat erilaisia tekstejä sekä yksin että yhdessä muiden kanssa.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 13

Lahden perusopetuksessa edellä kuvatut asiat otetaan huomioon osana oppiaineiden opetusta ja koulupäivän aikana tapahtuvia opetus- ja oppimistilanteita. Tämän lisäksi Lahden perusopetuksen mukaista opetussuunnitelman toteutusta edistetään lukutaidon, vuorovaikutuksen ja ilmaisun sekä kulttuurisen osaamisen osalta muun muassa seuraavasti:

Oppilasta ohjataan rakentavaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen muiden kanssa. Kulttuuriperintöön ja eri taiteen lajeihin tutustumista tuetaan osallistumalla lukuvuosittain Lahden perusopetuksen kulttuuriohjelmaan. Perusopetuksen kulttuuriohjelmasta vastaava henkilö seuraa paikallisen ohjelman toteutumista vuosittain.

<https://www.lahti.fi/palvelut/perusopetus/perusopetuksen-kulttuuriohjelma>

Oppilaan vuorovaikutus- ja työskentelytaitoja sekä laaja-alaisen osaamisen taitoja, mukaan lukien monilukutaito, harjoitellaan toteuttamalla opetusta draaman avulla. Draaman avulla voidaan tarkastella oppiaineen sisältöjä syvällisemmin. Samalla ymmärrys itsestä ja ympäröivästä maailmasta lisääntyy. Opetusta toteutetaan Lahden perusopetuksessa draamakasvatuksesta vastaavan henkilön toimesta. Opettaja saa draamatyötavoista omakohtaisen kokemuksen osallistumalla luokkansa työskentelyyn. Lisäksi draamakasvatuksesta vastaava henkilö perehdyttää opettajia draamatyötapojen käyttöön muun muassa koulukohtaisesti ja alueellisesti. Tällä tavoin draaman käyttö menetelmänä kouluissa alkaa lisääntymään. Työmuoto tukee osaltaan myös Lahden perusopetuksen kulttuuriohjelmassa olevaa teatterivierailua.

Kaikkiin Lahden peruskouluihin on toimitettu oppimateriaali tukemaan lukutaidon kehittymistä. Iloa ilmiöistä -oppimateriaali sisältää teoriaa ja ohjeita opetussuunnitelman mukaisen monialaisen oppimiskokonaisuuden rakentamiseen ja ilmiöpohjaisen oppimisen toteuttamiseen, jolla tuetaan äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineen toteutusta.

Tämän lisäksi Lahden perusopetuksen opettajille järjestetään kouluksia lasten ja nuorten lukutaidon kehittämiseen liittyen osana tutoropettaja -toimintaa.

Kirjaston toiminta

Lukutaidon edistämiseksi tehdään jo nyt laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken ja myös draaman käytöllä on monilukutaidon tukemi-

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 13

sessä pitkä historia. Lahden kirjastoissa lukemaan innostetaan usein eri keinoin, myös yhteistyössä teatterin kanssa.

Lahden kirjastot tukevat lasten lukutaitoa muun muassa seuraavin tavoin:

KIRJAVINKKAUS

Kirjasto tarjoaa kirjavinkkausta kaikille luokka-asteille alakoulun ensimmäisestä luokasta aina toisen asteen kolmansiin luokkiin eli 7-vuotiaista 18-vuotiaisiin saakka. Lahden kaupunginkirjastossa työskentelee kolme pedagogista informaatikkoa, jotka tekevät kokopäiväisesti työtä lasten ja nuorten lukutaidon- ja innon edistämiseksi. Lisäksi Lahden kaupunginkirjaston henkilökunnasta 11 työskentelee oman toimensa ohessa lasten ja nuorten kirjavinkkarina ja vielä useampi osallistuu lukemaan innostamiseen usein eri tavoin asiakaspalvelutyössä ja muun muassa satutuntien kautta.

Kirjavinkkaus on lukemaan houkuttelemista. Kirjavinkkaustunnit suunnitellaan aina lasten ja nuorten taidot, tarpeet ja mielenkiinnonkohteet huomioiden. Kirjavinkkarit innostavat lapset ja nuoret tarttumaan kirjoihin kaunosta tietoon kertomalla niistä elävästi vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa. Kirjavinkkaustunti on tekijänsä näköinen. Koska kirjavinkkarit ovat joka luokka-asteella eri henkilöitä, kohtaavat lapset ja nuoret lukemiseen innostamista monella eri tavalla. Draaman keinot eivät ole kirjavinkkareille vieraita. Vinkkaustunneilla pohditaan, haaveillaan, kuunnellaan, tunnustellaan, haistellaan ja maistellaan tarinoita sekä näytellään ja kilpaillaan. Opettajan on helppo varata kirjavinkkari omalle luokalleen kirjaston palveluesitteistä. Lisäksi kolmasluokkalaisten kirjavinkkaus on kuulunut jo yli kymmenen vuotta Lahden kaupungin kulttuuriohjelmaan. Tämän myötä pelkästään lukuvuonna 18-19 kirjavinkkausta sai 1008 kolmosluokkalaista.

SATUTUNNIT, LUKUDIPLOMIT, KIRJALLISUUSTAPAHTUMAT, LUKUKOIRAT, MEDIAKASVATUS, KOKOELMAT, KIRJAILIJAVIERAAT, SANATAIDEKERHOT, LUKUHAASTEET

Kirjasto aloittaa lukemiseen innostamisen jo vauvoista. Parhaillaan on käynnissä Lukusankari - lapsiperheet lukemisen lähteille -hanke, jossa tavoitetaan lapsiperheet neuvolasta alkaen. Kirjastojen satutunneilla lapset tutustuvat lastenkirjoihin kuunnellen, katsellen, leikkien ja laulaen - musiikin, draaman ja sanataiteen avulla. Yhteistyössä **Lahden kaupunginteatterin kanssa** on usean vuoden ajan järjestetty kirjallisuustapahtumia sekä satutunteja.

Yhteistyössä Lahden koulujen kanssa on eskareista toiselle asteelle luotu lukudiplomit, joita lukuisat Lahden kaupungin opettajat käyttävät osana opetustaan. Lisäksi Lastu-vinkkaajat -palvelu on tarjolla myös vanhemmille ja koko perheelle. Lasten- ja nuorten aineistoihin perehtyneet kirjastotyöntekijät etsivät perheen eri-ikäisille lapsille sekä tarvittaessa vanhemmille sopivaa luettavaa yhdessä tai itsenäisesti. Kokoelmatyössämme pyrimme koko ajan vastaamaan kysyntään kirjatarjonnalla.

Kouluyhteistyön lisäksi lukemis- ja sanataideharrastuksia tuetaan monipuolisesti lasten ja nuorten vapaa-ajalla yksittäisten kirjallisuustapahtumien ja säännöllisen toiminnan avulla. Esimerkiksi kuluneena syksynä nuorille on järjestetty muun muassa yhteistyössä helsinkiläisen Helsinki Poetry Connectionin kanssa spoken word -työpajoja sekä Open mic -ilta, jotka mahdollistavat sanojen ja tekstien tutkimisen ja itseilmaisun rapin, runon tai muunlaisen tekstin muodossa. Kirjaston henkilökunnan järjestämät lukuhaasteet ja kirjallisuustapahtumat kuten Harry Potter ja Soturikissa -illat ja kirjailijavieraat tukevat lasten ja nuorten lukuharrastusta ja luovat yhteisöllisyyttä lukukokemuksen ympärille.

Teatterin toiminta

Teatterikasvatuksen tavoitteena on tutustuttaa teatteriin monitaiteisena, tarinallisena taidemuotona ja lisätä esityksen lukutaitoa. Lahden kaupunginteatterissa suunnitellaan ja toteutetaan esityksiin liittyvää materiaalia, ns. katsomisavaimia koululaisten katsomiskokemuksen syventämiseksi. Katsomisavaimiin liittyy usein myös kirjavinkkejä. Koululaisten teatterivierailuun liittyy ennakko- tai jälkityöpajoja, joissa esityksen teemoja käsitellään draamamenetelmin.

Yhteenveto

Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus ovat kasvatus- ja koulutusjärjestelmän kivijalka ja yhdessä jatkumona edistävät lapsen lukutaidon kehittymistä opetussuunnitelmien mukaisesti. Ne tarjoavat lapselle mahdollisuuden laajan yleissivistyksen muodostamiseen. On tärkeää ohjata lapsia löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Monipuolisten oppimiskokemusten keinoin voidaan tukea lapsia taitojen kehittämisessä.

Lahden varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa jatketaan niitä toimia, jotka tukevat lasten lukutaidon kehittymistä. Niiden yhteisenä tavoitteena on kasvatus- ja opetustehtävän mukaisesti

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 13

lapsen ikäkausi huomioon ottaen tukea ihmisenä kasvamista ja antaa edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle. Erityisen tärkeitä on rohkaista lapsia tunnistamaan oma erityislaatunsa, omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään.

Kirjasto on aina tehnyt mielellään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja kaikki lisäapu lukemiseen innostamisen saralla on tervetullutta. Työtä tehdään yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja teatterin kanssa.

Päätösehdotus:

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist
Sivistyslautakunta antaa alla olevan lausuntonaan valtuustoaloitteeseen.

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.”

Päätösehdotus:
Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: sivistyslautakunta, sivistyksen palvelualue

Liitteenä

1. Valtuustoaloite

LAHDEN KAUPUNKI
08.10.2019 08:53

2121/ 00.02.00.00.03/2019

Kokoomuksen valtuustoaloite: Teatteri ja draama rapistuvan lukutaidon pelastajiksi

Suomen kunnissa tulisi tehdä työtä lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseksi. Yksi ratkaisu siihen olisi tukea lukutaitoa teatterin ja draaman keinoin.

Suomalaisten lukutaito on rapistumassa. PISA-arvioinnissa Suomen kansallinen keskiarvo (536) sijoittuu tyydyttävälle suoritustasolle. Arvioinnin mukaan heikkoja lukijoita oli kahdeksan prosenttia. Eurostatin tutkimusten (8/2016) mukaan Suomessa on enemmän koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle pudonneita nuoria kuin muissa Pohjoismaissa. Lukutaito on yksi avaintekijä syrjäytymisen ehkäisyssä. Se on myös elinikäisen oppimisen perusta. Vankka pohja lukutaidolle luodaan lapsena. Lukutaito on taito, joka kehittyy ja jota tulee kehittää koko elämän ajan.

Lukutaidon kehittämisessä on tärkeää löytää lapsia ja nuoria kiinnostavia tekstejä ja tekstityyppejä sekä laajentaa käsitystä lukemisesta. Jos kaunokirjallinen teos ei tunnu lapsesta tai nuoresta omimmalta lukemisen muodolta, voimme kannustaa esimerkiksi tietokirjojen tai rap-lyriikoiden pariin. Sanat haltuun -hankkeessa lukutaitoa lähestyttiin rap-musiikin keinoin. Hankkeen työpajojen vaikutuksia tutkittaessa puolet nuorista koki oppineensa uutta, 30 prosenttia kiinnostui uudennlaisista teksteistä, ja yli 20 prosenttia muutti suhtautumistaan lukemiseen.

Yksi ratkaisu lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseen on, että kunnassa tehdään lukutaitoa edistävää työtä teatterin ja draaman keinoin. Kiinnostus kirjoihin ja lukemiseen ei synny itsestään, vaan se vaatii uudennlaisia menetelmiä. Kirjastojen kirjavinkkaukset voisi toteuttaa draaman keinoin tai ilmiöpohjaisesti yhdessä tehden. Tätä työtä voitaisiin tehdä kirjastoihin palkattavan teatterialan ammattilaisen toimesta, yhteistyössä paikallisten taiteen ammattilaisten, kulttuurijärjestöjen tai -yritysten kanssa. Kaupungit tai kunnat voivat myös yhdessä palkata alueelle yhteisen teatterialan ammattilaisen tai ostaa yhdessä palvelun alueen yhdistykseltä tai yritykseltä.

Helsingissä lukutaitoa edistetään jo draaman ja teatterin keinoin. Helsingin kaupunginkirjastolla on seitsemän vuotta ollut kirjaston teatteritöitä. Teatteritöitä on vuosien aikana vinkannut ja innostanut useita tuhansia lapsia ja nuoria lukemaan. Annettujen kirjavinkkausten jälkeen kirjoja on jouduttu tilaamaan lisää kovan kysynnän vuoksi. Syksyn 2019 aikana kirjavinkkaukset teatterin ja draaman keinoin alkavat Helsingissä myös aikuisille. Tämä loistava konsepti on mahdollista monistaa mihin tahansa kuntaan. Helsingin teatteritöitä Minna Rimpilä on luvannut auttaa toiminnan käynnistämässä. Hankkeen kummeiksi voidaan pyytää oman alueen kirjailijoita.

Me allekirjoittaneet esitämme/Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää, että kunnassa aloitetaan lukutaidon vahvistaminen teatterin ja draaman keinoin.

Päiväys

7.10.2019

Kokoomuksen valtuustoryhmä

Allekirjoitukset

San Nunn
 Leijla
 Ari
 (Mitikka Salekka)

bjä Leikkanen

Elina Kari

Olvi

Martta Nieminen

Riitta Kari

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 14

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki hylkää Vesijärvenkadun joukkoliikennekaista- ja polkupyöräkaistasuunnitelmat mm. kaupungin logistiikalle, Lahden ja etenkin sen keskustan elinkeinotoiminnalle erittäin vahingollisena

D/2681/00.02.00.00.03/2018

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Liikennesuunnittelupäällikkö Tarja Tolvanen-Valkeapää,
p. 044 480 4306

Päätös Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

**Käsittely kaupungin-
valtuustossa** Keskustelun kuluessa valtuutettu Kalle Aaltonen ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Aaltonen valtuutettu Juha Viitasen kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun palautusehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista tässä kokouksessa, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä todettiin, että asian käsittelyn jatkamista kannatti 47 valtuutettua ja asian palauttamista 10 valtuutettua kahden valtuutetun pidättäytyessä äänestämästä. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 2 14 §

Näin ollen kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa **Kaupunginhallitus 27.1.2020 § 17:**

Valtuutettu Kalle Aaltonen 12.11.2018:

”Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksikäyttäen minä allekirjoittanut esitän, että Lahden kaupunki hylkää Vesijärvenkadun joukkoliikennekaista ja polkupyöräkaista suunnitelmat mm.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 14

kaupungin logistiikalle, Lahden ja etenkin sen keskustan elinkeinotoiminnalle erittäin vahingollisena. Lisäksi hanketta on ajettu yritysten haluama, mutta sillä ei ilmiselvästi ole yritysten kannatusta tuoreen noin 200 yrityksen allekirjoittaman adressin perusteella. Hanke on herättänyt myös laajaa vastustusta lahtelaisissa ihmisissä ja se tulee aiheuttamaan pahoja ongelmia hälytysajoissa yms.”

Tekninen ja ympäristölautakunta 21.1.2020 § 8:

”Valtuutettu Kalle Aaltonen on tehnyt 12.11.2018 valtuustoaloitteen, että Lahden kaupunki hylkää Vesijärvenkadun joukkoliikennekaista- ja polkupyöräkaistasuunnitelmat mm. kaupungin logistiikalle, Lahden ja etenkin sen keskustan elinkeinotoiminnalle erittäin vahingollisena. *Luonnollisesti liikkeessä* on yksi toteutettavaksi valituista strategian kärkihankkeista. Työn yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on keskustan liikenne- ja liikkumissuunnitelman laatiminen tavoitevuodelle 2030 (LIISU2030). Työ on samalla osa Lahden suunta -työtä ja toteuttaa osaltaan työlle vuodelle 2030 asetettuja strategisia tavoitteita. Vesijärvenkadun kehittämisen ratkaisu käsitellään LIISU 2030 yhteydessä.

Liikennesuunnittelun lähtökohtana on toteuttaa kestävän liikkumisen tavoitteita, sekä vähentää liikenteen ympäristöhaittoja ja parantaa liikenneturvallisuutta. Lisäksi suunnitelman yhteydessä käsitellään joukkoliikenteen terminaalin sijaintia.

Keskustan liikenteen ja liikkumisen tavoitesuunnitelma 2030 on tarkoitus viedä teknisen ja ympäristölautakunnan päätettäväksi vielä kevään 2020 aikana.

Päätösehdotus:
Kaupungininsinööri Jukka Lindfors

Lautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosan selvityksen.

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.”

Päätösehdotus:
Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 14

ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: -

Liitteenä

1. Valtuustoaloite

(4)

13.11.2018 11:49

Valtuustoaloite

D.N:o 2681/00.02.00.00.03/2018

1211.2018

Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksikäyttäen minä allekirjoittanut esitän, että Lahden kaupunki hylkää Vesijärvenkadun joukkoliikennekaista ja polkupyöräkaista suunnitelmat mm. kaupungin logistiikalle, Lahden ja etenkin sen keskustan elinkeinotoiminnalle erittäin vahingollisena. Lisäksi hanketta on ajettu yritysten haluama, mutta sillä ei ilmiselvästi ole yritysten kannatusta tuoreen noin 200 yrityksen allekirjoittaman adressin perusteella. Hanke on herättänyt myös laajaa vastustusta lahtelaisissa ihmisissä ja se tulee aiheuttamaan pahoja ongelmia hälytysajoissa yms

Kalle Aaltonen

MB 12.11.2018

Kaupunginvaltuusto 9.3.2020
Äänestysluettelo

Liite 2/14 §

Asian käsittelyn jatkaminen = JAA, asian palauttaminen = EI

47	JAA
10	EI
2	TYHJÄÄ
0	POISSA

Rahkonen Hannu (kv pj)	JAA
Vahter Merja	JAA
Salonen Jari	JAA
Putula Toni	JAA
Falk Sonja	JAA
Koskelo Jenna	JAA
Lehto Rami	EI
Aaltonen Kalle	EI
Puusaari Riina	JAA
Savurinne Reijo	JAA
Ripatti Tapani	JAA
Nieminen Erkki	JAA
Komu Pekka	JAA
Lientola Elisa	JAA
Oksanen Reijo	JAA
Rostedt Juha (kh I vpj)	JAA
Nikkanen Arja	JAA
Ratia Jorma	EI
Arvaja Pertti	TYHJÄÄ
Talja Martti	JAA
Koskinen Lasse	EI
Salminen Minni	EI
Mäntylä Aleks (kh II vpj)	JAA
Kari Mika (kv I vpj)	JAA
Vaara Ulla	JAA
Ruuska Sinikka	JAA
Nissinen Jarkko (kv III vpj)	JAA
Korhonen Seppo	EI
Kautto Vuokko	JAA
McCarron Francis	TYHJÄÄ
Kaasinen Hannu	JAA
Niinistö Sari	JAA
Kaartinen Leena	JAA
Hyytiä-Ilmonen Henni	JAA
Tuomi Maarit	EI
Mäkelä Martti	EI
Kaikkonen Jouni	JAA
Nevala Nelli	JAA
Lempinen Kari	JAA

Karjalainen Pasi	JAA	
Basboga Alettin	JAA	
Viinikka Anneli	JAA	
Hildén Sirkku (kh pj)	JAA	
Holopainen Antti (kv II vpj)	JAA	
Wallenius Jani	JAA	
Salakka Helena	JAA	
BrunEAU-Milla Vierumäki Markus	JAA	varavaltuutettu
Airamo Pekka	EI	
Karjula Markku	JAA	
Viitanen Juha	EI	
Saastamoinen Aija-Riitta	JAA	
Jokinen Tiina	JAA	
Aaltonen Eveliina	JAA	
Lampinen Minna	JAA	
Mäkynen Maria	JAA	
Markkanen Marju	JAA	
Mäkinen Sanna	JAA	
Laakso Jetta	JAA	
Skinnari Ville	JAA	

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 15

Valtuustoaloite: Perusteettoman ja sananvapautta loukkaavan varoituksen peruminen ja hyvittäminen asianosaiselle

D/1917/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, puh. 044 416 3072

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

**Käsittely kaupungin-
valtuustossa**

Keskustelun kuluessa valtuutettu Seppo Korhonen teki seuraavan palautusehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto toteaa kaupunginhallituksen vastauksen puutteellisesti valmistelluksi. Vastauksessa ei ole huomioitu kaupungin eettisiä toimintaperiaatteita. Valtuustolle ei myöskään ole vastauksen yhteydessä toimitettu päätöksentekoon tarvittavia liitteitä, kuten Lahden kaupungin valtuustosääntö, sen 13 pykälä edellyttää. Kaupunginvaltuusto palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Korhonen mm. valtuutettu Kalle Aaltosen kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun palautusehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista tässä kokouksessa, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä todettiin, että asian käsittelyn jatkamista kannatti 33 valtuutettua ja asian palauttamista 23 valtuutettua kolmen valtuutetun pidättäytyessä äänestämästä. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 2 15 §

Näin ollen kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 27.1.2020 § 21:

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 15

Valtuutettu Pertti Arvaja ja 4 muuta valtuutettua 9.9.2019:

"Valtuustoaloite perusteettoman ja sananvapautta loukkaavan varoituksen perumisesta ja hyvittämisestä asianosaiselle

Tapahtumien taustaa

Varoitus rehtorille

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist antoi 16.1.2018 Tiirismaan koulun rehtori Leena Akolalle varoituksen mm. sillä perusteella, että hän olisi toiminut työnantajan ohjeiden vastaisesti ja käyttäytynyt epäasiallisesti.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös

Varoituksesta kanneltiin Eduskunnan oikeusasiamielelle ja apulaisoikeusasiamies totesi päätöksessään 22.2.2019 (EOAK/1661/2018) varoituksen perusteista, että ei ole voitu oikeudellisesti kestäväällä tavalla käyttää perusteena kirjalliselle varoitukselle sananvapauden käytön johdosta ja totesi sananvapautta loukatun. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi päätöksessään Lahden kaupungin sivistysjohtajalle eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla huomautuksen rehtorin sananvapauden loukkaamisesta. Päätöksessä todetaan lisäksi seuraavaa:

Voimassa olevan vahingonkorvauslain mukainen korvausvastuu loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä on niin pitkälti rajoitettua, että sääntelyn ei voi sanoa tarjoavan tehokasta oikeussuojakeinoa perus- ja ihmisoikeusloukkausten hyvittämiseksi. Ihmisoikeussopimuksen 13 artiklassa, joka on Suomessa lain tasoisesti voimassa, on kuitenkin taattu oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoin ihmisoikeusloukkauksissa. Kärsimyskorvaus on eräissä tapauksissa mahdollista perustaa siihen. Korkeimman oikeuden ratkaisukäytäntö osoittaa, että vahingonkorvausta tai hyvitystä on mahdollista suorittaa perus- ja ihmisoikeusloukkauksen perusteella myös ilman kansallisen lainsäädännön nimenomaista tukea.

Oikeusasiamiehen vakiintuneen ratkaisukäytännön mukaan perusoikeuksien loukkaukset pitää ensisijaisesti estää. Jos se ei onnistu, ne pitää oikaista tai korjata. Mutta jos sekään ei onnistu, loukkaus tulee hyvittää.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 15

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaan oikeusasiamies voi laillisuusvalvontaansa kuuluvassa asiassa tehdä toimivaltaiselle viranomaiselle esityksen tapahtuneen virheen oikaisemiseksi tai epäkohdan korjaamiseksi.

Edellä todetun perusteella esitän kaupungin arvioitavaksi, miten kirjallisen varoituksen antamisesta lukion A rehtorille aiheutunut sananvapauden loukkaus olisi oikaistavissa tai korjattavissa, sekä edelleen, miten loukkaus olisi hänelle hyvitetävissä.

Kaupunginhallituksen "toimenpiteet"

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies pyysi Lahden kaupunkia ilmoittamaan oikeusasiamiehen kansliaan ilmoittamaan 31.5.2019 mennessä, mihin toimenpiteisiin esitys (EOAK/1661/2018) on antanut aihetta.

Lahden kaupunginhallitus käsitteli asiaa 27.5.2019. Sitä vastoin, että kaupunki olisi ryhtynyt perusteettoman varoituksen ja sananvapausloukkauksen osalta apulaisoikeusasiamiehen esittämiin toimenpiteisiin, se pyysi "oikeudelliselta asiantuntijalta" päätöksen kyseenalaistavan lausunnon ja ilmoitti, että kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksella ei ole toimivaltaa puuttua varoituksen antamiseen esimerkiksi perumalla se.

Lahden kaupungin sivistysjohtaja on Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan toimittamassaan kirjelmässään ilmoittanut, ettei hän tule muuttamaan tai perumaan antamaansa varoitusta.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen vastaus toimenpideilmoitukseen

Apulaisoikeusasiamies antoi vastauksen 24.7.2019. Hän ei katsonut aiheelliseksi kommentoida kaupungin näkemyksiä muilta kuin hyvitysasian ja sivistystoimenjohtajan kuulemisen osalta.

Hyvitysasia.

Lahden kaupunginhallitus on katsonut, ettei hyvityskorvausta rehtorille voitaisi edes suorittaa. Apulaisoikeusasiamies on asiasta kaupungin kanssa eri mieltä. Hän toteaa, että oikeusasiamiehen vakiintuneen ratkaisukäytännön mukaan perusoikeuksien loukkaukset pitää ensisijaisesti estää. Jos se ei onnistu, ne pitää oikaista tai korjata. Mutta jos sekään ei onnistu, loukkaus tulee

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 15

hyvittää. Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain (197/2002) 11 §:n mukaan voi laillisuusvalvontaansa kuuluvassa asiassa tehdä toimivaltaiselle viranomaiselle esityksen tapahtuneen virheen oikaisemiseksi tai epäkohdan korjaamiseksi. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on toimivaltansa puitteissa tehnyt kaupungille hyvitysesityksen.

Sivistysjohtajan kuuleminen

Kaupunginhallituksen mielestä oikeusasiamiehen olisi tullut varata sivistysjohtajalle oikeus tulla yksilöidysti kuulluksi huomautuksen johdosta. Apulaisoikeusasiamies pitää kaupungin näkemystä virheellisenä. Kuulemisasiassa on menetelty hallintolain, oikeusasiamieslain ja perustuslain mukaisesti. Sivistystoimenjohtajan kuuleminen on tapahtunut siinä yhteydessä, kun Lahden kaupungin puolesta lausunnon antoi sivistyslautakunta, joka sisälsi mm. sivistysjohtajan selvityksen.

Kaupunginhallituksen toiminta asiassa

Katsomme, että kaupunginhallitus on menetellyt asiassa tavalla, joka vahingoittaa kaupungin mainetta sekä eettisesti, että juridisesti, sekä loukkaa vakavasti työntekijänsä oikeusturvaa. Sen ylimielistä ja piittaamatonta suhtautumista lainvalvojan kuvaava hyvin se, että kaupunginhallitus on pyrkinyt kiistämään sananvapauden loukkauksen, kyseenalaistamaan muutoinkin eduskunnan oikeusasiamiehen päätöksen ja pidättäytymällä oikeusasiamiehen esittämistä toimenpiteistä. Kaupunginhallitus ei ottanut edes asialistalleen oikeusasiamiehen vastausta toimenpiteistä, vaan piilotti sen 12.8.2019 pitämässään kokouksessa saapuneisiin ja lähteneisiin asiakirjoihin (D/1009/2018).

Kaupunginhallituksen hankkima "lausunto" oli juridisesti täysin turha, liki 10 000 euroa kustantanut kuluerä, koska sillä ei voi, eikä tässäkään tapauksessa ole voitu muuttaa Eduskunnan oikeusasiamiehen kanteluasiassa tekemää päätöstä.

Valtuustoaloite

Me allekirjoittaneet valtuutetut teemme asiassa seuraavansisältöisen valtuustoaloitteen:

1. Kaupunginvaltuusto toteaa, että Eduskunnan oikeusasiamies on ylimpänä lainvalvojana pitänyt sivistysjohtajan rehtori Leena Akolalle antamaa varoitusta hänen sananvapauttaan

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 15

loukkaavana sekä perusteettomana.

2. Kaupunginvaltuusto velvoittaa kaupunginhallituksen ottamaan varoitustasia uudelleen käsiteltäväksi ja ryhtymään Oikeusasiamiehen esittämiin toimenpiteisiin ko. rehtorille aiheutetun sananvapauden loukkauksen oikaisemiseksi tai korjaamiseksi ja hänelle aiheutetun vahingon hyvittämiseksi. Hyvittämisenä maksettavasta korvaussummasta pyydetään Leena Akolalta hänen oma lausumansa.”

Vastaus aloitteeseen:

Kuten aloitteessa todetaan, kaupunginhallitus käsitteli 27.5.2019 kokouksessaan Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätöksen ja esitti näkemyksensä siitä antamassaan lausunnossa. Lisäksi kaupunginhallitus merkitsi esityslistan kodassa ”saapuneet ja lähteneet asiakirjat” tiedokseen 12.8.2019 kokouksessaan apulaisoikeusasiamiehen vastauksen. Kaupunginhallitus katsoi merkitessään apulaisoikeusasiamiehen vastauksen tiedokseen 12.8.2019, että asia ei edellytä kaupungilta enempiä toimenpiteitä.

Aloitteessa toivotaan kaupunginvaltuuston toteavan Eduskunnan oikeusasiamiehen kannan k.o. rehtorin saamaan varoitukseen sekä velvoittavan kaupunginhallituksen ottamaan asia uudelleen käsiteltäväksi ja ryhtymään toimenpiteisiin loukkauksen oikaisemiseksi ja hänelle aiheutetun vahingon hyvittämiseksi.

Korvaukseen ei edellä olevan ja kaupunginhallituksen 27.5.2019 asiassa tekemän päätöksen perusteella ole perustetta. Valtuustoa sitovassa Lahden kaupungin hallintosäännössä on määritelty päätösvalta vahingonkorvausten suorittamiselle. Hallintosäännön (s.23) mukaan vahingonkorvauksista päättää lautakunta, kaupunginhallitus tai kaupunginhallituksen jaosto.

K.o. rehtori ei ole itse vaatinut asiansa uudelleen käsittelyä eikä ole esittänyt kunnalle asiassa vaatimuksia. Kaupunginhallitus katsoo, että asia ei edellytä kaupungilta toimenpiteitä.

Päätösehdotus:

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 15

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: -

Liitteenä

1. Valtuustoaloite

LAHDEN KAUPUNKI
10.09.2019 09:34

(2)

Sivu 1 / 4

1917/00.02.00.00.03/2019

LAHDEN KAUPUNGINHALLITUS**VALTUUSTOALOITE PERUSTEETTOMAN JA SANANVAPAUTTA LOUKKAAVAN VAROITUKSEN PERUMISESTA JA HYVITTÄMISESTÄ ASIANOSAISELLE****TAPAHTUMIEN TAUSTAA****Varoitus rehtorille**

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist antoi 16.1.2018 Tiirismaan koulun rehtori Leena Akolalle varoituk-
sen mm. sillä perusteella, että hän olisi toiminut työnantajan ohjeiden vastaisesti ja käyttäytynyt
epäasiallisesti.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös

Varoituksesta kanneltiin Eduskunnan oikeusasiamielelle ja apulaisoikeusasiamies totesi päätökses-
sään 22.2.2019 (EOAK/1661/2018) varoituksen perusteista, että ei ole voitu oikeudellisesti kestä-
väällä tavalla käyttää perusteena kirjalliselle varoitukselle sananvapauden käytön johdosta ja totesi
sananvapautta loukatun. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi päätöksessään Lahden kaupungin
sivistysjohtajalle eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla huomau-
tuksen rehtorin sananvapauden loukkaamisesta. Päätöksessä todetaan lisäksi seuraavaa:

Voimassa olevan vahingonkorvauslain mukainen korvausvastuu loukkauksen aiheuttamasta kärsi-
myksestä on niin pitkälti rajoitettua, että sääntelyn ei voi sanoa tarjoavan tehokasta oikeussuojakei-
noa perus- ja ihmisoikeusloukkausten hyvittämiseksi. Ihmisoikeussopimuksen 13 artiklassa, joka
on Suomessa lain tasoisesti voimassa, on kuitenkin taattu oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin
ihmisoikeusloukkauksissa. Kärsimyskorvaus on eräissä tapauksissa mahdollista perustaa siihen.
Korkeimman oikeuden ratkaisukäytäntö osoittaa, että vahingonkorvausta tai hyvitystä on mahdol-
lista suorittaa perus- ja ihmisoikeusloukkauksen perusteella myös ilman kansallisen lainsäädännön
nimenomaista tukea.

Oikeusasiamiehen vakiintuneen ratkaisukäytännön mukaan perusoikeuksien loukkaukset pitää ensi-
sijaisesti estää. Jos se ei onnistu, ne pitää oikaista tai korjata. Mutta jos sekään ei onnistu, loukkaus
tulee hyvittää.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaan oikeusasiamies voi lailli-
suusvalvontaansa kuuluvassa asiassa tehdä toimivaltaiselle viranomaiselle esityksen tapahtuneen
virheen oikaisemiseksi tai epäkohdan korjaamiseksi.

Edellä todetun perusteella esitän kaupungin arvioitavaksi, miten kirjallisen varoituksen antamisesta
lukion A rehtorille aiheutunut sananvapauden loukkaus olisi oikaistavissa tai korjattavissa, sekä
edelleen, miten loukkaus olisi hänelle hyvitetävissä.

Kaupunginhallituksen ”toimenpiteet”

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies pyysi Lahden kaupunkia ilmoittamaan oikeusasiamiehen kansli-
aan ilmoittamaan 31.5.2019 mennessä, mihin toimenpiteisiin esitys (EOAK/1661/2018) on antanut
aihetta.

Lahden kaupunginhallitus käsitteli asiaa 27.5.2019. Sitä vastoin, että kaupunki olisi ryhtynyt perus-
teettoman varoituksen ja sananvapausloukkauksen osalta apulaisoikeusasiamiehen esittämiin toi-

MS 9.9.2019

menpiteisiin, se pyysi ”oikeudelliselta asiantuntijalta” päätöksen kyseenalaistavan lausunnon ja ilmoitti, että kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksella ei ole toimivaltaa puuttua varoituksen antamiseen esimerkiksi perumalla se.

Lahden kaupungin sivistysjohtaja on Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan toimittamassaan kirjelmässään ilmoittanut, ettei hän tule muuttamaan tai perumaan antamaansa varoitusta.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen vastaus toimenpideilmoitukseen

Apulaisoikeusasiamies antoi vastauksen 24.7.2019. Hän ei katsonut aiheelliseksi kommentoida kaupungin näkemyksiä muilta kuin hyvitysasian ja sivistystoimenjohtajan kuulemisen osalta.

Hyvitysasiasia.

Lahden kaupunginhallitus on katsonut, ettei hyvityskorvausta rehtorille voitaisi edes suorittaa. Apulaisoikeusasiamies on asiasta kaupungin kanssa eri mieltä. Hän toteaa, että oikeusasiamiehen vaikiintuneen ratkaisukäytännön mukaan perusoikeuksien loukkaukset pitää ensisijaisesti estää. Jos se ei onnistu, ne pitää oikaista tai korjata. Mutta jos sekään ei onnistu, loukkaus tulee hyvittää. Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain (197/2002) 11 §:n mukaan voi laillisuusvalvontaansa kuuluvassa asiassa tehdä toimivaltaiselle viranomaiselle esityksen tapahtuneen virheen oikaisemiseksi tai epäkohdan korjaamiseksi. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on toimivaltansa puitteissa tehnyt kaupungille hyvitysesityksen.

Sivistysjohtajan kuuleminen

Kaupunginhallituksen mielestä oikeusasiamiehen olisi tullut varata sivistysjohtajalle oikeus tulla yksilöidysti kuulluksi huomautuksen johdosta. Apulaisoikeusasiamies pitää kaupungin näkemystä virheellisenä. Kuulemisasiassa on menetelty hallintolain, oikeusasiamieslain ja perustuslain mukaisesti. Sivistystoimenjohtajan kuuleminen on tapahtunut siinä yhteydessä, kun Lahden kaupungin puolesta lausunnon antoi sivistyslautakunta, joka sisälsi mm. sivistysjohtajan selvityksen.

Kaupunginhallituksen toiminta asiassa

Katsomme, että kaupunginhallitus on menetellyt asiassa tavalla, joka vahingoittaa kaupungin mainetta sekä eettisesti, että juridisesti, sekä loukkaa vakavasti työntekijänsä oikeusturvaa. Sen ylimielistä ja piittaamatonta suhtautumista lainvalvojan kuvaava hyvin se, että kaupunginhallitus on pyrkinyt kiistämään sananvapauden loukkauksen, kyseenalaistamaan muutoinkin eduskunnan oikeusasiamiehen päätöksen ja pidättäytymällä oikeusasiamiehen esittämistä toimenpiteistä. Kaupunginhallitus ei ottanut edes asialistalleen oikeusasiamiehen vastausta toimenpiteistä, vaan piilotti sen 12.8.2019 pitämässään kokouksessa saapuneisiin ja lähteneisiin asiakirjoihin (D/1009/2018).

Kaupunginhallituksen hankkima ”lausunto” oli juridisesti täysin turha, liki 10 000 euroa kustantanut kuluerä, koska sillä ei voi, eikä tässäkään tapauksessa ole voitu muuttaa Eduskunnan oikeusasiamiehen kanteluasiassa tekemää päätöstä.

VALTUUSTOALOITE

Me allekirjoittaneet valtuutetut teemme asiassa seuraavansisältöisen valtuustoaloitteen:

1. Kaupunginvaltuusto toteaa, että Eduskunnan oikeusasiamies on ylimpänä lainvalvojana pitänyt sivistysjohtajan rehtori Leena Akolalle antamaa varoitusta hänen sananvapauttaan loukkaavana sekä perusteettomana.
2. Kaupunginvaltuusto velvoittaa kaupunginhallituksen ottamaan varoitusasia uudelleen käsiteltäväksi ja ryhtymään Oikeusasiamiehen esittämiin toimenpiteisiin ko. rehtorille

aiheutetun sananvapauden loukkauksen oikaisemiseksi tai korjaamiseksi ja hänelle aiheutetun vahingon hyvittämiseksi. Hyvittämisenä maksettavasta korvaussummasta pyydetään Leena Akolalta hänen oma lausumansa.

Lahdessa 9.9.2019

Pertti Arvaja

Seppo Korhonen

Jorma Ratia

~~Seppo Koskinen~~

Seppo Koskinen

JARI HARTMAN

Kaupunginvaltuusto 9.3.2020
Äänestysluettelo

Liite 2/15 §

Asian käsittelyn jatkaminen = JAA, asian palauttaminen = EI

33	JAA
23	EI
3	TYHJÄÄ
0	POISSA

Rahkonen Hannu (kv pj)	JAA
Vahter Merja	JAA
Salonen Jari	JAA
Putula Toni	JAA
Falk Sonja	JAA
Koskelo Jenna	JAA
Lehto Rami	JAA
Aaltonen Kalle	EI
Puusaari Riina	JAA
Savurinne Reijo	JAA
Ripatti Tapani	JAA
Nieminen Erkki	JAA
Komu Pekka	JAA
Lientola Elisa	JAA
Oksanen Reijo	JAA
Rostedt Juha (kh I vpj)	JAA
Nikkanen Arja	EI
Ratia Jorma	EI
Arvaja Pertti	EI
Talja Martti	JAA
Koskinen Lasse	EI
Salminen Minni	EI
Mäntylä Aleks (kh II vpj)	JAA
Kari Mika (kv I vpj)	EI
Vaara Ulla	EI
Ruuska Sinikka	EI
Nissinen Jarkko (kv III vpj)	JAA
Korhonen Seppo	EI
Kautto Vuokko	TYHJÄÄ
McCarron Francis	EI
Kaasinen Hannu	EI
Niinistö Sari	EI
Kaartinen Leena	EI
Hyytiä-Ilmonen Henni	EI
Tuomi Maarit	EI
Mäkelä Martti	JAA
Kaikkonen Jouni	EI
Nevala Nelli	JAA
Lempinen Kari	JAA

Karjalainen Pasi	JAA	
Basboga Alettin	JAA	
Viinikka Anneli	JAA	
Hildén Sirkku (kh pj)	JAA	
Holopainen Antti (kv II vpj)	TYHJÄÄ	
Wallenius Jani	EI	
Salakka Helena	JAA	
BrunEAU-Milla Vierumäki Markus	JAA	varavaltuutettu
Airamo Pekka	EI	
Karjula Markku	EI	
Viitanen Juha	EI	
Saastamoinen Aija-Riitta	JAA	
Jokinen Tiina	EI	
Aaltonen Eveliina	EI	
Lampinen Minna	JAA	
Mäkynen Maria	JAA	
Markkanen Marju	JAA	
Mäkinen Sanna	JAA	
Laakso Jetta	JAA	
Skinnari Ville	TYHJÄÄ	

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 16

Lahden Vihreä valtuustoryhmän järjestäytyminen

D/1020/00.00.01.00.03/2017

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa **Kaupunginhallitus 3.2.2020 § 26:**

Lahden Vihreä valtuustoryhmä 22.1.2020:

”Me allekirjoittaneet muodostamme Lahden Vihreän valtuustoryhmän 22.1.2020 alkaen jatkuen toistaiseksi

Puheenjohtaja: Riina Puusaari, valtuutettu
Varapuheenjohtaja: Jouni Kaikkonen, valtuutettu
Sihteeri: Aleksi Mäntylä, valtuutettu
Tiedottaja: Jani Uhrman, varavaltuutettu

Muut jäsenet:

Nelli Nevala, valtuutettu
Eveliina Aaltonen, valtuutettu
Tiina Jokinen, valtuutettu
Aija-Riitta Saastamoinen, valtuutettu
Teemu Häyrinen, varavaltuutettu
Olavi Kopo, varavaltuutettu
Panu Heinonen, varavaltuutettu
Onerva Vartiainen, varavaltuutettu
Lassi Puodinketo, varavaltuutettu
Sami Metsäranta, varavaltuutettu

Vihreän valtuustoryhmän pääneuvottelijana toimii valtuustoryhmän puheenjohtaja Riina Puusaari ja muina neuvottelijoina valtuustoryhmän varapuheenjohtaja Jouni Kaikkonen, kaupunginhallituksen jäsen Aleksi Mäntylä sekä kunnallisjärjestön varapuheenjohtaja Tiina Jokinen.”

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 16

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.”

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kh: kv
Kv: luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 17

Valtuustoaloite: Vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä

D/2683/00.02.00.00.03/2018

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen, puh. 044 482 0590

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 3.2.2020 § 27:

Kaupunginvaltuutettu Seppo Korhonen 12.11.2018:

”Lahti on muiden kuntien tavoin vastuussa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä. Päijät-Hämeessä kunnat ovat tätä tarkoitusta varten perustaneet kuntayhtymän, jolta ne ostavat tarvittavat palvelut. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (hyky) on perustamistaan lähtien jatkanut Lahden kaupungin aloittamaa linjaa vammaispalvelujen heikentämisestä lakien tulkintaa muuttamalla. Lähtökohdaksi on otettu käytäntö, jossa 65 vuotta täyttäneiden vammaisten ihmisten henkilökohtaisesta avusta ja tuesta päätetään vammaispalvelulain sijaan sosiaalihuoltolain ja vanhuspalvelulain pohjalta. Tämä on johtanut useiden kohdalla palvelujen heikkenemiseen ja henkilökohtaisen avustajan epäämiseen.

On kohtuutonta ja ihmisarvoa alentavaa, että yhteiskunnassa heikommassa asemassa olevat ihmiset joutuvat hakemaan oikeutta palveluihin oikaisuvaatimuksin ja hallinto-oikeudelle tehtävin valituksin. Kysymys onkin siitä, että päätöksiä tehdään ”säästösyistä” ja ohitetaan lainsäädäntö perustuslaista vammaispalvelulakiin. Tosiasiallisesti palvelujen laiminlyönnillä ei saavuteta edes säästöjä, sillä monet vammaiset ihmiset ovat myös pitkäaikais- ja monisairaita. Etenevän sairauden myötä he joutuvat henkilökohtaisen avun väheissä yhä useammin turvautumaan sairaalahoitoon.

Hyky perustelee vammaisten ihmisten palvelujen heikentämistä ”yhdenvertaisuudella”, mikä on ihmisoikeuksien näkökulmasta käsittämätön. Invalidiliitto on huolestunut vammaisiin ihmisiin kohdistuneesta syrjinnästä ja vaatii mm. Suomenkin ratifioiman YK:n vammaisso-

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 17

pimuksen käytäntöönpanoa. Sen taholta todetaan, että ”lakien käytännön soveltaminen ja palvelujen järjestämistavat aiheuttavat ongelman perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta tarkasteltuna silloin, kun viranomaisen ei myönnä lain edellytykset täyttävälle hakijalle hänelle lain mukaan subjektiivisena oikeutena kuuluvaa vammaispalvelua tai tukitointa. Tästä aiheutuu vammaisia henkilöitä syrjiviä käytäntöjä ja jopa oikeudenmenetyksiä. Silloin ollaan hyvin lähellä tilanteessa, jossa viranomaisen toiminnassa on kyse vähintään välillisestä syrjinnästä.”

Tällä valtuustoaloitteella esitän, että Lahti Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän suurimpana jäsenkuntana ryhtyy omistajaohjauksellisiin ja muihin mahdollisiin toimenpiteisiin, jotta kuntayhtymässä kaikkien vammaisten, myös 65-vuotta täyttäneiden vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun päätökset tehdään YK:n vammaissopimusta kunnioittaen ja vammaispalvelulain puitteissa.”

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto 23.1.2020/1 §:

”Valtuutettu Seppo Korhonen on jättänyt 12.11.2018 133 § valtuustoaloitteen liittyen vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestämiseen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä ([liite1](#)). Valtuustoaloitteessaan Korhonen esittää, että Lahti Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän suurimpana jäsenkuntana ryhtyy omistajaohjauksellisiin ja muihin mahdollisiin toimenpiteisiin, jotta kuntayhtymässä kaikkien vammaisten, myös 65 vuotta täyttäneiden vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun päätökset tehdään YK:n vammaissopimusta kunnioittaen ja vammaispalvelulain mukaisesti.

Hyvinvointikuntayhtymän perussopimus antaa Lahden kaupungille vaikutusmahdollisuuden yhtymän toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä järjestettävien palveluiden määrittelyyn mm. yhtymäkokouksen, työvaliokunnan ja vuosittaisen palvelusopimuksen kautta.

Hyvinvointikuntayhtymän vastineissa (27.9.2018, 24.1.2019 ja 8.4.2019) todetaan, että hyvinvointikuntayhtymän tulee noudattaa yhtenevää linjaa palvelujen myöntämisessä koko toiminta-alueellaan ja lainsäätäjän tavoitteena on, että palvelut toteutetaan lähtökohtaisesti ensisijaisen lainsäädännön pohjalta. Pääasiassa ikääntymiseen liittyvissä sairauksissa ja toimintarajoitteista johtuva avun ja tuen tarve ei kuulu vammaispalvelulain nojalla järjestettäväksi.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 17

Tämän valtuustoaloitteen vastinetta käsiteltiin Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston kokouksessa 18.6.2019 § 20. Jaosto päätti yksimielisesti, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun ja että asiaan pyydetään vammaisneuvoston lausunto.

Lahden kaupungin vammaisneuvosto on toimittanut kannanottonsa valtuustoaloitteeseen 3.10.2019 (liite 5).

Lausunnossaan vammaisneuvosto toteaa, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän laintulkinta, jossa vammaisen henkilökohtaisen avun perusteita muutetaan ikään perustuen, on lainvastainen. Tähän liittyen vammaisneuvostolle on tullut tietoon, että henkilön täyttäessä 65 vuotta heiltä on evätty aiemmin myönnetty henkilökohtainen avustaja ja – apu. Hylkäyspäätökset ovat kohdistuneet mm. ikääntyneisiin liikuntavammaisiin, jopa sokeisiin. Vammaisen perussairaudet ja – vammat pysyvät samoina riippumatta iästä. Lisäksi hyvinvointikuntayhtymän taholta on yksipuolisesti ilmoitettu, että tuotannollisista syistä johtuen vammaisen henkilökohtainen apu poistetaan ja esitetään tilalle mahdollisesti kotipalvelua. Edelleen lausunnossaan vammaisneuvosto tuo esiin, että lainmukaisia henkilökohtaisia haastatteluja ei ole suoritettu eikä ole kuunneltu avunsaajien mielipiteitä. Henkilökohtaisen avunsaajat kuuluvat usein 100 % invaliditeetin piiriin.

Henkilökohtaisen avustajan turvaamana vammaisen pystyy osallistumaan harrastuksiin, osallistumaan yhteiskunnallisiin toimintoihin ja pitämään yllä sosiaalista vuorovaikutusta. Tämä mahdollisuus poistuu mikäli yli 65 – vuotias poistetaan vammaispalvelulain piiristä. Vammaisneuvosto katsoo, että Päijät-Hämeen kuntayhtymän pitää noudattaa olemassa olevaa lakia ja tarjota tasavertaiset palvelut ikään katsomatta.

Vammaisneuvoston lausuntoon liittyen osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto pyysi 6.11.2019 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä tarkennetun lisäselvityksen siitä, millä perusteella aiemmin vammaispalvelulain mukaisia palveluita saaneet vammaiset henkilöt siirtyvät 65 vuotta täytettyään palveluiden myöntämisen suhteen sosiaalihuoltolain piiriin esim. henkilökohtainen apu. Lisäksi pyydettiin selvitystä siitä miten muutoksissa on kuultu vammaisia henkilöitä ja miten Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä toteuttaa lainmukaiset, tasavertaiset palvelut ikään katsomatta.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunto 21.11.2019 (liite 6)

Päijät-Hämeen kuntayhtymä on toimittanut 21.11.2019 lausunnon todeten, että vammaispalveluiden toteuttamisen periaatteet ovat voimassa olevien sopimusten, lakien ja asetusten mukaiset. Vam-

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 17

maispalveluissa on tarkistettu henkilökohtaiseen apuun liittyviä palvelutarpeita ja arvioinnit ovat kohdistuneet kaiken ikäisiin vammaisasiakkaisiin. Palvelutarpeen arvioinnit on toteutettu pääsääntöisesti asiakkaat tavaten, ja asiat on dokumentoitu normaaliin tapaan sosiaalihuollon kirjaamista ohjaavien periaatteiden mukaan. Sekä palvelutarpeen arviointilomakkeelle että palvelusuunnitelmalle merkitään tiedoksi esimerkiksi asiakkaan mielipide ja näkemys omasta palvelutarpeestaan. Lausunnossa myös todetaan, että 65 vuotta täyttänyt ei siirry automaattisesti sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden piiriin. Palvelutarpeita ei ole tarkistettu iän perusteella. Kun palvelutarpeen arviointiin muutoin päädytään, kyseessä on aina yksilölliseen selviytykseen perustuva tulkinta siitä, mihin palveluihin kukin henkilö on oikeutettu, ja minkä lain puitteissa palvelua voidaan henkilölle tuottaa.

Lausunnossa myös todetaan, että Lahden kaupungissa aiemmin noudatetut henkilökohtaisen avun myöntämiskäytännöt eivät ole kaikilta osin vastanneet vammaispalvelulain henkeä. Tähän liittyen todetaan, että jos henkilön toimintakyky on alentunut ikääntymisestä johtuvasta sairaudesta tai toimintarajoitteesta johtuen, eikä henkilön voida katsoa olevan vaikeavammaisen, ei henkilö ole oikeutettu henkilökohtaiseen apuun vaan avuntarpeeseen tulee vastata sosiaalihuoltolain mukaisilla tai muilla ensisijaisilla palveluilla. Edelleen todetaan, että jokaisella asiakkaalla on mahdollisuus käyttää muutoksenhakuoikeuttaan päätöksiin liittyen ja oikaisuvaatimuksissa eriävät näkemykset asiakkaan ja viranhaltijan välillä liittyvät usein vaikeavammaisuuden tai välttämättömän henkilökohtaisen avun määrän määrittelyyn.

Yhteenvetona saaduista selvityksistä ja lausunnoista voidaan todeta, että vammaispalveluiden myöntämiseen liittyvät viranhaltijoiden päätökset ja niiden perustelut eivät ole kaikilta osin selkeitä asiakkaille. Sinällään Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä tuo selvityksissään esiin, että henkilökohtaisen avun päätökset tehdään YK:n vammais-sopimusta kunnioittaen ja vammaispalvelulain mukaisesti. Lahden vammaisneuvosto on nostanut lausunnossaan esiin, että vaikeavammaiselta hänen täyttäessään 65 vuotta on poistettu henkilökohtainen apu ja että lainmukaisia henkilökohtaisia haastatteluja ei ole suoritettu asiakkaille kuunnellen heidän mielipiteitään.

Keskeistä on, että palveluiden myöntämiseen liittyvät päätökset perustuvat voimassa oleviin sopimuksiin ja lainsäädäntöön. Tarvitaan myös säännöllistä keskustelua asiakkaiden ja palvelun tuottajan välillä esim. vammaisneuvoston, kokemusasiiantuntijoiden tai asiakasfoorumien kautta. Näin voidaan nostaa ongelmakohtia esiin sekä vä-

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 17

littää tietoa lainsäädännöstä ja miten sitä sovelletaan viranhaltijapäätöksiä tehtäessä. On myös edelleen varmistettava, että asiakkailta on riittävästi tietoa mahdollisuudesta käyttää muutoksenhakuoikeuttaan päätöksiin. Tässä korostuu viranhaltijoiden ja sosiaaliasiamiehen ohjaus ja neuvonta asiakkaille muutoksenhakuprosessista.

Päätösehdotus:
Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto

- 1) merkitsee tiedoksi Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän 21.11.2019 toimittaman lausunnon ja
- 2) päättää antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle alla olevan vastauksenaan valtuustoaloitteeseen

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.”

Päätösehdotus:
Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto, osallisuuden ja hyvinvointipalvelujen vastuualue

Liitteenä

1. Valtuustoaloite
2. Vastaus henkilökohtaista apua koskevaan valtuustoaloitteeseen 8.4.2019 / P- H Hyvinvointikuntayhtymä
3. P –H hyvinvointikuntayhtymän selvitys 24.1.2018
4. P –H hyvinvointikuntayhtymän selvitys 27.9.2018

6 (6)

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 17

-
5. Vammaisneuvoston kannanotto 3.10.2019
 6. P-H hyvinvointikuntayhtymän selvitys 21.11.2019

13.11.2018 11:48

2

Lahten kaupunginvaltuusto

D.N:o

Lahti 12.11.2018

2683/00.02.00.00.03/2018

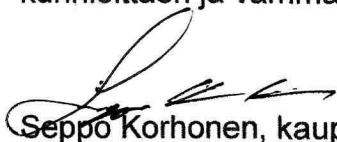
Valtuustoaloite vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestämisestä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä

Lahti on muiden kuntien tavoin vastuussa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä. Päijät-Hämeessä kunnat ovat tätä tarkoitusta varten perustaneet kuntayhtymän, jolta ne ostavat tarvittavat palvelut. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (hyky) on perustamisestaan lähtien jatkanut Lahden kaupungin aloittamaa linjaa vammaispalvelujen heikentämisestä lakien tulkintaa muuttamalla. Lähtökohdaksi on otettu käytäntö, jossa 65 vuotta täyttäneiden vammaisten ihmisten henkilökohtaisesta avusta ja tuesta päätetään vammaispalvelulain sijaan sosiaalihuoltolain ja vanhuspalvelulain pohjalta. Tämä on johtanut useiden kohdalla palvelujen heikkenemiseen ja henkilökohtaisen avustajan epäämiseen.

On kohtuutonta ja ihmisarvoa alentavaa, että yhteiskunnassa heikommassa asemassa olevat ihmiset joutuvat hakemaan oikeutta palveluihin oikaisuvaatimuksin ja hallinto-oikeudelle tehtävin valituksin. Kysymys onkin siitä, että päätöksiä tehdään "säästöyistä" ja ohitetaan lainsäädäntö perustuslaista vammaispalvelulakiin. Tosiasiallisesti palvelujen laiminlyönnillä ei saavuteta edes säästöjä, sillä monet vammaiset ihmiset ovat myös pitkäaikais- ja monisairaita. Etenevän sairauden myötä he joutuvat henkilökohtaisen avun vähetessä yhä useammin turvautumaan sairaalahoitoon.

Hykyn perustelee vammaisten ihmisten palvelujen heikentämistä "yhdenvertaisuudella", mikä on ihmisoikeuksien näkökulmasta käsittämätön. Invalidiliitto on huolestunut vammaisiin ihmisiin kohdistuneesta syrjinnästä ja vaatii mm. Suomenkin ratifioiman YK:n vammaissopimuksen käytäntöönpanoa. Sen taholta todetaan, että "lakien käytännön soveltaminen ja palvelujen järjestämistavat aiheuttavat ongelman perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta tarkasteltuna silloin, kun viranomaisen ei myönnä lain edellytykset täyttävälle hakijalle hänelle lain mukaan subjektiivisena oikeutena kuuluvaa vammaispalvelua tai tukitoita. Tästä aiheutuu vammaisia henkilöitä syrjiviä käytäntöjä ja jopa oikeudenmenetyksiä. Silloin ollaan hyvin lähellä tilanteessa, jossa viranomaisen toiminnassa on kyse vähintään välillisestä syrjinnästä."

Tällä valtuusaloitteella esitän, että Lahti Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän suurimpana jäsenkuntana ryhtyy omistajaohjauksellisiin ja muihin mahdollisiin toimenpiteisiin, jotta kuntayhtymässä kaikkien vammaisten-, myös 65-vuotta täyttäneiden vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun päätökset tehdään YK:n vammaissopimusta kunnioittaen ja vammaispalvelulain puitteissa.

Seppo Korhonen, kaupunginvaltuutettu

AB 12.11.2018

8.4.2019

Asia: VASTAUS HENKILÖKOHTAISTA APUA KOSKEVAAN VALTUUSTO-ALOITTEESEEN

Viite: Pia Haverisen vastinepyyntö 2.4.2019

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä on perustamisestaan lähtien jatkanut Lahden kaupungin aloittamaa linjaa vammaispalvelujen heikentämisestä lakien tulkintaa muuttamalla. Lähtökohdaksi on aloitteen mukaan otettu käytäntö, jossa 65-vuotta täyttäneiden vammaisten ihmisten henkilökohtaisesta avusta ja tuesta päätetään vammaispalvelulain sijaan sosiaalihuoltolain ja vanhuspalvelulain pohjalta, mikä on johtanut useiden henkilöiden kohdalla palvelujen heikkenemiseen ja henkilökohtaisen avustajan epäämiseen.

Vastine:

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tulee noudattaa yhtenevää linjaa palvelujen myöntämisessä koko toiminta-alueellaan. Lahden kaupungissa aiemmin noudatetut myöntämiskäytännöt eivät ole kaikilta osin vastanneet vammaispalvelulain henkeä, vaan palvelupäätöksiä on tehty vaihtelevin käytännöin. Hyvinvointikuntayhtymän vammaispalvelujen tavoitteena on varmistaa yhtenevä ja vaikeavammaisuuden kriteerit huomioiva laadukas päätöksenteko.

Lainsäätäjän tavoitteena on, että palvelut toteutetaan lähtökohtaisesti ensisijaisen lainsäädännön pohjalta. Mikäli asiakas ei täytä vaikeavammaisuuden kriteerejä, tuo ensisijainen lainsäädäntö on sosiaalihuoltolaki. Pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista ja toimintarajoitteista johtuva avun ja tuen tarve ei kuulu vammaispalvelulain nojalla järjestettäväksi.

Toisin kuin aloitteessa annetaan ymmärtää, vammaispalvelulain mukaisia päätöksiä ei tehdä säästöt edellä. Vaikeavammaisuuden kriteerit täyttävällä asiakkaalla on subjektiivinen oikeus valtaosaan vammaispalveluista. Vain pieni osa vammaisten palveluista on määrärahasidonnaisia, jolloin palvelun myöntämistä voidaan siirtää siihen asti, kunnes määrärahaa on jälleen käytettävissä. Vaikeavammaisuuden kriteerien täytyessä palvelu on siis aina myönnettävä ja tavoitteena on laadukas ja oikein mitoitettu palvelu. Kustannusten kasvun hillitsemiseen toki pyritään tuottamalla palvelut aiempaa

kustannustehokkaammin ja tarvittaessa myös ylimitoitettuja palveluja karsimalla.

Henkilökohtaisen avun saajia oli 31.10.2018 tilaston mukaan yhteensä 556 henkilöä, joista yli 65-vuotiaita oli 221. Vaikeavammaisten kuljetuspalvelun saajista yli 65-vuotiaita oli 2.367 henkilöä ja alle 65-vuotiaita 1.072 henkilöä. Tämä osoittanee, että ikäihmiset ovat varsin hyvin edustettuina vammaispalvelujen saajissa, jos he täyttävät myöntämisen kriteerit. Mutta riippumatta hakijan iästä, henkilökohtaisesta avusta joudutaan tekemään kielteinen päätös, mikäli henkilö ei täytä vaikeavammaisuuden kriteerejä.

Yhdenvertaisuus tarkoittaa yhteneviä myöntämiskriteerejä kaikkien yhtymän vammaispalvelujen hakijoiden kohdalla. Päätöksenteon taustalla on aina yksilöllisesti tehty palvelutarpeen arvio ja sen pohjalta tehty palvelusuunnitelma. Vammaispalvelupäätöksistä on oikeus tehdä muutoksenhaku hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen lautakuntaan ja sieltä edelleen valitus hallinto-oikeuteen ja mahdollisesti Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tämä takaa asiakkaille mahdollisuuden saada päätökseen myös muun tahon näkemys kuin yksittäisen viranhaltijan.

Vuoden 2018 loppuun mennessä yhdestä henkilökohtaisen avun päätöksestä oli tullut hallinto-oikeudelta päätös, jossa on veloitettu muuttamaan lautakunnan päätös. Joissain tapauksissa päätös on palautettu lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi esimerkiksi perusteluiden tarkentamisen vuoksi. Valtaosassa kaikista vammaispalvelujen valituksista hallinto-oikeus on hylännyt valituksen ja vahvistanut lautakunnan tekemän päätöksen. Henkilökohtaisen avun ostopalvelujen kilpailutuksen johdosta tapahtunut palveluntuottajan vaihtuminen on hallinto-oikeudessa todettu oikeutetuksi kaikkien valituksen tehneiden henkilöiden kohdalla.

Vammaispalvelut on antanut Lahden kaupungin valtuutettujen tekemään valtuustokysymykseen kaksi erillistä selvitystä tästä samasta asiasta. Selvitykset ovat tämän vastineen liitteenä. Niissä on selvitetty tarkemmin henkilökohtaiseen apuun liittyvät käytänteet.

Lisätiedot: Tulosyksikköpäällikkö Leena Kunttunen, puh. 0400 889 280.

Pirkko Valtanen
Tulosaluejohtaja
Vammaispalvelut

Leena Kunttunen
Tulosyksikköpäällikkö
Vammaispalvelut

Liitteet:

- 24.1.2018 annettu selvitys
- 27.9.2018 annettu lisäselvitys

24.1.2018

Asia: VASTAUS HENKILÖKOHTAISEEN APUUN KOHDISTETTUUN VALTUUSTO-KYSYMYKSEEN

Viite: Ulla Sepposen selvityspyyntö 12/2017

Vammaispalvelujen henkilökohtainen avustaja -järjestelmään liittyy Päijät-Hämeessä ajankohtaisena kaksi erillistä seikkaa:

1. henkilökohtaisen avun kilpailutus ja sen myötä palveluntuottajan vaihtuminen
2. henkilökohtaisen avun palvelusuunnitelmien tarkistaminen

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hallitus päätti 24.1.2017 kokouksessaan kilpailuttaa henkilökohtaisen avun ostopalvelut. Kilpailutus perustui ostopalvelujen suureen määrään, minkä vuoksi julkisista hankinnoista annetun lain mukaisesti ko. palvelu kilpailutettiin. Hallituksen päätöksen mukaisesti kilpailutettujen palvelujen piiriin tulivat kaikki uudet asiakkaat sekä myös vanhat asiakkaat yksilöllisten palvelusuunnitelmien ja henkilökohtaisen avun päätösten päivityksen myötä. Kilpailutuksen valmistelu oli aloitettu jo vuoden 2016 aikana Lahden kaupungin sekä peruspalvelukeskus Aavan ja Oivan vammaispalvelujen toimesta.

Kaikille henkilökohtaisen avun piirissä oleville asiakkaille lähetettiin toukokuussa 2017 kirje, jossa heille kerrottiin palvelusuunnitelmien ja päätösten päivittämisestä ja että päivittäminen aloitetaan ostopalveluista. Tällöin myös kerrottiin, että ostopalveluna hankittava henkilökohtainen apu tullaan lähtökohtaisesti keskittämään kilpailutuksen voittaneelle palveluntuottajalle ja että ainoastaan erityistilanteissa palvelu voidaan hankkia entiseltä palveluntuottajalta. Samalla kerrottiin, että nykyiset palveluntuottajien sopimukset irtisanotaan sovittujen irtisanomisaikojen puitteissa. Palvelujen tarkistaminen koski kaikkia yhtymän kuntia, ei pelkästään Lahden aluetta.

Asian hoitaminen keskitettiin kolmelle vammaispalvelujen sosiaaliohjaajalle. Viranhaltijat ovat päivittäneet ja tarkistaneet kotikäynneillä ostopalveluna järjestetyn henkilökohtaisen avun palvelusuunnitelmat. Kotikäynneillä asiakkaille on kerrottu mahdollisesta palveluntuottajan vaihtumisesta ja käyty läpi henkilökohtaisen avun tarvetta. Henkilökohtaista apua voidaan myöntää sekä kodissa tapahtuvaan avustamiseen että kodin ulkopuoliseen avustamiseen. Niiden asiakkaiden osalta, jotka asuvat palvelutaloissa ja joille on myönnetty henkilökohtaista apua 30 h/kk kodin ulkopuoliseen apuun, ei ole erikseen tehty kotikäyntiä. Heillä siis palvelu jatkuu ennallaan, mutta palveluntuottaja vaihtuu infokirjeen mukaisesti. Kun kyseessä on ollut ikäihminen, on kotikäynnillä ollut sosiaaliohjaajan mukana palveluohjaaja vanhuspalveluista. Näin on ikäihmisten kohdalla voitu arvioida sosiaalihuollon palvelujen tarve yleisesti sekä mahdollisen henkilökohtaisen avun muutoksen yhteydessä.

Henkilökohtaisen avun palvelusuunnitelmia ei ole joidenkin asiakkaiden kohdalla tarkistettu alkuperäisen päätöksen tekemisen jälkeen ja päätöksenteosta on saattanut kulua useita vuosia. Osalla asiakkaista toimintakyvyssä on tapahtunut muutoksia, jotka on nyt huomioitu palvelusuunnitelman tarkistamisen yhteydessä. Esille on valitettavasti noussut myös tilanteita, joissa henkilökohtainen apu on myönnetty liian kevyin perustein. Päätökset eivät tältä osin vastaa ohjeistusta ja yleistä linjausta. Tästä syystä henkilökohtaisen avun myöntämistä ei ole voitu jatkaa 1.1.18 lukien ja/tai asiakas on ohjattu ensisijaisen lainsäädännön eli sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen, kuten kotihoidon, piiriin. Vaikeavammaisille tarkoitettulla henkilökohtaisella avulla ei ole tarkoitus korvata puuttuvaa kotisairaanhoidoa / kotipalvelua eli kotihoitoa. Vaikeavammaisten palvelut ovat asiakkaalle pääosin maksuttomia. Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut taas ovat pääosin maksullisia kuitenkin siten, että niissä huomioidaan asiakkaan maksukyky.

Vammaispalvelulain 8 §:n mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaista apua, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Vammaispalvelulain 8 c §:n mukaan henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella mm. päivittäisissä toimissa, harrastuksissa ja yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Henkilökohtaisen avun tarkoitus on auttaa vaikeavammaista henkilöä toteuttamaan omia valintojaan. Henkilökohtaista apua järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, joka tarvitsee pitkäaikaisen tai etenevän vamman tai sairauden johdosta välttämättä ja toistuvasti toisen henkilön apua suoriutuakseen edellä mainituista toimistaan eikä avun tarve johdu pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista ja toimintarajoitteista.

Pääasiassa ikääntymiseen liittyvät sairaudet ja toimintarajoitteet on rajattu henkilökohtaisen avun soveltamisalan ulkopuolelle. Ikääntymiseen liittyvä vammaisuus tulee erotella tavanomaiseksi katsottavasta ikääntymisestä ja tästä aiheutuvista sairauksista tai toimintarajoitteista. Tällaisia ikääntymiseen liittyviä sairauksia ovat ne sairaudet, jotka normaalistikin liittyvät vanhenemiseen ja joita on siis pidettävä tyypillisinä tiettyyn ikään tai elämänvaiheeseen liittyvinä sairauksina tai toimintarajoitteina. Tarkoitus on, että myös iäkkäinä vammautuneet ja muut iäkkäät vammautuneet kuuluvat lain piiriin, kunhan toimintarajoite ei siis johdu ainoastaan ikääntymisestä. Esimerkiksi ikääntymisen myötä näkö- ja kuulo heikentyvät, mutta vain osalla ihmisistä niin voimakkaasti, että tila vastaa vaikeavammaisuutta. (Vammaispalvelujen käsikirja)

Tarkistetuissa päätöksissä on tukeuduttu voimassa olevaan lainsäädäntöön. Kaikki päätökset pohjautuvat yksilöllisiin palvelusuunnitelmien tarkistuksiin. Tavoitteena on ollut tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus yksilöllisyys huomioon ottaen. Tärkeää on, että koko hyvinvointikuntayhtymän alueella myöntämiskriteerit ovat yhtenevät ja siten asiakkaat tapavertaisessa asemassa keskenään. Päätösten oikeellisuus ja oikeudenmukaisuus on haluttu varmistaa sillä, että ne päätökset, joissa palvelu on evätty tai myönnettyjen tuntien määrää on muutettu, on käyty vielä työryhmässä läpi. Täten päätökset eivät ole olleet yhden työntekijän näkemyksen varassa. Päätöksissä on nimetty henkilö, jonka puoleen asiakas voi kääntyä muuttuneessa tilanteessa. Kaikki asiakkaat ovat saaneet ohjeet muutoksenhakuun, jonka mukaan prosessi etenee, mikäli asiakas on tyytymätön päätökseensä.

Palvelusuunnitelmat on tarkistettu tässä vaiheessa kaikilta ostopalvelujen piirissä olevilta asiakkailta, ei pelkästään ikäihmisiltä, ja muutoksia on tapahtunut kaikissa ikäluokissa yksilöllisen palvelutarpeen selvityksen pohjalta. Henkilökohtaisen avun

piirissä oli 30.11.2017 tilanteessa yhteensä 227 yli 65-vuotiasta asiakasta. Hylkääviä päätöksiä henkilökohtaisesta avusta on tehty n. 30 ja ne kohdistuvat kaikkiin ikäluokkiin.

Valtuustokysymyksessä nostetaan esiin ikäihmisten avun ja hoidon tarpeen kasvaminen iän myötä. Iän aiheuttama avun tarpeen lisääntyminen erilaisine sairauksineen ei ensisijaisesti aiheuta oikeuta vammaispalveluihin, vaan sosiaalihuoltolain mukaiseen kotiapuun. Kaikkia ikäihmisiä tulee kohdella tasavertaisesti, myös palvelujen maksullisuuden suhteen.

Jos avun ja avustamisen tarve perustuu pääosin hoivaan, hoitoon ja valvontaan, tulee siihen vastata muulla tavoin kuin henkilökohtaisella avulla. Tällaista hoivaa, hoitoa ja valvontaa, on ainakin sellainen hoito ja huolenpito, jota annetaan pääasiassa lääketieteellisin perustein tai sellainen hoito ja huolenpito, jota on annettavissa henkilön vammaisuudesta tai sairaudesta riippumatta, esimerkiksi ns. perushoito.

Suuri osa erityisesti Lahden henkilökohtaisen avun päätöksistä on ollut määräaikaista eli vuoden 2017 lopussa päättyviä. Päättyvien päätösten osalta on tarkistettu palvelutarve 1.1.18 alkaen. Vammaispalvelujen tiedossa olevat asiakkaiden erityistilanteet on huomioitu jatkopäätösten teon yhteydessä ja tarvittavassa määrin ko. olevilla asiakkailla jatkaa entinen palveluntuottaja. Entinen palveluntuottaja on jatkanut kilpailutuksesta huolimatta n. 10 %:lla asiakkaista näistä erityistä perusteista johtuen.

Uusi palveluntuottaja kartoittaa avustettavan kanssa tarkasti avustajan työtehtävät ja asiakkaan toiveet avustajan suhteen. Sitten palveluntuottaja etsii asiakkaalle sopivan avustajaehdokkaan, jonka vammainen henkilö sitten hyväksyy tai hylkää. Mikäli vammainen henkilö on ollut tyytyväinen nykyiseen ostopalveluna hankittuun avustajaansa ja avustaja on halunnut jatkaa avustajana, niin tämä on ollut mahdollista, jos avustaja on ollut halukas siirtymään uuden palveluntuottajan palvelukseen. Kilpailutuksen voittanut palveluntuottaja on ilmoittanut voivansa ottaa halukkaat vanhat avustajat palkkalistoilleen.

Palveluntuottajan vaihtuminen johtuu kilpailutuksesta, ja toiminnassa on noudatettava lainvoimaista päätöstä, jolla ostopalveluna hankittava henkilökohtainen apu ohjataan kilpailutuksen voittaneelle palveluntuottajalle. Kuitenkin on syytä huomioida, että kilpailutus itsessään on aiheuttanut palveluntuottajan muuttumisen, mutta ei esimerkiksi tuntimäärissä tapahtuneita muutoksia. Palvelussa tapahtunut muutos on aiheutunut uudesta palvelutarpeen arvioinnista ja palvelusuunnitelman tarkistamisesta.

Valtuustokysymyksessä nousee esiin myös omaishoito. Joitakin omaishoidon tuen sopimuksia ei ole määräaikaisten päätöksen/ palvelusuunnitelman tarkistamisen jälkeen jatkettu erityisesti entisen peruspalvelukeskus Oivan alueella. Oivassa oli erilaiset ja väljemmät myöntämiskriteerit verrattuna Lahteen ja Peruspalvelukeskus Aavaan. 1.1.2017 alkaen myöntämiskriteerit yhtenäistettiin koko yhtymän alueella vastaamaan entisen Lahden ja Aavan kriteerejä. Kriteerien tiukennus aiheutti sen, että aiemmin tukea saaneita putosi pois palvelun piiristä. Myös tämä liittyy siis yhtymän alueen yhteneviin perusteisiin ja asiakkaiden yhdenvertaiseen kohteluun.

Pirkko Valtanen
Tulosaluejohtaja
Vammaispalvelut

Leena Kunttunen
Tulosityksiköpäällikkö
Vammaispalvelut

27.9.2018

Asia: Lisäselvitys henkilökohtaisesta avusta tehtyyn valtuustokysymykseen

Viite: Ulla Sepposen selvityspyyntö

Lahden kaupunginvaltuusto käsitteli 12.3.2018 vammaisten henkilökohtaisesta avusta tehtyä valtuustokysymystä ja palautti sen takaisin valmisteluun: ”Valtuustokysymys palautetaan valmisteluun niin, että palveluntarpeen arvioinnit tarkastellaan uudelleen vammaisten oikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta niin, että he myös tulevat kuulluksi. Palvelusopimuksen uudelleentarkastelussa avustajakäytäntöjen kohdalla otetaan huomioon vammaisten todellinen avuntarve. Jatkovalmistelussa kuullaan vammaisneuvostoa.”

Lisäselvitys:

Vammaisille henkilöille tehty henkilökohtaisen avun päätökset ovat pohjautuneet voimassa olevaan lainsäädäntöön ja yksilöllisiin palvelutarpeen arviointeihin ja palvelusuunnitelmiin. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän perustaminen 1.1.2017 alkaen on edellyttänyt kriteerien, linjausten ja toimintamallien yhdenmukaistamista. Keskeisenä tavoitteena on ollut yhdenvertaisuuden toteutuminen asiakkaiden kesken Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän alueella. Asiakkaiden palvelutarve ja palvelusuunnitelma voidaan tarkistaa joko asiakkaan tai viranomaisen aloitteesta. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä on päädytty tarkistamaan palvelusuunnitelmat yhdenvertaisuuden varmistamiseksi kaikkien, ei vain lahtelaisten tai ikääntyneiden, asiakkaiden osalta. Lisäksi lahtelaisten asiakkaiden päätökset oli pääosin tehty määräaikaisina ja päättyivät vuoden 2017 lopussa, mikä jo sinällään edellytti palvelusuunnitelmien päivittämistä.

Henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella. Vammaispalvelulaki on ensisijainen suhteessa kehitysvammalakiin, mutta toissijainen suhteessa sosiaalihuoltolakiin. Henkilökohtainen apu on mahdollista tarvittaessa yhdistää muihin vammaispalvelulain, sosiaalihuoltolain tai kehitysvammalain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin. Palvelutarvetta kartoitettaessa ja viimeistään palveluista päätettäessä on yksilöllisesti arvioitava, millä keinoin asiakkaan palvelutarve parhaiten tyydytetään.

Jos avun ja avustamisen tarve perustuu pääosin hoivaan, hoitoon ja valvontaan, tulee siihen vastata muulla tavoin kuin henkilökohtaisella avulla.

Tällaista hoivaa, hoitoa ja valvontaa, jota laissa tarkoitetaan, on ainakin sellainen hoito ja huolenpito, jota annetaan pääasiassa lääketieteellisin perustein tai sellainen hoito ja huolenpito, jota on annettavissa henkilön vammaisuudesta tai sairaudesta riippumatta, esimerkiksi ns. perushoito. Henkilökohtaisen avun järjestämisen ulkopuolelle ei ole suljettu vamman tai sairauden laadun, diagnoosin tai iän perusteella mitään ryhmää.

Hallituksen esityksen (HE 166/2008) mukaan ikääntymiseen liittyvä vammaisuus on erotettavissa normaaliksi katsottavasta ikääntymisestä. Pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista ja toimintarajoitteista johtuva avun ja tuen tarve ei kuulu vammaispalvelulain nojalla järjestettäväksi. Tähän avun ja tuen tarpeeseen vastaaminen tapahtuisi muun sosiaali- ja terveydenhuollon yleis- ja erityislainsäädännön nojalla.

Vammaispalvelulain 8 c §:n 3 momentin säännöksellä ei suljeta ikääntyneitä henkilöitä henkilökohtaisen avun ulkopuolelle, vaan ainoana perusteena palvelun saamiselle on henkilön vammasta tai sairaudesta aiheutuva avun tarve. Merkitystä ei ole sillä, missä elämän vaiheessa henkilö on vammautunut tai sairastunut. Siten myös ikääntyneillä vaikeavammaisilla henkilöillä sekä ikääntyneenä vaikeasti vammautuneilla on oikeus henkilökohtaiseen apuun samoin perustein kuin muillakin vaikeavammaisilla henkilöillä. Mutta kuten edellä on todettu, pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista ja toimintarajoitteista johtuva avun ja tuen tarve ei oikeuta vammaispalveluihin eikä henkilökohtainen apu ole hoitoa, hoivaa tai valvontaa. Näihin tilanteisiin ja tarpeisiin vastataan muilla palveluilla kuin henkilökohtaisella avulla.

Lahden kaupungin vammaisneuvoston puheenjohtaja ja vammaisasioissa aktiivinen kuntalainen tekivät keväällä 2018 erilliset kantelut yhtymän henkilökohtaisen avun päätöksistä aluehallintovirastolle. Aluehallintovirasto totesi 29.6.2018 antamassaan vastauksessa, ettei aluehallintoviraston toimivaltaan kuulu arvioida palvelujen myöntämisen perusteluja, eikä aluehallintovirasto katso tässä vaiheessa aiheelliseksi jatkaa valvontaa. Aluehallintovirasto toteaa yleisellä tasolla, että Päijät-Hämeen kuntayhtymän on tarpeen ottaa oma-aloitteisesti hallinto-oikeuden ratkaisut huomioon vastaisen varalle omavalvonnassaan ja ohjeistuksessaan, mikäli päätöksenteossa ilmenee lainvastaisuutta.

Vammaispalvelujen henkilökohtaisen avun päätöksistä on tehty valituksia Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, mutta hallinto-oikeus ei ole vielä antanut yhtään ratkaisua ko. valituksiin. Tämän vuoksi päätöksiä ei ole otettu uudelleen käsittelyyn vammaispalveluissa. Vammaispalvelut huomioi tulevat hallinto-oikeuden ratkaisut jatkolinjauksissa ja päätökset tarkistetaan, mikäli aihetta muutoksiin ilmenee.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vammaispalvelut järjesti 22.5.2018 Päijät-Hämeen kuntien vammaisneuvostoille ja keskeisille vammaisjärjestöille suunnatun tilaisuuden, joissa yhtenä teemana oli henkilökohtainen apu; mitä se on, kenelle sitä myönnetään ja miten sitä tuotetaan. Tämän pohjalta käytiin keskustelua henkilökohtaisesta avusta ja kuultiin asiakkaita ja heidän toiveitaan.

Vammaispalvelut järjesti keväällä 2018 asiakasohjauksen viranhaltijoille kolme puoli päivää kestänyttä koulutusta vammaispalveluihin perehtyneiden juristien vetämänä, jolloin viranhaltijat saivat kohdennettua lisäkoulutusta vammaispalveluista. Aiheina oli mm. hyvä hallinto ja päätöksenteko sosiaali- ja terveystoimessa, sosiaalihuoltolaki ja vammaispalvelut sekä vammaispalvelulain soveltaminen.

Vammaispalvelut on mukana Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hankkeessa, jossa pilotoidaan RAI-välinettä /arviointijärjestelmää aikuisten omaishoidontuen ja henkilökohtaisen avun arvioinnissa. RAI-arviointijärjestelmä tukee viranhaltijan päätöksentekoa palvelun tarpeesta ja tuntimääristä. Haasteellisissa tilanteissa on lisäksi mahdollisuus käyttää yhtymän henkilökohtaisen avun keskus Apurin arviointijaksoa tai hankkia arviointi ulkopuoliselta taholta ostopalveluna, mikä mahdollistaa neutraalin arvion tarvittavista henkilökohtaisen avun tuntimääristä.

Lisätiedot: tulosityksiköpäällikkö Leena Kunttunen, p. 0400 889 280.

Pirkko Valtanen
Tulosaluejohtaja
Vammaispalvelut

Leena Kunttunen
Tulosityksiköpäällikkö
Vammaispalvelut

LAHTI

Osallisuus- ja hyvinvoinnin jaosto

Vammaisneuvoston kannanotto, valtuustoaloite vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestämisestä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä D/59/6/00.02.00.03/2018

Vammaisneuvosto yhtyy valtuutettu Seppo Korhosen 12.11.2018 jättämään valtuustoaloitteeseen. Aloitteessa todetaan, että kuntayhtymässä vammaisten-, myös 65 vuotta täyttäneiden vammaisten, henkilökohtaisen avun päätökset tulee tehdä YK:n vammaissopimusta kunnioittaen ja vammaispalvelulain mukaisesti.

Päijät- Hämeen hyvinvointikuntayhtymän laintulkinta, jossa vammaisen henkilökohtaisen avun perusteita muutetaan ikään perustuen, on lainvastainen.

Lahden kaupungin vammaisneuvosto on huolestuneena seurannut Päijät Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yksipuolista toimintaa, jolla se on muuttanut lahtelaisten vammaisten henkilökohtaisen avun perusteita niin, että avunsaanti muuttuu henkilön täyttäessä 65 v ja heiltä on evätty aikaisempi henkilökohtainen avustaja ja – apu. Hylkäyspäätökset ovat kohdistuneet mm. ikääntyneisiin liikuntavammaisiin, jopa sokeisiin. Vammaisen perussairaudet ja – vammat pysyvät samoina riippumatta iästä. Esim. sokea ei saa näköään takaisin täytettyään 65 vuotta, joten avuntarpeen kriteerit pysyvät entisellään.

Henkilökohtaisen avun saajat ovat saaneet kirjeitä, joissa yksipuolisesti ilmoitetaan seuraavaa:

- tuotannollisista syistä johtuen vammaisen henkilökohtainen apu poistetaan ja esitetään tilalle mahdollisesti kotipalvelua.
- lähettäjä kertoo, että lainkriteerit ovat muuttuneet ja tulkinnan mukaan vammaisen henkilö ei enää olisi vammaispalvelulain kohdan 8 C mukainen vammaisen vaan avuntarve on muuttunut ikääntymisestä johtuvaksi.

Lainmukaisia henkilökohtaista haastattelua ei ole suoritettu eikä ole kuunneltu avunsaajien mielipiteitä, henkilökohtaisen avunsaajat kuuluvat usein 100% invaliditeettin piiriin.

Vammaispalvelulain 8 C –kohta sanoo: henkilökohtaista apua järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, joka tarvitsee pitkäaikaisen tai etenevän vamman tai sairauden johdosta välttämättä ja toistuvasti toisen henkilön apua suoriutuakseen 1 momentissa tarkoitetuista toiminnoista eikä avun tarve johdu pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista ja toimintarajoitteista.

Henkilökohtaisen avustajan turvaamana vammaisen pystyy osallistumaan harrastuksiin, osallistumaan yhteiskunnallisiin toimintoihin ja pitämään yllä sosiaalista vuorovaikutusta.

LAHTI

Tämä mahdollisuus poistuu mikäli yli 65-vuotias poistetaan vammaispalvelulain piiristä. Henkilökohtaisen avustajan turvaamana vammainen pystyy osallistumaan harrastuksiin, yhteiskunnallisiin toimintoihin ja pitämään yllä sosiaalista vuorovaikutusta. Eli elämään tasavertaisena yhteiskunnan jäsenenä lainhengen mukaisesti

Vammaisneuvosto katsoo, että Päijät- Hämeen kuntayhtymän pitää noudattaa olemassa olevaa lakia ja tarjota tasavertaiset palvelut ikään katsomatta.

Lahti 3.10.2019

Marja-Leena Taavila, puheenjohtaja

Perhe- ja sosiaalipalvelut

LAUSUNTO
21.11.2019

Selvityspyyntö / valtuustokysely

D/2820/07.01.03.00.02/2018

Lahden kaupunki
Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston selvityspyyntö

Lahden kaupungin osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto pyytää Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä selvitystä siitä, miten yhtymässä noudatetaan ja sovelletaan vammaispalvelulakia sekä YK:n vammaissopimusta liittyen yli 65-vuotiaiden vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun järjestämiseen ja palvelujen myöntämiseen.

Asia liittyy valtuutettu Seppo Korhosen 12.11.2018 jättämään valtuustoaloitteeseen § 133, liittyen vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestämiseen hyvinvointikuntayhtymässä. Yhtymä on toimittanut vastineet asiassa 1/2019 ja 4/2019. Jaosto on käsitellyt vastineita 6/2019, päättänyt asian palauttamisesta valmisteluun ja pyytänyt vammaisneuvoston lausuntoa asiassa. Lahden kaupungin vammaisneuvosto on toimittanut kannanottonsa 3.10.2019, jossa se toteaa, että hyvinvointikuntayhtymän laintulkinta, jossa vammaisen henkilökohtaisen avun perusteita muutetaan ikään perustuen, on lainvastainen.

Vammaisneuvoston lausuntoon liittyen, osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto pyytää yhtymältä tarkennettua lisäselvitystä siitä, millä perusteella aiemmin vammaispalvelulain mukaisia palveluita saaneet henkilöt siirtyvät 65 vuotta täytettyään palveluiden myöntämisen suhteen sosiaalihuoltolain piiriin. Lisäksi pyydetään selvitystä siitä, miten muutoksissa on kuultu vammaisia henkilöitä, ja miten hyvinvointikuntayhtymä toteuttaa lainmukaiset, tasavertaiset palvelut ikään katsomatta.

Asiassa annettava selvitys

Todetaan, että periaatteet Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vammaispalveluiden toteuttamisessa, kuten muuallakin Suomessa, ovat voimassa olevien sopimusten, lakien ja asetusten mukaiset. YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista ja sen artikkelit ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä ja ne tulee ottaa huomioon vammaisen henkilön palveluja suunniteltaessa ja järjestäessä.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

LAUSUNTO
21.11.2019

Suomalaisessa lainsäädännössä noudatetaan myös lakien määritettyä soveltamisjärjestystä. Vammaispalvelulain 4 §:n mukaisesti ko. lain palveluja ja tukitoimia järjestetään aina toissijaisesti, eli silloin, kun vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla. Lain tarkoituksena onkin tarvittaessa täydentää yleisiä sosiaalipalveluja ja toimeentuloturva.

Vammaispalvelulaissa ei ole suljettu mitään vammaisryhmää lain soveltamisen ulkopuolelle. Laissa ei myöskään ole ikään perustuvia rajoituksia. Vanhusväestöön kuuluva henkilö voi täyttää vaikeavammaisuuden kriteerit yhtä hyvin kuin alle kouluikäinen lapsi. Hallituksen esityksessä HE 166/2008 vp on lausuttu muun ohella, että lähtökohtaisesti kaikki vaikeavammaiset henkilöt diagnoosiin ja ikään katsomatta voivat olla henkilökohtaisen avun piirissä. Kuitenkin niin, että pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista ja toimintarajoitteista johtuva avuntarve ei oikeuta laissa tarkoitettuun henkilökohtaiseen apuun. Tähän avun ja tuen tarpeeseen vastaaminen tapahtuu muun sosiaali- ja terveydenhuollon yleis- ja erityislainsäädännön nojalla. Kunkin asiakkaan päätös perustuu yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin ja viranhaltijapäätökseen.

Jaoston selvityspyynnöstä ja siihen liittyvistä dokumenteista voi saada vaikutelman, että hyvinvointikuntayhtymän vammaispalveluissa olisi tehty systemaattista tarkastelua nimenomaisesti ja vain 65-vuotta täyttäneiden vammaisten henkilöiden palveluiden ja palvelutarpeiden osalta. Tämä ei pidä paikkaansa.

Vammaispalveluissa on tarkistettu henkilökohtaiseen apuun liittyviä palvelutarpeita järjestämistavan perusteella. Ensivaiheessa käytiin läpi asiakkaita, joilla järjestämistapana on ollut ostopalvelu. Seuraavassa vaiheessa on käyty läpi asiakkaita, joilla järjestämistapana on ollut työnantajamalli. Arvioinnit ovat kohdistuneet kaiken ikäisiin vammaisasiakkaisiin.

Palvelutarpeen arvioinnit on toteutettu pääsääntöisesti asiakkaat tavaten, ja asiat on dokumentoitu normaaliin tapaan sosiaalihuollon kirjaamista ohjaavien periaatteiden ja määrämuotoisten lomakkeiden mukaan. Sekä palvelutarpeen arviointilomakkeelle että palvelusuunnitelmalle merkitään tiedoksi esimerkiksi asiakkaan mielipide ja näkemys omasta palveluntarpeestaan.

On myös syytä todeta, että vammaisen 65 vuotta täyttänyt henkilö ei siirry automaattisesti esimerkiksi sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden piiriin. Palvelutarpeita ei ole tarkistettu iän perusteella. Kun palvelutarpeen arviointiin muutoin päädytään, kyseessä on aina yksilölliseen selvitykseen perustuva tulkinta siitä, mihin palveluihin kukin henkilö on oikeutettu, ja minkä lain puitteissa palvelua voidaan henkilölle tuottaa. Oikeuskäytännön perusteella on kiistatonta, että henkilö voi saada palvelutarpeensa mukaisia palveluita eri lainsäädäntöjen perusteella.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

LAUSUNTO

21.11.2019

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä on hyviä kokemuksia vammaispalveluiden ja ikäihmisten asiakasohjausten välisestä yhteistyöstä ja yhdessä asiakkaille tuotetuista palvelukokonaisuuksista, joissa myönnetyt perus- ja erityistason palvelut tukevat toisiaan ja asiakkaan arkea. Samanlaista yhteistyötä ja palvelukokonaisuuksien tuottamista tehdään myös esimerkiksi vammaispalveluiden ja lapsiperhepalveluiden välillä. Mainittakoon myös, että nykyinen Suomen hallitus korostaa koko sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamishankkeessaan nimenomaisesti perustason palveluiden kehittämistä ja saatavuutta sekä hyvää yhteentoimivuutta erityistason palveluiden kanssa.

Kuten jo yhtymän aiemmissa selvityksissä todetaan, Lahden kaupungissa aiemmin noudatetut henkilökohtaisen avun myöntämiskäytännöt eivät ole kaikilta osin vastanneet vammaispalvelulain henkeä. Todetaan siis aiempien selvitysten mukaisesti, että jos henkilön toimintakyky on alentunut ikääntymisestä johtuvasta sairaudesta tai toimintarajoitteesta johtuen, eikä henkilön voida katsoa olevan vaikeavammainen, ei henkilö ole oikeutettu henkilökohtainen apuun vaan avuntarpeeseen tulee vastata sosiaalihuoltolain mukaisilla tai muilla ensisijaisilla palveluilla.

Vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu on subjektiivisena palveluna lainsäädännössämme varsin tuore palvelumuoto, joten on luontevaa, että koko Suomessa henkilökohtaisen avun lain hengen mukainen linjaus on hakenut uomaansa, esimerkiksi käytettävissä olevan oikeuskäytännön perusteella. Eräässä hallinto-oikeuden vuonna 2019 yhtymälle antamassa ratkaisussa muun muassa todetaan, että viranomaisen voi arvioida vammaispalvelujen tarvetta ja määrää riippumatta siitä, minkälaisia palveluja hänelle on aiemmin myönnetty. Samaisessa päätöksessä otetaan kantaa myös siihen, että esimerkiksi henkilökohtaisen avun arviointijaksoja voidaan edellyttää asiakkaan palvelutarpeen ja soveltuvan palvelun arvioimiseksi.

Vaikeavammaiselle henkilölle järjestettävä henkilökohtainen apu on kunnan erityisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluva palvelu, ja hyvinvointikuntayhtymän viranhaltija myöntää välttämättömän määrän laissa tarkoitettua henkilökohtaista apua silloin, kun henkilö on vammaispalvelulain tarkoittama vaikeavammainen henkilö. Oikaisuvaatimusten perusteella eriävät näkemykset asiakkaan ja viranhaltijan välillä liittyvät usein vaikeavammaisuuden tai välttämättömän henkilökohtaisen avun määrän määrittelyyn. Näissä tapauksissa jokaisella asiakkaalla on mahdollisuus käyttää muutoksenhakuoikeuttaan, jolloin asia voidaan saattaa aina Korkeimman hallinto-oikeuden tarkasteluun asti.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

LAUSUNTO
21.11.2019

Pirkko Valtanen
Tulosaluejohtaja
Vammaispalvelut

Jonna Ritvanen
Va. tulosyksikköpäällikkö
Asiakasohjaus

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 18

Valtuustoaloite: Selvityksen tekeminen, miten Lahden kaupungin viestintä epäonnistuu jopa sinällään erittäin positiivisten hankkeiden julkituonnissa ja mistä tämä johtuu

D/2347/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Viestintäjohtaja Heini Moisio, puh. 050 383 6504

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 10.2.2020 § 34:

Valtuutettu Kalle Aaltonen 11.11.2019:

"Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksikäyttäen esitän, että Lahden kaupunki tekee selvityksen siitä miten Lahden kaupungin viestintä epäonnistuu jatkuvasti jopa sinällään erilaisten erittäin positiivisten hankkeiden julkituonnissa ja mistä tämä johtuu?"

Vastaus aloitteeseen:

Kuntalain mukaan (29§ viestintä) kunnan tulee antaa riittävästi tietoja palveluista, taloudesta, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on myös tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Viestinnässä on otettava huomioon eri asukasryhmien tarpeet.

Lahdessa viestintäpalvelut huolehtii kaupungin toimintasäännön mukaisesti siitä, että kaupunkilaiset saavat ajantasaista tietoa valmistelusta, päätöksenteosta ja kaupungin palveluista. Viestintäpalvelujen perustehtäviin kuuluvat näiden lisäksi tiedotteet ajankohtaisista asioista, verkkosivujen ja somekanavien päivittäminen, mediatiedotteiden jakelu, mediaseuranta ja uutiskirjeet.

Vuoden 2019 aikana lahti.fi -verkkopalvelussa kävi noin 580 000 eri vierailijaa, kasvua edelliseen vuoteen oli lähes 30 000. Verkkosivuilla on kuukaudessa keskimäärin 120 000 käyntiä. Viestintäpalvelut on

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 18

julkaissut viimeisen 12 kuukauden aikana yhteensä 478 tiedotetta ePressi-palvelussa, saajia on ollut yli 60 000, joista puolet on avannut sähköpostin. Tämän lisäksi viestintäpalvelut on lähettänyt 10 kertaa Uutiskirjeen päätöksentekijöille, johon kerran kuukaudessa kootaan ajankohtaisia asioita.

Sosiaalisen median kanavista viestintäpalvelujen käytössä ovat Facebook, Twitter, Instagram ja LinkedIn. Suurista kaupungeista Lahti on someaktiivisuudessa eri mittareiden mukaan viiden parhaan joukossa.

Lahden kaupungin intra on työyhteisöviestinnän alusta, josta jokainen työntekijä saa tarvitsemansa tiedon organisaation toiminnasta. Viestintäpalvelut on tuottanut intraan työyhteisöviestinnän peruspaketin esimiehille ja kannustanut aktiiviseen vuorovaikuttamiseen palveluyksiköiden ja -alueiden kesken.

Viestintäjohtaja raportoi viikoittain ajankohtaisista asioista kaupungin johtoryhmässä ja konsernipalveluiden johtoryhmässä. Palvelualueiden johtoryhmissä viestintäpäälliköt toimivat vastaavasti. Lisäksi viestintäjohtaja esittelee viestinnän tavoitteet ja toimenpiteet säännöllisesti kaupunginhallitukselle.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: -

Liitteenä

1. Valtuustoaloite

3 (3)

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 18

2

Valtuustoaloite

LAHDEN KAUPUNKI
12.11.2019 11:53

11.11.2019

2347 / 00.02.00.00.03 / 2019

Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksikäyttäen esitän, että Lahden kaupunki tekee selvityksen siitä miten Lahden kaupungin viestintä epäonnistuu jatkuvasti jopa sinällään erilaisten erittäin positiivisten hankkeiden julkituonnissa ja mistä tämä johtuu?

Kalle Aaltonen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 19

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki ja sen viranhaltijat sitoutuvat olemaan vähättelemättä, kieltämättä ja olemalla muulla tapaa vetoamatta esimerkiksi siihen, kun muuallakin on päihdeongelmia, kun puhutaan julkisuudessa tai esim. kouluissa Lahden päihdeongelmasta

D/2351/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416
Viestintäjohtaja Heini Moisio, puh. 050 383 6504

Päätös Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa **Kaupunginhallitus 10.2.2020 § 35:**

Valtuutettu Kalle Aaltonen ja kolme muuta valtuutettua 11.11.2019:

”Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksikäyttäen esitän, että Lahden kaupunki ja sen virkamiehet sitoutuvat olemaan vähättelemättä, kieltämättä ja olemalla muulla tapaa vetoamatta esimerkiksi siihen, kun muuallakin on päihdeongelmia, kun puhutaan julkisuudessa tai esimerkiksi kouluissa Lahden päihdeongelmasta.”

Vastaus aloitteeseen:

Huumeiden käyttö on viime vuosina kasvanut koko maassa. Huumeiden kokeilun ja käytön edelleen yleistyessä erilaiset haitat ja huumeita käyttävien palvelutarpeet ovat todennäköisesti myös kasvussa (Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet Tilastoraportti 2/2019, 25.2.2019. THL).

Lahden huumetilanne ei poikkea muiden suurten kaupunkien tilanteesta, ja huumeidenvastaista työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä kaupungin, hyvinvointiyhtymän ja poliisin kanssa. Huumeidenvastaisessa työssä vertailutieto muista kaupungeista on hyvä pohja oman toiminnan arviointiin ja parhaiden menetelmien valintaan.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 19

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku	Kh: muutoksenhakukielto Kv: muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	Kh: kv Kv: -
Liitteenä	1. Valtuustoaloite

4

LAHDEN KAUPUNKI
12.11.2019 11:53
2351/00.02.00.00.03/2019

Valtuustoaloite

11.11.2019

Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksikäyttäen esitän, että Lahden kaupunki ja sen virkamiehet sitoutuvat olemaan vähättelemättä, kieltämättä ja olemalla muulla tapaa vetoamatta esimerkiksi siihen, kun muuallakin on päihdeongelmia, kun puhutaan julkisuudessa tai esimerkiksi kouluissa Lahden päihdeongelmasta.

Kalle Aaltonen

Per H. Arvaja
Pekka Airamo
Jukka Jukka

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 20

Eron myöntäminen Marko Varjoselle liikunta- ja kulttuurilautakunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen

D/1219/00.00.01.00.06/2017

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginvaltuusto myönsi Marko Varjoselle eron liikunta- ja kulttuurilautakunnan jäsenen tehtävästä 9.3.2020 lukien ja valitsi lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi jäseneksi Simon Ekpan.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto myöntää Marko Varjoselle eron liikunta- ja kulttuurilautakunnan jäsenen tehtävästä 9.3.2020 lukien ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen. Kaupunginvaltuusto valitsee myös tarvittaessa uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 10.2.2020 § 36:

Marko Varjonen 30.1.2020:

”Pyydän eroa liikunta- ja kulttuurilautakunnan jäsenyydestä, koska kaupunginvaltuusto on valinnut minut teknisen- ja ympäristölautakunnan jäseneksi 25.11.2019 §115.”

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja: SDP KT, peruskoulun rehtori Marju Markkanen	Varajäsen: SDP toimistos sihteeri, varapääluottamusmies Satu Lehtola
Jäsen: SDP graafinen suunnittelija Ulla Koskinen-Laine	Varajäsen: SDP LitM liikunnanopettaja, eläkkeellä Pertti Vartiainen
Jäsen:	Varajäsen:

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 20

SDP kohdevalvoja Tomi Sairomaa	SDP opiskelija Ville Jalava
Jäsen: SDP opiskelija, liikunnanohjaaja AMK Roosa Rinne	Varajäsen: SDP laboratorionhoitaja, työsuojeluvaltuutettu Riikka Raaska
Varapuheenjohtaja: KOK FM, opinto-ohjaaja Helena Salakka	Varajäsen: KOK päiväkodinjohtaja, yrittäjä Katja Ståhl
Jäsen: KOK yrittäjä Hannu Kaasinen	Varajäsen: KOK yrittäjä, valmentaja Jani Klinga
Jäsen: KOK toimitusjohtaja, HHJ Marko Varjonen	Varajäsen: KOK liikunnanohjaaja, yrittäjä Sari Silventoinen
Jäsen: VIHR YTM, sosiaalityöntekijä Aija-Riitta Saastamoinen	Varajäsen: VIHR nuoriso-ohjaaja Lassi Puodinketo
Jäsen: PS talous- ja hallintopäällikkö Päivi Granlund	Varajäsen: PS eläkeläinen/MKT Arja-Leena Lammi
Jäsen: KESK kansanedustajan avustaja Markku Karjula	Varajäsen: KESK tradenomiopiskelija AMK, kirjanpitäjä Salla Natunen
Jäsen: KD liikunnanopettaja Pertti Arvaja	Varajäsen: KD vanhempi rikoskonstaapeli Pekka Airamo
Jäsen: VAS tarkastaja Pasi Kousa	Varajäsen: VAS sosionomi AMK Satu Kokkonen

Kelpoisuusehdot

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei myöskään ole vaalikelpoinen lautakuntaan. Sen lisäksi lautakuntia

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 20

koskee joukko tiukempia rajoituksia.

Vaalikelpoisuus lautakuntaan määräytyy kuntalain (10.4.2015/410) 74 §:n mukaan seuraavasti:

”Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Säätely ulottuu myös henkilöstöön, joka on kunnan määräämisvallassa olevan eli kuntakonserniin (ks. kuntakonsernin määrittelystä liite 1 Kuntaliiton yleiskirje 11/2017 ja liite 2 Kuntaliiton yleiskirje 12/2017) kuuluvan yhteisön palveluksessa, jos yhteisö toimii asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella.

Lautakunnan tehtäväalueella toimivan liikeyrityksen johtohenkilöiden vaalikelpoisuutta on rajoitettu vastaavin perustein kuin kunnanhallituksen kohdalla.

Tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

”Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakkin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.”

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan,

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 20

varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

12-jäsenisessä lautakunnassa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 12-5.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Marko Varjoselle eron liikunta- ja kulttuurilautakunnan jäsenen tehtävästä 9.3.2020 lukien ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen. Kaupunginvaltuusto valitsee myös tarvittaessa uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: ote Marko Varjonen, valittu, liku, luettelot, päätösvalmistelupalvelut

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 21

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

D/1539/00.00.01.03.00/2017

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginreviisori Juha Tapiola, puh. 050-559 4057

Päätös Kaupunginvaltuusto hyväksyi tarkastuslautakunnan ehdotuksen.

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta: Kaupunginvaltuusto merkitsee liitteenä olevat sidonnaisuusilmoitukset ja sidonnaisuusilmoituksissa tapahtuneet muutokset tiedoksi.

Perusteluosa **Tarkastuslautakunta 5.2.2020 § 10:**

Kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on kuntalain 84 §:n mukaisesti tehdä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kaupunginhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kaupunginjohtajaa, sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Tarkastuslautakunnan 22.8.2017 hyväksymän arviointisuunnitelman mukaan saapuneet uudet sidonnaisuusilmoitukset, muutokset ja täydennykset tuodaan tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi ilmoitusta seuraavassa kokouksessa. Sidonnaisuusilmoitukset tai niissä tapahtuneet muutokset saatetaan valtuustolle tiedoksi kaksi kertaa vuodessa (helmikuussa ja syyskuussa).

Valtuusto on 9.9.2019 merkinnyt siihen mennessä tehdyt

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 21

sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi. Tämän jälkeen tarkastuslautakunta on kokouksissaan käsitellyt seuraavat muutosilmoitukset:

- Pekka Timonen (18.9.2019)
- Eira Rosberg-Airaksinen (11.12.2019)
- Saija Hakonen (11.12.2019)
- Marko Varjonen (11.12.2019)
- Terttu Pohjolainen (11.12.2019)
- Jyrki Jussila (11.12.2019)
- Sirkku Hildén, muutosilmoitus (11.12.2019)
- Sari Niinistö, muutosilmoitus (11.12.2019)
- Arja Rantala, muutosilmoitus (11.12.2019)
- Juha Tapiola, muutosilmoitus (11.12.2019)
- Toni Putula, muutosilmoitus (15.1.2020)

Hannu Rahkonen on 3.2.2020 toimittanut tarkastuslautakunnalle sidonnaisuuksiaan koskevan muutosilmoituksen.

Päätösehdotus:

Kaupunginreviisori Juha Tapiola:

Tarkastuslautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi Hannu Rahkosen sidonnaisuuksia koskevan muutosilmoituksen, jota ei ole aiemmin käsitelty lautakunnassa,
2. saattaa liitteenä olevat sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi; ja
3. saattaa valtuustolle tiedoksi, että Kristiina Joensuun, Milla Bruneaun, Torsti Hokkasen ja Saku Saariston tiedot on poistettu sidonnaisuusrekisteristä heidän kuntalain 84 §:ssä tarkoitettujen tehtävien päättymisen johdosta.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteenä

Liite 1. Seuraavien henkilöiden sidonnaisuusilmoitukset:

Pekka Timonen
Eira Rosberg-Airaksinen
Saija Hakonen
Marko Varjonen

3 (3)

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 21

Terttu Pohjolainen
Jyrki Jussila
Sirkku Hildén
Sari Niinistö
Arja Rantala
Juha Tapiola
Toni Putula
Hannu Rahkonen

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI

sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: Timonen

Etunimet: Pekka

Toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

Toimielin tai toimielimet (luetelkaa kaikki toimielimet jaostoja unohtamatta):

- Kaupunginhallitus, esittelijä
- Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto, varaesittelijä
- Kaupunginhallituksen osallisuuden ja hyvinvoinninjaosto, varaesittelijä
- Kaupunginhallituksen konserni- ja tilaosto, varaesittelijä

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- Lahden ammattikorkeakoulu Oy, hallituksen jäsen
- Islantilais-suomalainen kulttuurirahasto, hallituksen puheenjohtaja

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohtaisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

30 8 2019

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Rosberg-Airaksinen**

Etunimet: **Eira Inkeri**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- **Päijät-Hämeen jätelautakunta, varapuheenjohtaja**

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

- Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

- Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

Ei ilmoitettavaa

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Hakonen**

Etunimet: **Saija Piritta**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- **Lahden Seudun joukkoliikennelautakunta, varapuheenjohtaja**

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

- **Suomen Kiinteistölämpö Oy, toimitusjohtaja**

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy, hallituksen jäsen

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

2 12 2019

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Varjonen**

Etunimet: **Marko Juhani**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- tekninen ja ympäristölautakunta, jäsen

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

- **Mvisor Finland Oy:n hallitus, puheenjohtaja**

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Lahden kaupungin nimeämänä edustajana:

- **Spatium Toimitilat Oy:n hallitus, puheenjohtaja**
- **Kiinteistö Oy Lahden Sammonkatu 8 hallitus, puheenjohtaja**

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- **Asunto-osakeyhtiö Päijänteenkatu 13 hallitus, jäsen**
- **Nastolan Kokoomuksen hallitus, jäsen**
- **Kokoomuksen kunnallisjärjestön hallitus, jäsen**

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohtaisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

26 | 11 | 2019

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Terttu**

Etunimet: **Pohjolainen**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- tekninen ja ympäristölautakunta, varajäsen

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

- Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

- Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

Lahden kaupungin nimeämänä edustajana:
- Lahden vanhusten asuntosäätiö sr, hallituksen jäsen

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohtaisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

2 12 2019

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Jussila**

Etunimet: **Jyrki Pietari**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- **Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, varajäsen**

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

- 1. Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

- **Kiinteistö Oy Koritie 2, isännöitsijä**

- 2. Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

Päiväys

27	11	2019
----	----	------

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Hildén**
Etunimet: **Sirkku Tuulikki**

Toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- Kaupunginhallitus, puheenjohtaja
- Kaupunginhallituksen osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto, puheenjohtaja

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

Lahden kaupungin nimeämänä edustajana:

- Vesijärvisäätiön valtuuskunta, jäsen

Muut luottamustoimet:

- Lahden Sos.Dem. Työväenyhdistyksen johtokunta, varapuheenjohtaja
- Lahden Sos.Dem. Kunnallisjärjestön hallitus, jäsen
- Lahden Ensi- ja turvakotiyhdistyksen johtokunta, jäsen
- Vaahterasäätiön valtuuskunta, varapuheenjohtaja
- Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysturvayhdistyksen hallitus, puheenjohtaja

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

26 11 2019

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Niinistö**

Etunimet: **Sari Anervo**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- **Sivistyslautakunta, varapuheenjohtaja**
- **Kaupunginhallitus, varajäsen**

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

Lahden kaupungin nimeämänä edustajana:

- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hallitus, varapuheenjohtaja

Muut luottamustoimet:

- Osuuskauppa Hämeenmaa, edustajiston jäsen
- Lahden seurakuntayhtymä, kasvatustyön johtokunnan jäsen
- Salpausselän kokoomus, hallituksen jäsen 2020-

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohtaisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

26 11 2019

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Rantala**
Etunimet: **Arja Aulikki**

Toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- **Tekninen- ja ympäristölautakunta, jäsen**

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

- **Firecon Group Oy, varatoimitusjohtaja**

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. Luottamustoimet (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

- Holoran Oy, hallituksen jäsen
- Holidea Oy, hallituksen jäsen

4. Luottamustoimet (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- Sprinkleritekninen yhdistys ry, hallituksen varajäsen
- Keski-Lahden Kokoomus ry, hallituksen jäsen
- As Oy Kotila, hallituksen puheenjohtaja

5. Merkittävä varallisuus (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

28 11 2019

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Tapiola**

Etunimet: **Juha Antti**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- **Tarkastuslautakunta, esittelijä**

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

- Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

- Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

- Kaavan Koukkaajat Oy, hallituksen varajäsen
- Kaavan Taloustaitajat Oy, hallituksen varajäsen

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- Anianpellon kalastuskunnan hoitokunta, varapuheenjohtaja
- Asikkala Curling ry, hallituksen puheenjohtaja
- Hämeen Vihreät ry, hallituksen jäsen
- Vihreä liitto, puoluevaltuuskunnan varajäsen

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

29 11 2019

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Putula**
Etunimet: **Toni Mikael**

Toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- Kaupunginhallituksen jäsen
- Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston jäsen

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Lahden kaupungin nimeämänä edustajana:

- Lahden Talot Oy, hallituksen varapuheenjohtaja
- Lahden Asunnot Oy, hallituksen varapuheenjohtaja
- Lahden Palveluasunnot Oy, hallituksen varapuheenjohtaja

Muut luottamustoimet:

- Petit St Louis Oy, prokuristi
- Ping Pong Oy, hallituksen jäsen
- Upmarket Oy, hallituksen jäsen
- Ant Brew Oy, hallituksen jäsen

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- Asunto Oy Aleksanterinkatu 34 Lahti, hallituksen puheenjohtaja

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

3	1	2020
---	---	------

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: Rahkonen

Etunimet: Hannu Väinö Tapani

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

- Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

- Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö, hallituksen puheenjohtaja - Lahden Sotaveteraanipiiri ry, piirihallituksen puheenjohtaja - Nastolan Kokoomus ry, hallituksen varapuheenjohtaja

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

Päiväys

3	2	2020
---	---	------

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 22

Valtuustoaloite: Kaupungin edustus-, virka- ja ekskursionmatkojen lentomatkojen CO2-päästöjen kompensoiminen

D/1257/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Ympäristöjohtaja Elina Ojala puh. 044 482 6376

Päätös Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa **Kaupunginhallitus 2.3.2020 § 44:**

Lahden Vihreät -valtuustoryhmä 13.5.2019:

”Lahden kaupungin tulee vähentää lentämistä ja kompensoida sen aiheuttamia päästöjä.

Lahden tämänhetkisenä tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2040. Lentäminen on ilmaston kannalta kaikkein haitallisimmin liikennemuoto ja sitä tulisi välttää. Kaupungin tulisi miettiä keinoja, miten lentomat kustamista vähennetään. Lentämisen sijaan tulee suosia juna- ja linja-automat kustamista sekä korvata matkoja mahdollisuuksien mukaan kokonaan etäyhteyksien avulla.

Kaupunki tekee tiivistä kansainvälistä yhteistyötä eri hankkeiden parissa ja vie kestävä kehityksen osaamistaan muualle maailmaan. Toimiva kansainvälinen yhteistyö vaatii jonkin verran matkustamista.

Lahden kaupunki voi näyttää esimerkkiä asukkailleen ja yhteistyökumppaneineen siitä, että mikäli valitaan matkustustavaksi lentäminen, tulee sen aiheuttamista päästöistä kantaa vastuu. Lentomatkojen CO2-päästöjen kompensointi toisi myös esille jokaisen matkan vaikutukset ilmastolle ja tekisi näkyvämmäksi eri matkustustapojen eroja päästöjen kannalta.

Tapoja kompensoida lentomat kustamisen päästöt on monia: panostuksia uusiutuviin energiahankkeisiin, metsitysprojektien rahoittamista, soiden ennallistamista, päästöoikeuksien pois ostamista jne. Päätöksen tueksi tulee selvittää Lahden kannalta toimivin tapa kompensoida päästöt. Päästökompensaatiokeinon

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 22

tulee olla sellainen, joka aidosti vähentää maailmanlaajuisesti CO2-päästöjä eikä voi olla osa Lahdessa muutenkin tapahtuvaa ilmastotyötä. Yleensä lentomatkojen päästökompensaation hinta on murto-osa lentolipun hinnasta ja se voitaisiin laskea osaksi matkakuluja siinä missä matkaliput, majoitukset ja mahdolliset ruoatkin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Lahdessa:

-otetaan käyttöön tapoja vähentää lentomatkestamista,

-osana edustus-, virka- ja ekskursionmatkojen matkakuluja aletaan kompensoida Lahden kaupungin työntekijöiden ja luottamushenkilöiden lentomatkojen CO2-päästöt ja

-päättöksen pohjaksi vertaillaan erilaisia keinoja toteuttaa päästökompensaatio. Niistä valitaan Lahdelle parhaiten sopivin vaihtoehto, joka vähentää maailmanlaajuisesti CO2-päästöjä.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

13.5.2019 tehdyssä valtuustoaloitteessa esitetään keinojen etsimistä lentomatkestamisen vähentämiseksi, Lahden kaupungin työntekijöiden ja luottamushenkilöiden lentopäästöjen kompensoimista sekä toteutettavien päästökompensatioiden vertailua.

Kaupunginhallitus teki 27.1.2020 § 14 päätöksen, jossa hyväksyttiin Lahden kaupungin hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma sekä sitouduttiin kaupungin henkilökunnan ja luottamushenkilöiden lentopäästöjen kompensointiin vuodesta 2019 alkaen.

Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelmassa on toimenpiteenä kaupungin matkustusohjeesta ja matkustuksen ympäristövaikutuksista viestiminen henkilökunnalle tarpeettomien lentomatkojen välttämiseksi. Henkilökuntaa ohjeistetaan mm. ottamaan huomioon matkan tarkoituksenmukaisuus ja etäneuvottelumahdollisuus.

Lentopäästöjen kompensoimiseksi vertailtiin erilaisia kompensointia tarjoavia yrityksiä ja vertailun perusteella valittiin vuoden 2019 lentopäästöjen osalta toteuttajaksi Nordic Offset Oy. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan Ympäristökehitys valtuutettiin tekemään päästökompensoinnit vuoden 2019

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 22

lentopäästöistä alkaen ja kehittämään prosessia edelleen. Matkatoimiston seuraavan kilpailutuksen yhteydessä otetaan huomioon mahdollisuus kompensoida lentopäästöt matkan oston yhteydessä.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: -

Liitteenä

1. Valtuustoaloite
2. Kaupunginhallituksen päätös 27.1.2020 § 14

LAHDEN KAUPUNKI
14.05.2019 08:51

1257/00.02.00.00.03/2019

Valtuustoaloite kaupungin edustus-, virka- ja ekskursionmatkojen lentomatkojen CO2-päästöjen kompensoinnista

Lahden kaupungin tulee vähentää lentämistä ja kompensoida sen aiheuttamia päästöjä.

Lahden tämänhetkisenä tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2040. Lentäminen on ilmaston kannalta kaikkein haitallisin liikennemuoto ja sitä tulisi välttää. Kaupungin tulisi miettiä keinoja, miten lentomat kustamista vähennetään. Lentämisen sijaan tulee suosia juna- ja linja-automat kustamista sekä korvata matkoja mahdollisuuksien mukaan kokonaan etäyhteyksien avulla.

Kaupunki tekee tiivistä kansainvälistä yhteistyötä eri hankkeiden parissa ja vie kestävän kehityksen osaamistaan muualle maailmaan. Toimiva kansainvälinen yhteistyö vaatii jonkin verran matkustamista.

Lahden kaupunki voi näyttää esimerkkiä asukkailleen ja yhteistyökumppaneilleen siitä, että mikäli valitaan matkustustavaksi lentäminen, tulee sen aiheuttamista päästöistä kantaa vastuu. Lentomatkojen CO2-päästöjen kompensointi toisi myös esille jokaisen matkan vaikutukset ilmastolle ja tekisi näkyvämmäksi eri matkustustapojen eroja päästöjen kannalta.

Tapoja kompensoida lentomat kustamisen päästöt on monia: panostuksia uusiutuviin energiahankkeisiin, metsitysprojektien rahoittamista, soiden ennallistamista, päästöoikeuksien pois ostamista jne. Päätöksen tueksi tulee selvittää Lahden kannalta toimivin tapa kompensoida päästöt. Päästökompensaatiokeinoon tulee olla sellainen, joka aidosti vähentää maailmanlaajuisesti CO2-päästöjä eikä voi olla osa Lahdessa muutenkin tapahtuvaa ilmastotyötä. Yleensä lentomatkojen päästökompensaation hinta on murto-osa lentolipun hinnasta ja se voitaisiin laskea osaksi matkakuluja siinä missä matkaliput, majoitukset ja mahdolliset ruoatkin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Lahdessa:

- otetaan käyttöön tapoja vähentää lentomat kustamista,
- osana edustus-, virka- ja ekskursionmatkojen matkakuluja aletaan kompensoida Lahden kaupungin työntekijöiden ja luottamushenkilöiden lentomatkojen CO2-päästöt ja
- päätöksen pohjaksi vertaillaan erilaisia keinoja toteuttaa päästökompensaatio. Niistä valitaan Lahdelle parhaiten sopivin vaihtoehto, joka vähentää maailmanlaajuisesti CO2-päästöjä.

Lahdessa 13.5.2019

Riina Punsanen
Salla Peltola
Oona Peltola
Päivi Järvi

Jani Kallio
Nelli Kallio
Nelli Kallio

NB 13.5.2019

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
27.01.2020 § 14

Lahden hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma sekä osittainen vuoden 2019 päästöjen kompensointi

D/1399/11.00.04.00/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala, puh. 044 482 6376

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

Kaupunginhallituksen jäsen Rami Lehto ilmoitti asiaan eriävän mielipiteensä.

Käsittely kaupungin- hallituksessa

Kaupunginjohtaja täydensi päätösesitystään seuraavasti:

”4) kaupunginhallitukselle saatetaan tiedoksi hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelman vuotuiset toimenpiteet.”

Kaupunginhallituksen jäsen Rami Lehto esitti, että päätösesitys hylätään. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää

- 1) hyväksyä liitteenä olevan hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelman osaksi kaupunki- ja konsernistrategiaa. Yksittäiset toimenpiteet jalkautetaan kunkin vuoden talousarvioprosessiin. Ympäristökehitysyksikkö kehittää ja seuraa suunnitelmaa ja raportoi osana ilmastoseurantaa ja EU Covenant of Mayorsin SECAP-seurantaa.
- 2) että aloitetaan Lahden kaupungin henkilöstön ja luottamushenkilöiden lentopäästöjen kompensointi. Vuoden 2019 lentopäästökompensointi ostetaan sertifioidulta Nordic Offset Oy:ltä, joka tarjoaa Gold Standard -sertifioituja päästökompensatioita. Lahden kaupungin lentomatkoista aiheutuvat kompensatiotarve on suuruusluokaltaan 12,5 €/tonnia CO₂ekv eli 2 625 €. Kaupunginhallitus valtuuttaa Ympäristökehityksen hoitamaan vuoden 2019 ja tulevien vuosien lentokompensoinnit ja kehittämään prosessia edelleen. Kompensoinnin kustannukset katetaan kaupungin budjetin sisältä.
- 3) että aloitetaan Lahden kaupungin henkilöstön km-korvausten

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
27.01.2020 § 14

perusteella laskettujen työasiointiajojen päästöjen kompensointi. Vuoden 2019 työasia-ajojen kompensointi ostetaan sertifioidulta Nordic Offset Oy:ltä, joka tarjoaa Gold Standard -sertifioitua päästökompensaatioita. Suuruusluokka on 12,5 €/ tonnia CO₂ekv eli 1580 € – ja valtuuttaa Ympäristökehityksen hoitamaan vuoden 2019 ja tulevien vuosien kompensoinnit ja kehittämään prosessia edelleen. Kompensoinnin kustannukset katetaan kaupungin budjetin sisältä.

Perusteluosa

Lahden visiona on olla rohkea ympäristökaupunki. Lahti on ottanut tavoitteekseen olla hiilineutraali jo vuonna 2025, jonka saavuttamiseksi on laadittu hiilinielu- ja kompensaatiosuunnitelma. Suunnitelma liittyy myös Kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelmaan vuoteen 2030 (SECAP). Lahti on valittu Euroopan ympäristöpääkaupungiksi vuodelle 2021.

Suunnitelman kuvaus:

Kaupunginhallitus päätti 3.6.2019 asettaa kunnianhimoisen hiilineutraaliustavoitteen vuoteen 2025, mikä tarkoittaa päästöjen vähentämistä -80% vuoden 1990 tasosta (1 176 000 tonnia CO₂ekv) ja loppujen sitomista tai kompensointia (jää arviolta 235 000 tonnia CO₂ekv). Päästövähennyksiä toteutetaan monipuolisesti mm. Kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelman toimenpiteiden avulla.

Hiilinielua voidaan kasvattaa muuttamalla peltoalueita metsämaaksi tai ostamalla ojitettuja soita, jotka kunnostetaan tarvittaessa ja jätetään kasvamaan hiilivarastoksi. Hiilinielujen vahvistaminen on pitkäjänteistä työtä, minkä lisäksi tarvitaan päästöjen kompensointia. Vaihtoehtoina on ostaa kaupallisen palvelun kautta EU:n päästökaupasta päästöoikeuksia, jotka kuoletaan eli päästö jää syntymättä. Toinen vaihtoehto on maksaa palveluntarjoajalle, joka sijoittaa rahat kompensatiorahankkeeseen kuten tuulivoiman rakentamiseen, metsän istutukseen tai uusiutuvan energian hankkeeseen. Tällä hetkellä hankkeet toteutetaan muualla kuin Suomessa.

Ottamalla käyttöön hiilinielu- ja kompensaatiosuunnitelman Lahden kaupunki varmistaa, että päästövähennysten rinnalla huolehditaan hiilinieluista ja -kompensaatioista. Siten ilmastoasioita tarkastellaan kokonaisvaltaisesti ja kustannustietoisesti. Muista kaupungeista Joensuu on hyväksynyt hiilinielu- ja kompensatietiekartan syksyllä 2019 ja Tampere on kompensoinut lentopäästönsä jo vuodesta 2008.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
27.01.2020 § 14

Ensimmäisinä toimenpiteinä suunnitelmassa on kaupungin työntekijöiden ja luottamushenkilöiden lentojen sekä omilla autoilla tehtyjen työasia-ajojen päästöjen kompensoinnin aloittaminen. Se voidaan parhaiten tehdä ostamalla päästöoikeuksia tai tukemalla kompensatiorankkeita. Lahden kaupungin käyttämän matkatoimisto HRG:n kautta lentomatkoja ei voi suoraan kompensoida lentolipun oston yhteydessä. Päästöt on syytä laskea CO₂-ekvivalentteina, joten vuoden 2019 lentopäästöt ovat 210 tonnia CO₂ekv. Omilla autoilla tehtyjä työasia-ajoja kertyi vuodelta 2019 yhteensä 745 866 km, josta keskiarvoisen bensiiniauton päästön mukaan laskettuna tulee noin 126 tonnia CO₂ekv.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi

Valmistelun aikana toteutettiin EVA eli päätöksen vaikutusten ennakoarviointi. Taulukko on liitteenä, alla yhteenveto suurimmista myönteisistä ja kielteisistä vaikutuksista.

Yleishuomiona todetaan, että vaikutusten arvioinnin kannalta on keskeistä, mitä vaihtoehtoa painotetaan: paikallisten hiilinielujen kasvattamista, päästöoikeuksien ostoa vai kompensatiorankkeita.

Vaihtoehtoina olivat VE0, nykytila jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei todennäköisesti saavuteta ja VE1, hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma toteutetaan.

Suurimmat positiiviset vaikutukset arvioitiin olevan VE1:ssä innovaatiovaikutuksissa ja vaikutuksissa kuntatalouteen pitkällä aikavälillä. Näissä molemmissa lyhyellä aikavälillä vaikutukset voivat olla negatiiviset esimerkiksi kustannusten takia.

Suuret positiiviset vaikutukset suunnitelman toteuttamisessa on myös yritysvaikutuksissa sekä vaikutuksissa asukkaiden elinoloihin. Samoin, mikäli lisätään monimuotoisia vihernieluja kaupunkialueella ja toteutetaan niiden yhteyteen hulevesiratkaisuja, vaikutukset vesiin, pilaantumisriskiin, kasvillisuuteen ja luonnon monimuotoisuuteen ovat myönteiset. Samoin vihernielujen lisääminen vaikuttaa positiivisella tavalla maisemaan ja kaupunkikuvaan.

Suuret positiiviset vaikutukset suunnitelman toteuttamisen vaihtoehdossa arviointiin olevan myös ilmastonmuutoksen hillintään, elinkaaren ja hiilijalanjäljen tunnistamiseen ja asukkaiden kestäväan kulutukseen.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
27.01.2020 § 14

VE1 eli hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelman toteuttaminen arvioidaan myös toteuttavan vahvalla tavalla Hiilineutraali Lahti 2025 -tavoitetta sekä Ympäristöpääkaupunki 2021 -tavoitteita.

Suurimmat negatiiviset vaikutukset VE1:ssa tunnistettiin olevan, mikäli arvokkaita peltoalueita metsitetään, menetetään maisema- ja kulttuuriarvoja.

Muuten suurimmat negatiiviset vaikutukset arvioitiin olevan VE0:ssa eli nykytila jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei todennäköisesti saavuteta: kuntalaisvaikutukset, etenkin lapsivaikutukset, ovat negatiiviset, sillä ilmastonmuutoksen suurimmat seuraukset näkyvät vuoden 2050 jälkeen. Pitkällä tähtäimellä vaikutukset kuntatalouteen ovat negatiiviset, mikäli ilmastonmuutosta ei hillitä, riskit ja kustannukset nousevat ja mm. Lahden mahdollisuus toimia talviurheilukaupunkina heikkenee. Suuret negatiiviset vaikutukset arvioitiin myös asukkaiden elinoloihin ja etenkin erityisryhmiin; erityisryhmät kuten lapset ja vanhuksat ovat haavoittuvimpia.

Lisäksi mikäli hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelmaa ei toteuteta, se vähentää Lahden hiilineutraaliustavoitteen uskottavuutta sekä heikentää Ympäristöpääkaupunkivuoden tavoitteita.

Arvioinnin toteuttivat Eira Rosberg, Sami Kuikka, Johanna Sääksniemi, Päivi Sieppi ja Henna Eskonsipo-Bradshaw. Sivupalvelualueelta arviointia ei saatu.

Muutoksenhaku	oikaisuvaatimusohje
Toimenpiteet	ote Elina Ojala, kopa/taloussuunnittelu
Liitteenä	1. Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma 2. Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi

Lahden hiilinielu- ja kompensaationsuunnitelma

Tavoitteena hiilineutraalius 2025

Lahti KH 27.1.2020

LAHTI

Toim. Eira Rosberg & Päivi Sieppi

eira.rosberg-airaksinen@lahti.fi

paivi.sieppi@lahti.fi

Lahden hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma tukee Lahden hiilineutraaliustavoitetta 2025 ja Kestävän energian ja ilmastomuutoksen toimenpidesuunnitelmaa vuoteen 2030 (SECAP).

Suunnitelma toimii esimerkkinä kaupunkilaisille, yrityksille ja koko maakunnalle. Lahti on mukana ja seuraa hiilinielu- ja kompensatiodiedon ja -laskentatapojen kehittymistä ja päivittää suunnitelmaa tarvittaessa. Tieto laskennasta lisääntyy koko ajan.

Tällä hetkellä hiilinielu- ja kompensatioarviossa (kuvat 1 ja 2) ovat mukana Lahden maantieteellisen alueen maankäytön nettohiilinielu, henkilöstön ja luottamushenkilöiden lentopäästöjen sekä työasia-ajojen eli haettujen kilometrikorvausten perusteella laskettujen päästöjen kompensointi. Nettohiilinielun on selvittänyt konsulttitoimisto FCG vuonna 2019. Lisäksi arviossa ovat mukana tiedossa olevat kaupungin tekemät metsittämiset, todennäköinen puurakentaminen (vuoteen 2025) sekä maltillinen peltojen hiilinielupotentiaalin käyttöönotto.

Tuulivoimaa ei ole otettu kompensatioksi mukaan laskelmaan, koska tuulivoimaloista ei ole päätöksiä Lahden maantieteelliselle alueelle. Suomen polussa hiilineutraaliksi tuulivoimaa kuitenkin ehdotetaan lisäävän 10-kertaiseksi. Aurinkovoimaloita ja lämpöpumppuja ei lasketa kompensatioksi, vaan niiden mahdollinen vaikutus näkyy päästövähennyksenä. Hiilidioksidin talteenottoa teollisesti eli CCS-teknologiaa ei ole otettu mukaan laskelmaan, vaikka on mahdollista, että Lahden alueella jokin tehdas tai laitos sellaisen asentaa.

Suuri osa Lahden hiilineutraaliustavoitteen nielusta tai kompensoinnista on vielä avoinna. Vaihtoehtoina ovat esimerkiksi paikallinen nielujen lisääminen, nielujen lisääminen muualla kompensatio-projekteissa, tuulivoiman rakentaminen alueelle, uusiutuvan energian lisääminen muualla kompensatioprojekteissa tai päästöoikeuksien ostaminen pois päästömarkkinoilta.

Yksi mahdollisuus on ilmastotili, jollainen on ollut esimerkiksi Tampereella käytössä. Siinä kerätään organisaatiossa kompensatiomaksuja keskimääräisen päästöoikeuden hinnalla ja käytetään paikalliseen ilmasto- ja asukastoimintaan ja omaehtoiseen suojeluun. Tässä ongelmana on päästövähennyksen todentamisen vaikeus. Tampere onkin siirtymässä tästä kompensointimuodosta pois ja siirtymässä sertifioituihin kompensatiotuotteisiin.

Lahden kaupungin omistamia metsiä on **7078 ha**, joissa metsänhoidon periaatteena on jatkuvan kasvatuksen menetelmä. Luku sisältää Sysmässä olevat metsät. Lahden kaupungin omistamia soita on **445 ha**. Lahden kaupungin omistamia pelloja on **605 ha**, joista **20,4 ha** turvemaille. Pelloista suurin osa on vuokrattu.

Itse omistamallaan alueilla kaupunki voi tehdä hiilinieluja vahvistavia tekoja, mutta lisäksi tarvitaan suuri joukko muita maanomistajia mukaan, jotta koko Lahden maantieteellisen alueen hiilinielut vahvistuvat. Sekä metsien että peltojen hiilinielujen vahvistamisen tekoja tarvitaan. Yleisesti voidaan todeta, että metsien kiertoajan pidentämisellä ja hakkuiden vähentämisellä on positiivinen ilmastovaikutus. Kiertoajan pidentämisen myötä nostetaan tukkipuun saantoa, jolloin mahdollisuudet pitkäikäisten puutuotteiden tuottamiseen paranevat.

Puutuotteet, kuten puurakennukset, toimivat hiilen varastona – ja jos varasto kasvaa, se toimii nieluna. Puurakentamisen edistäminen on toimenpide, jossa kaupungilla on erittäin hyvä mahdollisuus vaikuttaa hiilitaseeseen.

Tämän tiekartan tarkoituksena on luonnostella polku, jota edeten voimme tietää, millaisia toimia Lahden on mahdollista tehdä hiilineutraaliuden saavuttamiseksi. Suunnitelmaan on tarkoitus tuottaa tietoa siitä, millaiset kustannus- ja ympäristövaikutukset sekä sosiaaliset vaikutukset tarvittavilla hiilinieluilla tai hiilen kompensatiolla on.

Tämä suunnitelma ei koske ekologisia kompensatioita. Asiat tosin liittyvät toisiinsa, sillä ekologisessa kompensatiossa hiili voidaan ottaa mukaan yhdeksi asiaksi laskennassa. Monimuotoisuutta tukevat teot yleensä tukevat hiilinieluja, esimerkiksi lisälahopuun jättäminen hakkuualueelle puunkorjuussa.

Toimenpiteistä

Konkreettiset toimenpiteet ja projektit valmistellaan ja hyväksytään kunkin vuoden talousarvio-prosessissa ja projektien hyväksymismenettelyssä.

Yhtenä ensimmäisistä toimenpiteistä suunnitelmassa on kaupungin työntekijöiden ja luottamushenkilöiden lentopäästöjen kompensoinnin aloittaminen. Se voidaan parhaiten tehdä ostamalla päästöoikeuksia tai tukemalla kompensatiorankkeita. Lahden kaupungin käyttämän matkatoimisto HRG:n kautta lentomatkoja ei voi suoraan kompensoida lentolipun oston yhteydessä. Vuonna 2019 lentopäästöt ovat lisääntyneet edellisvuodesta lähes kolmanneksella. Päästöt on syytä laskea CO₂-ekvivalentteina, joten vuoden 2019 lentopäästöt ovat **210 tonnia** CO₂ekv.

Toisena toimenpiteenä on omilla autoilla tehtyjen työasia-ajojen päästöjen kompensointi. Vuodelta 2019 kertyi 745 866 km asiointiajtoa, josta keskiarvoisen bensiinauton päästön mukaan laskettuna tulee noin **126 tonnia** CO₂ekv. Verrattuna vuoteen 2018 omalla autolla ajettujen työasiakilometrien määrä on laskenut 3 %. Työasia-ajot lasketaan haettujen kilometrikorvausten perusteella.

Lahden matkustusohjeet tulee päivittää, neuvoa työntekijöitä, viedä ohjeistus käytäntöön sekä seurata toteutumista. Lyhyiden lentojen sekä välilaskujen välttäminen kuuluu tähän, samoin etäosallistuminen silloin, kun se on mahdollista. Työasia-ajojen CO₂-päästöjä voidaan tehokkaasti vähentää hankkimalla vähäpäästöisiä leasing-autoja, kannustamalla henkilöstöä kaupungin sähköpyörien järkevään käyttöön tai ohjeistamalla työasiointimatkustamiseen joukkoliikenteellä aina silloin, kun se on mahdollista ja järkevää.

Maakunnallisen hiilinielu- ja kompensatiorankkeen edistäminen ja käynnistäminen ovat tärkeitä. Projektin pitää keskittyä merkittävimpiin hiilinielupotentiaalin lisäämisen toimiin Päijät-Hämeessä. Tämä on tärkeää, sillä Lahden maantieteellisen alueen hiilinielut eivät todennäköisesti riitä kaikkien jäljellä olevien päästöjen nielemiseen. Projektin tai projektien lisäksi Lahti seuraa ja osallistuu aktiivisesti kansallisten linjausten selkiyttämiseen mm. laskennassa.

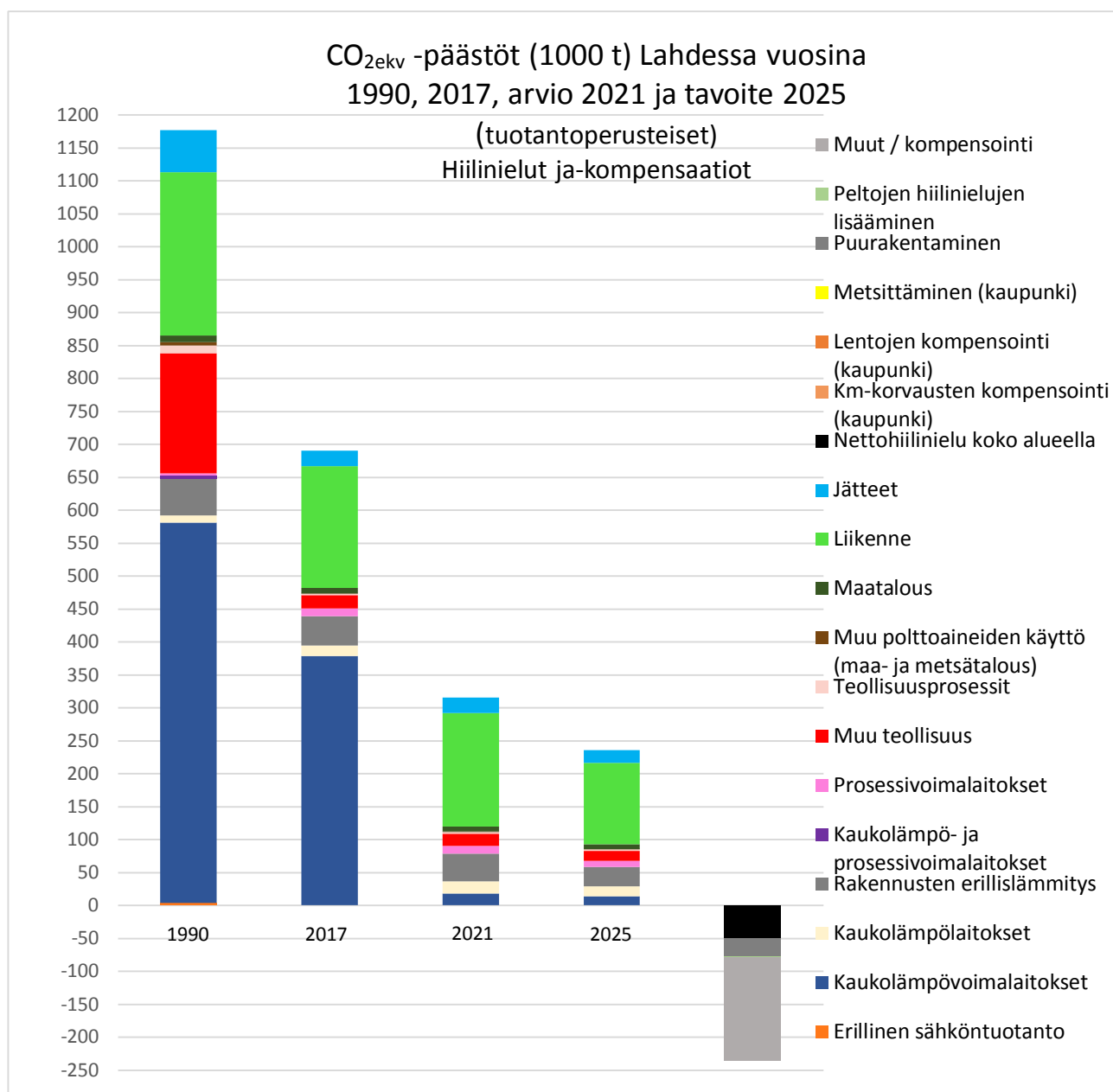
Vuosi 2024 on tärkeä, sillä silloin tehdään tilannekatsaus ja lisätään toimivaksi osoittautuneita ratkaisuja päästövähennyksiin tai päästökompensatioihin.

Tavoitteena on, että vuonna 2025 Lahdella on käytössä ilmaston, kustannusten ja sosiaalisten vaikutusten kannalta järkevät toimintamallit ja välineet päästövähennyksissä ja -kompensatioissa. Nämä asiat tulee huomioida myös MAL-sopimuksessa /-toimissa, maa- ja metsätalouspolitiikassa Suomen, maakunnan ja Lahden tasolla sekä Lahden strategisessa yleiskaavassa, Lahden suunta -työssä sekä muussa Lahden päätöksenteossa.

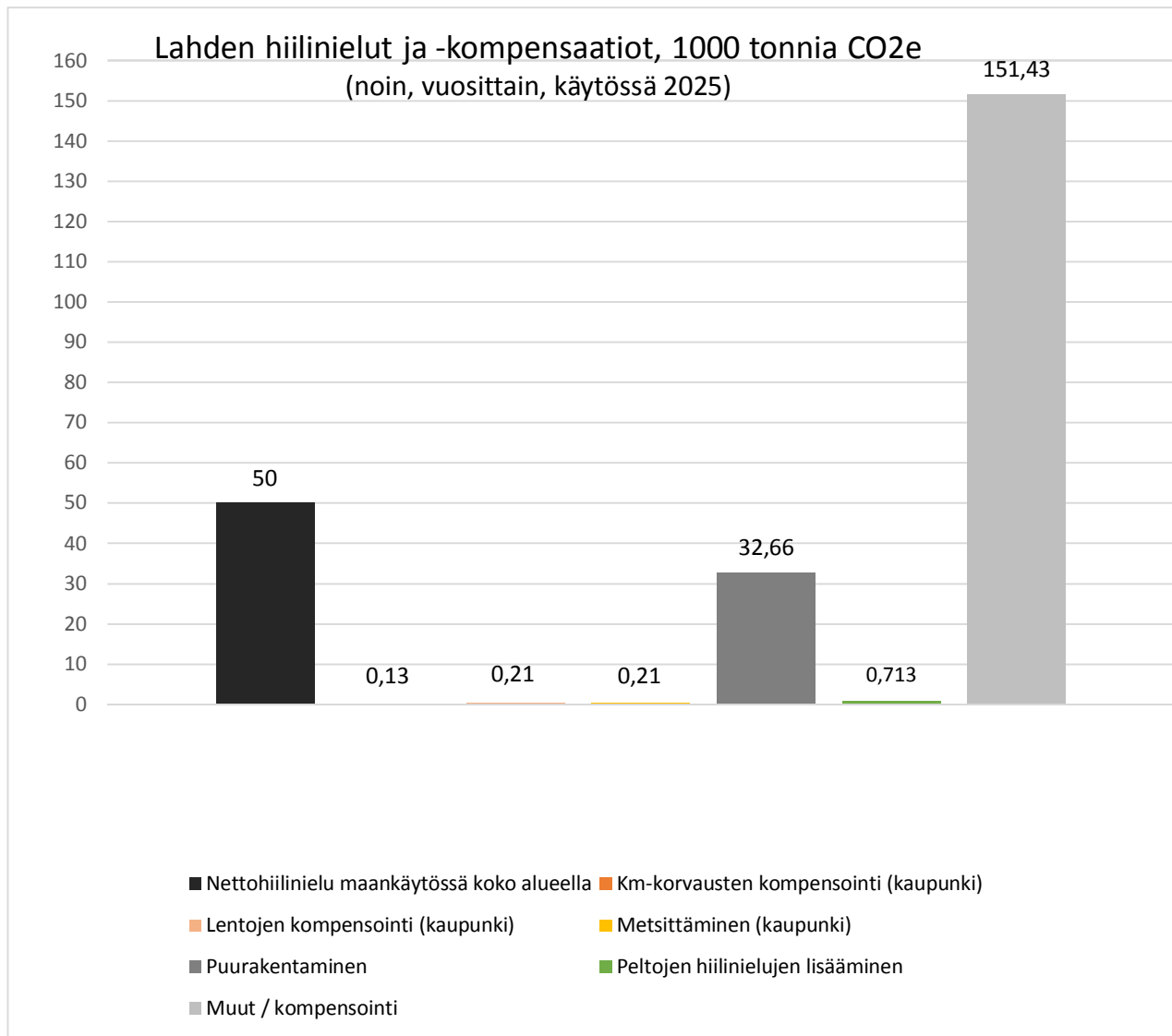
Aikataulu

Vuosi	Toimenpide	Vastuutaho
2020	Suunnitelman runko ja aikataulutus hyväksytään kaupunginhallituksessa	KH
	Päätös, että kaupungin henkilöstön ja luottamushenkilöiden lentopäästöjen kompensointi alkaa vuoden 2019 päästöistä.	KH
	Päätös, että kaupungin henkilöstön kilometrikorvausten eli autolla tehtyjen työasiamatkojen perusteella laskettujen päästöjen kompensointi alkaa vuoden 2019 päästöistä.	KH
	Kaupungin matkustusohjeesta ja matkustuksen ympäristövaikutuksista viestitään (Kuva 3).	Henkilöstöpalvelut ja viestintä
	Ilmastojohtajuus-arviointien perusteella tehdyt toimenpide-ehdotukset käsitellään ja päätetään toimenpiteistä.	Palvelualueet, KH
	Suunnitellaan Päijät-Hämeen liiton, LABin, LUTin ja muiden kanssa hiilinieluja ja kompensatioita edistävä hanke/ hankkeita, toteutus esim. 2021-23	Ympäristökehitysyksikkö, P-H liitto, LAB, LUT
	Lahti käynnistää puurakentamisen edistämiseen tähtäävän työn	Tilakeskus, Lahden Talot, palvelualueet, kaupunkisuunnittelu, rakennusvalvonta, Lahden suunta -ohjausryhmä
	Lahti vahvistaa rakentamisen kaupunkitasoiset tavoitteet vuoteen 2025	KH, Ympäristöpääkaupunkisäätiö, Tilakeskus, konserniyhtiöt
	Lahti seuraa ja osallistuu kansallisesti tehtävään hiilinielutarkastelun ja päästökompensaatioiden linjauksiin	Ympäristökehitysyksikkö, kaupunkisuunnittelu, metsätoimi
	Lentämisen päästöjen kompensointi laajenee kaupunkikonserniin	Konserniohjaus, konserniyhtiöt
	Matkatoimiston kilpailutus; hankinnassa pitää huomioida kompensointi	Hankintayksikkö
	Ilmastolaskenta vuodesta 2019, ilmasto- ja hiilinielu- sekä kompensatiosuunnitelman päivitys ja arvio tarvittavien kompensatioiden suuruudesta (tiedon lisääntyminen)	Ympäristökehitysyksikkö
	2021	Ympäristöpääkaupunkivuosi. Hiilinielujen tärkeydestä viestiminen esim. puiden-istutustapahtumissa.
Kaupungin strategian ja Lahden suunta -työn päivitys alkaa. Hiilinielujen nostaminen mukaan esimerkiksi kaupunkivihreän lisäämisellä ja puurakentamisen pilottialueella.		Kaupunginvaltuusto, strategiaryhmä, Lahden suunta -ohjausryhmä, ympäristökehitysyksikkö

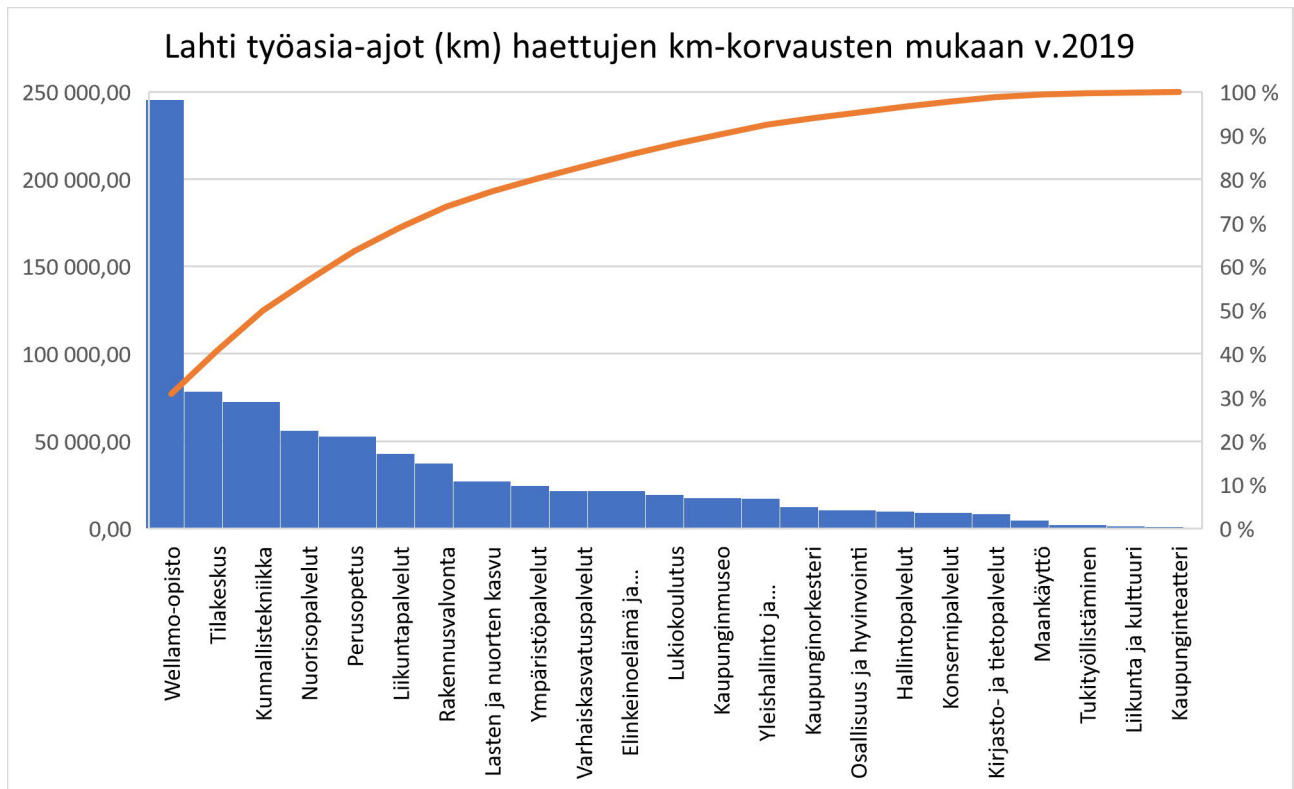
	SECAP- eli ilmastotoimenpiteiden seuranta ja raportointi	Ympäristökehitysyksikkö, kaikki yksiköt, joilla nieluihin liittyviä toimia SECAPissa.
	Hiilinielu- ja kompensointihanke / -hankkeet alkavat. Hankkeiden on syytä keskittyä suurimman potentiaalinieluihin / kompensointoihin.	Ympäristökehitysyksikkö, P-H liitto ja projektiosapuolet
	Uusi EU-rahoituskausi alkaa – tavoitteisiin sopivat hankerahoitukset seurannassa	Kaikki projekteja hakevat
2022	Lahden suunta -osallistumisvaihe. Asukkaiden / maanomistajien osallistaminen ja kannustaminen hiilinielu- ja kompensointityöhön.	Kaupunkisuunnittelu, ympäristökehitysyksikkö
	Valmistaudutaan rakennusten elinkaarilaskennan käyttöönottoon	Tilakeskus, Lahden Talot, kaupunkisuunnittelu, rakennusvalvonta
	Puurakentamisen edistäminen. Puurakentamisen edistämisen ohjelma ja pilottialue.	Tilakeskus, Lahden Talot, palvelualueet, kaupunkisuunnittelu, rakennusvalvonta, Lahden suunta -ohjausryhmä
	Ilmastolaskenta vuodesta 2021 ja arvio tarvittavien hiilinielujen/kompensointioiden tai lisäpäästövähennysten suuruudesta	Ympäristökehitysyksikkö
2023	Lahden maantieteellisen alueen vuosittaisen nettohiilinielun uudelleenlaskenta ja Lahden suunta -vaikutusten arviointivaiheessa nieluasioiden huomiointi.	Kaupunkisuunnittelu
	SECAP- eli ilmastotoimenpiteiden seuranta ja raportointi	Ympäristökehitysyksikkö, kaikki yksiköt, joilla nieluihin liittyviä toimia SECAPissa.
2024	Ilmastolaskenta vuodesta 2023 ja arvio tarvittavien hiilinielujen/kompensointioiden tai lisäpäästövähennysten suuruudesta.	Ympäristökehitysyksikkö
	Hiilinielu- ja päästövähennys- ja kompensointiratkaisujen laajentaminen sekä mahdollisten lisäkompensointioiden valinta.	KH, ympäristökehitysyksikkö
	Tavoitevuoden 2025 käyttöönotettavien kuntatason päästökompensaatioiden valmistelu ja päätöksenteko	KH, ympäristökehitysyksikkö
2025	Päästökompensaatiojärjestely käytössä ja tukemassa hiilineutraaliustavoitetta	Ympäristökehitysyksikkö
	SECAP- eli ilmastotoimenpiteiden seuranta ja raportointi	Ympäristökehitysyksikkö, kaikki yksiköt, joilla nieluihin liittyviä toimia SECAPissa.
2026	Ilmastolaskenta vuodesta 2025 ja korjataan ennakoitu kompensointio koskemaan vuoden 2025 tilannetta.	Ympäristökehitysyksikkö, KH, viestintä

Kuva 1. Tavoitteen mukaan vuonna 2025 päästöjä on jäljellä noin 235 000 tonnia CO₂ekv, joista yli 150 000 tonnin CO₂ekv nieleminen tai kompensoiminen puuttuu vielä suunnitelmasta (vaaleanharmaalla kohta Muut/kompensointi).

Kuva 2. Hiilinielut ja -kompensaatiot.

Kuva 3: Omalla autolla tehtyjen työasia-ajojen lisäksi työajalla tehtäviä siirtymisiä tehdään myös kaupungin omilla ja leasing-ajoneuvoilla, mitkä eivät näy tässä kuvassa. Työasiointimatkojen CO₂-päästöjä voidaan tehokkaasti vähentää hankkimalla vähäpäästöisiä leasing-autoja ja kannustamalla kaupungin sähköpyörien käyttöön.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi

Valmisteltavan asian aihe	Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma
Valmistelija	Eira Rosberg-Airaksinen
Esittelijä	Pekka Timonen
Vaikutusten arvioinnin tekijä(t)	Sami Kuikka, Johanna Sääksniemi, Henna Eskonsipo-Bradshaw, Eira Rosberg, Päivi Sieppi
Päivämäärä	KH 27.1.2020

Vaikutusten luokittelu:

- +2 Suuri tai pitkäaikainen positiivinen vaikutus
- +1 Positiivinen vaikutus
- 0 neutraali vaikutus tai ei vaikutusta
- 1 Negatiivinen vaikutus
- 2 Suuri tai pitkäaikainen negatiivinen vaikutus

Huom. Arvioinnin kannalta on keskeistä miten eri vaihtoehtoja painotetaan: kasvatetaanko hiilinieluja, ostetaanko päästöoikeuksia vai tuetaanko kompensatiorankkeita.

KUNTALAISSVAIKUTUKSET	VE0 Nykymalli jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta	VE1 Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma viedään toteutukseen
Kuntalaisvaikutukset, erityisesti lapsivaikutukset	-2 , jos ilmastonmuutoksen hillintä ei onnistu, pahimmat vaikutukset näkyvät 2050-luvusta eteenpäin	0 / +1 , jos päästöoikeuksien osto +1 , jos lisätään vihernieluja kaupunkialueella
Vaikutukset kuntalaisten ympäristötietoisuuteen	-1 / 0	+1 Esimerkin näyttäminen
Asukkaiden osallistumiseen	0 osallisuustyötä tehdään joka tapauksessa	0 osallisuustyötä tehdään joka tapauksessa +1 , jos toteutetaan erityinen osallistumisprojekti liittyen hiilinieluihin

ORGANISAATIOVAIKUTUKSET	VE0 Nykymalli jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta	VE1 Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma viedään toteutukseen
Organisaation tehtäviin tai menettelytapoihin	0	+1 Mahdollisesti vähentää lentomat kustamista ja työasiointiajoja omalla autolla ja lisää etäosallistumista. -1 Muutokset voivat aiheuttaa muutosvastarintaa +1 / -1 Työtehtävät voivat muuttua hiilinielujen kasvattamisessa
Vaikutukset organisaatioiden välisiin suhteisiin	0	-1 jos vähentää tapaamisia ja yhteistyötä + 1 jos ilmastonmuutoksen hillintä ymmärretään yhteisenä tavoitteena, se lisää yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä
Luottamuselinten toimintaan	0	-1 / +1 Jos lentopäästöjen kompensointi käyttöön, voi nostaa kustannuksia ja sitä kautta vähentää matkustamista. Ilmastotietoisuuden lisääntyminen
Henkilöstöön tai hallintoon	0	-1 / +1 Mahdollisesti vähentää lentomat kustamista ja työasiointiajoja omalla autolla, jolloin saattaa lisätä matkustusaikoja. Mahdollisesti lisää etäosallistumista, joka tuo ajansäästöä. Lisää turvallisuutta (oman auton käytöstä siirtyminen uusiin leasing-autoihin)

TALOUSVAIKUTUKSET	VE0 Nykymalli jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta	VE1 Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma viedään toteutukseen
Innovaatiovaikutukset	-1 Negatiivinen vähintäänkin pitkällä aikavälillä	<p>+ 2 Positiivinen vaikutus pitkällä aikavälillä, sillä uudenlainen ajattelumalli ja konsepti mahdollistaa uudenlaiset innovaatiot korkeakoulujen, yritysten ja eri alojen yhteistyössä. Jos näiden innovaatioiden kaupallistaminen onnistuu, tämä tarjoaa merkittäviä uusia liiketoiminta- ja start-up-mahdollisuuksia sekä kasvupotentiaalia tulevaisuudessa.</p> <p>- 1 Lyhyellä aikavälillä vaikutukset voivat olla negatiivisia. Uuden omaksuminen ja haltuunotto sekä innovaatiopotentialin hahmottaminen vaatii ymmärrystä, osaamista ja osittain ennalta arvaamattomia resursseja eri toimijoilta.</p>
Vaikutukset kuntatalouteen	-2 Jos ilmastonmuutos etenee, riskit ja kustannukset lisääntyvät etenkin pitkällä tähtäimellä ja mm. Lahden mahdollisuus jatkaa talviurheilukaupunkina heikkenee	<p>-1 Lyhyellä tähtäimellä lisää kuluja</p> <p>+2 Pitkällä tähtäimellä on mahdollisuus nähdä kustannuksissa yhteys hiilinielujen ja päästövähennysten välillä; esim jos hiilinielut pienenevät, tarvitaan lisää päästövähennyksiä tai ostettavia kompensatioita. Mahdollisesti vähentää lentomatkustamista ja työasiointiajoja omalla autolla ja näiden kustannuksia. Hiilinieluja parantamalla vältetään ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä ja sitä kautta tulevia kustannuksia esim. äärisäiden aiheuttamat ongelmat</p>

TALOUSVAIKUTUKSET	VE0 Nykymalli jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta	VE1 Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma viedään toteutukseen
Työllisyysvaikutukset	-1 Negatiivinen vaikutus ainakin pitkällä tähtäimellä	+1 positiivinen vaikutus pitkällä tähtäimellä: syntyy uusia työpaikkoja ja uudenlaisia ansaintamahdollisuuksia. Ajasta ja paikasta riippumaton työskentelymahdollisuus: etätö=työhyvinvointi=tuottavuus. Työt enemmän asiantuntijatehtäviä, joita tehdään verkostoissa –tämä luo uusia mahdollisuuksia, mutta toisaalta syrjäyttää osan työvoimasta. Toisaalta hiilinielujen kasvattaminen voi tarjota lisää työpaikkoja maa- ja metsätaloudessa.
Yritysvaikutukset	-1 Negatiivinen vaikutus ainakin pitkällä tähtäimellä	+2 positiivinen vaikutus pitkällä tähtäimellä. Esim. kiertotalous: uudenlaisia bisnesmahdollisuuksia syntyy; tuotteiden määrä vähenee, mutta erilaisten palveluiden kysyntä kasvaa. ==> aluetalous, työllisyys, kilpailukyky. Puurakentamisen edistäminen voi tuoda lisää mahdollisuuksia alueen yrityksille.

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET	VE0 Nykymalli jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta	VE1 Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma viedään toteutukseen
Väestöön, esimerkiksi väestön osaamistasoon	-1 Ilmastoahdistus varsinkin nuorilla lisääntyy	0 / +1 , jos osaamistaso paranee tutkimuksen, uusien ratkaisujen, kouluttamisen ja tiedottamisen myötä
Elinoloihin, kuten vaikutusten kohdistumiseen ikä- tai erityisryhmiin ja osallisuuteen	0 osallistumistyötä tehdään joka tapauksessa osana kaupunki- ja muuta suunnittelua -2 erityisryhmät ovat haavoittuvimpia ilmastonmuutoksen edetessä	0 osallistumistyötä tehdään joka tapauksessa osana kaupunki- ja muuta suunnittelua +2 Ilmastonmuutoksen hillinnällä on positiivisia vaikutuksia kaikkien elinolosuhteisiin
Viihtyvyyteen, kuten turvallisuuteen	-1 äärisääntöiden aiheuttamat riskit turvallisuudelle. Pimeä aika pitenee.	0 , jos ostetaan päästöoikeuksia +1 , jos esteettinen viihtyvyys ja mm. ilmanlaatu paranevat kun lisätään vihernieluja kaupunkialueella
Yhdyskuntarakenteeseen, kuten palvelu- ja asuntorakenteeseen ja liikenteeseen	0	0 / +1 , vähentää parhaimmillaan hieman kaupungin omaa autoliikennettä ja kasvatuksen myötä voi vaikuttaa asukkaiden liikkumisvalintoihin -1 / +1 Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja vihernielujen lisääminen vaikuttavat yhdyskuntarakenteeseen

VAIKUTUKSET	VE0 Nykymalli jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta	VE1 Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma viedään toteutukseen
Ihmisten terveyteen, kuten sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja virkistysmahdollisuuksiin	0 / -1 pimeä aika pitenee	0 tai +1 , jos ostetaan päästöoikeuksia +2 , jos lisätään vihernieluja kaupunkialueella
Aineelliseen omaisuuteen, kuten asuntojen arvoon	0	0 / +1 Vihernielujen lisääminen: asuntojen arvo on korkeampi viheralueiden lähellä
Jätteiden muodostumiseen, kiertotalouteen	0	0 tai +1 , jos esimerkiksi vanhoja rakennuksia kunnostetaan uuteen käyttöön

VAIKUTUKSET	VE0 Nykymalli jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta	VE1 Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma viedään toteutukseen
Maahan, kuten maamassoihin ja siirtelyyn	0	+1 jos neitseellisten alueiden rakentaminen vähenee, tarve maamassojen siirtelylle vähenee
Maaperään, kuten päästöt ja riski pilaantumiseen	0	+1 jos entisöidään suo
Vesiin, kuten päästöt pinta- tai pohjavesiin ja riski pilaantumiseen	0	0 jos ostetaan päästöoikeuksia +2 , jos lisätään vihernieluja kaupunkialueella ja toteutetaan niiden yhteyteen hulevesiratkaisuja
Ilmaan, kuten päästöt ja melu	+1 toimenpiteitä tehdään joka tapauksessa	0 jos ostetaan päästöoikeuksia +1, jos lisätään vihernieluja kaupunkialueella
	0	

VAIKUTUKSET	VE0 Nykymalli jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta	VE1 Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma viedään toteutukseen
Energiantuotantoon tai sähkön- ja lämmön käyttöön (ilmastonmuutoksen hillintä)	0 Kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelmaa toteutetaan joka tapauksessa	+2 Nähdään yhteys hiilinielujen ja päästövähennysten välillä; esim jos hiilinielut pienenevät, tarvitaan lisää päästövähennyksiä tai rahalla maksettavia kompensatioita
Vaikutukset elinkaareen, hiilijalanjälkeen, asukkaiden kestävään kulutukseen (ilmastonmuutoksen hillintä)	0 Kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelmaa toteutetaan joka tapauksessa	+2 Etenkin esimerkkinä toimiminen ja hiilinielumallin kehittämisessä mukana oleminen
Ilmastonmuutokseen varautumiseen ja sopeutumiseen	+1 Kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelmaa sopeutumistoimenpiteineen toteutetaan joka tapauksessa. Varautumisen tietoa viedään henkilöstölle ja asukkaille.	+1 Kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelmaa sopeutumistoimenpiteineen toteutetaan joka tapauksessa. Varautumisen tietoa viedään henkilöstölle ja asukkaille.
Liikenteeseen, kuten määrään ja kulkutapajakaumaan (ilmastonmuutoksen hillintä)	0 Kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelmaa toteutetaan joka tapauksessa	+1 Henkilöstön liikkuminen muuttuu kestävämpään suuntaan ja vähäpäästöisiin leasing-autoihin

LAHTI

VAIKUTUKSET	VE0 Nykymalli jatkuu ja hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta	VE1 Hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma viedään toteutukseen
Kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen erityisesti ns direktiivilajeihin	0	0 , jos ostetaan päästöoikeuksia +2 , jos lisätään monimuotoisia vihernieluja kaupunkialueella +1 jos turvemaiden ennallistaminen
Kulttuuriperintöön, maisemaan tai kaupunkikuvaan	0	0 , jos ostetaan päästöoikeuksia +2 , jos lisätään monimuotoisia vihernieluja kaupunkialueella -2 , jos metsitetään arvokkaita peltomaisemia

Yhteys Lahden strategiaan *Rohkea ympäristökaupunki*:

- Hiilineutraali Lahti 2025 -tavoitteeseen	-2 Hiilineutraaliutta ei todennäköisesti saavuteta	+2 Näytämme, että tavoittelemme hiilineutraaliutta tosissamme
- Kiertotalouden edelläkävijyyteen	0	0 , jos ostetaan päästöoikeuksia +2 , jos edistetään rakennusten uusiokäyttöä / massojen kiertoa / puurakentamista
- Ympäristöpääkaupunkivuoteen -21	-2 Vähentää Lahden uskottavuutta rohkeana ympäristöpääkaupunkina	+2 Toteuttaa ympäristöpääkaupunkivuoden tavoitteita Hiilineutraali elämäntapa, Osallistuminen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 23

Eron myöntäminen Markus Jokiselle kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen

D/1502/00.00.01.00.12/2017

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginvaltuusto myönsi Markus Jokiselle eron kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä ja valitsi jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi jäseneksi Teuvo Liikaluoman.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto myöntää Markus Jokiselle eron kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä ja valitsee jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 2.3.2020 § 46:

Markus Jokinen on 14.2.2020 ilmoittanut konsernipalveluihin, että hänelle myönnettäisiin ero kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä paikkakunnalta muuton vuoksi.

Kaupunginvaltuuston 19.6.2017 (§ 105) ja 11.12.2017 (§ 155) valitsemat kiinteistötoimitusten uskotut miehet ajalle 1.6.2017-31.5.2021:

verhoilija työsuojeluvalluutettu Markus Jokinen
restonomi AMK Anja Sagulin
kartoittaja Heikki Johannes Ulvila
opiskelija, yhteiskuntatieteiden kandidaatti (YTK) Emmi Leppänen
DI, siivooja Mette Christensen
merkonomi Jukka Ruuth

Kiinteistönmuodostamislain 6 §:n mukaan valtuuston tulee valita kunnan kiinteistötoimitusten uskotuiksi miehiksi vähintään kuusi henkilöä valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Käytännössä on tarkoituksenmukaista valita heitä enemmän. Pinta-alaltaan suuressa kunnassa uskottuja miehiä olisi hyvä olla eri puolilta kuntaa.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 23

Uskotun miehen tulee olla kiinteistöasioihin perehtynyt ja paikalliset olot tunteva henkilö. Vaalikelpoisuudesta uskotun miehen toimeen on voimassa, mitä käräjäoikeuden lautamiehistä säädetään. Uskotuksi mieheksi ei siten saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta.

Uskotuista miehistä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kiinteistötoimitusten luonteesta johtuen tulisi uskotuiksi miehiksi valita sellaisia henkilöitä, joilla on mahdollisuus suorittaa tätä luottamustehtävää päiväsaikaan ja maasto-olosuhteissa. Myös aiemmin uskottuna miehenä toimineiden uudelleenvalinta olisi suositeltavaa. Kiinteistötoimitukset ovat usein pitkäkestoisia ja monimutkaisia, jolloin jatkuvuudesta ja kokemuksesta olisi hyötyä. Kunnan valitsemiin valtion luottamushenkilöihin sovelletaan kuntalain 32.1 §:n mukaan kunnan luottamushenkilöitä koskevia säännöksiä, jollei asianomaisessa erityislaissa muuta säädetä.

Tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

”Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.”

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Markus Jokiselle eron kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä ja valitsee jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus

3 (3)

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 23

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: Markus Jokinen, valittu, Päijät-Hämeen käräjäoikeus, Etelä-Suomen maanmittaustoimisto:

kirjaamo.esuomi@maanmittauslaitos.fi,
[luettelo](#),

päätösvalmistelupalvelut

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 24

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki yhteistyöhön pääkaupunkiseudun kanssa edistämään huumehaittojen hoidon mahdollistavaa lainsäädäntöä ja kehittämään uusia keinoja huumehaittojen ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi

D/1919/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Erityisasiantuntija Pia Haverinen, puh. 050 398 7621

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 2.3.2020 § 48:

Valtuutettu Elisa Lientola ja 24 muuta valtuutettua 9.9.2019:

”Lahden kaupunki yhteistyöhön pääkaupunkiseudun kanssa edistämään huumehaittojen hoidon mahdollistavaa lainsäädäntöä ja kehittämään uusia keinoja huumehaittojen ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi

Helsingin kaupunki ryhtyi muuttamaan huumestrategiaansa huumehaittojen vähentämisen suuntaan 1997 alkaen hyväksymällä huumehaittojen vähentämiseen suuntautuneet terveysneuvontapisteet ja opioidiriippuvaisten korvaushoito-ohjelmat. Muutokset toteutettiin muuttamalla tartuntatautilakia ja ohjaamalla korvaushoittojen kehittämistä asetuksella.

Uudet käytännöt levisivät pääkaupungista muualle Suomeen ja ovat jo vakiintunutta toimintaa.

Helsingin kaupunginhallitus on keväällä 2019 päättänyt ottaa seuraavan askeleen huumehaittojen vähentämistä koskevassa strategiassa esittämällä valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitetta, jolla oikeutettaisiin erillislailla huumeiden käyttöhuonekokeilu. Toimintamallista on kokemusta useissa Länsi-Euroopan kaupungeissa. Terveystieteiden tutkimusten valvomissa pisteissä tavoitetaan hoitopalvelujen ulkopuolella olevia vaikeasti huumeriippuvaisia asiakkaita, jotka hoitamattomina levittävät mm tarttuvia tauteja ja ovat usein välittömässä hengenvaarassa riippuvuudesta johtuvan hallitsemattoman huumeiden käyttönsä

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 24

takia.

Kontakti hoitohenkilökuntaan käyttöhuoneissa tarjolla olevan terveysneuvonnan kautta voisi olla tälle hoitopalvelujen ulkopuolella olevalle käyttäjäjoukolle tie terveempään elämään, jossa hoidon ja kuntoutuksen kautta paluu yhteiskuntaan tulisi mahdolliseksi.

Toimintamallista on kokemusta useissa länsieurooppalaisissa kaupungeissa keinona edistää huumeiden käyttäjien terveyttä ja hyvinvointia sekä mahdollistaa elämäntapamuutosten kautta irrottautuminen huumeriippuvaisten käyttöä ylläpitävistä verkostoista.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Lahden kaupunki lähtisi mukaan Helsingin kaupungin aloitteeseen ja ryhtyisi kehittämään yhteistyössä pääkaupunkiseudun kanssa huumestrategiaa, jossa Lahdessakin otettaisiin käyttöön keinoja kaikkein syrjäytyneimpien huumeongelmaisten ryhmien saattamiseksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoimien piiriin.”

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto 13.2.2020/8 §:

”Valtuutettu Elisa Lientola ja 24 muuta valtuutettua tekivät 9.9.2019 valtuustoaloitteen (liite 1), jossa he esittävät, että Lahden kaupunki lähtee mukaan Helsingin kaupungin valtioneuvostolle esittämään lainsäädäntöaloitteeseen, jolla oikeutettaisiin erillislailla huumeiden käyttöhuonekokeilu. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Lahden kaupunki ryhtyy kehittämään yhteistyössä pääkaupunkiseudun kanssa huumestrategiaa, jossa Lahdessakin otettaisiin käyttöön keinoja kaikkein syrjäytyneimpien huumeongelmaisten ryhmien saattamiseksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoimien piiriin.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialalla on tehty laaja selvitys 1.2.2019 (liite 2) liittyen mahdollisuuteen avata avoimia ja valvottuja huumeiden käyttöön tarkoitettuja tiloja Helsingissä. Selvitystyön mukaan valvottuja tiloja, joissa sallitaan käyttää huumeita puhtaissa ja valvotuissa oloissa, on perustettu moniin läntisen Euroopan maihin 1980-luvun lopulta alkaen. Näitä tiloja on maailmanlaajuisesti noin sata.

Valvotut käyttötilat täydentävät muuta huumehaittoja vähentävää toimintaa. Keskeisimpiä tavoitteita ovat marginalisoituneimpien huumeidenkäyttäjien tavoittaminen ja saattaminen kontaktiin terveys- ja sosiaalipalvelujen kanssa, huumeisiin liittyvän kuolleisuuden ja sairastavuuden vähentäminen, suonensisäisesti huumeita käyttävien terveysneuvonta, riskien vähentäminen turvallisempaan pistämiseen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 24

opastamalla, virusinfektioiden testaus ja hoitoonohjaus, käyttäjien huumehoitoon hakeutumisen edistäminen sekä huumeiden pistokäyttöön liittyvien häiriöiden ja käytettyjen pistovälineiden vähentäminen julkisissa tiloissa. Selvitystyössä on viitattu kansainvälisiin kokemuksiin, joiden perusteella voidaan todeta, että valvotut, huolellisesti suunnitellut ja oikein sijoitetut käyttötilat vähentävät huumehaittoja. Myönteisten terveysvaikutusten lisäksi niillä voi olla suotuisia vaikutuksia myös yleiseen järjestykseen, julkisten tilojen siisteyteen ja asuinympäristöjen turvallisuuden tunteeseen.

Lahden kaupungin sosiaali- ja terveystoimet tuottaa Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä. Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialalta/psykososiaaliset palvelut on pyydetty vastaus aloitteeseen (liite 3). Hyvinvointiyhtymän vastineessa (2.10.2019) todetaan, että Helsingin kaupungin tekemän lainsäädäntöaloitteen tukeminen on tarkoituksenmukaista ja kannatettavaa. Erillislainsäädännön edetessä toimintamallin rakentamisessa olisi huomioitava Lahden lisäksi myös maakunnan muiden kuntien ja kuntalaisten tarpeet. Kokeiluun liittyminen edellyttäisi Helsingin ja Päijät-Hämeen kokeilujen vahvaa integroitumista ja yhteistyötä. Huumeiden käyttötilan perustamista pohdittaessa on tärkeää tarkastella ja arvioida mielenterveys- ja päihdepalvelujen kokonaisuutta ja resursointia sekä lisäkustannusten kattamista.

Osallisuus ja hyvinvointipalvelujen vastuualue näkee käyttöhuonekokeilun mahdollisuutena vähentää huumeista aiheutuvia haittoja ja tavoittaa kaikkein vaikeimmassa olevia huumeidenkäyttäjiä edistäen heidän terveyttä ja hyvinvointia. Tämän lisäksi käyttöhuonekokeilu nähdään mahdollisuutena vaikuttaa yleiseen järjestykseen ja turvallisuuden tunteeseen kaupungissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä päihdehaittojen ennaltaehkäisyssä ja hoitoon ohjauksessa selviämishoitoaseman perustaminen Akuutti 24:n yhteyteen nähdään ensisijaisena ja sen perustaminen tulisikin asettaa lähitulevaisuuden tavoitteeksi käyttöhuonekokeilujen sijaan. Hyvinvointiyhtymän perhe- ja sosiaalipalvelujen vuoden 2017 yhtenä toiminnallisena tavoitteena oli selviämishoitoaseman perustaminen Akuutti24:n yhteyteen. Selviämishoitoaseman perustamisesta on tehty esiselvitys vuonna 2017 (liite 4), mutta muutoin tavoite ei toteutunut.

Yhteenvetona todetaan, että erillislainsäädäntöä edellyttävä käyttöhuonekokeilu olisi hyvä lisä huumehaittoja vähentävässä työssä. Resurssien rajallisuus huomioiden selviämishoitoaseman perustaminen nähdään ensisijaisena hyvinvointia ja terveyttä edistävänä toimenpiteenä. Lahden kaupungin ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelma

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 24

laaditaan vuoden 2020 aikana. Tässä työssä on tarkoituksenmukais-
ta tehdä yhteistyötä muiden kaupunkien kanssa.

Käsittely:

Asian käsittelyn kuluessa puheenjohtaja Sirkku Hildén ehdotti, että
päätökseen lisätään seuraava:

”Lisäksi jaosto edellyttää, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhty-
män kanssa käydään neuvotteluja siitä, kuinka selviämisaseman
toiminta saadaan käynnistettyä.” Jaosto hyväksyi lisäyksen yksimie-
lisesti.

Päätösehdotus:

Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen

Jaosto päättää antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupungin-
valtuustolle alla olevan vastauksenaan valtuustoaloitteeseen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi jaosto edellyttää, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhty-
män kanssa käydään neuvotteluja siitä, kuinka selviämisaseman
toiminta saadaan käynnistettyä.”

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuk-
sen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon
tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä
yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto, osallisuuden ja hyvinvointi-
palvelujen vastuualue

Liitteenä

1. Valtuustoaloite 9.9.2019

5 (5)

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 24

-
2. Helsingin kaupungin selvitystyö 1.2.2019
 3. Phhyky selvitys 2.10.2019
 4. Selviämisaseman selvitysraportti 8/2017

LAHDEN KAUPUNKI
10.09.2019 09:34

1919/00.02.00.00.03/2019

MB 9.9.2019

3

Valtuustoaloite

Lahden kaupunki yhteistyöhön pääkaupunkiseudun kanssa edistämään huumehaittojen hoidon mahdollistavaa lainsäädäntöä ja kehittämään uusia keinoja huumehaittojen ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi

Helsingin kaupunki ryhtyi muuttamaan huumestrategiaansa huumehaittojen vähentämisen suuntaan 1997 alkaen hyväksymällä huumehaittojen vähentämiseen suuntautuneet terveysneuvontapisteet ja opioidiriippuvaisten korvaushoito-ohjelmat. Muutokset toteutettiin muuttamalla tartuntatautilakia ja ohjaamalla korvaushoittojen kehittämistä asetuksella.

Uudet käytännöt levisivät pääkaupungista muualle Suomeen ja ovat jo vakiintunutta toimintaa.

Helsingin kaupunginhallitus on keväällä 2019 päättänyt ottaa seuraavan askeleen huumehaittojen vähentämistä koskevassa strategiassa esittämällä valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitetta, jolla oikeutettaisiin erillislailla huumeiden käyttöhuonekokeilu.

Toimintamallista on kokemusta useissa Länsi-Euroopan kaupungeissa. Terveystuoltohenkilöstön valvomissa pisteissä tavoitetaan hoitopalvelujen ulkopuolella olevia vaikeasti huumeriippuvaisia asiakkaita, jotka hoitamattomina levittävät mm tarttuvia tauteja ja ovat usein välittömässä hengenvaarassa riippuvuudesta johtuvan hallitsemattoman huumeiden käyttönsä takia.

Kontakti hoitohenkilökuntaan käyttöhuoneissa tarjolla olevan terveysneuvonnan kautta voisi olla tälle hoitopalvelujen ulkopuolella olevalle käyttäjäjoukolle tie terveempään elämään, jossa hoidon ja kuntoutuksen kautta paluu yhteiskuntaan tulisi mahdolliseksi.

Toimintamallista on kokemusta useissa länsieurooppalaisissa kaupungeissa keinona edistää huumeiden käyttäjien terveyttä ja hyvinvointia sekä mahdollistaa elämäntapamuutosten kautta irrottautuminen huumeriippuvaisten käyttöä ylläpitävistä verkostoista.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Lahden kaupunki lähtisi mukaan Helsingin kaupungin aloitteeseen ja ryhtyisi kehittämään yhteistyössä pääkaupunkiseudun kanssa huumestrategiaa, jossa Lahdessakin otettaisiin käyttöön keinoja kaikkein syrjäytyneimpien huumeongelmaisten ryhmien saattamiseksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoimien piiriin.

Lahdessa 9.9.2019

Antti Holopainen (vas)

Elisa Lientola (vas)

Vuokko Kautto (vas)

Pasi Kousa

Jari

Sanna Korhonen

Sanna Korhonen

Kari Lempinen

Ulla Koskinen-Chine

Mingna Lampinen

Sanna Korhonen
Terhi Anttonen
Pekka Aikava
Sade Peltola
Jarmo Anttonen
Marja Marjulanen
Pekka Järvinen
Pasi Karjalainen
Ulla Koskinen
Oleksi Kuitunen
Nelli Kuitunen

→

Riina Pusaari

HANNU KAASINEN

Simone Ruuska
Maria Matyren

LAHDE KAPUKKI
10.03.2020 09:34

HELSINGIN KAUPUNKI
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA
Terveys- ja päihdepalvelut
Psykiatria- ja päihdepalvelut

SELVITYSTYÖ

1 (32)

1.2.2019

Valvotun huumeidenkäyttötilan selvitysryhmä

Selvitystyö
1.2.2019

SISÄLLYSLUETTELO

1	Selvitysryhmän tehtävä ja jäsenet.....	3
2	Johdanto	3
3	Asiakaskysely ja asiakasraati	5
3.1	Asiakaskysely	5
3.1.1	Kyselyn toteutus.....	5
3.1.2	Kyselyn tulokset	6
3.2	Asiakasraati	7
3.3	Yhteenvedo ja johtopäätökset.....	9
4	Oikeudellinen arviointi	9
5	Järjestys ja turvallisuus, kaupunkiympäristö ja alueanalyysi	11
6	Terveysturvallisuus.....	12
7	Esitys valvotun huumeidenkäyttötilan perusmalliksi	13
7.1	Sijainti, tilat ja toiminta-aika.....	13
7.1.1	Sijainti.....	13
7.1.2	Tilat	14
7.1.3	Toiminta-aika.....	14
7.2	Kustannukset.....	14
7.3	Toiminnan kuvaus ja vastuutahot	15
8	Ainetunnistus.....	15
9	Viestintä ja ympäristötyö	16
10	Toiminnan seuranta ja arviointi	18
11	Johtopäätökset.....	19
12	Kokeiltavalla toimintamallilla saavutettavat hyödyt.....	20
13	Kokeiltavaan toimintamalliin liittyvät mahdolliset riskit.....	20
14	Ennen käyttötilakokeilun aloittamista ratkaistavat asiat.....	21

- Liite 1 Asiakaskyselylomake
Liite 2 Lausunto, Infektiolääkärit, Helsingin kaupunki
Liite 3 Lausunto, Infektiolääkäri, HUS
Liite 4 Lausunto, Valtakunnansyyttäjävirsto

1 SELVITYSRYHMÄN TEHTÄVÄ JA JÄSENET

Sosiaali- ja terveystoimialajohtajan nimittämän (22.11.2018 § 165) työryhmän tehtävänä oli selvittää mahdollisuutta avata Helsinkiin valvottuja huumeiden käyttötiloja. Työryhmän työ liittyi kaupunginvaltuuston hyväksymään aloitteeseen (7.11.2018 § 362). Työryhmä kokoontui seitsemän (7) kertaa 3.10. – 22.1.19 välisellä ajalla.

Työryhmän jäseninä olivat

- Brown Linda, johtava sosiaaliohjaaja, Itiksen ja Kontulan Symppis, Psykiatria- ja päihdepalvelut
- Brummer-Korvenkontio Henriikki, tutkimuspäällikkö, Infektiotautien torjunta ja rokotukset – yksikkö, THL
- Koponen Mira, kaupunginasiamies, Oikeuspalvelut, Helsingin kaupunki
- Kujala Seppo, ylikomisario, Hälytys- ja valvontayksikön johtaja, Helsingin poliisilaitos
- Peltola Elli, osastonhoitaja, Auroran päiväkeskus, Psykiatria- ja päihdepalvelut
- Pääskysaari Juha-Pekka, työvalmennuksen esimies, Sininauha Oy
- Silvennoinen Mirjami, asiantuntija, Turvallisuus ja valmius, Helsingin kaupunki
- Tammi Tuukka, johtava asiantuntija, Päihteet ja riippuvuudet, THL
- Tamminen Mikko, Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja (puheenjohtaja)
- Asikainen Mirja, toiminnansuunnittelija, Hallinto, Sosiaali- ja terveystoimiala (sihteeri).

Työryhmä kuuli myös Helsingin poliisilaitoksen Ennalta estävän toiminnan johtaja Juha Taposta, Päivätoiminta Kontulan Symppiksen sairaanhoitaja Joni Lambergia Psykiatria- ja päihdepalveluista, HUS infektiolääkäri Matti Ristolaa sekä ensihoidon lääkäri James Boydia. Helsingin kaupungin infektiolääkäreiden lausunto on työryhmäraportin liitteenä 2.

Juridisessa arvioinnissa on konsultoitu seuraavia henkilöitä:

- Elina Kotovirta, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö
- Jukka Rappe, apulaisvaltakunnansyyttäjä ja Leena Metsäpelto, valtionsyyttäjä, Valtakunnansyyttäjävirsto (lausunto liitteenä 4).

2 JOHDANTO

Valvottuja tiloja, joissa sallitaan käyttää huumeaineita puhtaissa ja valvotuissa olosuhteissa, on perustettu moniin läntisen Euroopan maihin 1980-luvun lopulta alkaen. Toimipisteitä nimitetään turvallisemman pistämisen tiloiksi (safer injection facilities), valvotuiksi

pistohuoneiksi, -tiloiksi tai palveluiksi (supervised injecting rooms/sites/facilities/services) tai huumeiden käyttöhuoneiksi (drug consumption rooms). Euroopassa vakiintunein termi on huumeiden käyttöhuone tai -tila.

Valvottuja pistotiloja on maailmanlaajuisesti noin 100. Niistä suurin osa sijaitsee Euroopassa: Ranskassa, Norjassa, Tanskassa, Saksassa, Sveitsissä, Alankomaissa, Belgiassa, Luxemburgissa ja Espanjassa. Myös Portugalissa ja Irlannissa on hiljattain päätetty käyttötilan perustamisesta. Euroopan ulkopuolella käyttötiloja on Kanadassa ja Australiassa.

Valvotut pistotilat täydentävät muuta huumehaittoja vähentävää toimintaa. Käyttötilojen toteutustavat vaihtelevat maittäin ja kaupungeittain. Yleisesti keskeisimpiä tavoitteita ovat: 1) marginalisoituneimpien huumeidenkäyttäjien tavoittaminen ja saattaminen kontaktiin terveys- ja sosiaalipalveluiden kanssa, 2) huumeisiin liittyvän kuolleisuuden ja sairastavuuden vähentäminen, 3) suonensisäisesti huumeita käyttävien terveysneuvonta, 4) riskien vähentäminen turvallisempaan pistämiseen opastamalla, 5) virusinfektioiden testaus ja hoitoonohjaus, 6) käyttäjien huumehoitoon hakeutumisen edistäminen, 7) huumeiden pistokäyttöön liittyvien häiriöiden ja käytettyjen pistovälineiden vähentäminen julkisissa tiloissa. Käyttötilojen säännöt vaihtelevat, mutta pääsääntöisesti niihin on pääsy kiellettyä alaikäisiltä, raskaana olevilta naisilta, satunnaisilta vierailijoilta ja/tai tuntemattomilta käyttäjiltä. Huumeiden välittäminen on tiloissa kielletty.

Käyttötiloista tehdyistä tutkimuksista voidaan yleisesti todeta, että valvotut pistotilat vetävät puoleensa kaikkein marginalisoituneinta huumeiden käyttäjäkuntaa, jonka yhteydet muihin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ovat heikot. Tutkimuksista käy ilmi, että valvotut pistotilat tarjoavat suonensisäisesti huumeita käyttäville ihmisille useita hyötyjä: turvallisemmat pisto-olosuhteet ja pistovälineet, yliannostustilanteiden tehokkaan käsittelyn, turvallisemman pistotekniikan neuvonnan, veriteitse tarttuvien tautien ehkäisyyn sekä entistä paremmat yhteydet täydentäviin ja muihin haittoja ehkäiseviin palveluihin.

Kansainvälisten kokemusten perustella voidaan todeta, että sikäli kun valvotut käyttötilat suunnitellaan huolellisesti ja ne kyetään sijoittamaan oikein, ne vähentävät huumehaittoja. Myönteisten terveysvaikutusten lisäksi niillä voi olla suotuisia vaikutuksia myös yleiseen järjestykseen, julkisten tilojen siisteyteen ja asuinympäristöjen turvallisuudentunteeseen. Jos valvottuja käyttötiloja käynnistetään, niin parhaimman toimintamallin löytämiseksi niitä on syytä seurata ja arvioida monipuolisesti.

Helsingissä käyttötilojen tarpeellisuutta ja vaikutuksia voidaan arvioida monesta näkökulmasta. Suomessa käyttötiloilla voisi olla suuri ympäristöhygieeninen ja katuruuvallisuutta parantava vaikutus. Käyttö saataisiin osittain pois kaduilta, julkisista wc-tiloista, rappukäytävistä ja pihoilta. Vaikka Suomessa on kansainvälisesti verrattain paljon huumemyrkytyskuolemia, käyttötilat eivät välttämättä suuressa määrin vaikuttaisi kuolleisuuteen, koska Suomessa kuolla yleisimmin pidempivaikutteisen buprenorfiinin ja rauhoittavien lääkkeiden yhteisvaikutuksiin: hengenvaaran aiheuttava tila syntyy hitaammin kuin esimerkiksi heroiinista, jonka vaikutukset ovat nopeammat. Kuitenkin myös Suomessa saatettaisiin käyttötiloilla pystyä ehkäisemään yksittäisiä yliannostuskuolemia. Tilanne huumemarkkinoilla voi myös muuttua nopeasti: heroiini

tai sitä vahvemmat synteettiset opioidit saattavat lisääntyä Suomessa kuten Virossa ja joissakin muissa EU-maissa on käynyt.

Pääkaupunkiseudulla käyttötiloilla voidaan saavuttaa tuloksia huumeiden käyttäjien vakavien iho- ja yleisinfektioiden ehkäisyssä (kts. lisää kappale 6).

Useimmissa maissa, joissa käyttötiloja on perustettu, on tehty lainsäädäntöön asetusmuutoksia, jotka mahdollistavat toiminnan. Lainsäädännön muutostarpeet on syytä kartoittaa myös Suomessa.

3 ASIAKASKYSELY JA ASIAKASRAATI

Sote-palveluiden saaminen asiakaslähtöisiksi edellyttää asiakkaiden mukaan ottamista palveluiden suunnitteluun. Tämä tarkoittaa asiakkaiden näkemysten huomioon ottamista mm. uusien toimintamuotojen kehittämisessä ja palvelujen toteuttamisessa. Asiakkaiden tietämys ja osaaminen sekä heiltä saatava tieto nähdään tärkeänä ja arvokkaana hyötynä palvelujärjestelmän kehittämistyössä. Tämän vuoksi käyttötilaselvityksessä haluttiin kuulla huumeidenkäyttäjiä. Asiakkaiden kuuleminen on tärkeää myös siksi, jotta palvelutarpeet osataan huomioida laaja-alaisesti ja palvelut kohdentaa tarkoituksenmukaisesti. Käyttötilaselvityksessä asiakasnäkemyksiä kerättiin kahdella tavalla; asiakkaille suunnatulla lomakekyselyllä sekä asiakasraadilla.

3.1 ASIAKASKYSELY

3.1.1 Kyselyn toteutus

Lomakekyselyn avulla haluttiin kuulla mahdollisten käyttötilan asiakkaiden ajatuksia käyttötilan sijainnista, aukioloajoista ja palvelutarpeista. Lisäksi kartoitettiin mahdollisten asiakkaiden asiointitihelyttä, kuinka moni kaveripiiriin kuuluva asioisi käyttötilassa sekä koetaanko käyttötila tarpeelliseksi. Kyselylomake (liitteenä 1) suunniteltiin yhteistyössä käyttötilaselvitystyöryhmän kanssa. Toteutuksesta ja kyselyn organisoimisesta vastasi Elli Peltola.

Tavoitteena oli saada mahdollisimman paljon huumeidenkäyttäjien vastauksia eri puolelta Helsinkiä, jotta saataisiin kattava kuva asiakaskunnan tarpeista ja ajatuksista käyttötilan suhteen. Tämän vuoksi kysely haluttiin pitää mahdollisimman yksinkertaisena, selkeänä sekä helposti vastattavana.

Kysely toteutettiin yhdessä verkostoyhteistyökumppaneiden kanssa. Mukana kyselyä jakamassa olivat Helsingin kaupungin Lähityö, Sympipikset ja Auroran päiväkeskus, A-klinikkasäätiön Katuklinikka, HDL Hoiva Oy:n terveysneuvontapisteet, DÖSÄ-hanke, Tukikohta, Osis-hanke sekä Sininauhasäätiö¹. Vastausaikaa kyselyssä oli 29.10 – 7.11.2018.

¹ Kysely toimitettiin yhteistyökumppaneille sähköpostitse saatekirjeellä: "Helsingin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti 2018 loppuvuoden aikana toteutetaan selvityshuumeidenkäyttäjille tarkoitetun valvotun pistostilapilotin käynnistämisen edellytyksistä Helsingissä. Tietoa siitä, perustetaanko käyttötila Helsinkiin, ei vielä ole. Päätös mahdollisen pilotin käynnistämisestä tehdään selvityksen valmistuttua kaupunginhallituksessa erikseen. Selvitykseen liittyen tehdään liitteenä oleva, anonyymi asiakaskysely. Jotta asiakkaiden ääni tulisi selvityksessä kuuluviin, olisi tärkeää saada mahdollisimman paljon vastauksia."

3.1.2 Kyselyn tulokset

Vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 364. Tuloksissa huomioitavia asioita ovat se, että osassa lomakkeista oli jätetty joitain kohtia tyhjiksi sekä kohdassa 1 ja 3 oli monivalinnan mahdollisuus. Mahdollisen käyttötilan sijaintivaihtoehtoista eniten kannatusta sai Sörnäinen (32 %). Toiseksi eniten toivottiin käyttötilaa Itäkeskukseen (22 %). Keskustaan käyttötilaa toivoi 17 % ja Kampin alueelle 15 % vastaajista. Vastaajien toiveesta mahdollisen käyttötilan suhteen nousi esiin se, että tilan tulisi sijaita hyvien kulkuyhteyksien, mielellään metron, varrella, siellä missä päihdeidenkäyttäjät liikkuu. Moni vastaajista oli toivonut käyttötilaa sekä Itä-Helsinkiin että Sörnäisiin, Keskustaan tai Kampiin eli eri puolille kaupunkia.

Alueen lisäksi kysyttiin, tulisiko huumeiden käyttötila sijaita terveysneuvontapisteen / päiväkeskuksen yhteydessä. 76 % vastaajista kannatti käyttötilaa em. paikkojen yhteyteen, 23 % ei.

Aukioloajoista kysyttäessä suurin osa, 56 %, vastaajista toivoi 24/7 aukioloa. Maanantaista sunnuntaihin klo 12.00 – 00.00 toivoi 15 %, maanantaista – sunnuntaihin klo 9.00 – 22.00 14 % ja maanantaista – perjantaihin klo 10.00 – 18.00 13 % vastaajista.

Käyttötilasta saatavista palveluista kysyttäessä vastaukset jakoutuivat melko tasaisesti (11 – 17 %) ja moni vastaajista oli toivonut saavansa useita palveluita mahdollisesta käyttötilasta. Vastaajat toivoivat selvästi käyttötilasta saatavan terveysneuvontaa, sairaanhoitajan vastaanottoa, kahvia/teetä/ruokaa, palveluohjausta, sosiaalityötä sekä vertaistukea. Toisaalta taas 16 % oli vastannut saatavista palveluista pelkkä tila huumeidenkäyttöön. Vapaaseen tekstikenttään vastaajat olivat nostaneet esiin yksilöllisen avun tarpeen huomioimisen, lääkärin vastaanoton, tilan, jossa voi odottaa olojen tasoittumista sekä psyykkistä tukea.

Asiointitiheydestä kysyttäessä suurin osa vastaajista, 42 %, asioisi käyttötilassa satunnaisesti, 26 % joitakin kertoja viikossa ja 22 % päivittäin. Vastaajista 10 % ei asioisi käyttötilassa. Syyksi tähän vastaajat nimesivät mm. oman kodin missä voi käyttää, korvaushoidon, ei käytä, yrittää lopettaa, asuu eri paikkakunnalla sekä sen, ettei halua leimautua.

Kyselyssä tiedusteltiin myös sitä, kuinka monen tuttavapiiriin kuuluvan vastaaja uskoisi asioivan käyttötilassa. 52 % vastaajista uskoo, että yli 20 henkilöä tuttavapiiristään käyttäisi käyttötilaa, 24 % vastaajista uskoo 0-10 henkilön käyttävän mahdollista palvelua ja 24 % arvioi 11–20 henkilön asioivan käyttötilassa.

Valvotun huumeiden käyttöön tarkoitettun tilan koki tärkeäksi ja tarpeelliseksi 88 % vastaajista, 12 % ei.

3.2 ASIAKASRAATI

Työryhmän selvitystyöhön liittyen haastateltiin 5.11.18 kolme henkilöä, jotka allekirjoittivat luvan käyttää haastattelussa kertomiaan asioita niin, että tiedoista poistetaan kaikki tunnistettavuustiedot. Haastattelu toteutettiin suullisesti ja vastauksista tehtiin muistiinpanoja.

Haastattelussa käytiin läpi henkilöiden näkemyksiä mahdollisen käyttötilan eduista ja haitoista, aukiolo-ajoista, sijainnista sekä mahdollisesta käyttötilasta saatavista palveluista.

Mahdollisesta käyttötilasta keskusteltaessa henkilöt toivat kokonaisuudessaan esiin enemmän hyötyjä kuin haittoja. Henkilöt kertoivat, että etenkin vanhemmat huumeidenkäyttäjät ovat odottaneet valvottua käyttötilaa pitkään. Mahdollinen käyttötila siistisi haastateltavien mukaan huomattavasti ympäristöä käytetyistä pistosvälineistä. Jotta mahdollinen käyttötila toisi hyötyjä, haastateltavat korostivat anonyymiyden ja henkilökunnan asenteen tärkeyttä sekä sitä, ettei poliisi tekisi kiinniottoja lähiympäristössä.

"Pitäs olla niin anonyymii, jos halutaan tavottaa jengii."

"Kyttien kans pitäs tehdä semmonen sopimus, et ne ei parveile siinä edessä."

"Et uskaltaa tulla sinne."

"Neulat saatat pois leikkipuistoista."

"Nyt ku käy nopeesti vedoilla jossain niin värkit pitää hävittää samantien. Jos kytät pysäyttää ja sult löytyy likaset värkit saa syytteen käyttörikoksesta. Ei niit värkkei voi säilöö mukana."

Haastateltavien mukaan mahdollinen käyttötila mahdollistaisi pistoshuumeiden käytön "steriilisti" ja puhtailla pistosvälineillä.

Mahdollisina haittana nähtiin se, että "uudet käyttäjät, nuoret tulee opettelemaan sinne pistämistä". Tähän ratkaisuehdotuksena nostettiin esiin vertaistoiminta. Vanhemmat pistoshuumeidenkäyttäjät voisivat vaikuttaa nuorten käyttäytymiseen ja asenteeseen henkilökuntaa paremmin.

"Tääлки ne usko ja kuuntelee meitä vanhempii."

Ympäristöhaitoista kysyttäessä haastateltavat eivät usko, että käyttötila lisäisi ainakaan suurempaa huumeakauppaa ympäristössä.

"Pikkunilkkit liikkuu aina näis mut ei mitää isompia."

Haastateltavilta kysyttiin, mitä palveluita he näkisivät tarpeelliseksi mahdollisessa käyttötilassa. Esiin nousi puhtaiden pistosvälineiden ja niiden asianmukaisen hävittämismahdollisuuden lisäksi terveysneuvonta, sairaanhoitajan läsnäolo, mahdollisuus konsultoida lääkäriä tai lääkärin vastaanotto kerran viikossa sekä palveluohjaus. Tärkeänä asiana nousi esiin myös huumeidenkäyttäjille järjestettävät ensiapukoulutukset yliannostustilanteisiin liittyen.

"Monilla on toistuvii ruusuja, jalat mätii. Joku vois kädestä pitäen näyttää mihin lyödään."

"Yhteisvaikutuksista puhutaan liian vähän ja siitä miks sekakäyttö on niin vaarallista. Sit pitäs saada tietoo ajankohtasista aineista mitä liikkuu."

"Se terveysneuvonta on niin tärkeätä."

Haastateltavilta kysyttiin ajatuksia mahdollisen käyttötilan sijainnista sekä aukioloajoista. Kaikki kolme haastateltavaa olivat yhtä mieltä siitä, ettei käyttötilaa tulisi sijoittaa päiväkeskuksen/terveysneuvontapisteen yhteyteen.

"Jos halutaan tavottaa niitä jotka ei käy missään nii ei kannata kyl laittaa päiväkeskukseen. Ku ei ne mee ees terveysneuvontapisteisiin hakee värkkejä."

"Ympäristö on jo nyt leimannun noi paikat ja tulis vaa lisäharmii."

"Työssäkäyvät ei voi näyttää naamaa missää päiväkeskuksissa."

"Vartija lähtee nytki seuraa ku lähtee Itiksen Sympiksessä ku mennään jengillä ja tulee Tallinanaukiolle asti perässä."

Mahdollisen käyttötilan haastateltavat sijoittaisivat Hakaniemi – Keskusta alueelle, jotta se tavoittaisi mahdollisimman paljon ihmisiä.

"Jengi pääsis tuolt Espoosta ja Vantaaltaki tulemaan ja tuolla tavottas porukkaa."

Myös Sörnäinen nousi esiin keskustelussa, mutta haastateltavat jäivät miettimään sitä, että Kurvissa on jo terveysneuvontapiste ja *"sit siel on kaikkee nuorten toimintaa"*.

"Ois ehkä hyvä jos se ois liikehuoneistojen keskellä vaik ympyrätalon lähellä. Ei ainakaa lähiössä. Ettei tuu haittaa." "Niinku se negatiivinen aina leviää eikä ne hyödyt mitä siit ois."

Aukioloajoista kysyttäessä haastateltavat pitivät tärkeänä ilta/yö painotteista aukioloa. Perusteiksi nostettiin, se että tuolloin tavoitettaisiin eniten huumeidenkäyttäjiä ja tarve käyttötilalle olisi suurin. Suurin osa muista paikoista ovat käyttäjien mukaan tuohon aikaan kiinni. Toive aukioloajasta 24 h vuorokaudessa nostettiin esiin, mutta haastateltavat miettivät, olisiko se mahdollista.

"Pollenistit alkaa vaappuu aamusta hakee tuotetta ja pirinistit menee sillo nukkuu."

"Yöllä ku o kylmä ni ei tarvis kohmees vetää mihi sattuu."

Lopuksi haastateltavia pyydettiin kertomaan mahdolliseen käyttötilaan liittyen kolme mielestään tärkeintä asiaa.

"No se yliannostus ensiapukoulutus ja sit naloksonin käyttö. Ja nuorten käyttäjien ohjeistus ja neuvonta ja siinä just vertaistyö. Anonyymius. Ja viranomaisien kans pitäis tehdä se sopimus ettei ne tuu sinne kyyttää."

”Sieltä sais neuvoo jos vaik asunnottomalle sattuu jotain...niinku tipsei mihi pitäs mennä. Ja ei se haittaa jos vaikka ois oheistoimintaa niinku takkia...ois joku lumppulaatikko. Ja sit terotettais sitä et puhdistettais se pistokohta ennen ku pistää.”

”Terveysneuvontahan ois tärkeintä. Neuvot siitä miten pistetään. Kakarat jolla on vaikee pistää ja kama hyytyy mäntää nii ne vetää silti.”

3.3 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Vastauksia kyselyyn saatiin paljon ja tätä kautta arvokasta tietoa mahdollisen käyttötilan asiakkaiden ajatuksista sekä palveluntarpeesta. Vastausten määrä kertoo, että aihe on nyt ajankohtainen ja huumeiden käyttäjät haluavat saada äänensä kuuluviin. Asiakasnäkökulmasta voidaan yleisesti todeta, että valvottu, turvallinen huumeidenkäyttötila koetaan tärkeäksi ja tarpeelliseksi ja siellä asioivia henkilöitä riittäisi.

Vastausten perusteella käyttötiloja toivotaan eri puolille kaupunkia; Itä-Helsinkiin sekä Sörnäinen-Keskusta-Kamppi alueelle. Vastauksista voidaan myös todeta, että palvelulle olisi tarvetta ympärivuorokautisesti, mutta etenkin seitsemänä (7) päivänä viikossa aamupäivästä yöhön asti.

Palvelukartoituksen mukaan asiakkaat toivovat käyttötilaa, jonka yhteydestä saa laaja-alaisesti eri palveluita sekä ns. riisutumpaa palvelua eli turvallista, valvottua huumeidenkäyttötilaa. Kokonaisuudessaan vastaukset saavat pohtimaan sitä, olisiko tarkoituksenmukaista ja perusteltua pilotoida esim. kaksi hieman erityyppistä huumeidenkäyttötilaa siten, että tilat sijaitisivat eri puolella Helsinkiä ja olisivat palveluvalikoimaltaan erilaiset. Toisesta pisteestä saisi monipuolisemmat palvelut ja toinen olisi nk. riisutumpi versio, joka painottuisi enemmän käyttötilaan ja lepotiloihin.

4 OIKEUDELLINEN ARVIOINTI

Rikoslain 50 luvussa säädetään huumausainerikoksista. Rikoslain 50 luvun 2 a §:n mukaan huumausaineen käyttö ja hallussapito omaa käyttöä varten on säädetty rangaistavaksi huumausaineen käyttörikoksena. Huumausainerikoksesta on puolestaan säädetty saman luvun 1 §:ssä. Huumausainerikoksen edistäminen ja valmistelu ovat rangaistavaksi säädettyjä tekoja, mutta huumausaineen käyttörikoksen edistäminen tai valmistelu ei ole rikos.

Huumausainelain 5 §:ssä on lisäksi yleiskielto, jonka mukaan mm. huumausaineen hallussapito, käsittely ja käyttö on kielletty.

Mikäli käyttötilassa työskentelevät kaupungin työntekijät eivät itse käsittele tai pidä hallussaan huumausainetta, ei heidän kohdallaan täytyne mikään rangaistavaksi säädettyistä huumausainerikosten muodoista eli huumausainerikos, huumausaineen käyttörikos, huumausainerikoksen edistäminen tai valmistelu.

Huumausaineen käyttötilassa olisi oltava kaupungin taholta järjestettynä riittävä valvonta, jotta tiloissa ei tapahtuisi muuta kuin henkilön omaa huumausaineen käyttöä. Lisäksi on huolehdittava siitä, että kaupungin työntekijät eivät itse käsittele huumausainetta. Mikäli työntekijät käsittelevät itse huumausainetta, olisi sillä suuri ero rikosoikeudellisen vastuun kannalta, koska työntekijät voisivat tällöin syyllistyä huumausainerikokseen.

Huumausaineiden käytön salliminen kaupungin tiloissa ei kuitenkaan näyttäydä nykylainsäädännön valossa mahdolliselta, sillä käyttötilassa tapahtuisi tällä hetkellä riidattomasti laissa rangaistavaksi säädettyjä tekoja. Poliisin tai syyttäjän kanta on sen suhteen selkeä, että heitä velvoittavat esitutkinnan toimittamista ja syytteen nostamista koskevat säännökset, ja heillä on lähtökohtaisesti toimimisvelvollisuus rikoksen tapahduttua.

Rikoslain 50 luvun 7 §:ssä säädetään toimenpiteistä luopumisesta. Pykälän mukaan syyte voidaan mm. jättää nostamatta huumausaineen käytöstä, mikäli epäiltyä rikosta on pidettävä kokonaisuutena arvostellen vähäisenä. Syyte voidaan jättää nostamatta tai rangaistus tuomitsematta myös, mikäli rikoksesta epäilty on hakeutunut hoitoon. Näin ollen tässäkin tapauksessa poliisin on ensin suoritettava esitutkinta, jonka jälkeen syyttäjä voi olla nostamatta syytettä.

Rikoslain 4 luvussa on säädetty lisäksi rangaistavaksi sekä yllytys että avunanto tahalliseen rikokseen. Vaikka poliisilla olisi korkea puuttumiskynnys huumausaineen käyttörikokseen, ei kuitenkaan voida täysin poissulkea mahdollisuutta, etteikö käyttötilassa ohjeistavien ja opastavien kaupungin työntekijöiden kohdalla voisi tulla nämä tekemuodot sovellettaviksi.

Tulkinnanvaraisia kysymyksiä voisi aiheutua myös tilanteissa, joissa huumausaineen käyttäjä saisi terveyttään ja henkeään vaarantavan kohtauksen, tai menehtyisi. Omaiset voisivat mahdollisesti vaatia asian tutkittavaksi vamma- tai kuolemantuottamuksena ja myös tässä tilanteessa työntekijät voisivat joutua osaksi rikosprosessia ja vahingonkorvausvaatimuksia.

Erilaisten vastuukysymysten vuoksi sekä asian käytännön toteutuksen kannalta asiassa olisi selkeintä, että lainsäädännössä olisi nimenomaisesti säädetty sellaisista huumausaineen käyttötiloista, joissa huumausaineiden käyttö ei olisi kriminalisoitu.

Valtakunnansyyttäjänvirasto (VKSV) on antanut asiaan lausunnon 5.12.2018. VKSV:n kanta asiaan on, että jo käyttöhuoneen kokeilu edellyttää toiminnan oikeuttavan lain säätämistä esim. määräaikaikaisena pilottilakina. Laissa tulisi VKSV:n mukaan olla säännökset ainakin siitä, onko huumeen käyttäminen ja hallussapito rangaistavaa myös käyttöhuoneen tiloissa, mitkä ovat henkilökunnan velvollisuudet ja oikeudet suhteessa käyttäjiin, miten käyttöhuoneet rahoitetaan, millaisia niiden tulee olla ja mikä on niiden suhde muihin haittoja vähentäviin palveluihin. Lisäksi pitäisi säätää siitä, miten käyttöhuoneessa asioivien käyttäjien ja siellä työskentelevän henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan sekä onko poliisilla ja syyttäjällä oikeus saada tietoa käyttöhuoneen henkilökunnalta salassapitosäännösten estämättä, jos käyttöhuoneessa epäillä tapahtuneen rikos.

5 JÄRJESTYS JA TURVALLISUUS, KAUPUNKIYMPÄRISTÖ JA ALUEANALYYSI

Mahdollisen pilottikohteen sijainnin valitseminen on keskeinen arvioinnin kohde, sillä ympäristövaikutukset voivat olla suuret, mikäli mahdollisiin lieveilmiöihin ei varauduta ennaltaehkäisevästi. Oikeanlainen ympäristö takaa sen, että käyttötilan asiakkaat saavat käyttää palveluita tuntematta stigmatisoitumista, ympäristö siistiytyy ja asukkaat eivät koe, että heidän alueensa maine heikentyy.

Yksi käyttötilan saavutettavista hyödyistä on ympäristön siistiytyminen. On selvää, että alueen siistiytymistä tapahtuu vain, mikäli käyttötilan sijainti on sellainen, jossa myös käyttäjät jo muutenkin liikkuvat. Käyttäjien aluemieltymyksiä voidaan mitata paitsi käyttäjille kohdistetuin kyselyin, myös maastosta ja julkisista paikoista löytyneiden käytettyjen huumeiden perusteella. Yksi käyttötilan selkeistä hyödyistä olisi se, että käyttövälineet hävitettäisiin asiaan kuuluvalla tavalla, ja myös pistäminen tapahtuisi sisätiloissa. Parhaassa tapauksessa käyttötila siirtää olemassa olevat ongelmat sisätiloihin, jolloin ympäristön viihtyisyys kohenee.

Ympäristön viihtyisyys voisi epäedullisella sijoittumisella myös vähentyä. Jos esitetyn kaltainen palvelu sijoitettaisiin paikalle, jonka välittömässä läheisyydessä on runsasta asutusta, elinkeinotoimintaa tai haasteita järjestyksenpidon kanssa jo muutenkin, voi käyttötilan sijoittaminen samaan yhteyteen olla alueen imagon kannalta erityisen haitallinen. Käyttötilan sijoittaminen hieman syrjempään keskeisimmiltä solmukohdilta voisi olla parempi vaihtoehto. Myös lähitöillä olevat mahdolliset haavoittuvat kohteet, kuten esimerkiksi varhaiskasvatuksen toimipisteet ja koulut, on huomioitava. Näiden kohteiden toiminta ja turvallisuus on priorisoitava käyttötilan sijoittelua suunniteltaessa.

Käyttötila ei kuitenkaan voisi olla niin syrjässä, etteivät käyttäjät löydä perille. Lisäksi on hyvä huomioida, ettei palveluun siirtymisen varrella ole esimerkiksi vilkkaita alikulkutunneleita tai näkösuojia, jossa voisi käydä huumausainekauppaa tai aiheuttaa ohikulkijoille häiriötä. Sijaintiin vaikuttaa toki muutkin tekijät, kuten soveltuvien tilojen löytyminen, joten asiassa pitää käyttää harkintaa ja kaikkien etujen tasapainon löytämistä.

Viestinnän ja yhteistyön rooli käyttötilan perustamisvaiheessa on keskeinen. Viestinnän on oltava oikea-aikaista, ja sen tulisi korostaa sitä, että toiminnalla pyritään vaikuttamaan terveyteen ja vähentämään haittoja. Käyttötilan lähellä asuvia asukkaita, kivijalkayrittäjiä ja muita toimijoita on informoitava ajoissa tulevista palveluista. Olisi hyödyllistä tehdä yhteistyötä suunnitelmallisesti alueen toimijoiden kanssa, ja ottaa alusta lähtien heidät mukaan suunnitteluun.

Käyttötilan mahdolliset lieveilmiöt voivat olla muun muassa huumekaupan lisääntyminen, huumeidenkäyttäjien kerääntyminen alueelle, meteli, roskaaminen, järjestyshäiriöt ja omaisuusrikokset, kuten polkupyörävarkaudet tai näpistely. Lieveilmiöihin voidaan vaikuttaa etukäteispainotteisesti käyttötilan henkilökunnan, siellä asioivien asiakkaiden ja poliisin aktiivisella yhteistyöllä sekä ympäristötyöllä.

Alueen viihtyisyyden ylläpitämiseksi käyttötilan ympäristöön olisi jalkauduttava jatkuvasti näkyvän valvonnan, jalkautuvien/etsivien palveluiden ja vertaisasiantuntijoiden avuin. Huumausaineiden käyttäjiä voisi ohjata käyttötilaan, mikäli heidät kohdataan käyttöaikeissa julkisella paikalla.

6 TERVEYSTURVALLISUUS

Pistämällä huumeita käyttävillä on keskimääräistä suurempi riski sairastua tartuntatauteihin, kuten hiv-infektioon ja hepatiitteihin. Vakavat krooniset infektiot heikentävät yksilön terveyttä ja elämänlaatua, ja niiden hoito on yhteiskunnalle kallista. Suurin yksittäinen riskitekijä verivälitteisten tautien leviämiseksi on pistovälineiden yhteiskäyttö.

Kansanterveyden näkökulmasta valvotuiden käyttötilojen tärkein tehtävä on tarjota tietoa tartuntataudeista ja niiltä suojautumisesta sekä mahdollistaa turvallinen pistäminen puhtailla välineillä. Tutkimukset osoittavat, että haittoja vähentävillä toimilla voidaan edistää turvallista pistämistä ja rajoittaa tartuntatautien leviämistä huumeita käyttävin keskuudessa ja edelleen muuhun väestöön.

Tutkimusten mukaan valvotut käyttötilat tavoittavat kaikkien syrjäytyneimpiä huumeidenkäyttäjiä, jotka usein jäävät muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ulkopuolelle. Valvotut käyttötilat tuovat pistämällä huumeita käyttäville useita hyötyjä, kuten turvalliset pistovälineet ja pistäminen, yliannostuskuolemien väheneminen ja mahdollisuus saada ohjausta päihdehoitoon sekä muihin haittoja vähentäviin palveluihin. Lisäksi toimintaan voidaan tarvittaessa yhdistää tartuntatautitestausta ja rokotuksia.

Viime vuosina huumeiden pistoskäytön kautta saatuja hiv-tartuntoja on ollut alle kymmenen vuosittain. Hivin esiintyvyys pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa on vuosituhannen vaihteen epidemian jälkeen pysynyt noin yhdessä prosentissa. Vaikka tartuntatautilanne hivin osalta onkin tällä hetkellä hyvä pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa, riski uuden epidemian käynnistymiseksi on edelleen olemassa. Mahdollisen uuden epidemian estämiseksi on välttämätöntä tavoittaa tartunnan saaneet mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Hepatiitti C on yleisin huumeiden pistoskäytön yhteisillä välineillä kautta saatu tartuntatauti, ja hepatiitti C:n aiheuttamat infektiot ovat Suomessa valtaosin seurausta ruiskuhuumeiden käytöstä. Vuoden 2016 loppuun mennessä tartuntatautirekisteriin oli ilmoitettu yhteensä noin 30 000 hepatiitti C -tapausta, joista viruksen kantajia arvioidaan olevan lähes 20 000. Vuosittain uusia tartuntoja todetaan keskimäärin 1150, josta lähes 400 HUS-piirissä. Hiv ja hepatiitti tartuntojen varhainen toteaminen mahdollistaa tartunnan saaneen pääsyn seurannan ja hoidon piiriin ja estää jatkotartuntoja.

Rokotteiden antaminen on osa ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa ja niillä voidaan estää hepatiitti A- ja B -tartuntoja. Pistämällä huumeita käyttäville, heidän seksikumppaneilleen ja samassa taloudessa asuville henkilöille suositellaan kansalliseen rokotusohjemaan kuuluvia A- ja B – hepatiittirokotuksia. Hepatiitti A- ja akuutit hepatiitti B -tapaukset ovatkin selkeästi vähentyneet pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa.

Puhtailla pistotarvikkeilla voidaan myös ehkäistä pistämiseen liittyviä bakteeri-infektioita, jotka edetessään saattavat aiheuttaa verenmyrkytyksen tai sydänlöpän tulehduksen. Edellä mainittujen tulehdusten hoito on kallista ja sitoo sairaanhoidon resursseja. Vaativia kirurgisia toimenpiteitä ja amputaatioita vaativien ihoinfektioiden lisäksi epästeriileissä olosuhteissa pistettäessä bakteereita voi päästä verenkiertoon, jolloin saattaa kehittyä sepsis eli vakava yleisinfektio. Tähän liittyy usein sydänlöpän tulehdus, pernan, nivelten ja luuston infektiopesäkkeitä. Helsingin päivystävissä sairaaloissa tällaisia vakavia yleisinfektioita huumeidenkäyttäjillä on vuosittain kymmeniä, joista osa johtaa kuolemaan. Pistospaikkojen infektioiden ehkäisyssä tärkeintä on aseptinen toiminta ja puhtaat välineet.

Tehtyjen tutkimusten mukaan valvottuja pistotiloja käytävillä on vähemmän neulojen yhteiskäyttöä ja ulkotiloissa tapahtuvaa pistämistä kuin muilla huumeita käytävillä. Valvotut käyttötilat vähentävät veriteitse tarttuvien tautien riskiä ja tekevät ympäristöstä turvallisemman vähentämällä sekä julkisissa paikoissa pistämistä että niistä löytyvien käytettyjen pistovälineiden määrää. Euroopan tautikeskus (ECDC) suositteli jo vuonna 2012 Suomea harkitsemaan haittoja vähentävien palveluiden laajentamista käsittämään myös valvotut käyttötilat.

Huumeita käyttäviä ei pidä sulkea palvelujärjestelmän ulkopuolelle, vaan tarjota heille terveyttä ja hyvinvointia edistäviä palveluita, jotka samalla vähentävät myös muulle väestölle aiheutuvaa haittaa.

7 ESITYS VALVOTUN HUUMEIDENKÄYTTÖTILAN PERUSMALLIKSI

Selvitysryhmä on arvioinut mahdollisia huumeiden käyttötilalle sopivia malleja ja sijainteja hyödyntäen tietoa Helsingin huumetilanteesta ja kaupunkiympäristöstä, muissa maissa tehdyistä malleista sekä käyttäjäkyselystä. Kohderyhmän tavoittamisen kannalta olennaista on huumeiden käyttötilan sijainti, aukioloaika ja saatavat palvelut.

Pääkaupunkiseudulla on arviolta noin 8000 pistettävien huumeiden käyttäjää. Helsinkiläisiä on opioidikorvaushoidon piirissä noin 900 henkilöä. Hoidon ulkopuolella oleva huumeriippuvainen pistettävien huumeiden käyttäjä pistää useamman kerran päivässä. Käyttötilan asiakasmääriä on vaikea tässä vaiheessa arvioida. Huumeiden käyttäjille tehdyn kyselyn perusteella potentiaalista palvelun käyttäjäkuntaa olisi kuitenkin useita satoja.

7.1 SIJAINTI, TILAT JA TOIMINTA-AIKA

7.1.1 Sijainti

Käyttötila tulisi perustaa alueelle, jossa on jo runsaasti huumeiden ongelmakäyttäjiä ja käytöstä aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Sijainnin pitää olla keskeinen ja alueelle on päästävä helposti julkisella liikenteellä. Käyttötilan kohderyhmään kuuluva huumeiden käyttäjä käyttää hankkimansa annoksen tyypillisesti välittömästi välttääkseen vieroitusoireet. Tämän vuoksi ei ole oletettavaa, että käyttäjät hakeutuisivat etäämmällä olevaan käyttötilaan pelkästään parempien ja turvallisten käyttöolosuhteiden vuoksi. Edellytyksen täyttäviä sijainteja on kanta-kaupungin alueella ja joidenkin lähiöalueiden liikenteellisissä keskuksissa.

7.1.2 Tilat

Käyttötiloja on toteutettu erilaisilla konsepteilla. Osa on laajemman sosiaali- ja terveyspalvelun keskuksia, osa on keskittynyt pelkästään turvallisen käyttötilan ja puhtaiden käyttövälineiden tarjoamiseen.

Pelkistetyimmässä muodossa käyttötilassa tarjotaan puhtaat käyttövälineet, muutamia käyttöpöytiä, käytettyjen välineiden turvallinen hävittäminen ja ammattilaisen tekemä neuvonta ja valvonta. Lisäksi käyttötilan yhteydessä tulisi olla tila käytön jälkeiseen palautumiseen. Pelkistetty konsepti on tarkoituksenmukainen, jos halutaan erityisesti vähentää ympäristöhaittoja, kuten julkista pistämistä ja alueelle leviäviä käytettyjä välineitä, tai jos markkinoilla olevien huumeiden vuoksi käyttäjillä on olemassa välitön yliannostusuhka.

Selvitysryhmä arvioi, että Helsingissä käyttötilan yhteydessä olisi tarkoituksenmukaista tarjota myös muita palveluja, kuten terveysneuvontaa (puhtaiden neulojen ja ruiskujen vaihtaminen, testataan tarttuvia tauteja, annetaan maksuttomia rokotuksia ja jaetaan ilmaisia kondomeja, hoidetaan vammoja jne.), palveluohjausta sekä suoria kontaktimahdollisuuksia hoito- ja sosiaalipalveluihin. Näin voidaan suorien terveys- ja ympäristöhyötyjen lisäksi rakentaa luottamusta marginalisoituneeseen käyttäjäryhmään, mahdollistaa heille palvelujen piiriin pääseminen matalalla kynnyksellä ja ehkäistä tarttuvien tautien leviämistä. Nämä työmallit ovat jo käytössä huumeidenkäyttäjien sosiaali- ja terveysneuvontapisteissä sekä matalan kynnyksen päiväkeskuksissa.

7.1.3 Toiminta-aika

Pistettävien huumeiden käyttö ei katso aikaa tai paikkaa. Terveys- ja ympäristövaikutusten saavuttamiseksi käyttötilan tulisi olla avoinna joka päivä ja riittävällä tuntimäärällä. Paikan tulisi olla auki vähintään aamupäivästä myöhäiseen iltaan.

7.2 KUSTANNUKSET

Toiminnan aiheuttamiin kustannuksiin vaikuttaa henkilöstömäärä, aukioloaika ja tilaratkaisut. Jos käyttötila olisi auki päivittäin ja se ei sijaitsisi minkään muun jo olemassa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon terveysneuvonta- tai päiväkeskustoiminnon yhteydessä, olisi tarvittavan lisähenkilöstön määrä noin 10 työntekijää sekä läsnä oleva vartijapalvelu. Vuosittaiset henkilöstökustannukset olisivat silloin noin 550 000 euroa. Tämän lisäksi tulisivat vuokratkustannukset ja muut käyttö- ja tarvikemenot. Esimerkiksi 250 m² tilan arvioitu vuosittainen vuokratkustannus on noin 75 000 euroa.

Jos käyttötila perustettaisiin jo toiminnassa olevan huumeidenkäyttäjien sosiaali- ja terveysneuvontapisteen yhteyteen, niin kustannukset olisivat selkeästi pienemmät, koska tällöin voitaisiin hyödyntää jo olemassa olevaa henkilökuntaa ja tiloja. Toiminta olisi tällöin mahdollista aloittaa 4-5 lisätyöntekijällä ja vartiointipalvelun lisäämisellä. Toiminnassa voitaisiin myös hyödyntää jo käytössä olevia tiloja. Tällöin kustannukset puolittuisivat verrattuna erillisen yksikön perustamiseen.

Perustoiminnan lisäksi resursseja tulisi kohdentaa ympäristötyöhön ja alueen asukasyhteistyöhön sekä toiminnan tutkimukselliseen seurantaan.

7.3 TOIMINNAN KUVAUS JA VASTUUTAHOT

Palvelu on anonyymia. Palvelun käyttäjä voi antaa nimimerkin, jonka avulla voidaan seurata eri käyttäjien määriä. Vastaava järjestelmä on käytössä huumeiden käyttäjien terveysneuvontapisteissä.

Toiminta tapahtuisi siten, että asiakas tulee käyttötilan ovelle, antaa nimimerkinsä ja siirtyy vapaana olevalle käyttöpaikalle. Käyttötilassa voi olla kerrallaan vain käyttöpaikkojen mukainen määrä asiakkaita. Asiakas saa tarvitsemansa puhtaat käyttövälineet ja valmistaa itse käyttöannoksensa. Käyttötilassa on aina paikalla terveydenhuollon työntekijä, joka valvoo tilannetta ja asiakkaiden kuntoa sekä tarvittaessa antaa vaarattomampaan pistämiseen liittyvää ohjausta ja neuvontaa. Työntekijä ei voi kuitenkaan avustaa käyttäjää pistämisessä. Pistämisen jälkeen asiakas laittaa käytetyt välineet turvalliseen jätteastiaan. Tämän jälkeen asiakas poistuu käyttötilan ulkopuolella olevaan palautumistilaan, muuhun toimitaan tai jatkaa matkaansa ulos.

Henkilökunnalla tulee olla yliannostustilanteisiin liittyvät ensiaputaidot. Henkilökunnan pitää olla asenteiltaan ja kokemukseltaan sellaista, että paikan ilmapiiri pysyy rauhallisena ja marginaalissa elävät käyttäjät pystyvät luomaan heihin luottamuksellisen suhteen.

Toiminnan onnistumisen kannalta oleellista on sitouttaa asiakkaat mukaan toiminnan kehittämiseen, ylläpitoon ja tehtävään ympäristötyöhön sekä tehdä laaja-alaista yhteistyötä lähialueen asukkaiden, elinkeinoelämän, poliisin, järjestöjen, sosiaali- ja terveystoimien sekä kaupungin muiden toimialojen kanssa.

8 AINETUNNISTUS

Huumeiden tunnistamisen suurimpana haasteena lainsäädännön näkökulmasta on, että palvelun henkilökunta käsittelisi huumausaineita ja siihen pitäisi olla huumausainelain mukainen käsittelylupa. Tällä hetkellä käsittelyluvan kriteerit ja niiden tulkinta on sellainen, ettei käsittelylupaa vaikuta olevan mahdollista saada tähän tarkoitukseen edes tieteellisen tutkimuksen tekemisen kannalta. Nykylainsäädännön mukaan työntekijä voisi syyllistyä huumausainerikokseen käsitellessään huumausainetta testauksen yhteydessä.

Esimerkiksi Isossa-Britanniassa on tehty ainetunnistuksella täydennettyä terveysneuvontaa ilman huumausaineiden käsittelylupaa ja asia on ratkaistu niin, että poliisi on jollain tavalla toiminnassa mukana. Myös Suomessa on pohdittu keinoja soveltaa nykyistä lainsäädäntöä siten, että kerätyt anonyymit huumausainenäytteet takavarikoitaisiin poliisin toimesta ja poliisi toimittaisi ne laboratorioon.

Huumeiden käyttötilan toiminnan ja tavoitteiden kannalta ei ainetestauksen mahdollisuus ole ratkaisevin toiminto. Käyttötilan tavoitteena on ensisijaisesti vähentää huumeiden käytöstä aiheutuvia terveydellisiä haittoja, tavoittaa huumeiden ongelmakäyttäjiä palvelujen piiriin ja

vähentää alueellisesti huumeiden käytöstä aiheutuvia ympäristöhaittoja. Jotta päihderiippuvainen käyttäjä saisi käyttötilanteessa tarvittavan tiedon aineen vaarallisuudesta, pitäisi luotettava testitulos myös saada välittömästi. Erilissä laboratorioissa tehty viiveellä toimitettava luotettava testitulos ei vastaisi tähän tarpeeseen.

Kööpenhaminassa on testausmahdollisuus käyttötilan yhteydessä. Testillä saadaan nopeasti tarkka analyysi aineen sisällöstä ja pitoisuuksista. Suurin osa käyttötilan asiakkaista ei ole hyödyntänyt testausmahdollisuutta. Jos välittömän yliannostusuhan aiheuttava heroini tai fentanylili lisääntyy huumemarkkinoilla, niin välittömän testituloksen saamisella voitaisiin todennäköisesti jonkin verran vähentää yliannostuksia. Fentalyynin ainetunnistamista varten on olemassa pikatesti, jonka huumeannoksen käyttäjä voi itse toteuttaa.

Helsinki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa itsenäisesti aloittaa huumeiden tunnistusta osana päihdetyötä. Toiminnan aloittaminen edellyttäisi lainsäädännön muuttamista, toiminnallista yhteistyötä poliisin kanssa sekä Suomessa toteutettua tutkimusta.

Nykytilanteessa ainoa mahdollinen käytettyjen aineiden tutkimustapa saattaisi olla hävitettäväksi menevien käytettyjen ruiskujen ainejäämien selvittäminen, jolloin tutkimus vertautuisi jätevesien huumeainejäämätutkimuksiin. Tämä tutkimustapa ei kuitenkaan vähentäisi huumeita pistävien suoria riskejä.

9 VIESTINTÄ JA YMPÄRISTÖTYÖ

Käyttötilaa perustettaessa on otettava huomioon niiden tuoma valtava mediahuomio sekä ihmisten ennakkoluulot, pelot ja kysymykset. Olisi hyvä, että jo mahdollisen kokeilun sijainnin, toiminta-ajan ja toimintaperiaatteiden suunnitteluvaiheessa pidettäisiin aluefoorumeja, jossa olisi mukana Helsingin kaupungin edustus ja kokemusasiantuntijat. Näin kaupunkilaiset saisivat kysellä ja kertoa omia mielipiteitään asiasta, pääsisivät mukaan kokeilun suunnitteluun ja saisivat samalla oikeaa ja asiantuntevaa tietoa.

Päivätoimintakeskukset ovat olleet jo pitkään aktiivinen toimija Helsingin kaupungin yhteistyöverkostoissa, kuten erilaisissa turvallisuus-, yrittäjä- ja paikallistoimijaverkostoissa sekä muissa viranomaisverkostoissa, kuten poliisin kanssa tehtävässä yhteistyössä. Tämä on edesauttanut levittämään asiallista ja oikeaa tietoa toiminnasta ja perustehtävästä sekä haittoja vähentävästä näkökulmasta. Päiväkeskukset ovat mukana myös erilaisissa ammattilaisverkostoissa, jossa toimijat pidetään ajan tasalla huumeainetilanteesta Helsingissä, muualla Suomessa ja maailmalla. Tartuntatautiverkostoissa puolestaan kerrotaan tartuntatautien tilanteesta ja huomioidaan jos jokin ilmiö on noussut akuutisti esille, kuten esimerkiksi HIV:n tilanne itärajalta. Päivätoimintakeskukset osallistuvat myös pääkaupunkiseudun terveysneuvontaverkoston ja ohjausryhmään.

Käyttötilakokeilusta tulisi kerätä seurantatietoa, jota välitettäisiin säännöllisesti medialle, kuntalaisille, päättäjille ja viranomaisille. Seurantatietojen keruussa ja raportoisessa olisi

luonteva tehdä yhteistyötä mm. Helsingin kaupunginkanslian kaupunkitutkimus ja -tilastot – yksikön sekä THL:n kanssa. Tiedottamisessa on syytä huomioida erityisesti sosiaalinen media.

Säännöllisissä aluefoorumeissa ja yhteisökokouksissa käytäisiin läpi yhteisiä pelisääntöjä ja toimintamalleja käyttötilan asiakkaiden ja eri toimijoiden kanssa. Jotta käyttötilat saisivat alueen hyväksynnän, on toiminnan oltava mahdollisimman läpinäkyvää ja siitä on mm. jokaisen siellä työskentelevän pystyttävä kertomaan ja perustelemaan toiminta asiaperustein - eli ehdottoman tärkeää on se, että henkilöstö on ammattitaitoista ja tuntee haittoja vähentävän työn teorian, tulokset ja periaatteet. Seuraavassa on esimerkkejä siitä, millaisia kokemuksia käyttötiloista on eri puolilla Eurooppaa.

Kööpenhaminan käyttötilakokemuksen perusteella jopa 80–90 % kaupunginosan ulkona tapahtuvasta käytöstä on siirtynyt sisätiloihin käyttötiloihin. Kööpenhaminan käyttötilan toimintaan on vaikuttanut merkittävästi se, että eri viranomaiset tekevät yhteistyötä (psykiatrian liikkuva yksikkö, kodittomien liikkuva yksikkö, päihdehuolto ja poliisi). Lisäksi käyttötilan asiakkaat ovat aktiivisia paikan toiminnan suhteen. Käyttötilassa järjestetään kuuden viikon väliajoin yhteisökokous. Kööpenhaminan käyttötilat ovat toimivia paikkoja, koska niillä on mm. poliittinen tuki sekä toimiva yhteistyö paikallispoliisin ja muiden viranomaisten kanssa.

Saksassa toimivien käyttötilojen toiminnan perusteella on havaittu, että Euroopan eri käyttötiloista olisi syytä saada enemmän tutkimus- ja seurantatietoa, jotta toimintaa voitaisiin suunnitella ja perustella paremmin. Saksassa käyttötilat toimivat usein muiden haittojen vähentämisen ja matalan kynnyksen palveluiden yhteydessä. Saksassa on lisäksi käytössä joissain osavaltioissa liikkuva käyttötilayksikkö sekä pelkästään naisille tarkoitettu yksikkö, joka sijaitsee Hampurissa. Heidän kokemuksensa mukaan ulkona tapahtuva huumeiden käyttö on vähentynyt merkittävästi.

Portugalissa on koettu erittäin tärkeäksi, että käyttötilaa perustettaessa eri tahot ovat tiiviissä yhteistyössä: yhteistyötä tekevät paikalliset ihmiset, yhteisöt ja huumeidenkäyttäjät. Heille järjestetään mm. koulutustilaisuuksia, joiden tarkoituksena on auttaa ymmärtämään miksi käyttötilat ovat toimivia ratkaisuja.

Ranskassa perustettiin ensimmäinen käyttötila jo 1990-luvulla, mutta koska sille ei ollut laillista perustetta eikä poliittista päätöstä, tila jouduttiin sulkemaan yliannostuskuoleman takia. Pariisiin avattiin vuonna 2016 käyttötila määräaikaisena kokeiluna: toiminnasta on tarkoitus kerätä tietoa kuuden vuoden ajan jonka jälkeen käyttötilan tilanne ja jatko arvioidaan uudelleen. Ranskan kokemuksen perusteella toiminnalle on oltava poliittinen tuki ja lainsäädännölliset edellytykset. Pariisissa perustettiin erillinen työryhmä, johon kuuluu paikallisia haittoja vähentävän kentän toimijoita ja jotka vastaavat myös yhteistyöstä erilaisten tiedotusvälineiden kanssa. Ranskassa on käyty jo 1980–90-luvun vaihteessa terveysalan ammattilaisten välinen laaja keskustelu ja väittely haittoja vähentävän näkökulman tuomisesta mukaan asiakastyöhön.

10 TOIMINNAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Jos valvottuja käyttötiloja perustetaan, parhaimman toimintamallin löytämiseksi niitä on etenkin alkuvaiheessa syytä seurata ja arvioida monipuolisesti. Seurannan ja arvioinnin painopisteet määräytyvät lopulta käyttötiloille asetetuista tavoitteista; arvioinnissa selvitetään, muotoutuuko toiminta sellaiseksi kuin oli tarkoitus ja saavutetaanko sille asetetut tavoitteet.

Koska toiminnan tavoitteiksi mitä luultavimmin asetetaan erilaisten haittojen väheneminen – olipa kyse sitten huumeiden käyttäjille tai muille ihmisille ja ympäristölle koituvista haitoista – toiminnan vaikutusarvioinnin asetelma kannattaa rakentaa ennen-jälkeen-tyyppiseksi: tällöin kuvataan ensin mahdollisimman kattavasti ja luotettavasti alkutilanne (todennettavissa olevat haitat), ja sitten seurataan tilanteen muutosta tietyin väliajoin (todennettavissa olevat hyödyt ja muut muutokset tilanteessa).

Seuranta ja arviointi kannattaa toteuttaa siten, että se tuottaa käyttötilan toteuttajille tietoa heti prosessin alusta alkaen ja mahdollistaa siten reagoinnin ilmeneviin puutteisiin ja ongelmiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Asiakastiedon seurannassa mallissa voidaan hyödyntää terveysneuvontapisteissä vakiintunutta asiakastiedonkeruujärjestelmää ja täydentää sitä uusilla tieto-osioilla.

Toimintatietojen keruu voidaan toteuttaa tarkoitukseen erillisesti suunnitellulla ohjelmalla tai muuta tarkoitukseen soveltuvaa kirjaamistapaa käyttäen.

Tilastointia ja toiminnan seurantaa varten jokaisen asiakkaan käynnit ja saamat palvelut kirjataan ylös. Asiakastieto kerätään nimimerkkiä käyttäen, joka sisältää tiedon asiakkaan iästä ja sukupuolesta. Muita kerättäviä suureita ovat mahdolliset yliannostustapaukset ja niiden hoito sekä käytetyt huumausaineet (asiakkaan antama tieto).

Tartuntatautien testauksesta ja rokotuksia kirjataan tehdyt testit ja annetut rokotukset asiakastietoon yhdistettyinä. Jos valvotussa käyttötilassa tarjotaan mahdollisuutta puhtaiden ruiskujen, neulojen, muiden käyttövälineiden ja kondomien mukaan ottamiseksi, kirjataan annettujen välineiden määrät. Lisäksi tietoja voidaan kerätä esimerkiksi asiakkaan havaituista terveysongelmista, asumismuodosta, asuinpaikkakunnasta, pistokäytön aloitusiästä ja asiakkaan ohjauksesta muihin palveluihin.

Koska käyttötilatoiminnan perustavoitteet liittyvät terveydellisten ja sosiaalisten vaikutusten lisäksi myös yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen, olisi hyvä, että arvioinnin suorittaisi monitieteinen tutkimusryhmä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on ilmaissut kiinnostuksensa olla mukana toiminnan seurannassa ja arvioinnissa nimenomaan sosiaali- ja terveysnäkökulmasta. Turvallisuus- ja ympäristövaikutusten osalta hyviä yhteistyötahoja olisivat esimerkiksi Helsingin yliopiston Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti (KRIMO) tai Poliisiammattikorkeakoulu (POLAMK) sekä Helsingin kaupungin tietokeskus.

11 JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvitystyöryhmä toteaa, että valvottu huumeidenkäyttötila voisi olla hyödyllinen lisä Helsingin haittoja vähentävässä työssä. Hyvin kohdennettuna ja toteutettuna huumeidenkäyttötila todennäköisesti vähentää huumeiden käytöstä aiheutuvia suoria terveyshaittoja ja oheissairastavuutta, lisää huumeidenkäyttäjien terveystaitoja ja sosiaalista osallisuutta sekä vähentää alueellisesti huumeiden käytöstä aiheutuvia häiriöitä. Euroopassa on hyviä kokemuksia käyttötilojen positiivisista vaikutuksista ja Helsingissä on tarvittava osaaminen tämän tyyppisen haittoja vähentävän yksikön toteuttamiseen.

Tehtyjen selvitysten ja saatujen lausuntojen mukaan huumeidenkäyttötilan perustaminen edellyttää lainsäädännön muuttamista. Suomen huumausainelainsäädäntö ei tällä hetkellä mahdollista edes huumeidenkäyttötilan kokeiluluontoista pilotointia. Ainetunnistuksen suhteen tilanne on vastaava.

Huumeidenkäyttötilan mahdollistamista edellyttää poliittista vaikuttamista lainsäädännön muuttamiseksi. Lainsäädännön valmistelu kuuluisi pääosin sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan.

Jos lainsäädäntö sallisi huumeidenkäyttöhuoneet, niin selvitystyöryhmän näkemyksen mukaan pilotti kannattaisi toteuttaa jo olemassa olevan sosiaali- ja terveysneuvontayksikön yhteydessä. Vaikutusten ja toiminnan skaalattavuuden tutkimisen kannalta kiinnostavaa olisi kaksi eri puolilla kaupunkia sijoitettua eri konsepteilla toimivaa yksikköä. Toiminnan aloittaminen edellyttäisi lisäresursointia päihdetyöhön.

12 KOKEILTAVALLA TOIMINTAMALLILLA SAAVUTETTAVAT HYÖDYT

OSA-ALUE	ARVIOITU HYÖTY, KONKREETTISET VAIKUTUKSET
Järjestys ja turvallisuus	alueen turvallisuus lisääntyy, koska käyttäjät siirtyvät sisätiloihin ja julkisella paikalla käyttöaikeissa olevat voidaan ohjata käyttötilaan
Kaupunkiympäristö	alueen ja julkisten tilojen siisteys ↑, maastossa ja julkisissa tiloissa olevat käytetyt neulat ja ruiskut ↓
Asiakkaat	hoitoon ohjaaminen ↑ (<i>ml. korvaushoito</i>), hoitosuhteiden ylläpito ja jatkuvuus paranee
	mahdollisuus hygieenisiin ja rauhallisiin käyttötiloihin (<i>ml. neulanvaihto, haitattoman pistotekniikan neuvominen</i>)
	sairauksien ennaltaehkäisy, testaus ja hoito mahdollistuvat (<i>tulehdukset, somaattiset sairaudet, mielenterveyshäiriöt, HIV, hepatiitti A, B ja C, sukupuolitaudit, tapaturmien hoito, myrkytys- ja vieroitusoireet, suun terveydenhoito</i>)
	koulutetun henkilökunnan ensiapuvalmiudet → <i>yliannostukset</i> ↓, <i>huumekuolemat</i> ↓, <i>itsemurhayritykset</i> ↓
	mahdollisuus toimeentuloon, asumiseen ja muihin tukipalveluihin liittyvään neuvontaan ja ohjaukseen
	mahdollisuus sosiaalisiin suhteisiin ja osallisuuteen asiakkaan riskikäyttäytyminen vähenee

13 KOKEILTAVAAN TOIMINTAMALLIIN LIITTYVÄT MAHDOLLISET RISKIT

OSA-ALUE	MAHDOLLINEN RISKI TAI EI-TOIVOTTU SEURAUUS SEKÄ SEN TODENNÄKÖISYYS	VAROTOIMET, ENNALTAEHKÄISY
Järjestys ja turvallisuus	häiriökäyttäytyminen ↑ (<i>melu, roskat, näpistely, polkupyörävarkaudet tms.</i>), poliisihälytykset ↑, todennäköisiä huumekauppa ↑ (jonkin verran todennäköistä)	vahva ympäristötyö, alueen asukkaiden informointi, kokeilun perusteista tiedottaminen, yhteistyö asukkaiden ja järjestöjen kanssa; näkyvä poliisivalvonta, jalkautuva ja etsivä työ, vertaisten asiantuntijuuden ja kokemusasiantuntijoiden osaamisen hyödyntäminen kokeilun suunnittelussa ja toteutuksessa
Kaupunkiympäristö	koettu turvattomuuden tunne ↑, alueen segregatio ja sosiaaliset haasteet ↑, alueen epäsiisteys ↑, alueen imago ↓	käyttötilakokeilun sijainnin huolellinen arviointi ja valinta sekä mahdollisten lieveilmiöiden ennaltaehkäisy; oikea-aikainen viestintä; yhteistyö ja kokeilun suunnittelu yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden alueen toimijoiden ja viranomaisten kanssa, toiminnan seuranta- ja tutkimustiedon jakaminen ja hyödyntäminen
Asiakkaat	epäluottamus tarjottua palvelua kohtaan	vertaisuuden tukeminen toimintakäytännöissä; psykososiaalisen tuen (<i>ml. ruoka, kahvi tms.</i>) tarjoaminen

	stigmatisoituminen, leimautuminen	anonymiteetti
	palvelu ei ole tavoitettavissa (kulkuyhteydet, toiminta-aika jne.)	käyttötila on sijoitettava sinne, missä asiakkaat jo ovat; käyttötilaan on oltava hyvät julkiset kulkuyhteydet (liikenteen 'solmukohta'); avoinna joka päivä, matala kynnyks, tarkoituksenmukaiset toimintaa ohjaavat säännöt
	kokeiltavaa palvelua ei pystytä tarjoamaan kaikille sitä tarvitseville asiakkaille esim. liian pitkät odotusajat	palvelun tarjonta on suunniteltava etukäteen siten, että se on suhteutettavissa kysyntään (palvelun skaalautuvuus)
Työntekijät	epäselvät vastuukysymykset	selkeät ja sovitut työtehtävät, tehtävään liittyvät vastuut ja velvollisuudet sekä työntekijän vahva oikeusturva
	haasteet osaamisessa	lisäkoulutus (erityisesti haittoja vähentävä työote, haitaton pistotekniikka, ensiaputaidot, -välineet ja – lääkkeet, yliannostustilanteiden hoito ja somaattisen hoidon osaaminen), nopea konsultointimahdollisuus ensihoitoon; henkilöstön huolellinen rekrytointi
	turvattomuus, väkivallan uhka ↑ (asiakkaiden levottomuus, sekavuus, ahdistuneisuus, pelkotilat, aistiharhat, harhaisuus)	riittävät henkilöstöresurssit, tarkoituksenmukaiset tilat (ml. hälytyslaitteet, kameramonitorit) ja toimintaa ohjaavat säännöt, ennaltaehkäisevät ja ennakoivat toimintamallit, täydennyskoulutus, yhteys vartiointipalveluihin, yhteistyö pelastusviranomaisien ja poliisin kanssa

14 ENNEN KÄYTTÖTILAKOKEILUN ALOITTAMISTA RATKAISTAVAT ASIAT

OSA-ALUE	ASIA TAI ONGELMA, MAHDOLLISET KYSYMYKSET	RATKAISUEHDOTUS JA VASTUUTAHO (kenen vastuulla asian ratkaisu on)
Lainsäädäntö	Henkilö tuomitaan huumausaineen käyttörikoksesta, jos hän käyttää, pitää hallussaan tai yrittää hankkia huumausainetta (RL 50 luku 2a §).	Lainsäädäntöön on lisättävä käyttötilakokeilun salliva laki tai säännös.
	<i>Voiko poliisin kontrollia jättää ulottamatta käyttötilaan ts. onko huumeen hallussapito ja käyttäminen rangaistavaa käyttötilassa?</i>	
	<i>Mitä poliisi tekee silloin, jos asiakas jää kiinni hallussapidosta käyttötilan välittömässä läheisyydessä ollessaan matkalla käyttötilaan?</i>	
	RL 4 luku kriminalisoi tahalliseen rikokseen yllytyksen tai avunannon. <i>Miten toimitaan, jos joku tekee rikosilmoituksen kaupungin toiminnasta?</i>	Lain on vastattava työntekijää koskeviin oikeusturvakysymyksiin.

	<p><i>Millaisissa tilanteissa työntekijän täytyy estää asiakkaan pääsyn käyttötilaan? Alaikäiset? Raskaana olevat? Satunnaiset tai tuntemattomat kävijät?</i></p> <p><i>Miten työntekijät toimivat, jos he havaitsevat käyttötilassa huumeaineiden jakamista tai myymistä?</i></p> <p><i>Voivatko työntekijät antaa tietoja poliisille ja syyttäjälle jos käyttötilassa epäillään tapahtuneen rikos?</i></p> <p><i>Voiko työntekijä tai toinen asiakas avustaa pistämisessä?</i></p> <p><i>Millaisissa tilanteissa työntekijä voi kieltää tai estää huumeiden käytön asiakkaalta (esim. jos annos näyttää olevan puuroutunut tai liian iso, jos pistokohta on komplisoitunut tai pistotekniikka haitallinen)? Täytyykö työntekijän tietää, mitä ainetta asiakas aikoo käyttää?</i></p> <p><i>Tuleeko työntekijälle seuraamuksia, jos asiakas saa komplikaatioita tai kuolee käyttötilassa?</i></p>	
--	--	--

Liite 1. Asiakaskyselylomake

Helsingin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti 2018 loppuvuoden aikana selvitetään mahdollisuuksia kokeilla huumeidenkäyttäjille tarkoitettua valvottua pistostilaa Helsingissä.

Selvitystä varten toteutamme tämän nimettömän ja luottamuksellisen kyselyn huumeidenkäyttäjille.

1. SIJAINTI

Missä Helsingin kaupunginosassa mahdollisen käyttöhuoneen tulisi mielestäsi sijaita?

Sörnäinen []
Kamppi []
Kontula []
Itäkeskus []
Keskusta, Rautatieaseman seutu []

Muu, mikä? _____

Toivoisitko mahdollisen käyttöhuoneen sijaitsevan terveysneuvontapisteen / päiväkeskuksen yhteydessä?

Kyllä [] Ei []

2. AUKIOLOAJAT

Maanantaista sunnuntaihin ympärivuorokautisesti []
Maanantaista sunnuntaihin klo:9.00 – 22.00 []
Maanantaista sunnuntaihin klo:12.00 – 24.00 []
Maanantaista perjantaihin klo: 10.00 – 18.00 []

Muu aukioloaika: _____

3. KÄYTTÖHUONEESTA SAATAVAT PALVELUT

Mitä palveluita toivot mahdollisesta käyttöhuoneesta saavasi:

Pelkkä tila suomensisäisten huumeiden käyttöön []
Terveysneuvonta []
Sosiaalityö []
Tukea/apua asioiden hoitamiseen/palveluiden saamiseen []
Sairaanhoitajan vastaanotto []
Kahvi/tee/ruoka []
Vertaistuki []

Muuta, mitä?

4. ASIOINTI KÄYTTÖHUONEELLA

Asioisitko käyttöhuoneella, jos sellainen olisi?

Kyllä [] Päivittäin []
Joitakin kertoja viikossa []
Satunnaisesti []

En []

Miksi et asioisi? _____

Kuinka monen tuttavapiiriisi kuuluvan uskoisit asioivan käyttöhuoneella, jos sellainen olisi?

0-10 []
11-20 []
yli 20 []

5. KÄYTTÖHUONEEN TÄRKEYS / TARPEELLISUUS

Koetko valvotun, huumeiden käyttöön tarkoitetun tilan tärkeäksi ja tarpeelliseksi?

Kyllä [] En []

6. ALUE / TOIMIPISTE, MISSÄ KYSELYYN VASTASIT

Missä toimipisteessä / millä alueella vastasit tähän kyselyyn?

KIITOS VASTAUKSESTASI!

Liite 2. Lausunto, Infektiolääkärit, Helsingin kaupunki

Lausunto pistämällä huumeita käyttävien henkilöiden akuuteista pistosinfektioista ja näiden seurauksista

Huumeiden käyttö lisää infektioiden esiintymisen todennäköisyyttä muuhun väestöön verrattu. Huumeiden käyttö pistoksina on syynä suureen osaan huumeiden käyttäjien infektio-ongelmista.

Huumeiden valmistaminen pistoksina käytettäväksi tapahtuu useimmiten epästeriilisti. Pistettäviin liuoksiin päätyy bakteereita iholta tai sterilioimattomasta vedestä. Pistospaikkoihin voi syntyä iho- ja pehmytkudosinfektioita. Osa näistä tulehduksista (5 %) on niin vakavia, että tarvitaan sairaalahoitoa. Kun pistoshuumeita on käytetty vuosia, raajojen laskimot ovat usein arpeutuneita, mikä suosii pistospaikkojen infektioiden kehittymistä. Osa pistoksina käytettävistä huumeista on voimakkaasti kudoksia ärsyttäviä. Huumeiden injisoiminen nivustaipeiden tai kaulan laskimoihin tai lihakseen ei ole epätavallista, kun raajojen pinnalliset laskimot ovat tuhoutuneet. Paikallisesti leviävät pistospaikkojen infektiot voivat kehittyä tehohoitoa vaativiksi vaikeiksi infektioiksi.

Lievä pistospaikan infektio voidaan hoitaa avohoidossa terveyskeskuksissa. Levinnyt ihoinfektio kuuluu sairaalahoitoon. Bakteereita voi päästä myös verenkiertoon, jolloin saattaa kehittyä sepsis eli vakava yleisinfektio, johon liittyy usein sydänlähän tulehdus, pernan, nivelten ja luuston infektiopesäkkeitä. Helsingin päivystävissä sairaaloissa tällaisia vakavia yleisinfektioita (stafylokokkus aureus – sepsis) huumeidenkäyttäjillä on vuosittain kymmeniä. Tällainen infektio vaatii viikkojen suonensisäisen antibiootti- ja sairaalahoidon ja saattaa johtaa sydänkirurgisiin operaatioihin.

Pistospaikkojen infektioiden ehkäisyssä tärkeintä on aseptinen toiminta ja puhtaat välineet.

Helsingissä 16.11.2018

Laura Lehtola
Infektiolääkäri
Helsingin kaupunki

Laura Pakarinen
Infektiolääkäri
Helsingin kaupunki

Liite 3. Lausunto, Infektiolääkäri, HUS

Huumeiden käyttötilan selvitystyöryhmä 2.12.2018
Helsingin kaupunki

Lausunto Helsingin kaupungin Huumeiden käyttötilan selvitystyöryhmälle käyttöhuonetoiminnan vaikutuksista infektioiden esiintyvyyteen ja ilmaantuvuuteen Helsingissä

Olen toiminut vuodesta 1997 tämän vuoden syksyyn HUS Infektiosairauksien klinikan HIVpotilaiden hoidosta vastaavana lääkärinä. Vuonna 1998 havaitsimme pääkaupunkiseudulla pistohuumeita käyttävien keskuudessa HIV-epidemian. Epidemian rajoittamiseksi perustettiin joulukuussa 2000 palvelukeskus HIV-positiivisille huumeidenkäyttäjille epidemian rajoittamiseksi. Palvelukeskuksen toiminta on ollut pääasiassa Helsingin kaupungin rahoittamaa. Olen toiminut palvelukeskuksen seuranta- ja ohjausryhmässä alusta lähtien kesään 2018 asti. Lisäksi olen seurannut huumeidenkäyttöön liittyvien infektioiden esiintymistä Helsingissä 1990-luvulla jo ennen HIV-epidemian havaitsemista.

Olen ollut sosiaali- ja terveysministeriön (myöhemmin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen) HIVasiantuntijaryhmän jäsen viimeisen 20 vuoden ajan.

HIV

HIV-infektion leviäminen on ollut Helsingissä huumeidenkäyttäjien keskuudessa varsin vähäistä viime vuosina, viimeisen viiden vuoden aikana vain kahdella suomalaisella huumeidenkäyttäjällä on todettu Helsingissä ennen havaitsematon HIV-infektio. Tilastoihin on kertynyt HIV-tapauksia ulkomaalaisilla henkilöillä, joissa tartuntatavaksi on kirjattu pistohuumeiden käyttö, mutta nämä ovat tapahtuneet ennen Suomeen saapumista eikä valtaosa näistä ulkomaalaisista vaikuta olevan aktiivisia huumeidenkäyttäjiä.

Palvelukeskuksen avautuminen johti parissa vuodessa huumeidenkäyttäjillä todettujen HIVtapausten laskuun. Sen jälkeen ainoastaan vuonna 2008 – 2009 Itä-Helsingissä todettiin noin 10 huumeidenkäyttäjien tapausryvästymä, joka saatiin rajoitettua nopeasti.

On kuitenkin mahdollista, että syrjäytyneiden ja paljon pistävien huumeidenkäyttäjien keskuudessa syntyy uusia HIV-tapausten ryvästyksiä. Uuden HIV-epidemian havaitseminen voi olla aikaisempaa vaikeampaa johtuen etnisten ryhmien kasvusta Helsingissä. Käsittääkseni huumeiden käyttötila lisäisi terveydenhuollon kontakteja niihin huumeidenkäyttäjiin, joilla todennäköisesti on suuri riski saada HIV-infektio ja levittää sitä eteenpäin.

C-hepatiitti

HUS-piirissä todetaan edelleen vuosittain lähes 400 uutta C-hepatiittitapausta. Pääosin tartunnat liittyvät pistohuumeiden käyttöön. Enemmistö näistä tartunnoista todetaan helsinkiläisillä. Sosiaali- ja terveysministeriön 2016 julkaiseman Suomen C-hepatiittistrategian pitkän ajan tavoitteena on poistaa C-hepatiitti tartuntatautina Suomesta.

Yksittäisen käyttöhuoneen vaikutus Helsingin C-hepatiittitilanteeseen on tuskin välittömästi kovin suuri. Toisaalta käyttöhuoneen asiakkaat saattavat olla henkilöitä, jotka hallitsemattomasti huumeita käyttäessään levittävät C-hepatiittia muita käyttäjiä tehokkaammin eteenpäin.

Suomen C-hepatiittistrategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää käytännössä, että C-hepatiittia on hoidettava myös aktiivisesti huumeita käyttäviltä henkilöiltä. Käyttöhuone ja siihen liittyvät palvelut saattaisivat tehdä mahdolliseksi hoidon antamisen myös tälle vaikeasti hoidettavalle ryhmälle.

A- ja B-hepatiitti

Sekä A- että B-hepatiittia vastaan on olemassa tehokas rokote. Huumeidenkäyttäjien terveysneuvonnan ansiosta huumeidenkäyttäjien rokotuskattavuus on hyvä. Käyttöhuone voisi tarjota väylän rokottaa niitä käyttäjiä, jotka muuten jäisivät rokottamatta. Täten näiden hepatiittien osalta saataisiin laumaimmuneetti vielä aikaisempaa paremmaksi.

A-hepatiitti tarttuu ulosteiden ja herkästi myös ruoan välityksellä. Helsingin A-hepatiittiepidemiassa 1990-luvun puolivälissä A-hepatiittia todettiin myös joitakin tapauksia henkilöillä, joilla ei ollut kontakteja huumeidenkäyttäjiin.

B-hepatiitti voi levitä veren välityksellä tai seksin harrastamisen yhteydessä, mistä johtuen se voi levitä henkilöihin, jotka eivät käytä huumeita.

Huumeiden pistämiseen liittyvät bakteeri-infektiot

Pistohuumeita käytävillä ovat ihon ja ihonalaisten kudosten bakteeri-infektiot tavallisia. Käyttöhuone vähentäisi näiden infektioiden esiintymistä, koska tarjolla olisi steriilejä pistotarvikkeita ja ympäristö olisi muutenkin hyvä turvalliseen pistämiseen.

Toisinaan pistopaikan infektio voi edetä vakavaksi yleisinfektioksi, jonka seurauksena voi olla verenmyrkytys (sepsis) tai sydänlähän tulehdus. Näiden infektioiden hoito aiheuttaa runsaasti kustannuksia, koska antibioottihoidon täytyy olla viikkojen pituinen, voidaan joutua tehohoitojaksoihin tai asettamaan sydämeen keinoläppä.

Lääkkeille vastuskykyisten bakteerien esiintyminen on huumeidenkäyttäjillä tavallisempaa kuin muulla väestöllä. Tämä on myös peruste yrittää estää pistopaikkainfektioiden kehittymistä huumeidenkäyttäjillä.

Tuberkuloosi

HIV-positiivisten huumeidenkäyttäjien palvelukeskuksen avaamisen jälkeen todettiin vuonna 2002 asiakkailla neljä tuberkuloositapausta. Asiakkaiden hyvät kontaktit palvelukeskukseen auttoivat tunnistamaan tapaukset nopeasti ja toteuttamaan hoidollisesti vaativat tuberkuloosilääkitykset onnistuneesti. Muualta saatujen kokemusten perusteella tuberkuloosi olisi voinut levitä nopeasti HIV-positiivisten huumeidenkäyttäjien keskuudessa.

Vuoden 2010 jälkeen on Helsingissä todettu vain yksi tuberkuloositapaus HIV-positiivisten huumeidenkäyttäjien keskuudessa. Kyseessä oli ulkomaalainen henkilö, jonka huumeidenkäyttö ei ilmeisesti ollut aktiivista. Käyttöhuone voisi lisätä mahdollisuuksia huumeidenkäyttäjien tuberkuloositapausten varhaiseen toteamiseen ja siten estää tämän ilmateitse leviävän bakteerin tarttumista muihin ihmisiin.

Yhteenveto

En näe, että käyttöhuonetoiminnan aloittaminen Helsingissä lisäisi mahdollisuuksia tartuntatautien leviämiseen. Päinvastoin toiminnalla voi olla tartuntatautien ilmaantumista ja esiintyvyyttä vähentävä vaikutus. Kannatan käyttöhuonetoiminnan aloittamista Helsingissä. Jos toiminta osoittautuu menestyksellisesti, tartuntatautien ehkäisyn kannalta olisi tehokkaampaa, jos käyttöhuonetoimintaa olisi useammassa paikassa Helsingissä.

HIV-positiivisten huumeidenkäyttäjien palvelukeskuksesta saatujen kokemusten perusteella käyttöhuoneiden rooli tartunnantorjunnassa olisi tehokkaampaa, jos toiminta voisi sisältää palveluja, joiden avulla asiakkaat saataisiin sitoutettua huolehtimaan terveydestään. Tällaisia palveluja voisivat olla esimerkiksi ateriapalvelu tai avustaminen pois asunnottomuudesta.

Matti Ristola
Infektiosairauksien ja sisätautien erikoislääkäri
Lääketieteen ja kirurgian tohtori
Dosentti, Helsingin yliopisto

VALTAKUNNANSYÖTTÄJÄNVIRASTO

5.12.2018

Dnro 149/62/18

Kaupunginasiames Mira Koponen
Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia
Oikeuspalvelut
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Viite: lausuntopyyntö 29.11.2018

Huumausaineita käyttävien valvotut pistotilat eli huumeiden käyttöhuoneet

Kaupunginasiames Mira Koponen on yllä mainitussa lausuntopyynnössään kertonut Helsingin kaupungin kaupunginvaltuuston päättäneen 7.11.2018 kokouksessaan, että kaupunki jatkaa selvittelyä huumeiden käyttöhuoneista ja on perustanut työryhmän tätä varten. Nyt työryhmä pyytää lausuntoa Valtakunnansyöttäjänvirastolta. Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa siihen, voitaisiinko Valtakunnansyöttäjänviraston käsityksen mukaan huumeiden käyttöhuone perustaa voimassa olevan lainsäädännön puitteissa vai edellyttäisikö se lakien muuttamista. Lausuntoa pyydetään myös siitä, mitä mahdollisessa lainmuutoksessa tulisi ottaa huomioon. Valtakunnansyöttäjänviraston käyttöön on toimitettu kaupunginvaltuuston 7.11.2018 kokouksen pöytäkirja ja sekä poliisin (25.4.2018) että Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen (23.5.2018) huumeiden käyttöhuoneista antamat lausunnot.

Valtakunnansyöttäjänvirasto yhtyy Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen hyvin perusteltuun käsitykseen sikäli, että huolellisesti suunnitellut valvotut pistotilat voisivat olla arvokas lisä nykyisiin terveysneuvontapisteisiin ja muihin huumehaittoja vähentäviin palveluihin pääkaupunkiseudulla ja että niillä voisi olla positiivisia vaikutuksia myös yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen.

Huumausainelain 5 § sisältää yleiskiellon, jonka mukaan muun ohella huumausaineen hallussapito ja käyttö on Suomessa kielletty. Rikoslain 50 luvun 2 a §:n mukaan huumausaineen käyttö ja hallussapito omaa käyttöä varten on säädetty rangaistavaksi huumausaineen käyttörikoksena. Yleiskielto ja rangaistussäännös sekä esitutkintalain ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain esitutkinnan toimittamista ja syytteen nostamista koskevat säännökset asettavat sekä esitutkintaviranomaisille (poliisi, tulli, rajavartiolaitos) että syyttäviviranomaisille lähtökohtaisen toimimisvelvollisuuden rikoksen tapahduttua. Huumeiden ongelmakäyttäjien kohdalla toimenpiteistä luopumissäännökset lieventävät käyttörikokseen syyllistyneen teon arviointia tietyillä laissa rajatuilla edellytyksillä.

Valtakunnansyyttäjänviraston käsityksen mukaan käyttöhuoneiden toteutus ilman nimenomaista lainsäädäntöpohjaa johtaa vähintään laintulkintaongelmiin käyttäjien itsensä kohdalla ja vakaviin oikeusturvaongelmiin käyttöhuoneissa työskentelevän henkilökunnan osalta, koska kysymys on monilta osin rangaistavaksi säädetystä toiminnasta. Lisäksi jos käyttöhuoneessa tapahtuu yliannostus tai pahimmassa tapauksessa yliannostuskuolema, mitkä ovat pistämistä avustaneen taikka vierestä seuranneen lääkärin, sairaanhoitajan tai päihdetyöntekijän velvollisuudet ja oikeudet? Kuolleen henkilön omaisten mielestä kysymyksessä saattaisi olla kuolemantuottamus taikka jopa tahallinen henkirikos.

Valtakunnansyyttäjänviraston käsityksen mukaan kaikissa niissä maissa, missä huumeiden käyttöhuoneita on, on myös niitä koskeva nimenomainen laki tai säännökset jossain huumausaineisiin liittyvässä laissa. Esimerkiksi Norjassa on käyttöhuoneita koskeva erillislaki, joka löytyy linkistä <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2004-07-02-64>. Norjassa käyttöhuoneiden kokeilua varten säädettiin aluksi väliaikainen laki, joka tuli voimaan helmikuussa 2005. Vuonna 2009 laki säädettiin pysyväksi. Huomiota kiinnittää lain 4 §, jonka mukaan huumeen käyttämisestä hyväksytyssä käyttöhuoneessa ja omaan käyttöön tarkoitetun huumeen hallussapidosta käyttöhuoneessa tai siihen liittyvissä muissa tiloissa ei voida rangaista käyttörikoksena.

Valtakunnansyyttäjänviraston kanta on, että jo käyttöhuoneen kokeilu edellyttää toiminnan oikeuttavan lain säätämistä esimerkiksi Norjan mallin mukaan aluksi määräaikaisena pilottilakina. Laissa tulisi olla säännökset ainakin siitä, onko huumeen käyttäminen ja hallussapito rangaistavaa myös käyttöhuoneen tiloissa, mitkä ovat henkilökunnan

VALTAKUNNANSYTTÄJÄNVIRASTO

5.12.2018

Dnro 149/62/18

velvollisuudet (terveysneuvonta, palveluohjaus, voiko auttaa pistämisessä jne.) ja oikeudet suhteessa käyttäjiin ja erityisesti yliannostustilanteissa, miten käyttöhuoneet rahoitetaan, millaisia niiden tulee olla ja mikä on niiden suhde muihin haittoja vähentäviin palveluihin, miten käyttöhuoneessa asioivien käyttäjien ja siellä työskentelevän henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan sekä onko poliisilla ja syyttäjällä oikeus saada tietoa käyttöhuoneen henkilökunnalta salassapitosäännösten estämättä, jos käyttöhuoneessa epäillään tapahtuneen rikos.

Valtakunnansyyttäjänviraston käsityksen mukaan työryhmän kannattaisi selvittelytyössään tehdä kansainvälinen vertailu käyttöhuoneiden lainsäädännöstä ja hankkia tietoja myös siitä, ovatko lait näissä maissa osoittautuneet käytännössä toimivaksi ja riittäväksi sääntelyksi. Lisäksi olisi välttämätöntä kuulla sekä oikeusministeriötä että sosiaali- ja terveysministeriötä.

Apulaisvaltakunnansyyttäjä

Jukka Rappe

Valtionsyyttäjä

Leena Metsäpelto

2.10.2019

Lahden kaupunki

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut

Hyvinvointikuntayhtymän vastaus koskien Lahden kaupunginvaltuustossa tehtyä esitystä

Lahden kaupunginvaltuustossa on tehty esitys, että Lahden kaupunki lähtisi mukaan Helsingin kaupungin aloitteeseen, joka koskee huume-strategian kehittämistä yhteistyössä pääkaupunkiseudun kanssa sekä valtioneuvostolle tehtyä lainsäädäntöaloitetta, jolla oikeutettaisiin erillis-lailla huumeiden käyttöhuoneen kokeilu. Lahden kaupungin Osallisuus ja hyvinvointipalvelut on pyytänyt Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän näkemystä asiassa.

Helsingin kaupunki on selvittänyt mahdollisuutta avata Helsinkiin valvottuja huumeiden käyttötiloja tai -huoneita. Asiantuntijaryhmä toteaa johtopäätöksensä, että valvottu huumeiden käyttötila voisi olla hyödyllinen lisä Helsingin haittoja vähentävässä työssä. Hyvin kohdennettuna ja toteutettuna huumeiden käyttötila todennäköisesti vähentää huumeiden käytöstä aiheutuvia suoria terveyshaittoja ja oheissairastavuutta, lisää huumeidenkäyttäjien terveystaitoja ja sosiaalista osallisuutta sekä vähentää alueellisesti huumeiden käytöstä aiheutuvia häiriöitä. Edelleen työryhmä toteaa, että Helsingissä on tarvittava osaaminen tämän tyyppisten haittoja vähentävän yksikön toteuttamiseen. Mikäli lainsäädäntö sallisi huumeiden käyttötilat, selvitystyöryhmän näkemyksen mukaan pilotti kannattaisi toteuttaa jo olemassa olevan sosiaali- ja terveysneuvontayksikön yhteydessä. Vaikutusten ja toiminnan skaalattavuuden tutkimisen kannalta kiinnostavaa olisi kaksi (2) eri puolille kaupunkia sijoitettua eri konsepteilla toimivaa yksikköä. Toiminnan aloittaminen edellyttäisi lisäresursointia päihdetyöhön.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä on tutustuttu Helsingin kaupungin selvitystyöryhmän laatimaan selvitystyöhön, jossa mahdollisuutta avata Helsinkiin valvottuja huumeiden käyttötiloja tarkastellaan monipuolisesti ja kattavasti. Helsingin asiantuntijaselvityksessä todetaan, huumeiden käyttötilat täydentävät muuta huumehaittoja vähentävää toimintaa ja tavoittavat kaikkein marginalisoituneinta käyttäjäkuntaa. Valvotut pistotilat tarjoavat erityisesti suonensisäisiä huumeita käyttäville ihmisille useita hyötyjä. Huumeiden käyttötilat on kehitetty erityisesti opioidiriippuvaisille, jotta yliannoksen aiheuttamat kuolemat voitaisiin välttää. Käyttötilan vaikutuksiin vaikuttaa siten myös se, millaisia huumeita alueella käytetään. Vaikka Lahden seudulla korostuu amfetamiinin käyttö, myös opioideja käytetään. Yksi käyttötilan tavoitteista liittyy käytettyjen neulojen vähentämiseen. Lahdessa pistovälineiden vaihto toimii hyvin (vaihdettujen neulojen määrä/käyttäjä) osana huumeiden käyttäjien terveysneuvontapalveluja, joiden järjestämisestä hyvinvointikuntayhtymä vastaa.

Valvottu huumeiden käyttötila olisi hyödyllinen lisä myös Lahden ja koko maakunnan haittoja vähentävässä työssä sekä positiivisten terveys- ja hyvinvointivaikutusten tuottamisessa. Valvottu huumeiden käyttötila lisäisi Helsingin tavoin terveystaitoja ja sosiaalista osallisuutta sekä vähentäisi huumeiden käytöstä aiheutuvia häiriöitä. Kokonaisuutta arvioidessa on huomioitava toiminnan hyötyjen lisäksi myös toiminnan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ja toiminnan organisointi. Huumeiden käyttötilojen ylläpitäminen perustuu vahvasti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Kuten Helsingin selvityksessä todetaan, edellyttäisi toiminnan aloittaminen lisäresursointia päihdetyöhön. Lisäresurssitarve riippuu valittavasta toimintamallista, jota ei tässä aikataulussa ollut mahdollisuutta arvioida yhtymässä. Yhtymän nykyinen taloustilanne ei mahdollista minkäänlaisia lisäresursseja tähän toimintaan. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä järjestää perustason sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä erikoissairaanhoidon palvelut mm. Lahden kaupungille. Mikäli Lahdessa toteutettaisiin huumeiden käyttötilakokeilu, sen osalta tarvittaisiin huolellista lisäselvittelyä erityisesti toteutustavasta ja kustannuksista, mutta myös maakunnallisuuden huomioimisesta aina huume-strategian kehittämisestä alkaen.

Yhteenvetona todetaan, että Helsingin kaupungin tekemän lainsäädäntöaloitteen tukeminen on tarkoituksenmukaista ja kannatettavaa. Mikäli huumeiden käyttötilan kokeilun oikeuttavan erillislain säätäminen eteni, liittyy pilotoitavan toimintamallin rakentamiseen monenlaisia suunnittelutarpeita, jossa olisi huomioitava Lahden lisäksi myös maakunnan muiden kuntien ja kuntalaisten tarpeet. Kokeiluun liittyminen edellyttää myös Helsingin ja Päijät-Hämeen kokeilujen vahvaa integroitumista mm. asiantuntijatyön ja tutkimuksen osalta. Merkittävä asia yhtymän näkökulmasta on se, miten kokeilusta aiheutuvat lisäkustannukset kate-taan alueella, jossa päihde- ja mielenterveyspalvelujen resurssit ovat valmiiksi jo niukat. Huumeiden käyttötilan perustamista pohdittaessa olisi tärkeää tarkastella ja arvioida mielenterveys- ja päihdepalvelujen kokonaisuutta ja resursointia.

Lahdessa 2.10.2019

Mika Forsberg
toimialajohtaja
Perhe- ja sosiaalipalvelut
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

SELVIÄMISHOITOASEMA LAHDESSA

Esille on noussut selviämishoitoaseman tarve Lahdessa. **Tulee selvittää toiminnallisesti järkevä sijainti, tila- ja henkilöstötarve, millainen talousarvio.**

Käynnistetään selviämishoitoaseman selvittely mahdollisesti Akuutti24 yhteyteen. Perhe- ja sosiaalipalvelut nimeää omat edustajansa, työryhmän koolle kutsuu tulosyksikköjohtaja Liisa Kokkonen. Selvitys tulee valmistua syyskuun 2017 loppuun mennessä. (Yhtymän johtoryhmä 6/2017)

Aiemmin tehdyt selvitykset

Selviämishoitoaseman tarpeellisuutta on edellisen kerran mietitty osana MIEPÄ -hanketta. Ohessa liitteenä 1. työryhmän loppukannanotto, jossa päädyttiin suosittamaan selviämishoitoasemaa. Sittemmin on nähty hyödylliseksi yhdistää selviämishoitoon myös lyhytaikainen katkaisuhuolto Kokkolan mallin mukaisesti.

Selviämishoitoaseman toiminnallisen ratkaisun työryhmät

Tilaratkaisu tukipalvelurakenteineen: tukipalvelut Kari Ratalan johdolla

Sijoittuminen organisaatorakenteessa, raja-pinnat muihin sote -palvelun tuottajiin, Miepä -hankkeen loppuraportin läpikäynti ja päivittäminen nykytilanteeseen: Riitta Varkemaa, Päivi Parkkinen ja Kirsi Uutela mielenterveys – ja sosiaalityö. Ulla Linnajärvi, Minna Linsamo Akuutti24.

Asiakkaan nykyprosessi ja toiminnan muutos selviämishoitoaseman toiminnan alkamisen jälkeen: Risto-Matti Kuosa ja Ari Kärkkäinen

Raportin kooste ja taloudelliset laskelmat: Liisa Kokkonen

PÄIHDEASIAKAS HUKKUU SOTE -RAKENTEeseen

Päijät-Hämeestä puuttuu tärkeä osa terveydenhuollon hoitoketjua. Päihdepotilaat ovat Päijät-Hämeen terveydenhuollon järjestelmässä usein väärässä paikassa väärään aikaan. Tämä turhauttaa päihdepotilaita ja saa heidät kokemaan, että heitä ei auteta. Alueelta puuttuu paikka, joka kykenee hoitamaan kokonaisuutena asiakkaan päihdeongelman ja ohjaamaan hänet pienen toipumisajan jälkeen oikeaan hoitopaikkaan. Päihdeongelmaiset seikkailevat nykyisin eri SOTE -palveluissa kuluttaen paljon resursseja. Kontaktien hyöty jää usein kuitenkin marginaaliseksi ja päihdeongelma pahenee.

Selviämishoitoaseman sijainti Akuutti24 läheisyydessä mahdollistaa akuuttipalveluiden (lääkäri, diagnostiikka) sekä päivystyksen tukipalveluiden (vartijat, sihteeripalvelu) hyödyntämisen ilman

lisähintaa. Akuutti24:n yhteydessä aloittava sosiaalipäivystys on myös tärkeä palanen kokonaisvaltaiseen hoitoketjuun päihdeongelmallisille.

Akuutti24 päivystys hoitaa merkittävän määrän päihdeongelmaisia potilaita vuosittain. Akuutti24 pystyy auttamaan akuutissa ongelmassa, mutta päihdeongelmaan ratkaisua päivystys ei valitettavasti voi tarjota.

Poliisi on viime vuosina ottanut tiukemman linjan päihdeongelmaisten mielenterveyspotilaiden ottamiseen poliisiputkaan. Tärkeää olisikin, että päihdepotilaille olisi turvallinen hoitopaikka, jossa promilleja voitaisiin laskea valvotuissa olosuhteissa. Nykyisin laitostarkkaisuhoito toteutetaan Pitkäsämässä, jonne katkopotilaat ohjataan Akuutti24:stä joko suoraan tai usein vasta päivystysosaston kautta Pitkämäen paikkojen ollessa täynnä. Tämä nykyinen käytäntö vie hoitopaikkoja muilta päivystyshoitoa tarvitsevilta potilasryhmiltä. Päivystysosasto on somaattinen vuodeosasto ja siellä ei ole sisäänrakennettua osaamista päihdesairauksiin. Hoitojakso on siis enemmän perushoivaa kuin toipumista edistävää. Rahalle ei saada nyt riittävää hyötyä.

Päihdepotilaiden on vaikeaa löytää hoitopaikkaa humalatilaa aikana. Päihdeongelmainen potilas tarvitsisi paikan, jossa hänelle sanotaan: ”Hyvä kun tulit, tuossa on sinulle paikka lepäämiseen, nyt laitetaan sinun asiasi kuntoon”.

MITÄ SELVIÄMISHOITOASEMA ”SELVI” MUUTTAA HOITOKETJUSSA?

Akuutti24:n SELVI toimii päihdeongelmaisen (alkoholi, lääkkeet) potilaan ensisijaisena akuuttihoitoyksikkönä. SELVI:ssä hoidetaan päihdepotilaiden kommoitio seurannat, haavat, akuuttien sairauksien tilannearviot ja jatkohoitoon ohjaukset asianmukaisissa tiloissa ammattitaitoisen henkilökunnan turvin. Itsensä loukannut päihdeongelmainen voidaan hoitaa alusta loppuun tukeutuen Akuutti24 lääkäripalveluihin.

SELVI:ssä aloitetaan potilaan päihdevierointu lyhyellä osastojaksolla 1-3 vrk ajan. Jatkohoito järjestetään joko avohoitona tai Pitkäsämässä osastohoitona. Itsetuhoiset humalassa olevat potilaat ohjataan SELVI:in ja promillejen laskettua tehdään psykiatrinen hoitoarvio.

SELVI vapauttaa päivystysosastolta paikkoja helpottaen vanhusväestön akuuttihoitoa tilannetta. SELVI:n tulo myötä koko Päijät-Hämeeseen alueella on mahdollista luoda päihdepotilaille selkeä hoitostrukturi ja kokonaisvaltainen hoitoketju. Eri terveydenhuollon toimijat voivat ohjata katkaisuhoitoa tarvitsevat potilaat suoraan SELVI:in. Joustava jatkohoitoon ohjaus eri päihdetoimijoiden piiriin toimii saumattomammin ja päihdeongelmaisen potilaan hoito on selkeää ja kaikkien SOTE -ammattilaisten tiedossa.

TILARATKAISU OSANA CBRN -VALMIUTTA

Tilaratkaisun mietinnän kulmakivet olivat: CBRN -valmiuden parantaminen keskussairaalassa, Akuutti24 välitön läheisyys, kaksi poistumistietä turvallisuuden sekä potilaslogistiikan näkökulmasta, ei haittaa keskussairaalan muulle tulevaisuuden kehittämiseksi ja työturvallisuus henkilöstölle. Tukipalveluiden kiinteistöhenkilöstö kartoitti Kokkolan vastaavaa ratkaisua. Lopulta parhaaksi ratkaisuksi hinnan sekä minimikriteerien osalta valikoitui Akuutti24 alakerrassa oleva nykyisin lääkärin nukkumahuoneina toimiva tila eli rakentaminen vaatii ensin näiden tilojen siirtoa toisaalle. Ohessa liitteenä 2. vaihtoehtoisia tilaratkaisuja. Arvion mukaan tilojen rakentamiskustannus on 180 000 euroa ja nukkumatiilojen siirron kustannus 40 000 euroa. Tämä yhtymän talousosaston kannanoton mukaan pitäisi kuolettaa poistoina 5 vuoden aikana (aiempi poisto-aika ollut 25 vuotta).

Näin ollen ensimmäisinä vuosina vuokrahinta nousee korkeaksi 44 euroa per neliö. Nykyisin tiloista maksetaan vuokraa 65 000 euroa ja remontin jälkeen 117 000 euroa vuodessa. Vuokra siis tuplaantuu 24 eurosta 44 euron neliö (viiden vuoden ajaksi). Nykyiset maksajat tiloille ovat Akuutti24 ja ruokahuoltopalvelu.

TOIMINNAN ORGANISOINTI, HENKILÖSTÖMITOITUS JA TALOUSLASKELMA

Yhtymän johdosta saatujen linjausten mukaan SELVI -yksikkö on osa Akuutti24 päivystyskeskusta. Päivystysosaston osastonhoitaja toimii yksikön lähiesimiehenä. Yksikköön rekrytoidaan apulaisosastonhoitaja, 4 sairaanhoitajaa ja 5 lähihoitajaa. Kaikilla pitää olla alkoholisairauksien hoitoon suuntautunut lisäkoulutus. Sijaistaminen hoidetaan Akuutti24 sisältä. Potilaita on 10 – 12 ja hoitajat työskentelevät pareittain työturvallisuus ja lääkkeenanto oikeudet huomioiden.

Lääketieteellisesti yksikkö toimii päivystyksen yllilääkärin valvonnassa, mutta yksikkö tekee läheistä yhteistyötä psykiatrisen ja yleislääketieteellisen avopalvelun lääkärin kanssa. Sosiaalityötä varten yksikkö tukeutuu joko Akuutti24 sosiaalipäivystykseen (sosiaaliohjausta) tai, jos on mahdollista, yksikköön ohjataan omaa sosiaalipuolen resurssia HYKY:stä. Laboratorio ja RTG -palvelut tulevat Akuutti24 nykyisistä resursseista. Sihteeri- ja palveluiden tarve ei ole merkittävää.

Muut tarvittavat lisäresurssit nykytilanteeseen ovat ruokahuolto ja laitoshuolto 1 työpanos.

Talouselaskelma vuositasolla lisäresurssit

• Hoitajien palkkakulut 24/7 työmuoto sijaisineen	630 000 €
• Ravinto- ja laitoshuolto	110 000 €
• Tilojen vuokrat	117 000 €
• Muut kustannukset (yhtymän vyörytykset yms kulut)	<u>100 000 €</u>
• Yhteensä	957 000 €

Hoitovuorokausia yksikölle kertyy 1-3 vuorokauden hoitoaikojen ja 95 % nettokuormituksen mukaan laskettuna noin 3500 vuodessa. Tämä tekee noin 270 € per hoitovuorokausi eli huomattavasti edullisempi hoitomuoto kuin hoitaa näitä potilaita päivystysosastolla kuten nykyisin usein tapahtuu.

Aikataulullisesti toiminnan käynnistäminen on remonttien vuoksi mahdollista aikaisintaan vuoden 2018 syksyllä loka- marraskuussa. Luonnollisesti aikaa tarvitaan myös henkilöstön rekrytointiin, toimintamuodon hiomiseen ja eri toimijoiden kouluttamiseen uuteen hoitoketjuun.

MISTÄ SIIRTYVÄ RAHOITUS?

Vuosien ajan on ollut alueellisesti yhteneväinen näkemys siitä, että selviämishoitoasema olisi toiminnallisesti järkevä tapa hoitaa päihdeongelmista kärsiviä alueen asukkaita. Valittavasti toistaiseksi budjettivaiheessa ei ole löytynyt keinoa löytää rahoitusta toiminnan käynnistämiseen. Tämä 0.9 M € tai luultavimmin paljon enemmän kuluu joka vuosi vastaavan hoidon järjestämiseen näille asiakkaille, mutta paljon tehottomammalla lopputuloksella.

Asiakkaita hoidetaan nykyisin Akuutti24 lisäksi sosiaalihuollon palveluissa, terveysasemilla, ikäkunnan vuodeosastoilla ja jopa erikoissairaanhoidon vuodeosastoilla. Rahoitus pitäisi siis siirtää kaikilta kolmelta isolta HYKY toimialueelta (tesa, ikäkunto, perhe- ja sosiaalipalvelut) laittaen vihdoin hoitoketjun kuntoon akuuttipäihdehuollon osalta. Samalla rahalla vaikuttavampaa hoitoa.

ESITYS SELVI YKSIKÖN TOIMINNAN ALOITTAMISEKSI

Yhtymä tekee päätöksen toiminnan käynnistyksestä vuoden 2019 alusta alkaen. Samalla vuoden 2018 remontti-investoinneissa otetaan huomioon tilojen saneeraus liitteen 2. mukaiseen muotoon. Vuodeksi 2018 osoitetaan pieni käynnistysrahoitus toiminnan aloittamiseen (½ vuodeksi yhden henkilön palkkavarauksella). Rahoituspäätös siirtyvistä taloudellisista resursseista tehdään aiempänä jo vuoden 2018 budjettivaiheessa niin, että toiminta voidaan käynnistää tammikuussa 2019. Yksikkö perustetaan Akuutti24 päivystyskeskukseen.

Yksikkö toimii sekä selviämishoitoasemana että lyhytaikaisena laitostarkkaisuina. Hoitoajat maksimissaan 3 vuorokautta. SELVI -yksikkö ottaa asiakkaita päivystyksen lisäksi terveysasemilta/poliklinikoilta, poliisilta tai asiakkaiden omaehtoisen yhteydenoton perusteella ollen alueen matalan kynnyksen akuuttihoitopaikka päihdeongelmista kärsiville asukkaille. Toiminta sulautetaan muihin sosiaali- ja mielenterveyspalveluihin ja yksikön hoito korvaa nyt olemassa olevaa hajautettua hoitoa.

YKSIKÖN YDINAJATUS " HYVÄ KUN TULIT, LAITETAAN ASIANSI PAREMPAAN KUNTOON YHDESSÄ "

Liite 1. *Miepä hankkeen kannanotto Selviämishoitoasemaan*

SELVIÄMISHOITOASEMA TYÖRYHMÄN JOHTOPÄÄTÖKSET

Päijät-Hämeen seudullisen selviämishoitoaseman selvittämistä varten perustettiin 2013 työryhmä, johon pyydettiin edustajat PHsotey:sta, OIVA:sta, AAVA:sta, Heinolan ja Lahden sosiaali- ja terveystoimesta ja Hämeen poliisista. Työryhmän puheenjohtajana oli Lahden sosiaali- ja terveystoimesta psykososiaalisten palvelujen päällikkö Päivi Parkkinen. Työryhmään osallistuivat PHsoteyn edustajina hallintoylilääkäri Maria Virkki, ylilääkäri Juhani Ojanen ja osastonhoitaja Kaisu Ruuti, Hämeen poliisilaitokselta apulaispoliisipäällikkö Tero Seppänen, Heinolan sosiaali- ja terveystoimesta päihdetyöntekijä Anna Hiltunen, Lahden sosiaali- ja terveystoimesta osastonhoitaja/projektipäällikkö Johanna Kinnunen ja sosiaalipalvelujen päällikkö Leila Kankainen. Työryhmä kokoontui puolentoista vuoden aikana 7 kertaa.

Työryhmä oli yksimielinen siitä, että Päijät-Hämeeseen tarvitaan selviämishoitoasema, jonka toiminta järjestetään 200 000 asukkaan väestöpohjalle. Päihtyneiden säilöönottoluvut ovat Päijät-Hämeessä, erityisesti Lahdessa, valtakunnallisessa vertailussa suuret suhteessa asukaslukuun (Lahdessa 2012; 26,7 ja 2013; 27,2 /1000 asukasta), samoin Päijät-Hämeessä on esimerkiksi päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidettujen potilaiden määrä ja alkoholin myynti asukasta kohden vertailuluvuissa koko maan keskitason yläpuolella. Työryhmä selvitteli selviämishoitoaseman toimintaa kokoamalla tietoa suurten kaupunkien ja eräiden seudullisten selviämishoitoasemien toiminnasta, selviämishoitoaseman tilavaihtoehtoja, henkilöstön tarvetta, resurssien tarvetta, selviämishoitoaseman toimintaan liittyviä yhteistyökäytäntöjä sosiaali- ja terveyspalvelujen ja poliisin kanssa sekä selviämishoitoon liittyvien oheistoimintojen integrointia selviämishoitoaseman kanssa yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Selviämishoitoaseman toimintaa määrittelee STM:n ohjeet (STM selvityksiä 2006:65) päihtyneiden akuuttihoitojärjestämisestä, STM:n asetus (annettu 23.9.2014) kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä, Poliisilaki (872/2011) ja Laki päihtyneiden käsittelystä (461/1973).

Työryhmän esittämät johtopäätökset selviämishoitoaseman osalta

1. Selviämishoitoaseman tehtävä

- Hoidollinen tarkkailuyksikkö, jonne potilaat tulevat päihtyneinä seurantaan sairaankuljetuksen, päivystyspoliklinikoilta, terveydenhoitoyksiköiden ja poliisin siirtäminä.
- Potilaille taataan turvallinen selviäminen ja kartoitetaan päihteiden käyttö sekä ohjataan tarvittaessa päihdepalveluihin
- Hoitoasemalla on 10 potilaspaikkaa ja toiminta on 24/7. Potilas on hoidossa max 24 h.

2. Tilat

- Selviämishoitoasemalle järjestetään tilat yhteispäivystyksen Akuutti 24 yhteyteen keskussairaalaan.

- Selviämishoitoasema tarvitsee hoitotiloja noin 200 m². Hoitotila on yhteistä salitilaa, jossa on asiaan kuuluvat WC –ja suihkutilat, ja erillinen huone levottomia potilaita varten. Henkilöstölle tarvitaan oma työtila ja sosiaalitila.
- Tilojen osalta turvallisuusasiat pitää ottaa huomioon.

3. Henkilöstö

- Henkilöstö on paikalla 24 h/ 7, kolmessa vuorossa. Työvuorossa on sairaanhoitaja ja lähihoitaja työparina. Hoitotyö tarvitsee 8 – 9 työntekijää.
- Henkilöstön osalta pitää selvittää mitä, voidaanko muita oheistoimintoja liittää selviämishoitoaseman henkilöstön tehtäviin.
- Hoitohenkilöstön osaaminen edellyttää: hoitotyön kliininen osaaminen (somaattinen osaaminen, hypoglykemian hoito, tajunnantason seuranta, intoksikaatiopotilaan seuranta, eloton potilas) päihdetyön osaaminen, psykiatrinen osaaminen, eettinen osaaminen, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja ja terveyden edistämisen osaaminen.
- Sosiaalityön/sosiaaliohjauksen osuus selvitetään sosiaalihuollon vastuutahojen ja keskussairaalan kanssa.
- Henkilöstön rekrytoinnissa selvitetään kaikkien terveydenhuollon yksiköiden nykyisistä toiminnoista saatavat työntekijäsiirrot.
- Toiminnan käynnistyessä selvitetään, voidaanko työryhmän esimiestehtävät järjestää jonkun toisen terveydenhuollon yksikön kautta.

4. Kustannukset

- Selviämishoitoaseman kokonaiskustannukset ovat noin 650 000 – 750 000 € vuositasolla. Selviämishoitoaseman käynnistämiseen lisäresurssi tulee tilojen järjestämisestä ja toiminnan käynnistämiseen liittyvistä hankinnoista. Henkilöstö on tavoitteena saada henkilöstösiirtojen kautta.
- Kustannukset jakautuvat paikkojen käytön mukaan.

5. Yhteistyö

- Selviämishoitoaseman toiminnan käynnistäminen edellyttää päivystystoimintojen kiinteää yhteistyötä ja synergian hakemista. Yhteistyörakenteen kautta haetaan kustannustehokkuutta.
- Keskeiset yhteistyötahot: yhteispäivystys, sairaalahoito, kotihoito, päihdehoito; laitostarkkaisuhoito, a-klinikka ja perusterveydenhuollon päihdehoito, psykiatrinen hoito, poliisi, sosiaalipäivystys ja sosiaalipalvelut

6. SOTE –järjestämislaki

- Toimintojen suunnittelussa HUS –yhteys on otettava huomioon
- SOTE –järjestämislain voimaantulon jälkeen saadaan tietoa, mitkä työryhmät työstävät SOTE- palveluja, ja mihin selviämishoitoasema -toiminta liitetään.
- Selviämishoitoaseman jatkotyöstäminen liitetään 2015 vuoden aikana osaksi MIEPÄ – palvelurakenteen kehittämistä, kun MIEPÄ -kehittämistyö seudullistetaan. Kehittämistoiminnan tuloksena valmistuu selviämishoidon palvelutuote ja hoitoketju.

7. Toiminnan käynnistämiseen liittyvien oheistoimintojen selvittäminen

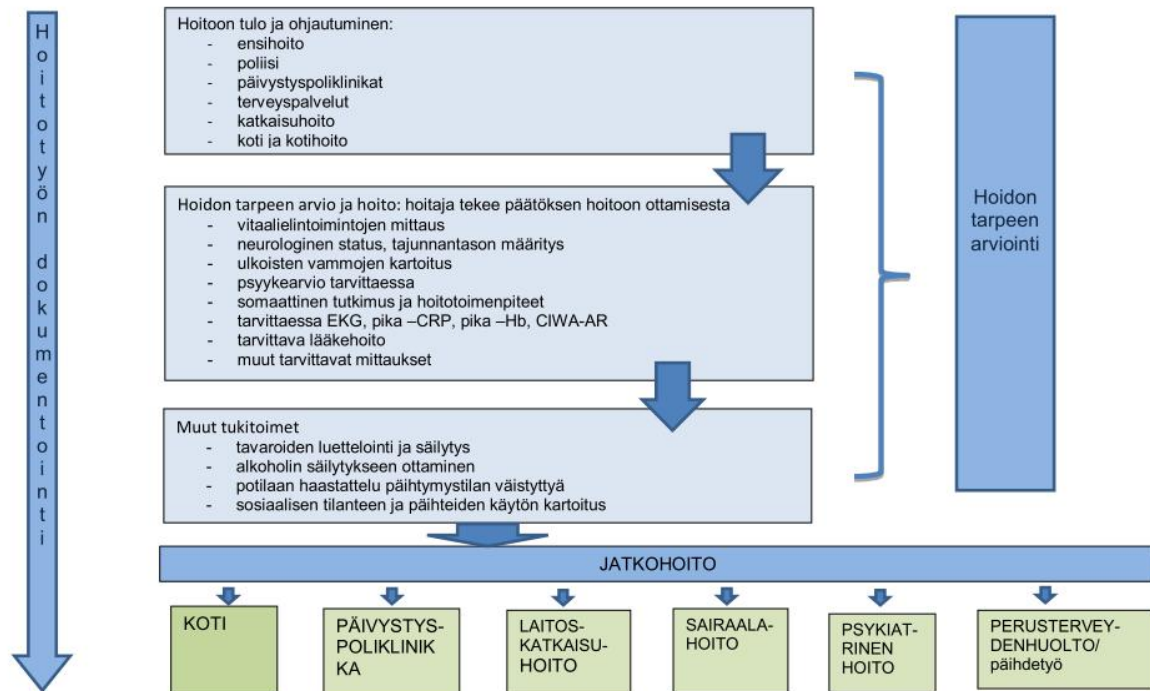
- Päihdehoitokokonaisuuden osalta on tärkeää selvittää katkaisuhoidon järjestämiseen liittyvät vaihtoehdot: selviämishoitoaseman jatkona esim. samoissa tiloissa vai katkaisuhuolto kokonaan tai osin muussa yksikössä. Laitoskatkaisuhoidossa nykyisin tarve on 15 hoitopaikkaa.
- Sosiaalipäivystyksen hyödyntäminen sosiaalisen tilanteen selvittämisessä ja kriisityössä on tarpeen selvittää.
- Psykiatrian päivystykselliseen avohoitoon liittyvä yöpymismoduuli osaksi päivystyksellistä kokonaisuutta on tarpeen selvittää.
- Nuorten päihtyneiden selviämishoidon järjestäminen selviämishoitoasemalla on otettava huomioon selviämishoitoaseman toiminnan suunnittelussa.
- On varmistettava yhteistyö poliisin kanssa ja erilaisissa moniviranomaiskokoonpanoissa sekä poliisin tiloissa säilytettävien kiinniotettujen henkilöiden sairaanhoidon järjestäminen.

8. Aikataulu toimenpiteiden toteuttamiseen

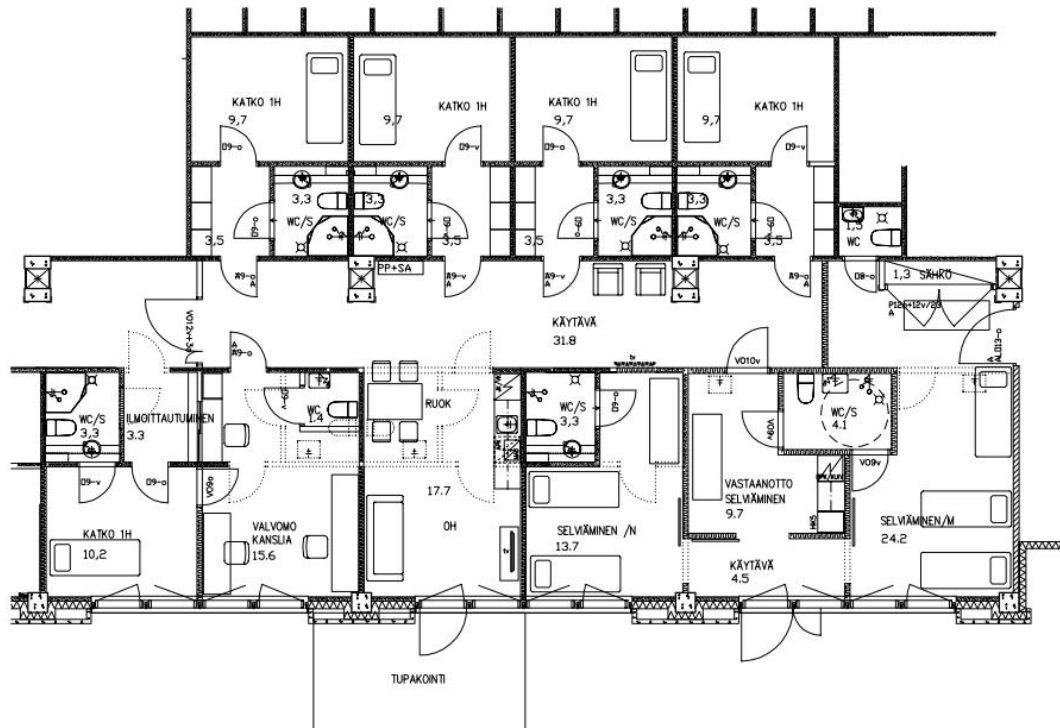
- Tavoitteena on saada selviämishoitoasemalle sopivat tilat keskussairaalan tilojen uudelleen järjestelyn kautta vuoden 2017 alusta.
- Selviämishoitoaseman toiminnan suunnittelu liitetään Päijät-Hämeen mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelurakenteen kehittämishankkeeseen 2015. Toiminnan sisältö ja yhteistyörakenteet mallinnetaan 2015 – 2016. Toiminnan suunnittelu tehdään yhteistyössä asiantuntijaverkoston kanssa.
- Henkilöstöjärjestelyt tehdään 2016 aikana, jotta toiminta voi alkaa vuoden 2017 alussa
- Toiminnan yksityiskohdat selvitetään vuonna 2016 SOTE –tilaajaorganisaation kanssa

SELVIÄMISHOITOASEMA

4 (4)

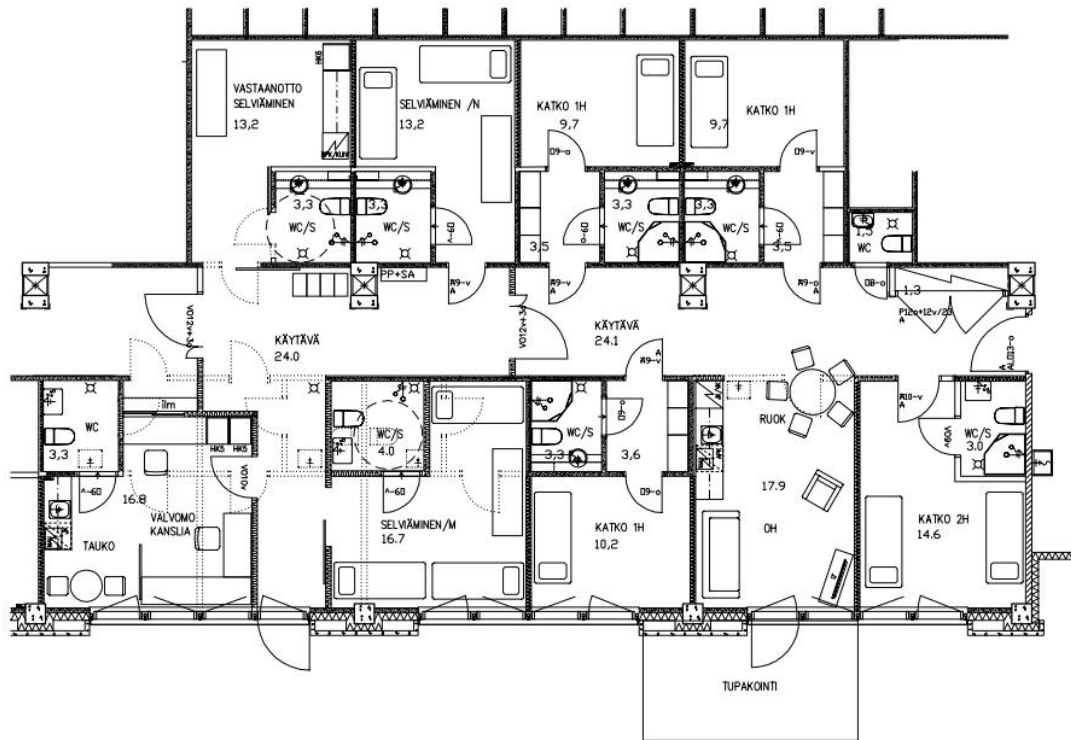
Liite 2. tilaratkaisuvaihtoehtoja (kokonaisala 222 neliötä)

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointikuntayhtymä
KESKUSSAIRAALANKATU 7, 15850 LAHTI
puh. (03) 819 11

PÄIJÄT-HÄMEEN KESKUSSAIRAALA
KESKUSSAIRAALANKATU 7, 15850 LAHTI

POHJAPIIRUSTUS Z-OSA K2-KRS 1:100 30.8.2017
SELVIÄMISASEMA LUONNOS 1 sp

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointikuntayhtymä
KESKUSSAIRAALANKATU 7, 15850 LAHTI
puh. (03) 819 11

PÄIJÄT-HÄMEEN KESKUSSAIRAALA
KESKUSSAIRAALANKATU 7, 15850 LAHTI

POHJAPIIRUSTUS Z-OSA K2-KRS 1:100 30.8.2017
SELVIÄMISASEMA LUONNOS 2 sp

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 25

Asemakaavan muutosehdotus A-2763a sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-19-244 Mukkulan (7.) kaupunginosaan, Mukkulan liikuntahalli

D/1074/10.02.03.00.04/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Asemakaava-arkkitehti Kimmo Sutinen, puh. 050 398 5160
Tonttijaon osalta maankäyttöinsinööri Juha Uurtamo, puh. 050 398 5112

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2763a, jolla muodostuu Lahden kaupungin Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelin 5037 tontit 5 ja 6, lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelualueita sekä Lahden kaupungin Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelin 5037 tontteja 5 ja 6 koskevan tonttijakoehdotuksen M-19-244.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 2.3.2020 § 50:

Lahden kaupungin Mukkulan (7.) kaupunginosan lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelualueita koskeva asemakaavan muutosehdotus A-2763 Mukkulan liikuntahalli sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-19-244.

Tavoite on mahdollistaa n. 6800 m² kokoisen liikuntahallin rakentaminen Mukkulan urheilualueelle muuttamalla osa urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta sekä Haavepuiston aluetta urheilutoimintaa palvelevien rakennusten tontiksi. Asemakaavan muutoksella muodostetaan YU-1-tontti, jonka pinta-ala on n. 8361 m². Tontin rakennusoikeudeksi on asemakaavan muutoksessa määritelty 6800 kem².

Kaupungin strategian (2017) mukaisesti kaava mahdollistaa yritysten sijoittumisen ja työpaikkojen lisääntymisen alueella (A1).

Kaava mahdollistaa oppilaitosten sijoittumisen alueelle (A1).

kaava edistää kestäväen kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikkumista (A4).

Kaava mahdollistaa Lahden liikunta-, kulttuuri- ja tapahtumatarjonnan lisääntymisen (A5).

Kaava mahdollistaa kestäväen matkailun kehittämisen alueella (A6).

Kaava edistää

kärkihanketta 1. Lahti opiskelijakaupunki mahdollistamalla

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 25

oppilaitosrakennusten rakentamisen alueelle.
Kärkihanketta 4. Yrittäjien Lahti lisäämällä yritystoiminnalle varattuja alueita sekä mahdollistamalla olemassa olevien yritysten kehittymistä ja toimintaedellytyksiä.
Kärkihanketta 5. Luonnollisesti liikkeessä parantamalla pyöräpysäköintimahdollisuuksia ja parantamalla joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä alueella.

Asemakaavan muutoksella muodostuu Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelin 5037 tontit 5 ja 6 sekä lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelualueita.

Lähtötiedot

Kaupunki omistaa kaavamuutosalueen.

Kaavatilanne

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa alue on osoitettu asumiseen. Asemakaava on valmisteltu oikeusvaikutteisen Lahden läntisten osien osayleiskaavan Y-202 mukaisesti ja suunnittelualue on siinä osin VU-7 ja osin A-27. Yleiskaavaa tarkistetaan rullaavasti valtuustokausittain.

Voimassa olevassa (5.3.2012, A-2535) asemakaavassa alue on VU, Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta ja osin VL-lähivirkistysaluetta.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön:
Asemakaavan toteutuminen tiivistää Mukkulan urheilupuiston ympäristöä.

Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön:
Rakennuksen ulkomuodolle on annettu laatuvaatimus, jonka toteutuminen arvioidaan rakennusluvan yhteydessä.

Vaikutukset liikenteeseen:
Uuden hallin toteutuminen lisää alueen liikennettä, mutta tähän on varauduttu hyvin.

Vaikutukset maisemaan:
Uusi halli sulkee alueen näkymiä jonkin verran.

Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon:

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 25

YU-1 tontilla joudutaan siirtelemään maamassoja ja tontilla kulkevaa avo-ojaa Haavepuiston puolelle. Avo-ojan uoma ei nytkään ole luonnollinen vaan rakennettu.

Vaikutukset väestörakenteeseen ja elinoloihin:
Uuden hallin rakentuminen vaikuttaa positiivisesti lisäämällä alueen liikuntapalvelutarjontaa.

Sosiaaliset vaikutukset:
Uusi halli tuo alueelle uusia harrastajaryhmiä

Vaikutukset lapsiin:
Lasten liikuntamahdollisuudet lisääntyvät.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen:
Alue on hyvien liikenneyhteyksien päässä. Uusi halli on mahdollista liittää kaukolämpöverkkoon.

Vaikutukset yritystoimintaan:
Uusi halli luo mahdollisuuksia uudelle liiketoiminnalle.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Vireille tulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksessa 2019. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 3.5.2019 ja valmisteluvaiheen kuuleminen on suoritettu 16.5.–31.5.2019. Viranomaisneuvottelua ei ole edellytetty. Valmistelu on tarkemmin kuvattu asemakaavan muutoksen selostuksessa.

Merkittävien lausuntojen ja mielenpiteiden olennainen osa:
Kaavoitettava alue sijaitsee maakunnallisesti merkittävässä ympäristössä, joten sen toteutuksessa on kiinnitettävä huomioita ulkonäköön ja laatuun. Kaavan mahdollistama liikuntahalli kannattaa liittää kaukolämpöverkkoon.

Asemakaavakarttaan on lisätty tarkennus kaupunkikuvan kannalta sekä määräys kaukolämpöön liittämisen osalta:

YU-1 määräystä täydennetään seuraavasti:

**URHEILUTOIMINTAA PALVELEVIEN RAKENNUSTEN
KORTTELIALUE, JONNE SAADAAN
RAKENTAA MONITOIMIHALLI. MONITOIMIHALLISSA SALLITAAN
MYÖS URHEILUSTA
POIKKEAVAA TOIMINTAA.**

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 25

- Rakennuksen mittakaavan materiaalien ja yksityiskohtien tulee sopia maakunnallisesti arvokkaaseen Mukkulan asuinalueen ympäristöön.

kaukolämpö:
UUDISRAKENNUKSET ON LIITETTÄVÄ
KAUKOLÄMPÖVERKKOON POIKKEUKSENA MRL 57a
§:ssä LUETELLUT RAKENNUKSET.

Asemakaavan muutoksen yhteydessä tehdään MRL 78 §:n mukaisesti Mukkulan (7.) kaupunginosaan seuraava tonttijako: M-19-244 korttelin 5037 tonteille 5 ja 6.

Maankäytösopimus: Asemakaava ei vaadi maankäytösopimusta.

Tekninen ja ympäristölautakunta käsitteli asiaa 10.12.2019 § 163.

Asian esittelijän, maankäytön johtajan Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:

"Lautakunta päättää hyväksyä asemakaavan muutosehdotuksen A-2763 sekä siihen liittyvän tonttijakoehdotuksen M-19-244 asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2763, jolla muodostuu Lahden kaupungin Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelin 5037 tontit 5 ja 6, lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelualueita sekä Lahden kaupungin Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelin 5037 tontteja 5 ja 6 koskevan tonttijakoehdotuksen M-19-244."

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asemakaavan muutosehdotus A-2763 on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 16.1. – 17.2.2020, eikä sitä vastaan ole tehty muistutuksia.

Nähtävillä olon jälkeen kaavaehdotukseen on tehty tekninen korjaus 24.2.2020.

YU-1 määräys on korjattu seuraavaan muotoon:

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 25

”YU-1 urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jonne saadaan rakentaa myös yksityinen monitoimihalli. Monitoimihallissa sallitaan myös urheilusta poikkeavaa toimintaa. Rakennuksen mittakaavan, materiaalien ja yksityiskohtien tulee sopia maakunnallisesti arvokkaaseen Mukkulan asuinalueen ympäristöön.”

Muutoksen jälkeen asemakaavan piirustusnumero on A-2763a.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehty tarkennus on vähäinen eikä muuta olennaisesti kaavan sisältöä, joten asemakaavan muutosehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2763a, jolla muodostuu Lahden kaupungin Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelin 5037 tontit 5 ja 6, lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelualueita sekä Lahden kaupungin Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelin 5037 tontteja 5 ja 6 koskevan tonttijakoehdotuksen M-19-244.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä Tommi Lanki, Liikuntapalvelut, sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY –keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus, sähköisesti:

jäljennös kuulutuksesta Hämeen ELY -keskus,

jäljennös kuulutuksesta + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,

jäljennös kuulutuksesta + kartta Päijät-Hämeen liitto,

jäljennös kuulutuksesta kaupunkiympäristön palvelualueen maankäyttö ja aluehankkeet

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 25

Liitteenä

1. Kaavaselostus + seurantalomake A-2763a
2. Kaavaehdotuskartta A-2763a
3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
4. Luonnosvaiheenlausunnot
5. Tonttijako M-19-244

LAHTI

ASEMAKAAVAN SELOSTUS

24.2.2019

A-2763a

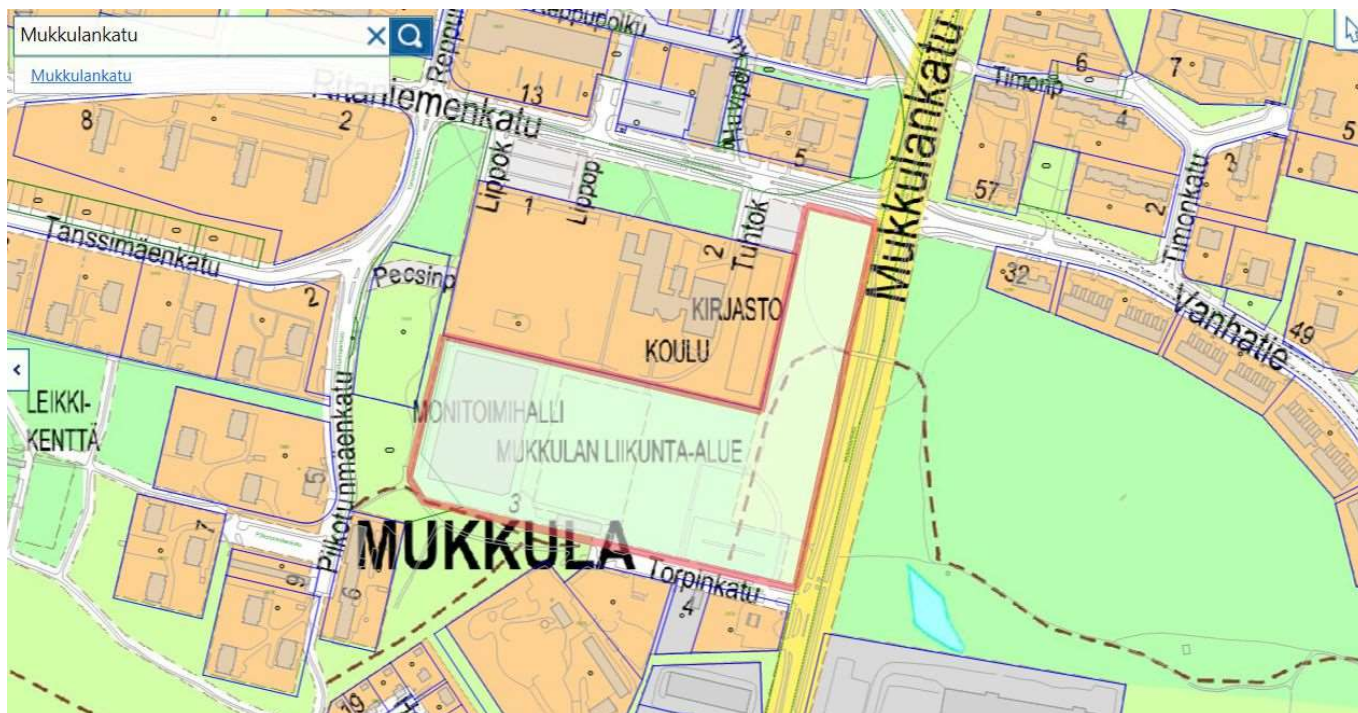
Asemakaavan muutos

Mukkulan liikuntahalli

Lahti.fi

(2.12.2019)

Asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 2. päivänä joulukuuta 2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro A-2763a (sekä kaavan mukaista tonttijakoa M-19-244) (Mukkulan liikuntahalli)

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaava/asekaavan muutos koskee:
Mukkulan (7.) kaupunginosan lähivirkistys-, urheilu-, ja virkistyspalvelualueetta.

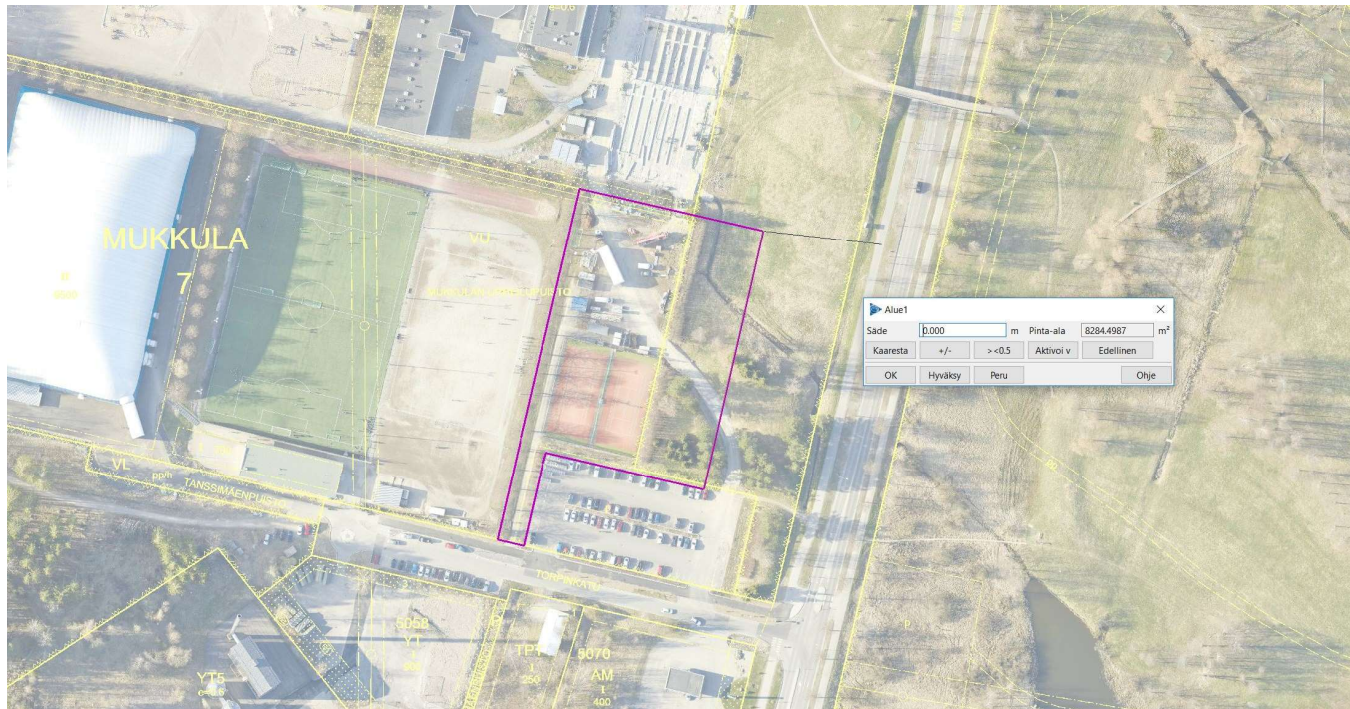
Asemakaavalla/asekaavan muutoksella muodostuvat:
Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelin 5037 tontit 5 ja 6 sekä lähivirkistys-, urheilu- ja virkistyspalvelualueetta.

Asemakaavamuutoksen yhteydessä tehdään sitova tonttijako.

Kaavahanke sisältyy kaupungin vuoden 2019 kaavoitusohjelmaan. Kaavan vireille tulosta on kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä.

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Lahden kaupungin Mukkulan (7.) kaupunginosassa, Mukkulan urheilualueella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 6.7ha.

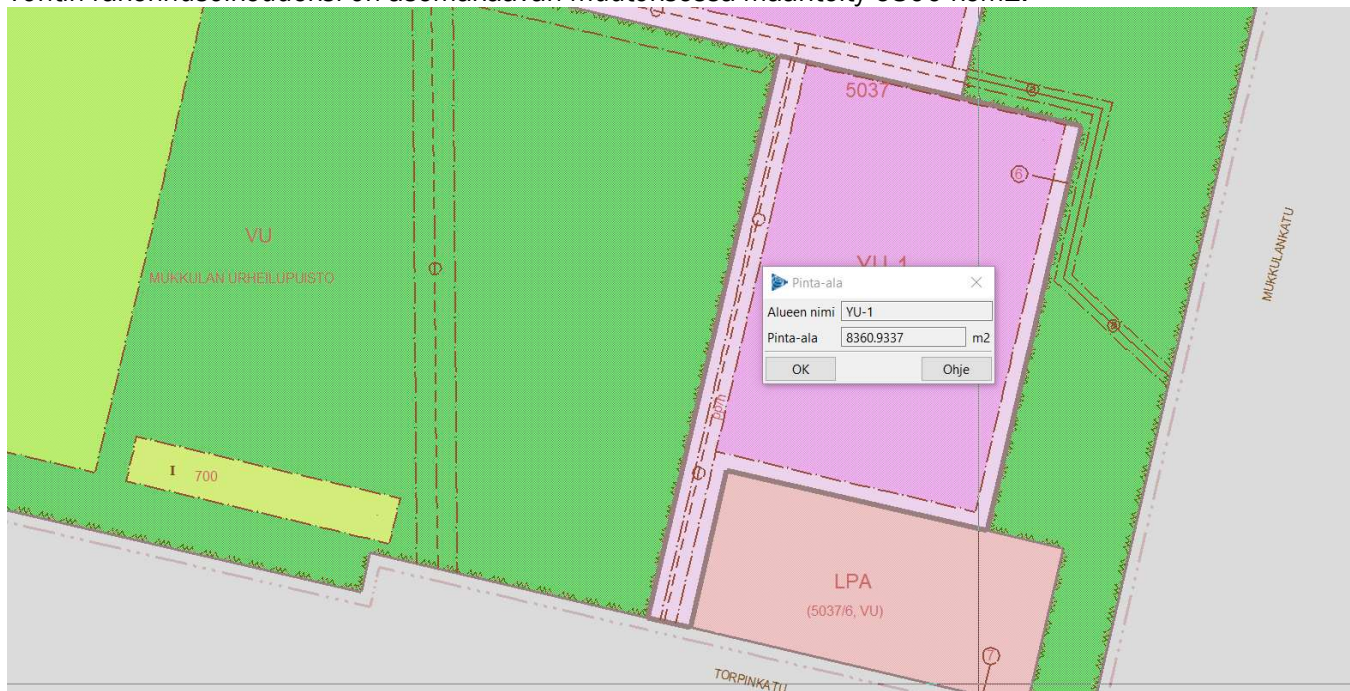

Ortokuva

1.3 Kaavan tarkoitus

Tavoite on mahdollistaa n. 6800 m² kokoisen liikuntahallin rakentaminen Mukkulan urheilualueelle muuttamalla osa urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta sekä Haavepuiston aluetta urheilutoimintaa palvelevien rakennusten tontiksi.

Asemakaavan muutoksella muodostetaan YU-1-tontti jonka pinta-ala on n. 8361 m²
Tontin rakennusoikeudeksi on asemakaavan muutoksessa määritely 6800 kem².

1.4 Kaupungin strategia

Kaupungin strategian (2017) mukaisesti kaava mahdollistaa yritysten sijoittumisen ja työpaikkojen lisääntymisen alueella (A1).

Kaava mahdollistaa oppilaitosten sijoittumisen alueelle (A1).

kaava edistää kestäväen kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikkumista (A4).

Kaava mahdollistaa Lahden liikunta-, kulttuuri- ja tapahtumatarjonnan lisääntymisen (A5).

Kaava mahdollistaa kestäväen matkailun kehittämisen alueella (A6).

Kaava edistää

kärkihanketta *1. Lahti opiskelijakaupunki* mahdollistamalla oppilaitosrakennusten rakentamisen alueelle.

Kärkihanketta *4. Yrittäjien Lahti* lisäämällä yritystoiminnalle varattuja alueita sekä mahdollistamalla olemassa olevien yritysten kehittymistä ja toimintaedellytyksiä.

Kärkihanketta *5. Luonnollisesti liikkeessä* parantamalla pyöräpysäköintimahdollisuuksia ja parantamalla joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä alueella.

1.5 Selostuksen sisällysluettelo

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT.....	2
1.1 Tunnistetiedot.....	2
1.2 Kaava-alueen sijainti.....	2
1.3 Kaavan tarkoitus	3
1.4 Kaupungin strategia.....	4
1.5 Selostuksen sisällysluettelo	5
1.6 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista.....	6
2 TIIVISTELMÄ	6
2.1 Kaavaprosessin vaiheet.....	6
2.2 Asemakaava	6
2.3 Toteuttaminen	6
3 LÄHTÖKOHDAT	6
3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista	6
3.1.1 Yleiskuvaus.....	6
3.1.2 Luonnonympäristö	6
3.1.3 Rakennettu ympäristö.....	6
3.1.4 Maanomistus.....	6
3.2 Suunnittelutilanne.....	7
3.2.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset.....	7
4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	8
4.1 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset.....	8
4.1.1 Aloite	8
4.1.2 Pohjakartan tarkistaminen	8
4.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	8
4.2.1 Osalliset	8
4.2.2 Vireilletulo	9
4.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	9
4.2.4 Viranomaisyhteistyö	9
4.3 Asemakaavan tavoitteet	9
4.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	9
4.4 Asemakaavan vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	9
4.4.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta.....	9
4.4.2 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet	9
4.4.3 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset	11
5 KUVAUS.....	11
5.1 Asemakaavan rakenne	11
5.1.1 Kokonaisrakenne	11
5.1.2 Mitoitus ja aluevaraukset	12
5.2 VAT:in, maakuntakaavan ja yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen	12
5.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	12
5.4 Kaavan vaikutukset	12
5.4.1 Vaikutus rakennettuun ympäristöön ja liikenteeseen	12
5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön.....	12
5.4.3 Muut vaikutukset	13
5.5 Ympäristön häiriötekijät.....	13
5.6 Nimistö.....	13
6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS.....	13
6.1 Toteuttaminen ja ajoitus.....	13
6.2 Toteutuksen seuranta.....	13
7 PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS.....	14
8 SEURANTALOMAKE	14

1.6 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

asemakaavakartta A-2763
osallistumis- ja arviointisuunnitelma
luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet
tonttijakokartta M-19-244

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan muutos on laadittu Lahden kaupungin omasta aloitteesta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavamuutoshankkeen kotisivulle 3.5.2019. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 16.-31.5.2019, jolloin pyydettiin myös viranomaislausunnot.

2.2 Asemakaava

Asemakaavan muutos mahdollistaa n. 6800 m² kokoisen liikuntahallin rakentaminen Mukkulan urheilualueelle muuttamalla osa urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta sekä Haavepuiston aluetta urheilutoimintaa palvelevien rakennusten tontiksi. Tontin pinta-alaksi muodostu 8361 m²

2.3 Toteuttaminen

Asemakaavan toteutuksesta vastaavat Lahden kaupunki kunnallistekniikan osalta.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualan oloista

3.1.1 Yleiskuvaus

Kaavamuutosalueen vieressä sijaitsee Mukkulan koulu. Lähiympäristössä on pääosin kerrostalovaltaista asuntoaluetta, pohjoisessa ostoskeskus ja idässä laaja avoin puistoalue.

3.1.2 Luonnonympäristö

Maisema

Suunnittelualue on pääosin tasaista kenttää tai viheraluetta. Muodostettavan tontin kaakkoiskulmassa on keinotekoisia vallirakenteita, jotka joudutaan tasaamaan, ja suhteellisen nuorta puustoa, joka joudutaan poistamaan.

Lahti kuuluu korkean radonpitoisuuden alueeseen, minkä vuoksi radonsuojaus tulee ottaa kaikessa rakentamisessa huomioon rakennusjärjestyksen ohjeen mukaisesti.

Maa- ja metsätalous

Luonnonsuojelu (luonnonsuojelualueet, suojeluohjelmien alaiset alueet, luonnonsuojelulain mukaan suojeltavat alueet, metsälain mukaan suojeltavat alueet)

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Alueella sijaitsee tekonorumi ja hiekkakenttä, sekä katettu liikuntahalli (kuplahalli). Tenniskenttäalue purkaantuu pois tulevan hallin tieltä.

Liikennöinti tapahtuu Mikkulankadulta Torpinkadun kautta nykyisen parkkialueen vierestä.

Mikkulankadun itäpuolella on asemakaavassa varattu parkkialue, jota ei ole vielä rakennettu.

Pysäköintialue joudutaan oletettavasti toteuttamaan alueen kasvavan pysäköimistarpeen täyttämiseksi.

3.1.4 Maanomistus

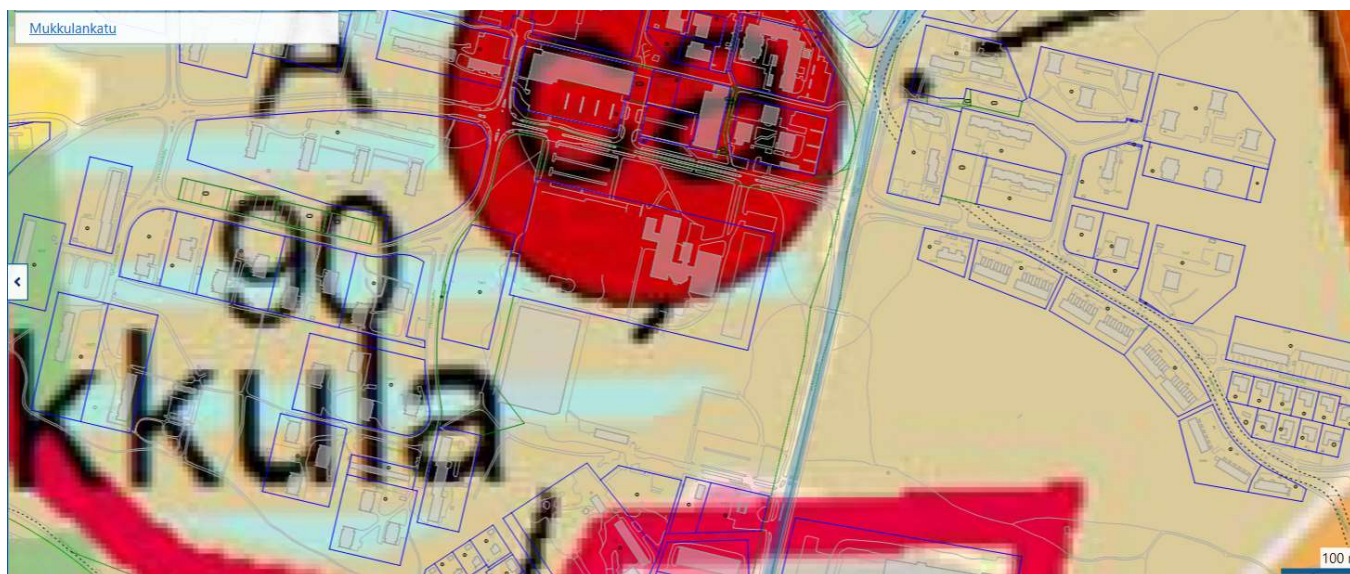
Lahden kaupunki omistaa suunnittelualueen.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset Maakuntakaava

Lakimuutoksen myötä ympäristöministeriön vahvistusmenettelystä luovuttiin ja maakuntavaltuusto hyväksyi kaavan 2.12.2016. Maakuntakaavasta jätetyt valitukset kumottiin Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksellä 29.1.2018. Korkeimmalle hallinto-oikeudelle osoitettiin yksi valitus 20.6.2018, jonka korkein hallinto-oikeus hylkäsi 15.4.2019. Maakuntakaava sai lainvoiman 14.5.2019

Maakuntakaavassa alue on osoitettu asumiseen paikallisen aluekeskuksen (Ca) läheisyydessä.

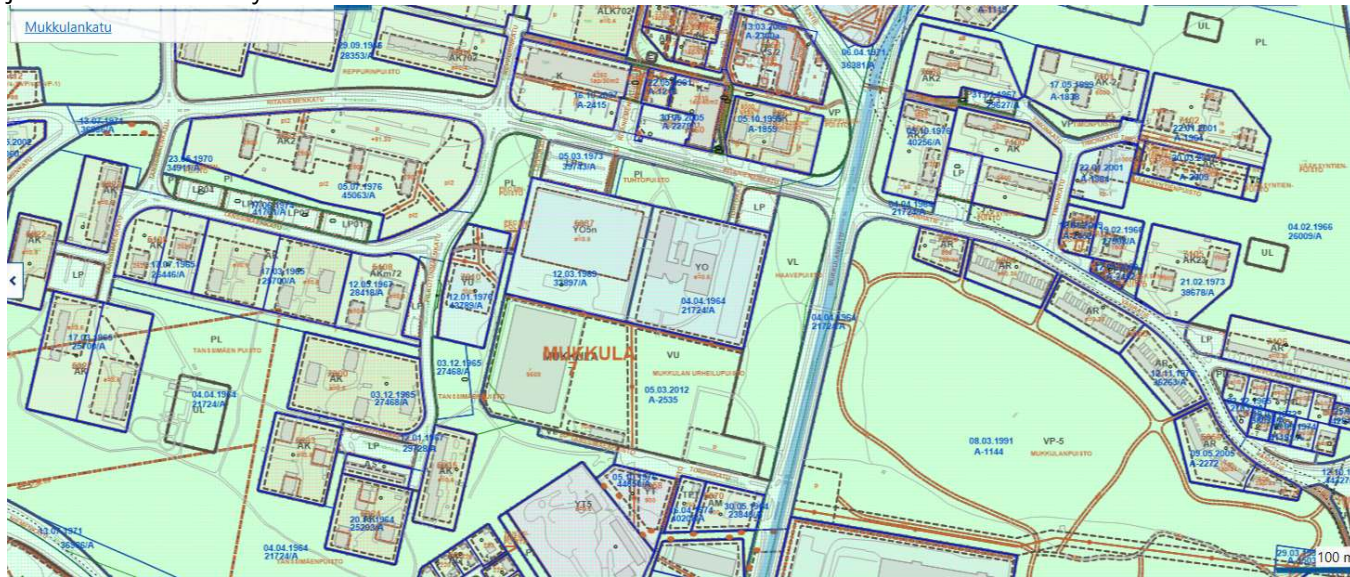
Ote Päijät-Hämeen maakuntakaavasta.

Ote yleiskaavasta 2025. Uuden hallin rakennuspaikka sijoittuu osin urheilupalvelujen ja osin asumisen alueelle.

Asemakaava

Voimassaolevassa (5.3.2012) asemakaavassa alue on osin VU, Urheilu ja virkistyspalvelujen aluetta ja osin VL-läshivirkistysaluetta.

Ote voimassaolevasta asemakaavasta.

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys Lahti, Nastola, Kärkölä on tullut Nastolan osalta voimaan 1.4.2013 ja Lahden ja Kärkölän osalta voimaan 1.5.2013.

Pohjakartta

Alueen pohjakartta on tarkistettu

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

4.1.1 Aloite

Asemakaavan muutos tehdään Lahden kaupungin omasta aloitteesta,

4.1.2 Pohjakartan tarkistaminen

Alueen pohjakartta on tarkistettu ennen kaavaehdotuksen laatimista. Pohjakartta täyttää MRL 54 §:ssä annetut kaavoitusmittausvaatimukset.

4.2 Osallistuminen ja yhteistyö

4.2.1 Osalliset

MRL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osallisia ovat:

- Vaikutusalueen kiinteistöjen omistajat, asukkaat, yritykset
- Mukkulan peruskoulu
- Perusopetuspalvelut
- Liikuntapalvelut
- Mukkula-seura ry
- Kaupunkiympäristöpalvelut
- Lahden tilakeskus
- Rakennus ja ympäristövalvonta
- Hämeen ELY-keskus
- Lahti Energia
- LE-Sähköverkko
- Lahti Aqua Oy
- Päijät-Hämeen Pelastuslaitos

4.2.2 Vireilletulo

Asemakaavatyön vireille tulosta on ilmoitettu MRL 63 §, 3 mom. mukaisesti Lahden kaupungin vuoden 2019 kaavoituskatsauksessa

4.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavamuutoshankkeen kotisivulle 3.5.2019. Alueen naapurikiinteistöille ja maanomistajille on toimitettu postitse kaavaluonnos ja OAS. Valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin 16.5. – 31.5.2019. Kaavatyöhön liittyvää aineistoa on ollut nähtävillä kaavahankkeen verkkosivulla.

4.2.4 Viranomaisyhteistyö

Valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin 16.5. – 31.5.2019, jolloin viranomaisille toimitettiin OAS ja kaavaluonnosvaihtoehdot ja pyydettiin niistä viranomaislausunnot.

4.3 Asemakaavan tavoitteet

4.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Tavoite on mahdollistaa n. 6500 m² kokoisien liikuntahallin rakentaminen Mukkulan urheilualueelle muuttamalla osa urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta sekä Haavepuiston aluetta urheilutoimintaa palvelevien rakennusten tontiksi.

4.4 Asemakaavan vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

4.4.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta

Asemakaavan muutoksena esitetään vain yhtä vaihtoehtoa.

4.4.2 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Tiivistelmä lausunnoista ja mielipiteistä ja niiden huomioon ottaminen:

Valmisteluvaiheen kuulemisen aikana asemakaavan muutoksen luonnokseen esitettiin 7 lausuntoa:

Hämeen ELY-keskus

Kaavamuutoksen tavoite on mahdollistaa n. 6500 m² kokoisen liikuntahallin rakentaminen Mukkulan urheilualueelle muuttamalla osa urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta sekä Haavepuiston aluetta urheilutoimintaa palvelevien rakennusten tontiksi.

Täydennysrakentaminen sijoittuu maakuntakaavan mukaiseen asumisen paikalliseen aluekeskukseen Mukkulaan ja täydentää Mukkulan urheilualan toimintaa. Kaavamuutos on lähtökohdiltaan yleiskaavan tavoitteiden mukainen.

Alue on hyvin saavutettavissa jalan, pyöräillen ja joukkoliikenteellä. Kaavan liikenteelliset vaikutukset kohdistuvat katuverkkoon. Liikenteen toimivuus ja pysäköintialueen riittävyys tulee tarkastella kaavaehdotusta valmistellessa.

Valmisteluvaiheen asiakirjoista ei ilmene miten yleiskaavassa esitetty viher- ja ulkoiluyhteys urheilualan kautta on tarkoitus jatkossa järjestää. (VL-31-VU-7-VL-31). Asia tarkentunee kaavan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Hämeen ELY-keskus ei näe tarvetta viranomaisneuvottelun järjestämiseen. Luonnos voidaan valmistella kaavaehdotukseksi, ottaen huomioon yleiskaavan tavoite viheralueiden ja ulkoilureittien jatkuvuudesta.

Vastine

Asemakaavan rajausta on muutettu siten, että Mukkulan koulu ja sitä koskevat liikennejärjestelyt on siirretty ratkaistavaksi tulevaisuudessa, eli ne on rajattu asemakaavan muutosalueen ulkopuolelle. Asemakaavan muutoskartassa ei ole esitetty alueen pysäköintipaikkatarvetta, mutta tarve on tiedostettu. Ympäristön pysäköintiresursseja on kartoitettu, ja todettu, että Mukkulankadun itäpuolella, välittömästi suunnittelualan vieressä on toteuttamatonta valmiiksi kaavoitettua p- aluetta kaupungin omistamalla alueella. Alueelle on mahdollista rakentaa n. 80 uutta autopaikkaa. Asemakaavan muutoksella ei vaikuteta nykyisiin viher- ja ulkoiluyhteyksiin.

Lahden ympäristöpalvelut

Lahden ympäristöpalveluilla ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosluonnoksesta A-2763

Vastine

OK

Lahden kaupunginmuseo

Kaavoitettava alue sisältyy maakunnallisesti arvokkaaseen Mukkulan asuinalueeseen ja on myös Lahden läntisten osien osayleiskaavan arvokohde. Museo esittää YU-1 merkintää täydennettäväksi rakennusta koskevilla arkkitehtonisen ja kaupunkikuvallisen laadun varmistavilla määräyksillä.

Vastine

YU-1 määräystä täydennetään seuraavasti:

URHEILUTOIMINTAA PALVELEVIEN RAKENNUSTEN KORTTELIALUE, JONNE SAADAAN RAKENTAA MONITOIMIHALLI. MONITOIMIHALLISSA SALLITAAN MYÖS URHEILUSTA POIKKEAVAA TOIMINTAA. Rakennuksen mittakaavan materiaalien ja yksityiskohtien tulee sopia maakunnallisesti arvokkaaseen Mukkulan asuinalueen ympäristöön.

Päijät-Hämeen liitto

Päijät-Hämeen liitolla ei ole tarvetta antaa lausuntoa kaavahankkeesta.

Vastine

OK

Päijät-Hämeen pelastuslaitos

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella ei ole huomauttamista asemakaavan muutokseen

Vastine

OK

Lahti Energia Oy/Lämpöliiketoiminta

Kohteen olevan asemakaavarajauksen eteläpuolella Torpinkadulla sijaitsee merkittävä kaukolämmön runkojohto. Kaukolämmön kapasiteetti alueen tuntumassa on erinomainen. Kohteesta lounaaseen, lähimmillään noin 200 metrin etäisyydellä sijaitsee Lahti Energia Oy:n merkittävä Mukkkulan lämpökeskus, joka on ns. huipun ja poikkeustilan aikana käynnissä. Laitoksen toiminnalla ei ole käsityksemme mukaan vaikutusta suunniteltuun kaavaan.

Suosittellemme kohteen muutos- ja uudisosien lämmitystavaksi kaukolämpöä, ja kaavaan merkintää kaukolämpö.

Vastine

Lisätään asemakaavaehdotukseen seuraava merkintä:

kaukolämpö, UUDISRAKENNUKSET ON LIITETTÄVÄ KAUKOLÄMPÖVERKKOON POIKKEUKSENA MRL 57a

§:ssä LUETELLUT RAKENNUKSET.

Liikuntapalvelut-yksikkö, sivistyksen palvelualue

Liikuntapalvelut-yksiköllä ei ole asemakaavan muutoksen luonnoksesta huomautettavaa.

Vastine

OK

4.4.3 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

Luottamuselinkäsittelyjen ja päätösten päivämäärät (lomakkeella)

Listalla Teknisen ja Ympäristötoimilautakunnan kokoukseen 10.12.2019

5 KUVAUS**5.1 Asemakaavan rakenne****5.1.1 Kokonaisrakenne**

Asemakaavan muutosalue on noin 6.7 ha kokoinen. Alueella on seuraavia korttelialueita:

Korttelin 5037 tontit 5 LPA ja 6 YU-1, Mukkulan urheilupuiston VU, eli urheilu- ja virkistyspalvelualue ja Haavepuiston VL lähivirkistysalue.

5.1.2 Mitoitus ja aluevaraukset

LPA autopaikkojen korttelialue

- Osoitettu Mukkulan urheilupuiston ja YU-1 tontin käyttöön.

YU-1 urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jonne saadaan rakentaa myös yksityinen monitoimihalli. monitoimihallissa sallitaan myös urheilusta poikkeavaa toimintaa. Rakennuksen mittakaavan materiaalien ja yksityiskohtien tulee sopia maakunnallisesti arvokkaaseen Mukkulan asuinalueen ympäristöön.

VL Lähivirkistysalue

VU urheilu ja virkistyspalvelualue

Urheilu ja virkistyspalvelualueen yhteenlaskettu rakennusoikeus on 10200 kem²
Korttelin 5037 tontin 6 rakennusoikeus on 6800 kem², tontin liittymä on Torpinkadulle.

Autopaikkoja toteutetulla LPA-alueella on n.90

Suunnittelualueen ulkopuolella on Mukkulan kadun itäpuolella valmiiksi asemakaavoitettu p-alue, johon mahtuu n. 80 autopaikkaa. Tämän alueen toteuttaminen tulee luultavasti välttämättömäksi, jotta alueen kasvavaan autopaikkakäyttöön voidaan vastata.

Suunnittelualue on käytännössä Mukkulan aluepalvelukeskuksessa.

5.2 VAT:in, maakuntakaavan ja yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen

Lahden oikeusvaikutteista yleiskaavaa 2025 laadittaessa on otettu huomioon MRL 39 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset, ja asemakaava on yleiskaavan mukainen. Asemakaavan muutos on Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2008 mukainen.

5.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Kaavassa on huomioitu kulttuurihistoriallisesti arvokkaan alueen suojelu, viheralueiden säilyminen, sekä hulevesien käsittely.

5.4 Kaavan vaikutukset

5.4.1 Vaikutus rakennettuun ympäristöön ja liikenteeseen

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Asemakaavan toteutuminen tiivistää Mukkulan urheilupuiston ympäristöä

Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön

Rakennuksen ulkomuodolle on annettu laatuvaatimus, jonka toteutuminen arvioidaan rakennusluvan yhteydessä.

Vaikutukset liikenteeseen

Uuden hallin toteutuminen lisää alueen liikennettä, mutta tähän on varauduttu hyvin.

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Vaikutukset maisemaan

Uusi halli sulkee alueen näkymiä jonkin verran

Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

YU-1 tontilla joudutaan siirtelemään maamassoja ja tontilla kulkevaa avo-ojaa Haavepuiston puolelle. Avo-ojan uoma ei nytkään ole luonnollinen vaan rakennettu.

5.4.3 Muut vaikutukset

Vaikutukset väestörakenteeseen ja elinoloihin

Uuden hallin rakentuminen vaikuttaa positiivisesti lisäämällä alueen liikuntapalvelutarjontaa

Sosiaaliset vaikutukset

Uusi halli tuo alueelle uusia harrastajaryhmiä

Vaikutukset lapsiin

Lasten liikuntamahdollisuudet lisääntyvät

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

Alue on hyvien liikenneyhteyksien päässä. Uusi halli on mahdollista liittää kaukolämpöverkkoon.

Vaikutukset yritystoimintaan

Uusi halli luo mahdollisuuksia uudelle liiketoiminnalle.

5.5 Ympäristön häiriötekijät

Uusi halli tuo alueelle lisää liikennettä, mutta se on hyvin hallittavissa. Alueella on hyvä ja toimiva kevyen liikenteen verkosto.

5.6 Nimistö

Alueelle ei tule uutta nimistöä.

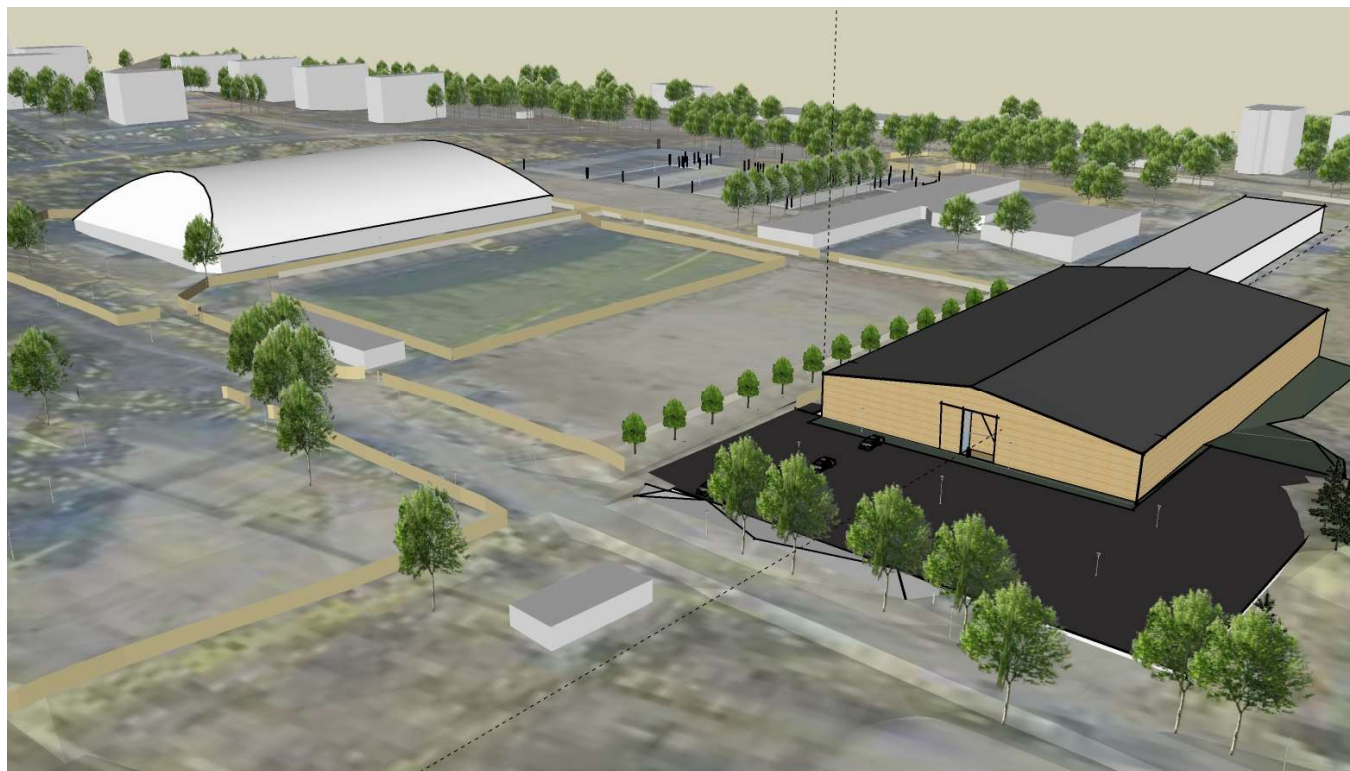
6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Toteuttaminen ja ajoitus

Uuden hallin rakentaminen voidaan aloittaa välittömästi asemakaavan muutoksen saatua lain voiman.

6.2 Toteutuksen seuranta

Uuden liikuntahallin ulkonäkö arvioidaan rakennusluvan yhteydessä Yhdessä museon ja kaupunkikuvasta vastaavan elimen yhteistyönä.

7 PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Lahdessa 2.12.2019

Asemakaava-arkkitehti Kimmo Sutinen

Tekninen korjaus 24.2.2020:

Korjattu YU-1 määräys seuraavaan muotoon” YU-1 urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jonne saadaan rakentaa **myös yksityinen** monitoimihalli. monitoimihallissa sallitaan myös urheilusta poikkeavaa toimintaa. Rakennuksen mittakaavan materiaalien ja yksityiskohtien tulee sopia maakunnallisesti arvokkaaseen Mukkulan asuinalueen ympäristöön.”

8 SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 398 Lahti Täyttämispvm 21.11.2019

ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE:
MUKKULAN (7.) KAUPUNGINOSAN
LÄHIVIRKISTYS- JA URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUALUETTAKaavan nimi ASEMAKAAVAN MUUTOKSELLA MUODOSTUU:
MUKKULAN (7.) KAUPUNGINOSAN
KORTTELIN 5037 TONTIT 5 JA 6 SEKÄ
LÄHIVIRKISTYS JA URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUALUETTA

Hyväksymispvm	Ehdotuspvm	2.12.2019
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm	
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus	398A2763a
Generoitu kaavatunnus		
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	6,3465	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]
		6,3465

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

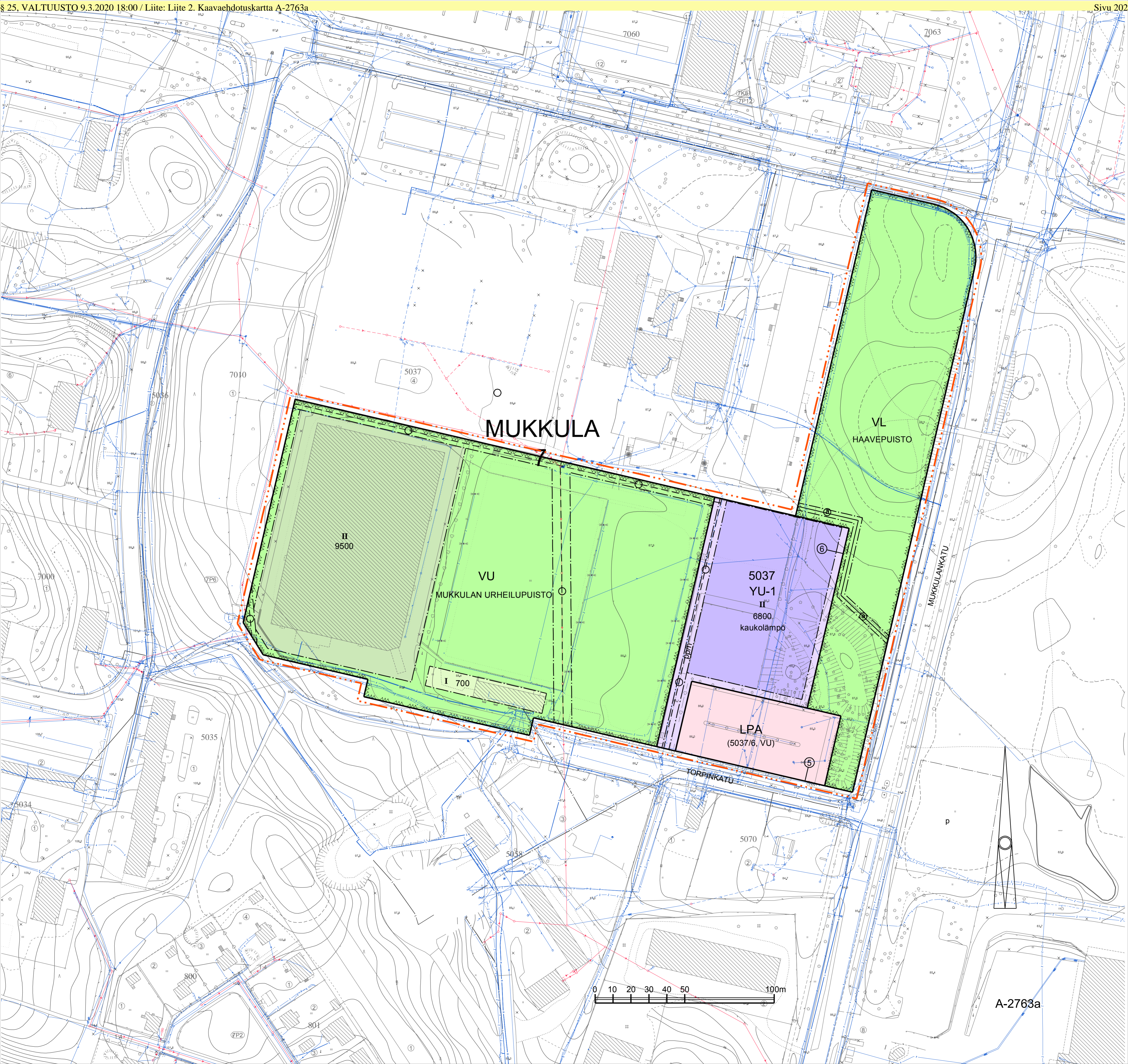
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	6,3465	100,0	16300	0,26	0,0000	16300
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,8361	13,2	6800	0,81	0,8361	6800
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	5,1680	81,4	9500	0,18	-1,1785	9500
R yhteensä						
L yhteensä	0,3424	5,4			0,3424	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

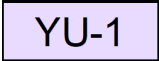

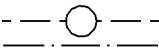
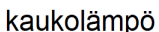
Alamerkinnot

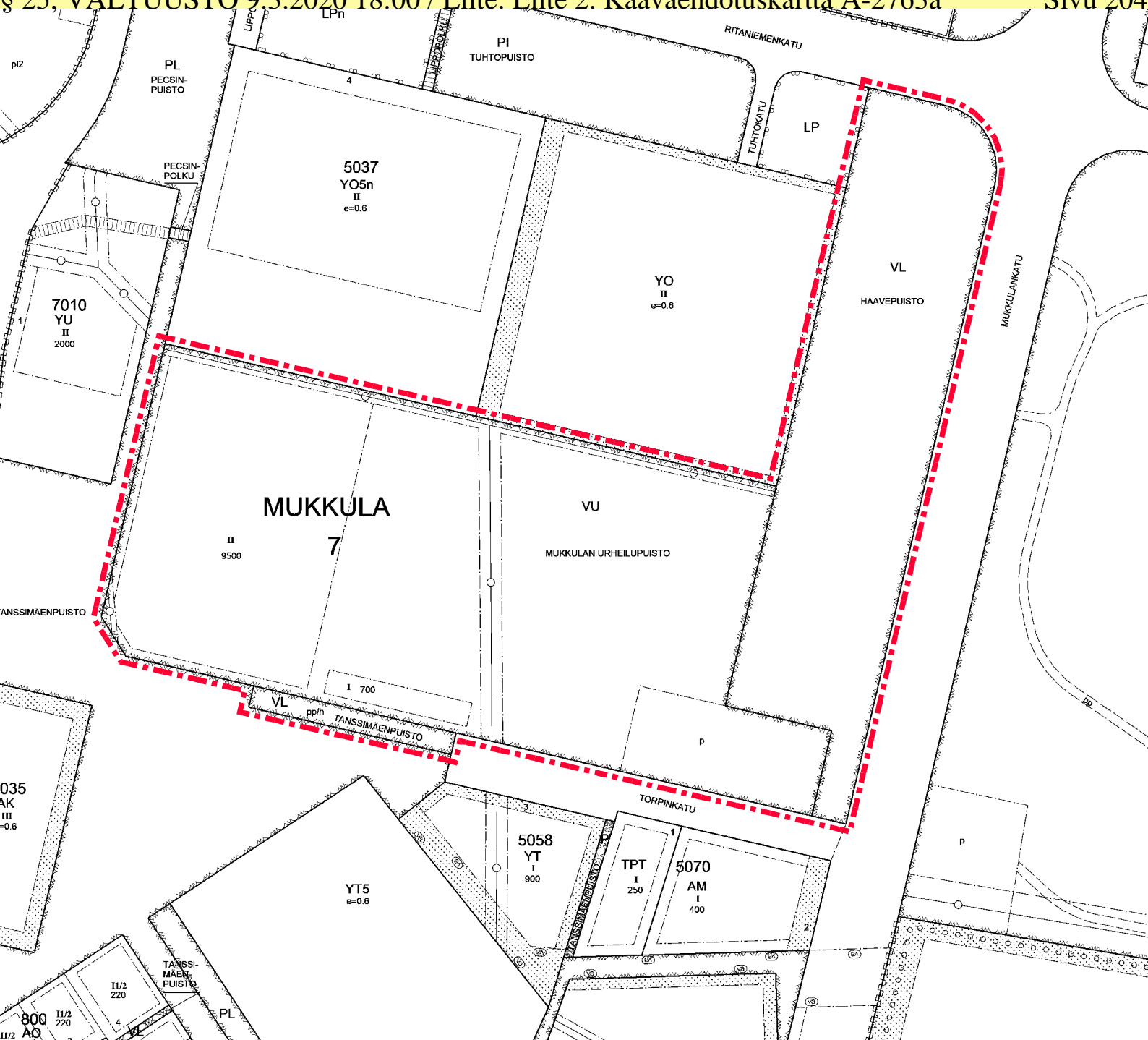
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	6,3465	100,0	16300	0,26	0,0000	16300
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,8361	13,2	6800	0,81	0,8361	6800
YU-1	0,8361	100,0	6800	0,81	0,8361	6800
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	5,1680	81,4	9500	0,18	-1,1785	9500
VL	1,6430	31,8			-0,4107	
VU	3,5250	68,2	9500	0,27	-0,7678	9500
R yhteensä						
L yhteensä	0,3424	5,4			0,3424	
LPA	0,3424	100,0			0,3424	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

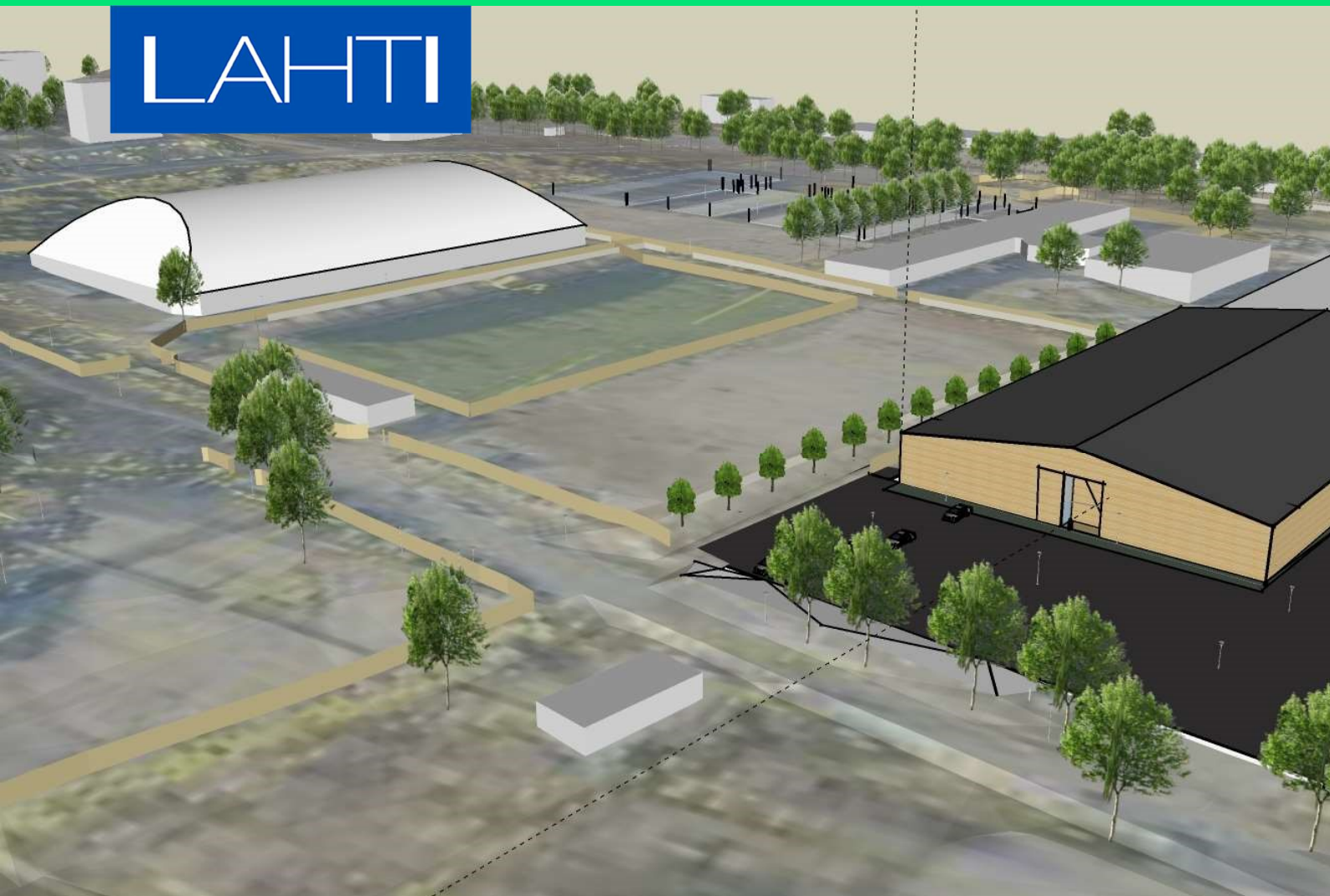
1(1)

A-2763a ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Nro	Merkintä	Määräys
1		ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET
2		URHEILUTOIMINTAA PALVELEVIEN RAKENNUSTEN KORTTELIALUE, JONNE SAADAAN RAKENTAA MYÖS YKSITYINEN MONITOIMIHALLI. MONITOIMIHALLISSA SALLITAAN MYÖS URHEILUSTA POIKKEAVAA TOIMINTAA. RAKENNUKSEN MITTAKAAVAN MATERIAALIEN JA YKSITYISKOHTIEN TULEE SOPIA MAAKUNNALLISESTI ARVOKKAASEEN MUKKULAN ASUINALUEEN YMPÄRISTÖÖN.
3		LÄHIVIRKISTYSALUE.
4		URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUALUE.
5		AUTOPAikkojen korttelialue.
6		3 m KAAVA-ALUEEN RAJAN ULKOPUOLELLA OLEVA VIIVA.
7		KORTTELIN, KORTTELINOSAN JA ALUEEN RAJA.
8		OSA-ALUEEN RAJA.
9		SITOVAN TONTTIJAON MUKAISEN TONTIN RAJA JA NUMERO.
10		KAUPUNGINOSAN NUMERO.
11		KAUPUNGINOSAN NIMI.
12		KORTTELIN NUMERO.
13		KADUN , PUISTON TAI MUUN YLEISEN ALUEEN NIMI.
14		RAKENNUSOIKEUS KERROSALANELIÖMETREINÄ.
15		ROOMALAINEN NUMERO OSOITTAA RAKENNUSTEN, RAKENNUKSEN TAI SEN OSAN SUURIMMAN SALLITUN KERROSLUVUN.
16		RAKENNUSALA.
17		JALANKULULLE JA PYÖRÄILYLLE VARATTU ALUEEN OSA, JONKA KAUTTA SAA JÄRJESTÄÄ KORTTELEIDEN HUOLTO- JA PAIKOITUSLIIKENNETTÄ PALVELEVAN AJOYHTEYDEN.
18		AVO-OJAA VARTEN VARATTU ALUEEN OSA.
19		MAANALAISTA JOHTOA VARTEN VARATTU ALUEEN OSA.
20		SULUISSA OLEVAT NUMEROT OSOITTAVAT KORTTELIN JA TONTIN JA URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUALUEEN JOIDEN AUTOPAikkoJA SAA ALUEELLE SIOITTAAN.
21		UUDISRAKENNUKSET ON LIITETTÄVÄ KAUKOLÄMPÖVERKKOON POIKKEUKSENA MRL 57a §:ssä LUETELLUT RAKENNUKSET.
22		ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ ON TEHTY SITOVA TONTTIJAKO.

POISTOKARTTA MK 1:2500

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTI- SUUNNITELMA

3.5.2019

A-2763

Asemakaavan muutos

Mukkulan liikuntahalli

Lahti.fi

**Maankäyttö- ja rakennuslain 63 § mukainen
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)****Asemakaava A-2763
(Mukkulan liikuntahalli)****ALOITE/HAKIJA**

Asemakaava laaditaan Lahden kaupungin aloitteesta.

SUUNNITTELUALUE

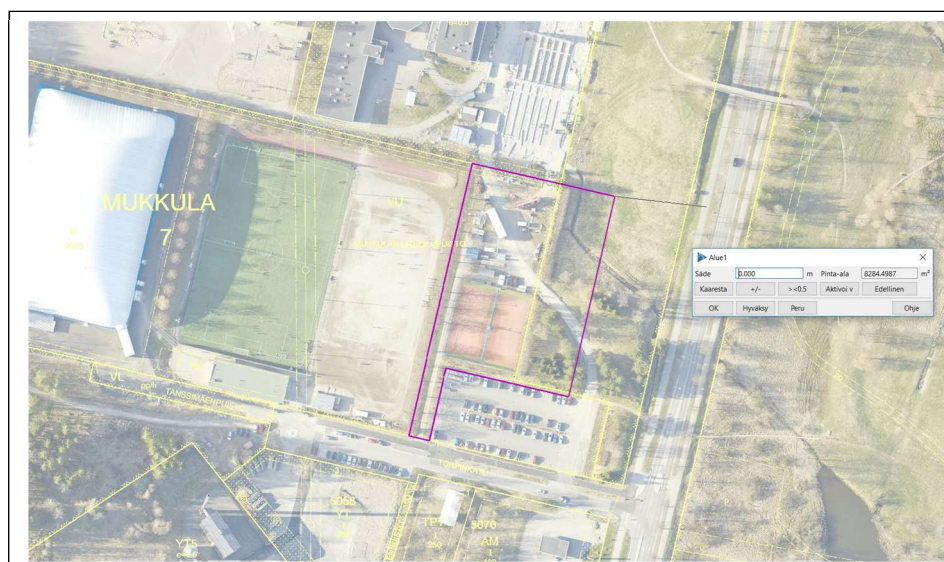
Kaavoitettava alue on Mukkulan (7.) kaupunginosassa kortteli 5037 sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen- ja lähivirkistys- ja katualuetta.

TAVOITE

Tavoite on mahdollistaa n. 6500 m² kokoinen liikuntahallin rakentaminen Mukkulan urheilualueelle muuttamalla osa urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta sekä Haavepuiston aluetta urheilutoimintaa palvelevien rakennusten tontiksi.

LÄHTÖTIEDOT

Aluetta koskevat seuraavat voimassa olevat kaavat ja suunnitelmat:

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 on tullut voimaan MRA 93 § mukaisten kuulutusten myötä. Kuulutukset on julkaistu liitossa ja kunnissa 10.3.2017 alkaen ja kuntien virallisissa lehdissä viikolla 11. Maakuntahallitus määräsi 20.2.2017 § 19 Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman ja että maakuntakaava kumoaa voimaan tullessaan ympäristöministeriön 11.3.2008 vahvistaman Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2006. Maakuntakaavasta on jätetty Korkeimpaan hallinto-oikeuteen yksi valitus.

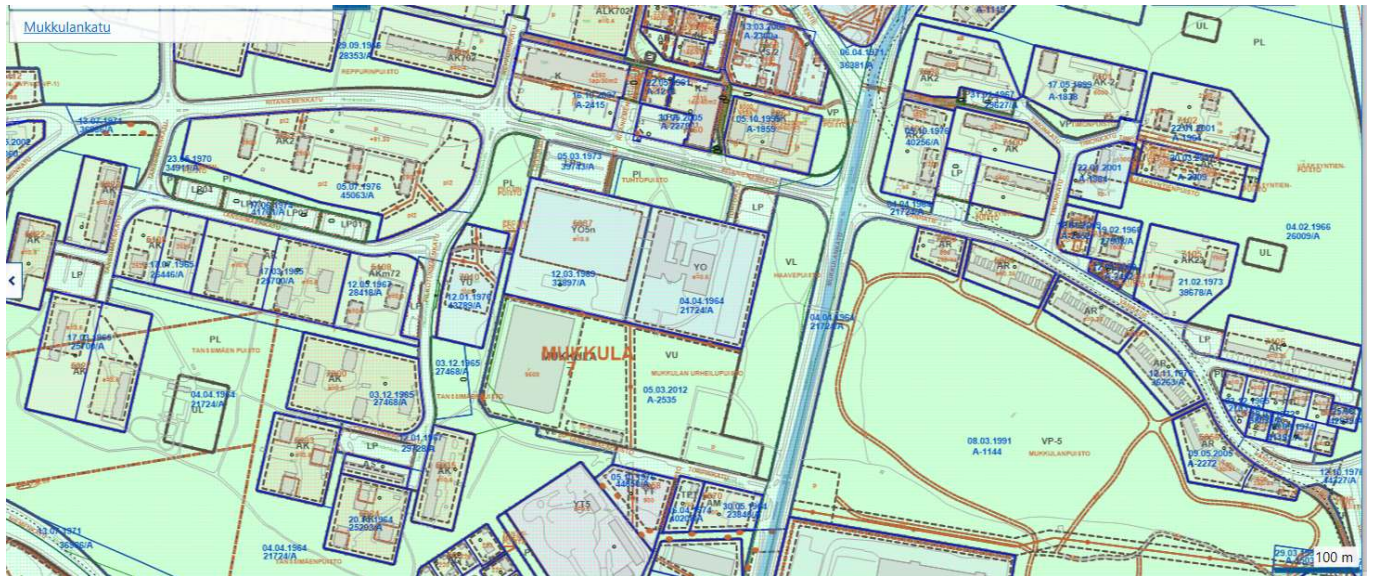

Ote maakuntakaavasta 2014, suunnittelualue on osoitettu asumiseen paikallisen aluekeskuksen (Ca) läheisyydessä.

Ote yleiskaavasta, Uuden hallin rakennuspaikka sijoittuu osin urheilupalvelujen ja osin asumisen alueelle. Aluevaraukset eivät ole muuttumassa yleiskaavan 2025 luonnoksissa.

Ote asemakaavasta Uuden hallin rakennuspaikka asettuu osin VU(urheilu- ja virkistyspalvelut), ja osin VL(lähivirkistys)-alueelle.

Lähtötiedot on esitetty tarkemmin kaavan selostuksessa.

SELVITYSTIEDOT (Maankäyttö- ja rakennusasetus 25 §)

Alueesta on laadittu seuraavat selvitykset:

Lahten yleiskaava 2025 yhteydessä tehdyt perusselvitykset

Kaavatyötä koskevien selvitysten antamat lähtökohdat on esitetty tarkemmin kaavan selostuksessa.

OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Osalliset (Maankäyttö- ja rakennuslaki 62 §)

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Tämän kaavatyön osallisia ovat:

- Vaikutusalueen kiinteistöjen omistajat, asukkaat, yritykset
- Mikkulan peruskoulu
- Perusopetuspalvelut
- Liikuntapalvelut
- Mikkula-seura ry
- Kaupunkiympäristöpalvelut
- Lahden tilakeskus
- Rakennus ja ympäristövalvonta
- Hämeen ELY-keskus
- Lahti Energia
- LE-Sähköverkko
- Lahti Aqua Oy

- Päijät-Hämeen Pelastuslaitos

Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on nähtävillä koko kaavoitustyön ajan internetissä osoitteessa www.lahti.fi/kaavoitus sekä ehdotusvaiheen ajan kirjastossa. Suunnitelmaa täydennetään tarvittaessa työn aikana.

Seuraavalla sivulla on esitetty osallistumismahdollisuudet kaavoituksen eri vaiheissa. Kaavatyön aikana saatu palaute kirjataan kaavaselostukseen, jossa myös kerrotaan miten palaute on otettu huomioon kaavoituksessa.

Asemakaavaluonnosta ja sen mahdollisia vaihtoehtoja esittelevä **yleisötilaisuus** (kerrotaan, jos järjestetään) järjestetään ennen asemakaavan tai asemakaavan muutosehdotuksen käsittelyä teknisessä ja ympäristölautakunnassa. Yleisötilaisuudesta ilmoitetaan Uusi Lahti -lehdessä, tarvittaessa Nastola-lehdessä ja kaavan kotisivuilla.

Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyö järjestetään erikseen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimitetaan Hämeen ELY-keskukselle tiedoksi. Kunnan ja alueellisen ympäristökeskuksen välinen viranomaisyhteistyö (MRL 66 §) pidetään tarvittaessa. Kaavan luonnosvaiheen valmistelumateriaalista pyydetään viranomaisilta tarvittavat lausunnot. (Mainitse, pyydetäänkö lausunto Uudenmaan ELY:stä, (erillinen liikenneselvitys)) Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot tarvittaessa, mikäli kaava on oleellisesti muuttunut luonnosvaiheesta.

KAAVOITUKSEN ETENEMINEN JA AIKATAULU

Kaavoituksen eteneminen ja alustava/suunniteltu aikataulu on esitetty OAS:n lopussa/liitteenä.

KAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIINTI (MRL 9§, MRA 1§)

Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävät suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitysten perusteella on voitava arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Asemakaavan vaikutukset arvioidaan lähtötietojen pohjalta asiantuntijatyönä. Vaikutusarvioinnissa hyödynnetään myös osallisten mielipiteitä ja kommentteja. Vaikutusarviointi esitetään kaavaselostuksessa.

Arvioitavat vaikutukset ovat:

1. ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön,
2. maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,
3. kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,
4. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,
5. kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön,
6. elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

SOPIMUKSET

ASEMAKAAVAN LAATIJA

Lahden kaupunki

Kaupunkiympäristön palvelualue / Maankäyttö ja aluehankkeet
Asemakaava-arkkitehti Kimmo Sutinen
15100 Lahti(käyntiosoite: Askonkatu 2, 5. kerros)
puh: 050 3985160
sähköposti: etunimi.sukunimi@lahti.fi

Päiväys ja allekirjoitus

Lahdessa 3.5.2019

Kaavan kotisivu

[linkki](#)

Tietoa kaavoituksesta ja kaavoituskatsaus

www.lahti.fi/kaavoitus

Lahden ajankohtaiset hankkeet

www.lahti.fi/palvelut/aluehankkeet

KAAVOITUKSEN ETENEMINEN JA AIKATAULU

Asemakaavan / asemakaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto / tekninen ja ympäristölautakunta. Tavoitteellinen aikataulu, mikäli asemakaavasta ja/tai asemakaavamuutoksesta ei jätetä muistutuksia tai valiteta, on esitetty seuraavana (kuukausi/vuosi).

3 ALOITUSVAIHE3
/19**1**

Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksessa 2019.

5 LUONNOSVAIHE5
/19**2**

Luonnosvaiheessa laaditaan idealuonnoksia ja selvityksiä sekä arvioidaan luonnoksen tai luonnosvaihtoehtojen vaikutuksia. Lisäksi käydään neuvotteluja osallisten kanssa.

Luonnosvaiheessa järjestetään osallisten ennakkokuuleminen ja tarvittaessa yleisötilaisuus. Osallisille lähetetään osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos. Materiaalit lisätään myös kaavatyön verkkosivuille. Yleisötilaisuudesta ilmoitetaan Uusi Lahti -lehdessä, tarvittaessa Nastola-lehdessä ja kaupungin verkkosivuilla www.lahti.fi.

Osallistuminen

Osalliset voivat lausua kaavaluonnoksesta mielipiteensä kirjallisesti tai suullisesti kaavoittajalle. Mielipiteen voi jättää sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. Tarvittavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot. Annetut mielipiteet ja lausunnot julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

8 EHDOTUSVAIHE8
/19**3**

Ehdotusvaiheessa laaditaan kaavaehdotus valitun kaavaluonnoksen pohjalta. Suunnittelussa huomioidaan ennakkokuulemisessa esitetyt mielipiteet. Kaavaehdotus esitellään tekniselle ja ympäristölautakunnalle, jonka päätöksellä se asetetaan nähtäville 30 vuorokaudeksi Lahti-Pisteeseen (Kirkkokatu 31, pääkirjaston aula) sekä kaupungin verkkosivuille. Lisäksi kaava-aineisto on nähtävillä kaava-alueen lähikirjastossa.

Nähtävilläolosta ilmoitetaan kuulutuksilla Lahden kaupungin verkkosivuilla, pääkirjaston Lahti-Pisteen ilmoitustaululla, Uusi Lahti -lehdessä sekä tarvittaessa Nastola-lehdessä. Nähtävilläolon jälkeen kaavan laatija valmistelee vastineet mahdollisiin muistutuksiin. Jos muistutukset eivät aiheuta ehdotukseen olennaisia muutoksia, kaava etenee vastineineen hyväksymisvaiheeseen. Muussa tapauksessa tekninen ja ympäristölautakunta asettaa muutetun kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville.

Osallistuminen

Osalliset voivat jättää kaavaehdotuksesta kirjallisen muistutuksen nähtävillä olon aikana. Muistutus osoitetaan tekniselle ja ympäristölautakunnalle, ja sen voi toimittaa Kirkkokadun Lahti-Pisteeseen tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. Muistutuksen tehneille lähetetään perusteltu vastaus. Lausuntoja pyydetään tarvittavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä, mikäli kaava on oleellisesti muuttunut luonnosvaiheesta. Muistutukset julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

10**/19****4 HYVÄKSYMISVAIHE**

Kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen ja mahdolliset muistutukset vastineineen sekä esittää kaupunginvaltuustolle kaavan hyväksymistä. Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen. Vaikutukseltaan vähäisen kaavan muutosehdotuksen hyväksyy tekninen ja ympäristölautakunta. Hyväksymispäätöksestä lähetetään tieto kaava-aloitteen tekijälle, muistutuksen tehneille ja viranomaisille.

Osallistuminen

Osalliset ja kunnan jäsenet voivat valittaa kaupunginvaltuuston tai teknisen ja ympäristölautakunnan päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 30 päivän valitusaikana. Hallinto-oikeuden päätöksestä on mahdollisuus valittaa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

12**/19****5 VOIMAANTULO**

Kaava saa lainvoiman noin 1,5–2 kuukauden kuluttua kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikäli kaavasta ei valiteta. Kaava kuulutetaan lainvoimaiseksi kaupungintalon ilmoitustaululla ja kaupungin verkkosivulla.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lausunto

HAMELY/741/2019

24.05.2019

Julkinen

Häme
Ympäristöyksikkö

Lahden kaupunki Tekninen ja ympäristötoimiala
Maankäyttö ja aluehankkeet
PL 126
15141 LAHTI
kirjaamo@lahti.fi
kimmo.sutinen@lahti.fi

Viite. lausuntopyyntö 15.5.2019

**Hämeen ELY-keskuksen lausunto, asemakaavan muutos, Lahti, Mukkulan (7.)
kaupunginosa, kortteli 5037, urheilu- ja virkistyspalvelujen alue sekä
lähivirkistys- ja katualue, A-2763, valmisteluvaihe**

Lausunto annetaan 3.5.2019 päivätyistä OAS:sta ja
kaavakarttaluonnoksesta.

Kaavamuutoksen tavoite on mahdollistaa n. 6500 m2 kokoisen liikuntahallin
rakentaminen Mukkulan urheilualueelle muuttamalla osa urheilu- ja
virkistyspalveluiden aluetta sekä Haavepuiston aluetta urheilutoimintaa
palvelevien rakennusten tontiksi.

Täydennysrakentaminen sijoittuu maakuntakaavan mukaiseen asumisen
paikalliseen aluekeskukseen Mukkulaan ja täydentää Mukkulan
urheilualan toimintaa. Kaavamuutos on lähtökohdiltaan yleiskaavan
tavoitteiden mukainen.

Alue on hyvin saavutettavissa jalan, pyöräillen ja joukkoliikenteellä. Kaavan
liikenteelliset vaikutukset kohdistuvat katuverkkoon. Liittymän toimivuus ja
pysäköintialueen riittävyys tulee tarkastella kaavaehdotusta valmisteltaessa.

Valmisteluvaiheen asiakirjoista ei ilmene, miten yleiskaavassa esitetty viher-
ja ulkoiluyhteys urheilualan kautta on tarkoitus jatkossa järjestää. (VL-31-
VU-7-VL-31). Asia tarkentunee kaavan jatkosuunnittelun yhteydessä.

Hämeen ELY-keskus ei näe tarvetta viranomaisneuvottelun järjestämiseen.
Luonnos voidaan valmistella kaavaehdotukseksi, ottaen huomioon
yleiskaavan tavoite viheralueiden ja ulkoilureittien jatkuvuudesta.

Lausunnon on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Annu Tulonen ja
ratkaissut ylitarkastaja Kirsti Nieminen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja
merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

HÄMEEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Puhelin 0295 025 000
<http://www.ely-keskus.fi/hame>

PL 29
15141 LAHTI

Tämä asiakirja HAMELY/741/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/741/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Tulonen Annu 24.05.2019 09:13

Ratkaisija Nieminen Kirsti 24.05.2019 09:24

Lähtettäjä: [Karu-Hanski Tiina](#)
Vastaanottaja: [Kiriaamo Lahti](#)
Aihe: Lyp:n lausunto asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2763 koskien Mukkulan liikunta-aluetta
Päivämäärä: 27. toukokuuta 2019 15:16:03

Lahden ympäristöpalveluilla ei ole lausuttavaa asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2763, joka koskee Mukkulan kaupunginosan (7.) korttelia 5037 sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen- ja lähivirkistys- ja katualuetta.

*Tiina Karu-Hanski
ympäristönsuojelusihteri
Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualue
Lahden ympäristöpalvelut*

Lahden kaupunginmuseo

Pvm 28.5.2019

Asemakaava-arkkitehti
Kimmo Sutinen
Maankäyttö ja aluehankkeet
Lahden kaupunkiympäristö
Askonkatu 2
15100 Lahti
kirjaamo@lahti.fi

Viite: Lausuntopyyntö 15.5.2019

Asia: Mukkulan korttelin 5037 urhellupaikat, asemakaavamuutoksen luonnos /
asemakaava-arkkitehti Kimmo Sutinen 3.5.2019

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo, rakennuskulttuuri
esittää otsikon asiasta pyydettyinä lausuntonaan seuraavan:

Kaavoitettava alue sisältyy maakunnallisesti arvokkaaseen Mukkulan
asuinalueeseen ja on myös Lahden läntisten osien osayleiskaavan arvokohde.
Museo esittää YU-1-merkintää täydennettäväksi rakennusta koskevilla
arkkitehtonisen ja kaupunkikuvallisen laadun varmistavilla määräyksillä.

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo

museonjohtaja

Timo Simanainen

tutkija

Riitta Niskanen

Tiedoksi

Museovirasto, Länsi-Suomen kulttuuriympäristöpalvelut
Hämeen ely-keskus

Lähtettäjä: [riitta.vaananen](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#); [Sutinen Kimmo](#)
Aihe: Lausuntopyyntöne asemakaavan muutoksen luonnoksesta Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelia 5037 sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen- ja lähivirkistys- ja katualuetta.
Päivämäärä: 16. toukokuuta 2019 10:34:46

Hei,

Päijät-Hämeen liitolla ei ole tarvetta antaa lausuntoa aiheessa mainitusta kaavahankkeesta.

Ystävällisin terveisin,

Riitta Väänänen

Riitta Väänänen

Aluesuunnittelupäällikkö

Päijät-Hämeen liitto

PL 50 (Hämeenkatu 9)

FI-15111 LAHTI

Manager, Regional Landuse Planning

The Regional Council of Päijät-Häme

GSM +358 40 531 7628

e-mail : riitta.vaananen@paijat-hame.fi

internet: www.paijat-hame.fi

**Päijät-Hämeen
pelastuslaitos**

LAUSUNTO 10 295

slvu 1 / 1

17.05.2019

Vastaanottaja

kirjaamo@lahti.fi

Kohde

Asemakaavan muutos A-2763

Mukkulan liikuntahalli

Lausunto asemakaavan muutos A-2763

Päijät-Hämeen pelastuslaitos on vastaanottanut 16.05.2019 lausuntopyynnön koskien asemakaavan muutosta A-2763 Mukkulalan liikuntahalli.

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on on mahdollistaa n. 6500 m2 kokoisen liikuntahallin rakentaminen Mukkulalan urheilualueelle.

Olen tutustunut asemakaavan muutosehdotukseen. Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella ei ole huomauttamista asemakaavamuutokseen.

Raila Viljamaa

paloinsinööri
Raila Viljamaa

Lähtettäjä: [Mäki-Saari Harri](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: VS: Valmisteluvaiheen kuuleminen Mukkulan liikunta-alueen a-2763 asemakaavan muutoksen luonnoksesta
Päivämäärä: 17. toukokuuta 2019 15:19:38
Liitteet: [image001.png](#)

Lahti Energia Oy /Lämpöliiketoiminta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asemakaavan muutoksen luonnoksesta joka koskee Mukkulan (7.) kaupunginosan korttelia 5037 sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen- ja lähivirkistys- ja katualuetta.

Kohteena olevan asemakaavarajauksen eteläpuolella Torpinkadulla sijaitsee merkittävä kaukolämmön runkojohto. Kaukolämmön kapasiteetti alueen tuntumassa on erinomainen. Kohteesta lounaaseen, lähimmillään noin 200 metrin etäisyydellä sijaitsee Lahti Energia Oy:n merkittävä Mukkulan lämpökeskus, joka on ns. huipun ja poikkeustilanteiden aikana käynnissä. Laitoksen toiminnalla ei ole käsityksemme mukaan vaikutusta suunniteltuun kaavaan.

Suosittellemme kohteen muutos- ja uudisosien lämmitystavaksi kaukolämpöä, ja kaavaan merkintää kaukolämpö.

Mikäli lopullinen kaavaehdotus poikkeaa oleellisesti luonnos- ja valmisteluvaiheen suunnitelmista, varaamme oikeuden lausua siitä uudelleen.

Ystävällisin terveisin:

Harri Mäki-Saari
Rakentamispäällikkö

Lahti Energia Oy | Kauppakatu 31, 15140 Lahti
P. 029 000 8009 | M. 044 751 7224
F. 029 000 8400
www.lahtienergia.fi

[Kaukolämpö on helppo ja luotettava lämmitysmuoto - lue lisää kotisivuiltamme!](#)

Lahtelainen
EDELLÄKÄVELIJÄ

Lähtettäjä: [Lanki Tommi](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Kopio: [Granqvist Tiina](#); [Ahokas Markku](#); [Uurainen Harri](#); [Painilainen Vesa](#); [Patrikka Juha](#)
Aihe: VL: Valmisteluvaiheen kuuleminen Mukkulan liikunta-alueen a-2763 asemakaavan muutoksen luonnoksesta
Päivämäärä: 21. toukokuuta 2019 9:29:42
Liitteet: [a_2763_Kuuleminen_Lausuntopyyntö.pdf](#)
[a_2763_oas_mukkulan_liikunta.pdf](#)
[Kuulemiskartta.pdf](#)

Liikuntapalvelut-yksiköllä ei ole Mukkulan liikunta-alueen a-2763 asemakaavan muutoksen luonnoksesta huomautettavaa. Liikuntapalvelut hyväksyy nykyisten tenniskenttien maa-alueen hyödyntämisen mahdollisen liikuntahallin rakentamisessa.

ystävällisin terveisin,

Tommi Lanki
liikuntatoimenjohtaja
Lahden kaupunki
liikuntapalvelut-yksikkö, sivistyksen palvelualue
p. 050-5594145

Director of Sports Department
City Of Lahti
phone: +358 50 5594145

Lähtettäjä: Sutinen Kimmo

Lähetetty: keskiviikko 15. toukokuuta 2019 17.11

Vastaanottaja: Autio Jukka; Solonen Petri; Uurtamo Juha; Järvelä Mika; Tourneur Ritva; Niskanen Riitta; Niskanen Riitta; Silvast Maria; Saari Henrik; Tolvanen-Valkeapää Tarja; Lastikka Mika; Kujala Kirsi; Sivonen Markku; Karu-Hanski Tiina; Lanki Tommi; Venäläinen Miikka; Häyrinen Tiina; Mäkinen Tia; Hurskainen Tanja; Vauramo Saara; Granqvist Tiina; Saarinen Hanna; Hurskainen Tanja; marjo.oksanen@phpela.fi; riskienhallinta@phpela.fi; toimisto@pajjat-hame.fi; harri.maki-saari@lahtienergia.fi; antti.rautiainen; kirsti.nieminen@ely-keskus.fi; kirjaamo.hame@ely-keskus.fi; kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi; outi.hongisto@phyrittajat.fi; annakaisa.ahtiainen@ely-keskus.fi; Laakso Miika; lahden@yrittajat.fi; petri.hankiola@yrittajat.fi; riitta.vaananen; jarmo.joenranta@dna.fi; production-desk@teliacompany.com; verkkontuki@elisa.fi; ari.mustonen@posti.fi

Aihe: Valmisteluvaiheen kuuleminen Mukkulan liikunta-alueen a-2763 asemakaavan muutoksen luonnoksesta

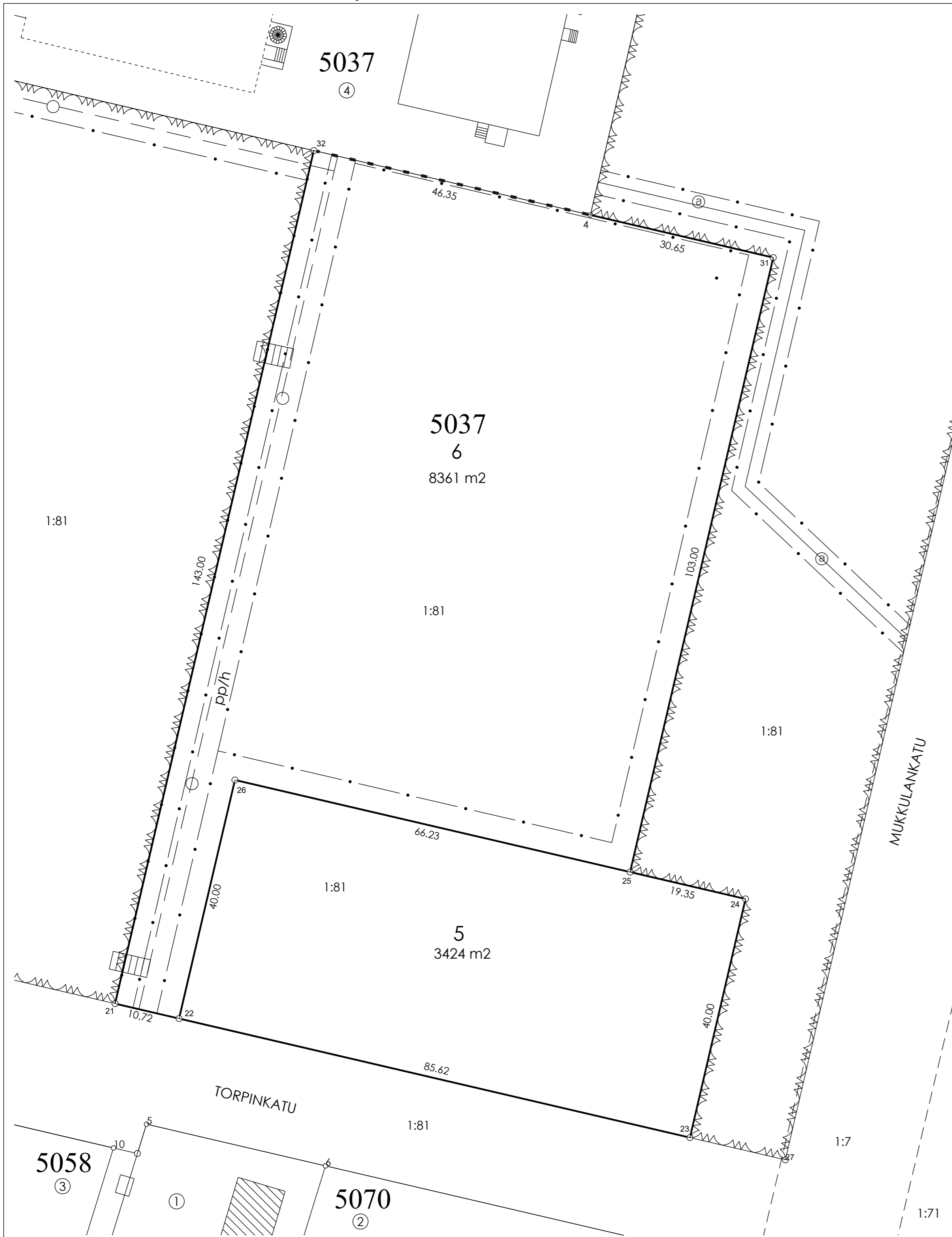
MOi

Valmisteluvaiheen kuuleminen on 16.-31.5.2019

Liiteaineistoa ohessa

Ystävällisin terveisin

.....
Kimmo Sutinen
Asemakaava-arkkitehti
Lahden kaupunki/Tekninen ja ympäristötoimiala
Askonkatu 2 (BW-tower)
P. 050 3985160
.....

KOORDINAATTILUETTELO

N:O	X	Y
4	6767071.083	26481886.703
21	6766942.331	26481809.113
22	6766939.898	26481819.558
23	6766920.467	26481902.948
24	6766959.424	26481912.025
25	6766963.814	26481893.181
26	6766978.843	26481828.681
31	6767064.128	26481916.554
32	6767081.601	26481841.563

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖTUNNUS	MÄÄRÄALA MOKULLA W
007 5037 0005	3424	3424	410 0001 0081	MOKULLA W
007 5037 0006	8361	8361	410 0001 0081	MOKULLA W

Tonttijako	TJNRO	398M-19-244	LAHTI
ASEMAKAAVA A-2763a	MITTAKAAVA	1:500	
VAHVISTETTU	KARTTALEHDET		
EDELLINEN TONTTIJAKO HYVÄKSYTTY	ON MAAREKISTERIALUETTA		
POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI	25.11.2019	KAUP.OSA	7 Mukkula
		KORTTELI	5037
LASKI JU		TONNIT	5,6
PIIRSI OH	Maankäyttöinsinööri Juha Uurtamo	MUUT.TONNIT	
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	HYVÄKSYNYT	TJ-KARTTA	398 M-19-244

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 26

Lahden kaupungin tilinpäätös vuodelta 2019, sitovuustasojen poikkeamat

D/2491/02.02.02.00.02/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, puh. 050 383 6502

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto hyväksyy seuraavat perusteluosassa esitetyt sitovuustasojen määräraha ja tuloarvioiden poikkeamat tilinpäätöksessä 2019.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 2.3.2020 § 54:

Konsernipalvelut / Talouspalvelut 27.2.2020

Tilinpäätöksessä 2019 on ilmennyt joitakin talousarviossa sitoviksi määriteltujen kokonaisuuksien poikkeamia määrärahaylityksinä sekä tuloarvioiden alituksina. Nämä sitovuustasojen poikkeamat saatetaan kunnan tilinpäätöstä koskevien yleisohjeiden mukaisesti kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 9.3.2020 kokoukseen, ennen kuin kaupunginhallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen 30.3.2020.

Konsernihallinto

Konsernipalveluiden vastuualueen tuloarvioon esitetään alituslupaa seuraavasti:

tuloarvio: 203 500 euroa.

Konsernipalvelut: Henkilöstöpalveluiden tuloarvio oli budjetoitu liian korkeaksi alitus -94 716 euroa, myös korvaukset konserniyhtiöiltä tuloarvio alittui -155 172 euroa, kun resurssikorvaukset konserniyhtiöiltä toteutuivat arvioitua pienempinä. Konsernipalvelujen menot alittuivat 1,0 milj. eurolla, joka voidaan osoittaa katteeksi tulojen alittumiselle.

Sivistyksen palvelualue

Palvelualueen yhteiskustannusten toimintakatteeseen esitetään ylityslupaa seuraavasti:

toimintakate: +26 000 euroa.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 26

Sivistyslautakunta (19.2.2020/§ 17): palvelualueen yhteiskustannusten toimintakatteen ylitys johtuu ulkoisista hankerahoituksista.

Lasten ja nuorten kasvun määrärahavaraukseen esitetään ylityslupaa ja tuloarvion alituslupaa seuraavasti:

määräraha: +810 000 euroa
tuloarvio: -5 000 euroa.

Sivistyslautakunta (19.2.2020/§ 17): Syksyllä (KV 7.10.2019 § 98) haettu lisämääräraha ei riittänyt täysin kattamaan kustannusten nousua lasten ja nuorten kasvun vastuualueella.

Vuonna 2019 varhaiskasvatuksessa (kunnallinen tai yksityinen) olevien lasten osallistumisaste on kasvanut. Keskeisenä tekijänä kustannusten kasvuun on ollut yksityisen varhaiskasvatuksen laajeneminen ja palveluseteliä käyttävien lasten ennakoitua suurempi määrä. Lisäksi kysyntään vastaamiseksi on perustettu lisäryhmiä.

Osaamisen ja tiedon tuloarvion esitetään alituslupaa seuraavasti:

tuloarvio: -144 000 euroa.

Sivistyslautakunta (19.2.2020/§ 17): Osaamisen ja tiedon vastuualueella lukiokoulutuksen tulotavoite jäi 30 000 euroa alle talousarvion ja kirjastopalveluiden tulot alittivat 110 000 eurolla. Tulojen toteuma oli kokonaisuudessaan hieman edellistä tilinpäätöstä pienempi. Vastuualueen toimintakulut alittivat talousarvion lähes 900 000 euroa ja kattaa tulojen alituksen.

Kaupunginorkesterin tilikauden yli-/alijäämän osalta esitetään muutosta seuraavasti:

tilikauden alijäämä: 149 500 euroa.

Liikunta- ja kulttuurilautakunta (29.1.2020/§ 2): Lahden kaupunginorkesterin sitovuustasolla (tilikauden yli-/alijäämä) talousarvion 2019 mukainen -67 900 tulos ylittyi ollen -217 313 euroa alijäämäinen, jolloin talousarviopoikkeama on 149 413 euroa.

Syynä sitovasta tavoitteesta poikkeamiseen on liikevaihdon jääminen tavoitteestaan. Pääsylipputulot eivät toteutuneet arvioidun

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 26

mukaisesti, mutta menoissa saavutettiin säästöä talousarvioon nähden. Kaupunginorkesterin sitovan määrärahan ylitys kirjataan vähennyksenä kaupunginorkesterin taseen omaan pääomaan. Negatiivinen oma pääoma katetaan kaupunginorkesterin aikaisempien vuosien tuloksesta.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kunnallistekniikka, Maankäyttö ja aluehankkeet sekä Rakennus ja ympäristövalvonta yhteensä määrärahaan esitetään ylityslupaa seuraavasti:

määräraha: +1 942 500 euroa.

Tekninen ja ympäristölautakunta (11.2.2020/§ 16): Vastuualueiden yhteissitovamääräraha ylittyi yhteensä noin 1,9 milj. eurolla, kun: Ranta-Kartanon alueen tonttien pilaantuneiden maiden kunnostushankkeeseen tehtiin pakollinen varaus 1,131 milj. euroa. Kadunpidon menot ylittivät noin 670 000 eurolla johtuen palvelujen ostojen kasvusta maa-aineshuollossa, liikennevalojen kunnossapidossa sekä kunnossapidon alueurakoissa. Puistotoimen menot ylittivät noin 400 000 eurolla johtuen palvelujen ostojen kasvusta kunnossapidon alueurakoissa. Vastuualueiden yhteissitovuuden tulot ylittivät 2,26 milj. euroa, josta menoylitys voidaan kattaa.

Joukkoliikenteen vastuualueen toimintakatteeseen esitetään ylityslupaa seuraavasti:

toimintakate: +285 000 euroa.

Tekninen ja ympäristölautakunta (11.2.2020/§ 16): Joukkoliikenteen Waltti kortin kustannukset olivat arvioituja korkeammat johtuen uusista käyttöönotetuista palveluista, kuten itsepalveluautomaatit, työsuhdematkalippu ja reaaliaikainen järjestelmä. Lisäksi Kelan maksama tuki alitti budjetoidun johtuen lasten kausilipun hinnan alentumisesta alle kelatuetun koulumatkatukilipun.

Tuloslaskelmaosan sitovuustasojen poikkeamat

Muut rahoitustuotot ja -menot nettoarvioon esitetään ylityslupaa seuraavasti:

muut rahoitustuotot ja -menot: +2 820 000 euroa.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 26

Konsernipalvelut: Muita rahoitusmenoja ovat lisänneet tilinpäätöksessä luottotappioiksi kirjatut Lahden Työn Paikka Oy:n toiminnan lakkauttamiseen liittyvät erät yhteensä 2,15 milj. euroa sekä johdannaissopimuksen arvomuutoskirjaus 3,347 milj. euroa. Osinkotuotot ylittyivät 2,1 milj. eurolla.

Rahoitusosan sitovuustasojen poikkeamat

Antolainojen nettoarvioon esitetään ylityslupaa seuraavasti:

antolainat: +1 600 000 euroa.

Konsernipalvelut: Ylitys johtuu antolainakerien käsittelyn eroista talousarviossa ja kirjanpidossa. Pitkäaikaisten antolainasaamisten vähennyksiin oli talousarviossa sisällytetty 4,5 milj. euroa antolainojen lyhennyksiä, jotka kirjanpidossa kuuluvat erään Muut maksuvalmiuden muutokset, joka ei ole valtuustoon nähden sitova erä.

Yhteenveto

Lahden kaupungin talousarvion 2019 talous toteutui kaupungin oman toiminnan osalta lähes alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Tämän mahdollisti se, että käyttötaloustulot konsernihallinnossa sekä palvelualueilla toteutuivat arvioutua positiivisemmin ja lisäksi konsernihallinnon käyttötalousmenoihin syntyi säästöjä kaupunkitasoisissa määrärahoissa.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy seuraavat perusteluosassa esitetyt sitovuustasojen määräraha ja tuloarvioiden poikkeamat tilinpäätöksessä 2019.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

5 (5)

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 26

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: ote Taloussuunnittelu, rahoituspalvelut, Olli Alho, Tiina Granqvist, Provincia Oy/kirjanpito, KPMG Esko Säilä/
esko.saila@kpmg.fi

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 27

Luettelo kuntalain 23 §:n mukaisista kunnan asukkaiden aloitteista v. 2019

D/375/00.02.00.00.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet tiedokseen sekä toteaa, että aloitteet on käsitelty loppuun.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 2.3.2020 § 55:

Kuntalain 23 §:

”Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet.

Jos 1 momentissa tarkoitetun aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, asia on otettava käsiteltäväksi kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta.

Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.”

Lahden kaupungin hallintosäännön yleisten määräysten 7 §
Kaupungin asukkaiden aloitteet:

”Kaupungin asukkaalla sekä kaupungissa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä kaupungille aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloite on sen viranomaisen käsiteltävä, jonka tehtäväalueelle aloitetta koskeva asia kaupungissa kuuluu. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä aloitetta käsittelevä viranomainen ja arvioitu käsittelyaika.

Kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuustolle luettelo

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 27

kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyistä aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä vuosittain kaupunginvaltuuston työjärjestyksessä määrättyyn ajankohtaan mennessä. Kaupunginvaltuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.”

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevissa erillissäännöissä on määrätty, että asia on tuotava valtuustolle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Kuntalaisaloitteet, joiden voidaan katsoa kuuluvan valtuuston toimivaltaan:

Lähettäjä: Anttilamäki-Kittelän asukasyhdistys

Asia: Anttilanmäki pihakatualueeksi
D/480/2019

Käsittely: Kaupunkiympäristön palvelualue/kunnallistekniikka vastannut 4.11.2019

Lähettäjä: Pontus Söderholm ym.

Asia: Kuntaäänestys vastaanottorahan poistosta
D/1352/2019

Käsittely: Asian valmistelu on kesken

Lähettäjä: Saara Mäkiaho

Asia: Alkoholijuomien kieltäminen Pikku Vesijärvellä
D/1914/2019

Käsittely: Asian valmistelu on kesken

Lähettäjä: Sami Rynnänen

Asia: Kevyen liikenteen väylä Nastola kk/Kukkastie
D/2015/2019

Käsittely: Kaupunkiympäristön palvelualueella vastattavana

Lähettäjä: Mika Lahti ym.

Asia: Leikkipuisto Lahden pohjoispuolelle
D/2319/2019

Käsittely: Kaupunkiympäristön palvelualue vastannut 26.11.2019

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 27

Lähtettäjä: Kerttu Kontinen

Asia: Nuorisotalo vanhan lakkitehtaan tilalle Renkomäkeen
D/2643/2019

Käsittely: Lahden Nuorisopalvelut vastannut 9.1.2020

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan
ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee tehdyt aloitteet ja niiden johdosta
suoritetut toimenpiteet tiedokseen sekä toteaa, että aloitteet on
käsitelty loppuun.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 28

Luettelo valtuustoaloitteista, joita kaupunginvaltuusto ei ole käsitellyt vuoden 2019 loppuun mennessä

D/363/00.02.00.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee luettelon ja annetun selvityksen tiedokseen.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 2.3.2020 § 56:

Lahden kaupungin hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

1) Seppo Korhosen 12.11.2018 jättämä aloite:

Vammaisten ihmisten henkilökohtaisen avun järjestäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä
D/2683/2018

Asia on ollut kaupunginhallituksessa 3.2.2020 ja käsitellään kaupunginvaltuustossa 9.3.2020.

2) Kalle Aaltosen 12.11.2018 jättämä aloite:

Lahden kaupunki hylkää Vesijärvenkadun joukkoliikennekaista- ja polkupyöräkaistasuunnitelman mm. kaupungin logistiikalle, Lahden ja etenkin sen keskustan elinkeinotoiminnalle erittäin vahingollisena
D/2681/2018

Asia on ollut kaupunginhallituksessa 27.1.2020 ja käsitellään kaupunginvaltuustossa 9.3.2020.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 28

3) Seppo Korhosen ja 32 muun valtuutetun 10.12.2018 jättämä aloite:

Lahden köyhyystyöryhmän perustaminen ja köyhyysohjelman laatiminen
D/2923/2018

Asian valmistelu on kesken.

4) Kalle Aaltosen ja Minni Salmisen 8.4.2019 jättämä aloite:

Toimeenpanosuunnitelman tekeminen lasten seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä torjuvalle Lanzaroten sopimukselle
D/972/2019

Asian valmistelu on kesken.

5) Vihreän valtuustoryhmän 13.5.2019 jättämä aloite:

Kaupungin edustus-, virka- ja ekskursionmatkojen lentomatkojen CO2 -päästöjen kompensoiminen
D/1257/2019

Asia on kaupunginhallituksessa 2.3.2020 ja käsitellään kaupunginvaltuustossa 9.3.2020.

6) Vihreän valtuustoryhmän 13.5.2019 jättämä aloite:

Liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittaminen vuoteen 2025 mennessä
D/1259/2019

Asian valmistelu on kesken.

7) Pertti Arvajan ja 4 muun kaupunginvaltuutetun 9.9.2019 jättämä aloite:

Perusteettoman ja sananvapautta loukkaavan varoituksen peruminen ja hyvittäminen asianosaiselle
D/1917/2019

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 28

Asia on ollut kaupunginhallituksessa 27.1.2020 ja käsitellään kaupunginvaltuustossa 9.3.2020.

8) Antti Holopaisen, Elisa Lientolan ja Vuokko Kauton 9.9.2019 jättämä aloite:

Lahden kaupunki yhteistyöhön pääkaupunkiseudun kanssa edistämään huumehaittojen hoidon mahdollistavaa lainsäädäntöä ja kehittämään uusia keinoja huumehaittojen ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi
D/1919/2019

Asia on kaupunginhallituksessa 2.3.2020 ja käsitellään kaupunginvaltuustossa 9.3.2020.

9) Salla Palm-Felinin ja 18 muun kaupunginvaltuutetun 9.9.2019 jättämä aloite:

Anonyymien rekrytointikäytännön aloittaminen
D/1920/2019

Asian valmistelu on kesken.

10) Lahden perussuomalaiset valtuustoryhmän 7.10.2019 jättämä aloite:

Ympäristöpääkaupunki -titteliin liittyvien lentomatkojen hiilidioksidipäästöistä tiedottaminen
D/2118/2019

Asian valmistelu on kesken.

11) Kokoomuksen valtuustoryhmän 7.10.2019 jättämä aloite:

Teatteri ja draama rapistuvan lukutaidon pelastajiksi
D/2121/2019

Asia on ollut kaupunginhallituksessa 27.1.2020 ja käsitellään kaupunginvaltuustossa 9.3.2020.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 28

12) Martti Taljan ja 22 muun kaupunginvaltuutetun 7.10.2019 jättämä aloite:

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen Lahdessa
D/2125/2019

Asian valmistelu on kesken.

13) Kalle Aaltosen 11.11.2019 jättämä aloite:

Selvityksen tekeminen, miten Lahden kaupungin viestintä epäonnistuu jopa siinä sinällään erittäin positiivisten hankkeiden julkituonnissa ja mistä tämä johtuu
D/2347/2019

Asia on ollut kaupunginhallituksessa 10.2.2020 ja käsitellään kaupunginvaltuustossa 9.3.2020.

14) Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän 11.11.2019 jättämä aloite:

Kisapuiston stadionhanketta on kiirehdittävä ja hankkeen nykytilanteesta sekä toteutusvaihtoehdoista on annettava selvitys
D/2348/2019

Asian valmistelu on kesken.

15) Kalle Aaltosen ja 4 muun kaupunginvaltuutetun 11.11.2019 jättämä aloite:

Lahden kaupunki tekee selvityksen siitä millä tapaa päihdeongelma on täysin hallinnassa
D/2350/2019

Asian valmistelu on kesken.

16) Kalle Aaltosen ja 3 muun kaupunginvaltuutetun 11.11.2019 jättämä aloite:

Lahden kaupunki ja sen viranhaltijat sitoutuvat olemaan

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 28

vähättelemättä, kieltämättä ja olemalla muulla tapaa vetoamatta esimerkiksi siihen, kun muuallakin on päihdeongelmia, kun puhutaan julkisuudessa tai esim. kouluissa Lahden päihdeongelmasta D/2351/2019

Asia on ollut kaupunginhallituksessa 10.2.2020 ja käsitellään kaupunginvaltuustossa 9.3.2020.

17) Vasemmistoliiton Lahden valtuustoryhmän ja Lahden Vihreän valtuustoryhmän 2.10.2017 jättämä aloite:

Paremmat, ongelmat tunnistavan ja vastuutahon osoittavan, koko henkilöstön ja luottamushenkilöt kattavan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen.
D/2280/2017

Asian valmistelu on kesken.

Päätös:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee luettelon ja annetun selvityksen tiedokseen."

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: -

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 29

Lahden kaupungin osakkuus Suomi-Rata Oy -hankeyhtiössä

D/542/00.00.01.02.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho, puh. 040 595 4543

Päätös Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

**Käsittely kaupungin-
valtuustossa** Keskustelun kuluessa valtuutettu Martti Mäkelä teki seuraavan hylkäysehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hylkää kaupunginhallituksen tekemän päätösesityksen ja lopettaa sen myötä asian jatkokäsittelyn ja toimeenpanon.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Mäkelä valtuutettu Markku Karjulan kannattamana oli tehnyt kannatetun ehdotuksen kaupunginhallituksen päätösehdotuksen hylkäämisestä. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Mäkelän hylkäysehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä todettiin, että kaupunginhallituksen ehdotusta kannatti 56 valtuutettua ja sen hylkäämistä kannatti 3 valtuutettua. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 2 29 §.

Kaupunginvaltuusto näin ollen hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto päättää, että

1) Lahden kaupunki lähtee osakkaaksi Suomi-Rata -hankeyhtiöön esitystekstissä mainituin periaattein,

2) perustettavan yhtiön osakkeita merkitään enintään 3,7 milj. eurolla,

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 29

3) vuoden 2020 kustannukset katetaan talousarvion talousarviokohdassa Arvopaperit ja osuudet ja tulevien vuosien talousarvioissa varaudutaan hankkeen pääomittamiseen,

4) Lahden kaupunki sitoutuu tällä päätöksellä ainoastaan hankkeen suunnitteluun nyt päätettävällä sijoituksella, ja

5) kaupunginhallitus hyväksyy lopullisen järjestelyn sekä osakkaiden kesken solmittavan osakassopimuksen erikseen myöhemmin.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 2.3.2020 § 57:

Kaupungin Lahden kaupunki on osallistunut liikenne- ja viestintäministeriön vetämään valmisteluun Suomirata -hankeyhtiön perustamiseksi. Hankeyhtiön tarkoituksena on nopean raideyhteyden suunnittelu Helsingin ja Tampereen välille sekä Helsinki-Vantaan lentokentän sitominen tiiviimmin osaksi rataverkkoa lentoradalla Pasilan ja Keravan välille. Hankeyhtiö on uusi hallitusohjelmassa mainittu toimintamalli, jolla voidaan edistää suurten raidehankkeiden suunnittelua ja toteuttamista valtion lisäksi muiden osapuolten tuella.

Alueiden ja seutujen saavutettavuus on Suomen kilpailukyvyyn ja menestyksen kannalta keskeistä. Suomi-Rata on paitsi kansallinen hanke myös Lahden kaupungin liikenneyhteyksien kannalta strateginen hanke. Ratayhteyden ensimmäinen osuus, ns. Lentorata, on Pasilasta Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta Keravalle suunniteltu tunnelirata, jonka päätavoitteena on parantaa pääradan kapasiteettia sekä vähentää häiriöherkkyyttä erottelemalla eri nopeudella kulkevat kauko- ja lähijunat omille raiteilleen. Lentorata nopeuttaa junayhteyksiä oikoradan kautta Lahteen ja Lahdesta idän suuntaan.

Lentorata mahdollistaa junayhteyksien merkittävän parantamisen Lahdesta Helsinki-Vantaan lentokentälle sekä Helsinkiin. Matka-aika lentokentälle muuttuisi vaihdottomaksi ja lyhenisi noin 40 minuuttiin, joka on noin 15 minuuttia nykyistä nopeampi. Vantaan lentokentän alue, Aviapolis, on Suomen toiseksi suurin työpaikkakeskittymä, joten myös työmatkapedelöinti helpottuisi ja nopeutuisi. Matka-aika Helsinkiin ei lyhenisi, mutta ratakapasiteetin lisääminen mahdollistaisi junatarjonnan merkittävän kasvattamisen, sekä lähietä kaukojunien osalta. Nopeiden ratayhteyksien toteuttaminen edistää kaupunkiseutujen muodostumista yhteneväiseksi työssäkäyntialueeksi parantaen mahdollisuuksia työvoiman ja muiden resurssien liikkuvuudelle. Nopeat raide- ja lentoyhteydet ovat

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 29

yritysten kansainvälisen saavutettavuuden kannalta keskeisiä. Hanke hyödyttää Lahden asukkaita ja laajemminkin Lahden kaupunkiseudun elinkeinotoimintaa tarjoamalla tehokkaampia liikenneyhteyksiä, joten hankkeeseen osallistuminen kuuluisi näin ollen Lahden kaupungin yleiseen toimialaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö on käynyt neuvotteluja Suomi-Rata - hankeyhtiön perustamisesta ja pääomittamisesta useiden kaupunkien, ml. Helsingin, Vantaan, Tampereen, Hämeenlinnan ja Lahden kaupungit sekä Finavia Oyj:n kanssa. Lahden kaupunki katsoo tärkeäksi, että mahdollisimman moni neuvotteluihin osallistunut taho tulisi hankeyhtiön osakkaaksi. Radan toteutuksen kokonaiskustannuksiksi on arvioitu valittavasta vaihtoehdosta riippuen 4.6 – 6 Mrd euroa ja hankeyhtiön suunnitteluvaiheen pääomitustarpeeksi 150 milj. euroa.

Valtion kautta hankeyhtiö Suomi-Rataan on tarkoitus sijoittaa 51 % tarvittavasta pääomasta eli 76,5 milj. euroa. Muiden osakkaiden ml. Finavia pääomituksen tarve on näin ollen 73,5 milj. euroa, josta Lahden kaupungin osuudeksi on arvioitu noin 3,4 milj. euroa, mikäli kaikki neuvotteluissa mukana olleet kunnat lähtevät mukaan yhtiöön. Kaupungin osuus nousee, mikäli kuntia jää pois yhtiöstä, minkä takia on hyvä varautua enintään 3,7 miljoonan euron kustannuksiin. Kustannukset jakautuvat 11 vuodelle, siten että suunnitteluhankkeen alkuvuosina kustannukset jäävät alle 100.000 euron, ja nousevat loppuvuosina 200.000 – 800.000 euron välille vuosittain.

Mikäli suunnittelukustannukset nousevat nyt arvioitua suuremmiksi, hankkeeseen mukaan lähtevät osakkaat neuvottelevat siitä, miten alijäämä katetaan kuitenkin niin, että lähtökohtana on pitäytyä mahdollisimman tiukasti nyt esitetyssä budjetissa. Mahdollinen myöhempi yhtiön tarvitsema lisäpääomitus ratkaistaan erikseen, koska hankkeen pääomituksen kokonaistarve riippuu lopullisesta rahoituspohjasta.

Rakentamisvaiheen pääomitus ja omistusosuudet ratkaistaan erikseen eikä kaupunki ole niihin sitoutunut ilman uutta päätöksentekoa.

Koska hankkeen kustannukset jakautuvat usealle vuodelle, kaupunginvaltuustolle esitetään periaatepäätöksen hyväksymistä hankkeeseen osallistumisesta.

Kaupunginhallitus hyväksyy lopullisen järjestelyn sekä osakkaiden kesken solmittavan osakassopimuksen erikseen myöhemmin, kuten

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
09.03.2020 § 29

päätösesityksen 5-kohdassa todetaan.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää, että

1) Lahden kaupunki lähtee osakkaaksi Suomi-Rata -hankeyhtiöön esitystekstissä mainituin periaattein,

2) perustettavan yhtiön osakkeita merkitään enintään 3,7 milj. eurolla,

3) vuoden 2020 kustannukset katetaan talousarvion talousarviokohdassa Arvopaperit ja osuudet ja tulevien vuosien talousarvioissa varaudutaan hankkeen pääomittamiseen,

4) Lahden kaupunki sitoutuu tällä päätöksellä ainoastaan hankkeen suunnitteluun nyt päätettävällä sijoituksella, ja

5) kaupunginhallitus hyväksyy lopullisen järjestelyn sekä osakkaiden kesken solmittavan osakassopimuksen erikseen myöhemmin.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku	Kh: muutoksenhakukielto Kv: valitusosoitus
Toimenpiteet	Kh: kv Kv: ote LVM
Liitteenä	1. Kuntaliiton lausunto

Kai Ketelimäki

Hannu Penttilä
Vantaan kaupunki
Kielotie 28
01300 Vantaa

Lausuntopyyntö

Kunnan toimiala - väyläyhtiön osakkuus ja rahoitus

Kuntaliitolta on pyydetty lausuntoa kunnan mahdollisuudesta osallistua ratahanketta suunnittelevan ja mahdollisesti myöhemmässä vaiheessa hankkeen toteuttavan osakeyhtiön osakkeiden merkitsemiseen ja rahoittamiseen.

Kysymys on kunnan yleisen toimialan tulkinnasta.

Kunnan toimialan sääntely

Kuntalain 7 §:n 1 momentin mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetty tehtävät. Kunnan yleinen toimiala on perustuslain suojaama. Perustuslain 121 §:n 1 momentin mukaan Suomi jakautuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua asukkaiden itsehallintoon. Edelleen toisen momentin mukaan kuntien hallinnon yleisistä perusteista säädetään lailla ja kunnille annettavista tehtävistä säädetään lailla.

Kunnan toimiala on jaettavissa *yleiseen toimialaan* eli kunnan omilla päätöksillään itselleen ottamat tehtävät ja *erityiseen toimialaan* kuuluvat laissa erikseen kunnan hoidettavaksi säädetty tehtävät.

Yleisen toimialasäännös on luonteeltaan yleislauseke eli toimialaa ei ole rajoitettu yksityiskohtaisella kuvauksella toimialaan kuuluvista tehtävistä tai toimialan rajoista. Kunnan toimialan sisältö määritty tarkemmin oikeuskäytännössä, korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisujen myötä. Kunnan toimialasäännöksen sanamuoto on muuttunut suhteellisen vähän kuntalain ja kunnallislain muutoksissa. Todellisuudessa säännöksen tulkintaan on kuitenkin vaikuttanut yhteiskunnan ja muun lainsäädännön kehitys.

Kuntalain 1 §:n 2 momentin mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kunnan toiminta-ajatuksena on säännöksen mukaan toimia asukkaidensa parhaaksi edistämällä heidän hyvinvointiaan ja alueen elin-

Kai Ketelimäki

voimaa. Toisaalta kaikessa toiminnassa on vältettävä kohtuuttomia taloudellisia riskejä ja ympäristön ja tulevien sukupolvien kuormittamista. Toiminnassaan kunnan tulee arvioida päätöstensä vaikutuksia tätä taustaa vasten.

Oikeuskäytännössä noudatetun tulkinnan mukaan kunta määrittelee ensisijaisesti oman tehtäväpiirinsä. Hallintotuomioistuimet eivät määrittele kunnan toimialaan kuuluvia tehtäviä, vaan ottavat kantaa siihen, mikä ei ole sallittua. Kunnan tulee omassa toiminnassaan ensisijaisesti itse arvioida, mitkä tehtävät se katsoo voivansa ottaa hoitaakseen. Yleistä toimialaa rajaavat oikeusperiaatteet, jotka kunnan tulee huomioida omassa toiminnassaan.

Toimialaa määriteltäessä on huomioitava hallintolain 6 §:n mukaisten hallinnon yleisten oikeusperiaatteiden lisäksi oikeuskäytännössä muodostuneet, erityisesti yleistä toimialaa rajoittavat periaatteet. Hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita ovat yhdenvertaisuusperiaate, objektiviteettiperiaate, suhteellisuusperiaate, tasapuolisen kohtelun vaatimus sekä harkintavallan väärinkäytön kielto. Yleistä toimialaa rajoittavia periaatteita ovat tehtävän yleishyödyllisyys, tehtävän paikallisuus sekä yksityisen tukemisen kielto, hallinnon toissijaisuus, työnjako muiden viranomaisten kesken sekä spekulatiivisen toiminnan kielto.

Yleishyödyllisyys. Yleiseen toimialaan kuuluvien tehtävien tulee olla yleishyödyllinen. Yleishyödyllisyys ei kuitenkaan tarkoita sitä, että tehtävän tulisi aina hyödyttää kaikkia kuntalaisia. Tehtävän hoitamisen tulee kuitenkin olla yleisesti hyväksyttävää ja tarkoituksenmukaista. Yleishyödyllisyyttä arvioitaessa on hyvä muistaa kuntalain 1 §:n 2 momentti, jonka mukaan kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa kestäväällä tavalla.

Paikallisuus. Kunta toimii lähinnä omalla alueellaan ja sen toiminta kohdistuu lähinnä oman kunnan asukkaisiin. Paikallisuuden periaatetta ei tule ymmärtää niin suppeasti, että kunta voisi toimia vain omalla alueellaan tai että kunnan toimet saisivat hyödyttää vain kunnan omia asukkaita. Kunnat ovat mukana laajasti erilaisessa seudullisessa yhteistoiminnassa. Paikallisuuden kannalta ratkaisevaa on, hyödyttääkö tehtävään osallistuminen kuntaa ja sen asukkaita.

Hallinnon toissijaisuus ja työnjako muiden viranomaisten kanssa.

Hallinnon toissijaisuuden periaatteen mukaan kunnan ei tule ottaa hoidettavakseen sellaisia tehtäviä, jotka kansalaiset, kunnan asukkaat tai näiden muodostamat yhteisöt voivat hoitaa tehokkaammin. Yleensä on arvioitava, onko tehtävän hoitamisesta yleisesti hyötyä kunnalle ja sen asukkaille, kun otetaan huomioon myös yksityisten palvelujen saatavuus.

Kunta ei myöskään saa hoitaa sellaisia tehtäviä, jotka on säädetty valtiolle kuuluvaksi. Rajanveto kunnan ja yksinomaan valtion hoidettavan tehtävän välillä ei kuitenkaan ole ehdoton. Tehtävän säätäminen valtiolle tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä säädettyissä laissa ei välttämättä syrjäytä perustuslain suojaamaa itsehallinnollista toimivaltuutta. Sen sijaan perustuslaissa valtion tehtäväksi säädetyn tehtävän, kuten esimerkiksi maanpuolustuksen, hoitaminen ei selvästikään kuulu kunnan yleiseen toimialaan.

Kunnan toimialan kannalta tulee arvioitavaksi muun muassa se, miten paikallisuusvaatimusta on tulkittava. Oikeuskäytännössä (KHO T 1738/2001) on esimerkiksi katsottu, että kaupungin osakkuus seudullisessa IT-yhtiössä edisti elinkeinotoiminnan yleisiä edellytyksiä kaupungissa ja sitä voitiin pitää kaupungin toimialaan kuntalain mukaan kuuluvana itsehallinnollisena tehtävänä. Elinkeinotoiminnan yleisten edellytysten luomisen ja parantamisen onkin vakiintuneesti katsottu kuuluvan kunnan toimialaan. Toisaalta korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan (KHO 3414/6.11.2014) pysyttänyt hallinto-oikeuden päätöksen, jolla oli kumottu valtuuston päätös, joka koski lainan antamista kauppakeskusta toteuttavalle kiinteistöyhtiölle. Perusteluna oli muun muassa se, ettei kaupunki ollut esittänyt riittäviä selvityksiä kauppakeskuksen tarpeellisuudesta palvelun tuottajana siitä, että kaupungin laina olisi ollut tarpeellinen työllisyyden turvaamisen kannalta. Hallinto-oikeuden mukaan hankkeen merkittävyydestä matkailun kannalta oli esitetty ainoastaan yleisluonteinen väite.

On esitetty käsityksiä, että liikenneinfrahankkeen paikallisuus edellyttäisi, että liikenneväylä kulkisi asianomaisen kunnan alueen kautta ja hyödyttäisi tällä tavalla kunnan asukkaita. Tätä voinee pitää jonkinlaisena lähtökohtana. Toisaalta kun on kysymys joukkoliikenteestä, ei voitane ehdottomasti edellyttää, että esimerkiksi hankkeen kohteena olevan radan tulisi kulkea kunnan alueen kautta. Esimerkiksi lentokentästä on tyypillisesti hyötyä muillekin kuin sen sijaintipaikkakunnalle. Liikenneväyläkin voi siten hyödyttää kunnan asukkaita siitä huolimatta, että se ei kulje kunnan alueen kautta. Hyöty voi seurata siitä, että niin sanottu pendelöinti on sitä hyväksi käyttäen mahdollista tai että kunnan näkökulmasta keskeinen liikenneyhteys nopeutuu tai muutoin paranee.

Riippuen kunnan sijainnista, voi uusi liikenneväylä, esimerkiksi rata, ratkaisevalla tavalla parantaa kunnan asukkaiden mahdollisuuksia esimerkiksi laajentaa työssäkäyntialuettaan. Tämä voi vähentää tarvetta muuttaa kunnasta siksi, ettei kotikunnassa mahdollisesti ole työtä tarjolla. On selvää, että liikenneyhteyksien paranemisella on myös muita kunnan asukkaita hyödyttäviä vaikutuksia. Vastaavasti kunnassa sijaitsevat tai sinne sijoittumista harkitsevat yritykset voivat ottaa huomioon tällaisen liikenneväylän työvoiman saatavuutta helpottavana tekijänä. Kysymys voi näin ollen olla elinkeinoelämän yleisten edellytysten ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä. Siiten on mahdollista, että liikenneväylällä voi siitä huolimatta, ettei se kulje kunnan alueen kautta, olla pidemmällä aikavälillä esimerkiksi kunnan verotuloja lisääviä vaikutuksia.

Kai Ketelimäki

Toimenpiteitä harkitessaan kunnan tulee aina arvioida sekä niiden tarkoituksenmukaisuus että laillisuus. Investoinnista tai osakkeiden merkinnästä päätettäessä on olennaista myös toimialan kannalta arvioida ja perustella toimenpiteen vaikutus palveluihin tai kunnan talouteen ja sitä kautta asukkaille tai elinkeinoelämälle.

Tietojemme mukaan ainakaan suunnitteluvaiheessa hankkeessa ei ole mukana yksityisiä osakkaita tai rahoittajia. Tästä syystä ei ole tarpeen arvioida hanketta yksityisen tukemisen kiellon kannalta.

Hankkeeseen osallistuminen voi kuulua kunnan toimialaan, mutta kunkin hankkeeseen mahdollisesti osallistuvan kunnan tulisi omalta osaltaan arvioida, mitä mahdollisia hyötyjä ratahanke toteutuessaan voisi kunnalle ja kuntalaisille tuoda. Hankkeeseen osallistumisesta kunnalle ja sen asukkaille ja yrityksille arvioituista hyödyistä, kuten esimerkiksi elinkeinoelämän yleisten edellytysten edistämisestä, tulisi päätöksen yhteydessä esittää riittävät perustelut, jotta osallistumisen voidaan katsoa kuuluvan kunnan toimialaan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Juha Myllymäki
lakiasianjohtajaKai Ketelimäki
lakimies

Kaupunginvaltuusto 9.3.2020
Äänestysluettelo

Liite 2/29 §

Kaupunginhallituksen päätösehdotus = JAA, valtuutettu Martti Mäkelän hylkäysehdotus = EI

56	JAA
3	EI
0	TYHJÄÄ
0	POISSA

Rahkonen Hannu (kv pj)	JAA	
Vahter Merja	JAA	
Salonen Jari	JAA	
Putula Toni	JAA	
Falk Sonja	JAA	
Koskelo Jenna	JAA	
Lehto Rami	JAA	
Aaltonen Kalle	JAA	
Puusaari Riina	JAA	
Savurinne Reijo	JAA	
Ripatti Tapani	JAA	
Nieminen Erkki	JAA	
Komu Pekka	JAA	
Lientola Elisa	JAA	
Oksanen Reijo	JAA	
Rostedt Juha (kh I vpj)	JAA	
Nikkanen Arja	JAA	
Ratia Jorma Pohjolainen Terttu	JAA	varavaltuutettu
Arvaja Pertti Kaitainen Marja	JAA	varavaltuutettu
Talja Martti	JAA	
Koskinen Lasse	JAA	
Salminen Minni	JAA	
Mäntylä Aleksis (kh II vpj)	JAA	
Kari Mika (kv I vpj)	JAA	
Vaara Ulla	JAA	
Ruuska Sinikka	JAA	
Nissinen Jarkko (kv III vpj)	JAA	
Korhonen Seppo	JAA	
Kautto Vuokko	JAA	
McCarron Francis	JAA	
Kaasinen Hannu	JAA	
Niinistö Sari	JAA	
Kaartinen Leena	JAA	
Hyytiä-Ilmonen Henni	JAA	
Tuomi Maarit	JAA	
Mäkelä Martti	EI	
Kaikkonen Jouni	JAA	
Nevala Nelli	JAA	
Lempinen Kari	JAA	

Karjalainen Pasi	JAA	
Basboga Alettin	JAA	
Viinikka Anneli	JAA	
Hildén Sirkku (kh pj)	JAA	
Holopainen Antti (kv II vpj)	JAA	
Wallenius Jani	JAA	
Salakka Helena	JAA	
BrunEAU Milla Vierumäki Markus	JAA	varavaltuutettu
Airamo Pekka	JAA	
Karjula Markku	EI	
Viitanen Juha	EI	
Saastamoinen Aija-Riitta	JAA	
Jokinen Tiina	JAA	
Aaltonen Eveliina	JAA	
Lampinen Minna	JAA	
Mäkynen Maria	JAA	
Markkanen Marju	JAA	
Mäkinen Sanna	JAA	
Laakso Jetta	JAA	
Skinnari Ville	JAA	

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 30

Valtuutettu Jouni Kaikkosen ym. valtuustoaloite

D/646/00.02.00.00.03/2020

Päätös

Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Perusteluosa

Valtuutettu Jouni Kaikkonen, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle yhdessä 35 muun valtuutetun kanssa allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:

”Valtuustoaloite kuntoportaista Nastolan Kirkonkylälle

Me allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme selvittämään mahdollisuutta kuntoportaille Nastolan Kirkonkylälle. Kuntoportaat nousisivat Ristolanmäen pientaloalueelta, valaistun kuntepolun varresta Kirkonkylän koulun kohdalle, Salpausselän harjun rinnettä ylös.

Kuntoilun lisäksi portaat palvelisivat kouluun kulkevia lapsia, sekä bussipysäkillä kulkevia asukkaita. Portaiden yläpäässä koulun kohdalla on valmiina bussipysäkki sekä suojatie koululle. Rinteestä on lisäksi viime vuonna karsittu paljon puustoa, joka helpottaa portaiden rakentamista. Partailta avautuisi myös valtavan hienot maisemat Kukkas-järville.”

Muutoksenhaku

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: kh

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 31

Valtuutettu Eveliina Aaltosen ym. valtuustoaloite

D/647/00.02.00.00.03/2020

Päätös

Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Perusteluosa

Valtuutettu Eveliina Aaltonen, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle yhdessä 19 muun valtuutetun kanssa allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:

”Valtuustoaloite selko- ja monikielisyydestä kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa

Lahden kaupungin tulee viestiä toiminnastaan ja päätöksenteostaan myös selkokielellä.

Lahdessa asuu yhä enemmän kuntalaisia, joiden tavoittaminen on erityisen haastavaa kuntien viestinnälle. Viesti-perille-selko-opas on kunnille laadittu ohje selkokielen soveltamisesta kunnan viestinnässä.

Selkokieli on kielen muoto, jossa on otettu huomioon vastaanottajan kielelliset edellytykset. Se on rakenteeltaan helppo lukea ja ymmärtää. Selkokielen tarpeelle on monia syitä ja sitä tarvitsevia on monissa lahtelaisissa ryhmissä mm. vammaisissa, iäkkäissä ja suomea opiskelevissa maahanmuuttajissa.

Demokratian, tasa-arvon ja osallisuuden kannalta on tärkeää, että jokainen lahtelainen saa tietää mistä tämän kotikaupungissa päätetään ja pystyy osallistumaan päätöksentekoon. Lisäksi on tärkeää, että henkilöiden asioidessa omissa asioissaan he saavat sellaisia vastauksia, joita heidän on mahdollista ymmärtää.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Lahti viestii toiminnastaan ja merkittävimmistä päätöksistään selkokielellä. Viestiminen myös yleisimmillä vieraskielillä kuten venäjä ja arabia tulee ottaa huomioon. Lisäksi kaupungin pitää viestiä viranomaispäätöksistään kuntalaisille niin, että varmistetaan päätöksen ymmärrettävyys asianosaisen kohdalla.”

Muutoksenhaku

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: kh

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 31

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 32

Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite

D/642/00.02.00.00.03/2020

Päätös

Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Perusteluosa

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:

”Lahdessa on otettava käyttöön kolmessa erässä maksettava 1000 euron taaperoraha perheiden sitouttamiseksi Lahteen ja syntyvyyden vahvistamiseksi

Tilastokeskuksen antamien ennakkotietojen mukaan vuonna 2019 Lahden väkiluku laski edellisvuoteen verrattuna. Väkiluvun väheneminen on ensimmäinen yli 30 vuoteen. Lahden hienoisen väkiluvun laskun syy ei ole vetovoiman puute, sillä kaupunkiimme edelleen muutetaan enemmän kuin täältä pois. Väkiluku väheni, koska Lahdessa syntyi vähemmän ihmisiä kuin kuoli. Syntyneiden vauvojen määrä jäi alle tuhanteen, kun se parhaimpina vuosina on yltänyt yli 1600 lapseen. Toisin sanoen Lahden vauvavaje on niin suuri, ettei vetovoima riitä kattamaan väestönmenetystä.

Syntyvien lasten määrään vaikuttavat monet trendit, joihin yhteiskunnallisella päätöksenteolla on vaikea vaikuttaa. Kuitenkin epävarmuus vanhempana pärjäämisestä heikentää lapsihaaveita tutkitusti. Epävarmuuden taustalla on huolta sekä rahojen riittävydestä että arjessa eteen tulevista haasteista. Yhteiskunta voi hälventää perheiden huolia turvaamalla lapsiperheiden etuuskien ostovoiman sekä kotipalvelujen ja perhehoidon saatavuuden. Molempien tukimuotojen kehitys on ollut vahvasti negatiivista viimeiset vuosikymmenet, mikä todennäköisesti selittää osaltaan Suomen muuta Eurooppaa rajumpaa syntyvyyden laskua. Karuimpana esimerkkinä mainittakoon lapsilisät, joiden reaaliarvo on pudonnut rajusti viimeisen 35 vuoden aikana. Vuoden 1994 reaalitasolle päästäksemme, lapsilisiä pitäisi korottaa peräti 47-68 % nykyisestä tasosta (SOSTE 2020, ”Perusturvan kehitys 2010-2020”). Perheet tarvitsevat tukea.

Lapsia ei tehdä rahan takia, mutta taloudellinen niukkuus voi lykätä lapsihaaveita. Usein lykkääminen tarkoittaa haaveiden kariutumista. Taloudellisen tilanteen vaikutuksesta perhekokoon kertoo myös se, että syntyvyys laskee nyt nimenomaan matalammin koulutettujen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 32

keskuudessa.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Lahdessa otetaan käyttöön taaperoraha, joka maksetaan lahtelaisille vanhemmille kolmessa erässä: 1. erä 500 € vauvan synnyttyä, 2. erä 300 € vauvan yksivuotissyntymäpäivillä ja 3. erä 200 € vauvan täyttäessä kaksi vuotta.

Lahdessa syntyy vuosittain keskimäärin 1000 lasta, eli taaperorahan vuosikustannus olisi noin 1 miljoonaa euroa. Vastaavaa vauvarahaa tai vauvabonusta maksetaan lukuisissa kunnissa eri puolilla Suomea. Lapsiperheillä raha menee pääsääntöisesti kotimaiseen kulutukseen, eli taaperoraha toimii myös paikallista taloutta elvyttävänä toimenpiteenä. Monet kunnat ovat kokeneet, että useassa erässä maksettu vauvaraha on sitouttanut lapsiperheitä kunnan asukkaiksi.”

Muutoksenhaku Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kv: kh

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 33

Valtuutettu Elisa Lientolan ym. valtuustoaloite

D/644/00.02.00.00.03/2020

Päätös Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Perusteluosa Valtuutettu Elisa Lientola, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle yhdessä 20 muun valtuutetun kanssa allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:

”Valtuustoaloite Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan perustamiseksi

Lahden kaupunki on hyväksynyt eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan, joka tukee kuntia ja maakuntia ottamaan sukupuolten tasa-arvon huomioon poliittisessa päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa. Tasa-arvon peruskirja kattaa kuntien demokraattisen vastuun ja päätöksenteon, palvelut, työnantajaroolin, sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyn ja kestävän kehityksen sekä yhdenvertaisuuden edistämisen moniperusteisen syrjinnän ehkäisemisenä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Lahden kaupunkiin perustetaan Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta tai muu toimielin. Kaikkien järjestäytyneiden valtuustoryhmien jäsenistä koostuvan toimikunnan tehtävänä olisi ainakin:

- edistää ja seurata yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista kaupungin toiminnassa ja palveluissa
- seurata tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista ja kehittää suunnitelmaa
- seurata ja arvioida päätösten sukupuoli- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia
- tehdä esityksiä ja aloitteita kaupungille yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi
- Antaa pyydettyä lausuntoja tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevissa asioissa
- laajentaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa koskemaan myös luottamushenkilöitä
- luoda toimintamalli luottamushenkilöiden epäasialliseen käytökseen puuttumiselle

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan tulee olla erillinen toimielin, jotta se voi toimenkuvansa mukaisesti tarkastella

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 33

mahdollisimman objektiivisesti koko kaupunkiorganisaation toimintaa. Mallia toimikunnan työhön ja toimenkuvan laadintaan voi ottaa esimerkiksi Helsingin kaupungin Tasa-arvotoimikunnan ja Yhdenvertaisuustoimikunnan sekä Oulun kaupungin Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan toimenkuvista ja kokemuksista.

Lahden kaupungin strategian arvot ovat yhteistyö, avoimuus ja vastuullisuus. Strategian tavoitteina on uudistaa kaupunkikonsernin toimintatapoja (B3) ja rakenteita sekä tehdä Lahdesta tasa-arvoinen, suvaitsevainen ja turvallinen kaupunki (C2). Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta tukisi strategian arvojen ja tavoitteiden edistämistä kaupungissamme.”

Muutoksenhaku Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kv: kh

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 34

Valtuutettu Elisa Lientolan ym. valtuustoaloite

D/649/00.02.00.00.03/2020

Päätös Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Perusteluosa Valtuutettu Elisa Lientola, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle yhdessä 20 muun valtuutetun kanssa allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:

”Valtuustoaloite kaupunkilaisten avoimen verstaan perustamisesta

Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen esitämme, että Lahden kaupunki tarjoaa kaupunkilaisille avoimen verstastilan, jota kuka tahansa voi käyttää matalalla kynnyksellä erilaisiin puu- ja metallitöihin.

Lahdessa toimi aiemmin entisen Lahden Taideinstituutin kuvanveiston tiloissa yritysmuotoinen paja Ideaverstas, joka tarjosi loistavan mahdollisuuden työskennellä hyvillä laitteilla päivä-, viikko- tai kuukausihinnalla. Yrittäjä hoiti laskutuksen, hankki ja huolsi koneet ja katsoi että homma toimi. Paikka ei kuitenkaan ehtinyt saavuttaa riittävää tietoisuutta kaupunkilaisten keskuudessa ennen loppuaan alkuvuodesta 2019. Nyt vastaavalle toiminnalle on huutava pula.

Ideaverstaalla työskenteli niin käsityöyrittäjiä, harrastelijoita kuin käsistään käteviä eläkeläisiäkin. Siellä tehtiin esimerkiksi puukkoja, ahkioita, lampun varjostimia, veneitä ja taidetta. Pajalla kohtasivat eri sukupolvet ja monenlaiset toimijat ainutlaatuisella tavalla. Osalle verstaalla työskentely oli sosiaalinen henkireikä joillekin työuralla etenemisen välttämättömyys tai satunnaisen huonekalun korjaamisen paikka. Paljon käsityöhön liittyvää hiljaista tietoa on katoamassa ja vapaa tila mahdollistaisi tärkeiden kokemusten siirtämisen eteenpäin.

Verstas, jossa voisi työskennellä ilman ohjausta omien projektien parissa tukisi kaupunkilaisten yhteisöllisyyttä, kohtaamisia, pienyrittäjyyttä, ja ympäristöarvoja arjen mittakaavassa. Avoin kaupunkilaisten oma verstas, joka mahdollistaisi tavaroiden korjaamisen ja materiaalien uusiokäytön edistäisi ruohonjuuritason kiertotaloutta ja kestäväää kehitystä. Kaupungissa harvalla on paikkaa, jossa käyttää sirkkeliä tai oikotasohöylää, hitsaamisesta tai peittoleikkauksesta puhumattakaan.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 34

Tilassa työskenneltäisiin omalla vastuulla ja sen käyttö edellyttäisi käyttöajokortin suorittamista. Pajan käytön tulisi olla maksutonta tai perustua nimelliseen maksuun. Materiaalit ja kuluvat tarvikkeet pajan käyttäjät hankkisivat itse. Tilassa voisi olla erillisiä vuokrattavia pieniä työtiloja ja säilytystiloja projektikäyttöön.

Verstaan siisteydestä, turvallisuudesta ja koneiden huollosta pitäisi huolehtia kaupungin toimesta, mutta sen voisi myös hankkia esimerkiksi kolmannen sektorin toimijalta. Työpajaa voisi myös käyttää työllistämistoimintaan, niin että puu- tai metallityötä osaavat työttömät, voisivat työllistyä pajamestoreina ohjaajan roolissa.”

Muutoksenhaku Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kv: kh

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 35

Valtuutettu Kalle Aaltosen ym. valtuustoaloite

D/650/00.02.00.00.03/2020

Päätös	Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.
Perusteluosa	<p>Valtuutettu Kalle Aaltonen, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle yhdessä kolmen muun valtuutetun kanssa allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:</p> <p>”Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksikäyttäen esitän, että Lahden kaupunki ottaa käyttöön Helsingissä hyväksi havaitun toimintamallin, jossa roskapönttöjen yhteyteen lisätään teline/astia pulloja ja tölkkejä varten.</p> <p>Monet ihmiset keräävät tyhjiä pulloja ja tölkkejä roskakoreista harrastuksena, mutta yhä useammalle se on osa toimeentuloa. He tukevat toiminnallaan myös kierrättämistä sekä ympäristöteemaa, mutta samalla käsien tunkeminen sokkona roskakoriin on terveysriski esimerkiksi käytettyjen huumeneulojen takia, mutta samalla se, että ihmiset joutuvat tonkimaan tölkkejä roskiksista on ihmisarvoon liittyvä kysymys. Onko todella tarpeellista, että ihmisten tarvitsee tonkia noita pulloja ja tölkkejä jäteastioista, kun siihen on olemassa muualla toimivaksi havaittu, turvallinen ja huomattavasti inhimillisempi keino.</p> <p>Toivon myös, että Lahti – tulevana Euroopan ympäristöpääkaupunkina – pitää asian suhteen kiirettä ja pyrkii hoitamaan tämän asian kuntoon jo tulevaksi kesäksi.”</p>
Muutoksenhaku	Kv: muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	Kv: kh

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 36

Valtuutettu Kalle Aaltosen ym. valtuustoaloite

D/648/00.02.00.00.03/2020

Päätös	Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.
Perusteluosa	<p>Valtuutettu Kalle Aaltonen, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle yhdessä kahden muun valtuutetun kanssa allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:</p> <p>”Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksikäyttäen esitämme, että Lahden kaupunki ottaa käyttöön käytännön kaikessa omassa toiminnassaan liittyvään päätöksentekoon (esim. yhtiöissä, kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa, lautakunnissa, toimikunnissa yms.), jossa otetaan nollatoleranssi kaikkiin vastaanotettaviin liike- ja kauppalahjoihin, ilmaislippuihin, valtuustokorttiin ja vastaaviin.</p> <p>Liikelahjat ja vastaavat ovat kielletty monessa maassa sekä yrityksessä, koska ne aiheuttavat kiitollisuudenvelkaa mm. resiprokaatio refleksin kautta ja altistavat lahjonnalle. Kyseessä on siis ihmisen psykologiaan perustuva vaikuttamisen keino, joka on refleksi.</p> <p>Laurea-ammattikorkeakoulun päättötyössä on kirjoitettu Vastarakkaudesta eli vastavuoroisuuden laista, resiprokaatiosta seuraavaa:</p> <p>’Kun ihminen saa jotakin, hänelle syntyy tarve maksaa takaisin. Kyseessä on niin sanotusti henkinen velka. Tälle psykologiselle totuudelle on rakennettu mm. maistiaistilaisuudet. Eikö kuulosta tutulta? No kokeillaanpa seuraavia esimerkkejä: oletko ikinä järjestänyt juhlia ja kutsunut jonkun, koska -hänkin on joskus kutsunut sinut? Tai oletko ikinä lähettänyt joulukorttia ihan vaan sen takia, koska kyseinen henkilö on lähettänyt edellisen jouluna kortin sinulle? Näin se toimii ja jos sitä osaa käyttää taidokkaasti, vastavuoroisuudenlaista voi olla hurjasti hyötyä liike-elämässä.</p> <p>Asiakastyössä tämä tarkoittaa sitä, että sinun täytyy koko ajan etsiä tilaisuuksia tuottaa asiakkaalle sykehdyttäviä hetkiä. Asiakas haluaa korvata myönteisen kokemuksensa sinulle jossain toisessa muodossa. Miellyttävän usein kauppana.</p> <p>Markkinoinnissa ja yrityksen sisäisessä toiminnassa tämä tarkoittaa pieniä myönnytyksiä, jotka eivät olennaisesti vaikuta yrityksen</p>

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 36

kassavirtaan, mutta jättävät toisen hyvällä tavalla
kiitollisuudenvelkaan.' "

Muutoksenhaku Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kv: kh

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
9.3.2020 § 37

Valtuutettu Seppo Korhosen ym. valtuustoaloite

D/645/00.02.00.00.03/2020

Päätös

Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Perusteluosa

Valtuutettu Seppo Korhonen, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle yhdessä 15 muun valtuutetun kanssa allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:

”Valtuustoaloite; Lahden kaupungin vammaisneuvostolle ja vanhusneuvostolle edustus kaupunginvaltuuston ja lautakuntien kokouksiin.

Lahden kaupunki on myöntänyt nuorisovaltuuston nimeämälle edustajalle läsnäolo-oikeuden kaupunginvaltuuston kokoukseen ja antaa oikeuden ottaa puheenjohtajan harkinnan mukaan osaa keskusteluun. Nuorisovaltuustolla on läsnäolo-oikeus myös sivistyslautakunnassa. Porin kaupunki on puolestaan myöntänyt vammaisneuvostolle puhe- ja läsnäolo-oikeuden lautakuntien kokouksiin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että vammaisten- ja ikäihmisten vaikutusmahdollisuuksien parantamiseksi vammais- ja vanhusneuvostoille myönnetään osallistumisoikeus kaupunginvaltuuston kokouksiin puheenjohtajan harkinnassa olevalla puheoikeudella sekä lautakuntien kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeudella.”

Muutoksenhaku

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: kh

VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki
Toimielin:
Kaupunginvaltuusto

Kunnallisasiat
Kokouspäivämäärä:
09.03.2020

Valitusoikeus ja valitusperusteet	<p>Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Sen lisäksi alueellisella ympäristökeskuksella ja muulla viranomaisella on toimialaansa kuuluvissa asioissa oikeus valittaa asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä. Valitusoikeus on myös maakunnan liitolla ja kunnalla, joiden alueella asemakaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia. Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta erikseen säädetään, on rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan oikeus valittaa kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä.</p> <p>Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.</p>
Valitusviranomainen ja valitusaika	<p>Valitusviranomainen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</i></p> <p>Pykälät: 25</p> <p>Valitusaika: 30 päivää</p> <p>Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.</p>
Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen	<p>Pvm: 18.3.2020</p>
Tiedottaminen ympäristökeskukselle	<p>Pvm:</p>
Valituskirjelmä	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Tuomioistuinmaksut	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkina-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.</p>
Lisätietoja	<p>Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>

VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki
Toimielin:
Kaupunginvaltuusto

Kunnallisasiat
Kokouspäivämäärä:
09.03.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.
	Pykälät: 13-19, 21-22, 24, 27-28, 30-37
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.
	Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.
	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät: 12, 20, 23, 26, 29</p> <p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnallisvalituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Valitusaika taloudellisiin ja tuotannollisiin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päättymisestä.
Valituskirjelmä	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu

	<p>viranomaiselle.</p> <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Tuomioistuinmaksut	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.</p>
Lisätiedot	<p>Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>